László András

Tradicionalitás és létszemlélet

Tartalom

ELŐSZÓ
BEVEZETÉS
A SAJÁT-SZEMÉLY, AZ ÉNSÉG ÉS AZ ÖNMAGAMSÁG
MĀYĀ ÉS LĪLĀ
A TUDATI ACTIONALITÁS ÉS KÖRE
HALÁL ÉS HALHATATLANSÁG
OKKULTIZMUS ÉS METAFIZIKA
EVOLÚCIÓ ÉS INVOLÚCIÓ
AZ EMBER ÉS VILÁGA
A PROGRESSZIÓ ILLÚZIÓJÁNAK KRITIKÁJA
A KALI-YUGA LEZÁRÓDÁSA
A TEREMTÉS MINT TRANSZMUTÁCIÓ, ÉS A KORSZAKOK
TÉR, IDŐ ÉS »SUBSTANTIALITAS«
DEVIATIONES PSEUDO-SPIRITUALES
MEGJEGYZÉSEK A POLITOLOGIA POLITICA ET METAPOLITICA NÉHÁNY ELVI KÉRDÉSÉT ILLETŐEN
AZ ISTEN ÉS AZ ISTENSÉG TRADICIONÁLIS FELFOGÁSA
PRODINITIATIO, INITIATIO SUPRAREALIFICATIO METAPHYSICA
A PISTIS, A GNŌSIS, A PRĀKHSIS HĒROIKĒ ÉS A MAGEIĀ THEOURGIKĒ
A NŐ ÉS A FÉRFI
UTÓSZÓ

ELŐSZÓ

E könyv elsőleges célja az univerzális és integrális Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumain alapuló létszemlélet eddigieknél teljesebb feltárása, megvilágítása, az eddigi meghatározásokat figyelembe vevő további meghatározása, ám azokon túlmutató leírása. A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica - és mi mindig, hacsak külön nem jelezzük az ettől való eltérést, ezt és kizárólag ezt értjük tradicionalitáson, hagyományosságon, s ezzel összefüggésben tradíción, hagyományon, — egy erősen meghatározott — meghatározható principiumkört foglal magában, amelyből olyan további elvek deriválhatók, hogy azok egy definiálható létszemlélet alapjait képezhessék. Ez a létszemlélet — valóban megfogalmazható létszemléletként — csak a 20. században kezdett — jelentős előalapozásokat követően — kialakulni, vagyis akkor, amikor a Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica és az ebből közvetlenül következő élő létszemlélet világa már szinte teljesen visszahúzódott onnan, ahol egykor mindent áthatóan jelen volt, vagyis a földi-emberi világból.

A visszahúzódás — távolra visszanyúló előzmények után — a Kali-Yuga, vagyis a Sötét Korszak, a Hēsiodos-i Vaskor lezáró fázisának a kezdetével esik egybe. Ennek három időpontja állapítható meg:

A. Chr. 4182. = -4181.
A. Chr. 3102. = -3101.
A. Chr. 2022. = -2021., minden esetben körülbelül ±108 év figyelembevételével.

Ennek megfelelően a Kali-Yuga lezáró fázisának, a Kali-Yugának és az egész Mahā-Yuga kifelé-megnyilvánuló tartamának a vége egyfelől P. Chr. 2299, másfelől P. Chr. 3379., ismét másfelől P. Chr. 4459. évre lesz tehető, szintén körülbelül ±108 éves pontossággal.

A tradicionális, a tradicionalitással összekötött világnak a szorosabban vett eltűnése-visszahúzódása, majd teljes elmerülése A. Chr. 510. = -509. ±108. év körül vette kezdetét, s ez a folyamat bizonyos tekintetben a korai újkorig, más szempontok szerint 1918-ig vagy 1945-ig tartott, további szempontokon alapuló megfontolások szerint pedig még ma is tart, egészen a Kali-Yuga legvégéig, de abszolúte sohasem szűnhet meg, éppen a fizikalitásnak a metafizikaitól való függése alapján.

Az azonban kétségtelenül megállapítható, hogy a keresztény időszámítás előtti 7., 6. és 5. század körül alapokig ható változások mentek végbe; olyanok, amelyek a későbbi romlás mértéktelen kibontakozásának a jegyeit ugyan még nem viselték, de már alaposan kapcsolatosak voltak azokkal, — vagy úgy, hogy előkészítő szerepet játszottak, vagy úgy, hogy — éppen ellenkezőleg — utolsó nagy fellobbanásokként a Szellemi Fényt képviselték a megkezdődő — a sötétedésen belüli — rohamos elsötétedés ellenében.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumainak megfelelő, de külön még meg nem fogalmazott létszemlélete egyre inkább elhalványulva és háttérbe szorulva, egyre kevésbé élő módon, a történelmi középkor után még az újkor elején is hatott, és meghatározó ereje többé-kevésbé érvényesülni tudott, de a legtöbb tekintetben már inkább általános Conventionalitas Quasi-Spiritualis-ként, a vallási — Nyugaton a keresztény — szemléleti tartalmakkal, formákkal és módokkal összefonódva.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumaira alapozódó létszemléletnek — megfogalmazott létszemléletként — több szempontból már a 17. században meg kellett volna

alapozódnia, s a 18. század első felében ki kellett volna alakulnia. Ez nem történt meg, és nem történt meg a 19. század folyamán sem. Voltak szerzők, akik ebben a — vagy ezzel rokonítható — szellemben írtak — Louis Claude Saint-Martin, Franz Xaver Baader, a politikai jobboldaliság vonatkozásában Comte Joseph Marie de Maistre és még mások is —, de megtörténhetett az, ami meg is történt: a 19. század második felében az Antitraditionalitas Pseudospiritualis-ként — rejtetten pedig Contratraditionalitas-ként is — létrejött, kialakult, s nem csekély mértékben hatást gyakorolva meglehetősen széles körben el is terjedt.

Régi és tradicionális értelmű — hasonlati formát öltő megállapítás az, amely szerint a Sötétség Fejedelme — az Ördög, a Diabolos, a Sátán — voltaképpen Isten majma —, aki-ami Istennek és az isteni szándékoknak az utánzója, vagyis külsőleg valami olyasfélét hoz létre, mint az, ami megfelelne az isteni elveknek, ám bensőleg és lényegileg ellenkező előjellel, időben pedig mintegy elébevágva a germinálisan megnyilvánulni készülő magasrendűen s egyértelműen spirituális-metafizikai tendenciáknak. A 19. század második felében és még inkább utolsó negyedében létrejövő — nominálisan-verbálisan — erősen a tradicionális szellemiséget képviselő irányzatok, mozgalmak és társulatok voltaképpen a Pseudotraditionalitas — rejtetten pedig, mint már megjegyeztük, a Contratraditionalitas — manfesztációi és reprezentációi voltak.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica alapelvei szerinti, — és az ezeket követő létszemlélet megfogalmazott formája folyamatszerűen alakult ki, és még a jelenben is alakulóban van.

Az előalapozás — nem előzmények nélküli — megkezdése a Matgioi szerzői néven író Comte Albert de Pouvourville nevéhez kapcsolódik. Őt — betűrendben — a következő szerzők-gondolkozók követték: Titus Burckhardt, Ananda Kentish Coomaraswamy, döntő jelentőséggel Julius Evola és René Guénon, továbbá André Préau, Leo Schaya, Frithjof Schuon, távolabbról pedig Karl Klaudius Leopold Ziegler. Több szempontból a tradicionális szerzők-gondolkozók tágabb köréhez lehetne sorolni olyanokat is, mint Rudolf Pannwitz, filozófiai vonatkozásban Robert Reininger, történelmi-politológiai-szociológiai és az ezekhez kapcsolódó filozófia vonatkozásában Taras von Borodajkewycz, Othmar Spann és Carl Schmitt. Külön — és különös hangsúlyozottsággal említendő itt egy olyan személyiség, akinek csak a szerzői neve ismert — Fulcanelli —, aki nem létszemléleti megalapozóként, hanem e században megjelenő valószínűleg igazi alchimistaként és alchimista szerzőként jelentős. Nem állt távol a tradicionális szemlélettől Rudolf Kassner sem, és e tekintetben még mások is megemlíthetőek lennének. Egyáltalán nem tekinthető tradicionális szerzőnek és gondolkozónak például Raymond Abellio, de meglátásai nem egyszer lépték át — kívülről befelé — a tradicionalitás szemléleti körét. Az antitradicionalitáshoz közelítő, sőt, némely tekintetben ahhoz is kapcsolódó Massimo Scaligero — egyébként igen jelentős —feltárásai is gyakran tükrözik a tradicionalitásnak megfelelő szemléletet (amikor meg tudott szabadulni világnézete — az anthrōposophia — szorításából.). Ám Raymond Abellio, Massimo Scaligero és Douglas Harding — valamint még számos (főként okkultisztikus irányultságú) szerző — rendkívül értékes részlet-meglátásaik (és e részlet-meglátások partikulárisan tradicionális-metafizikai karakterisztikumai) ellenére sem tekinthetők tradicionális alapállású szerzőknek. Figyelembevételük mégis ajánlott, és ez mindazon okkultisztikus irányultságú szerzőkre nézve is igaz, akikben a szemléleti metafizikalitás nem hiányzik.

Magyarországon Hamvas Béla hívta fel a figyelmet általánosan Julius Evola, René Guénon, Leopold Ziegler — és később Rudolf Pannwitz — jelentőségére. Hamvas Béla maga is a Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica létszemléletének a szellemében írta meg egyik

főművét, a Scientia Sacra című könyvét, s ez a szellemiség többé-kevésbé a későbbi műveiben is jelen volt. Azonban az is kétségtelen, hogy míg 1944/45-ig Hamvas Béla egyre közelebb került a tradicionalitáshoz, 1945-ben ez a folyamat megfordult, s Hamvas Béla távolodni kezdett a Hagyománytól és a Hagyományosság szellemétől (noha teljesen soha nem tudott ettől elszakadni). Hamvas Béla a kereszténység mellé állott, több tekintetben szembehelyezkedve a Hagyománnyal, majd később — kompromisszumszerűen — úgy fogalmazta meg e kérdéssel kapcsolatos ítéletét, hogy a kereszténységet a Hagyomány betetőzésének kell tekinteni. Ettől kezdve ismét nyitott volt a Hagyomány felé, ámbár a lényegi kereszténység primátusát — bármi mással összevetve — erőteljesen és feltétel nélkül vallotta élete végéig. Hamvas Béla emléke azonban máig úgy él a magyarországi kulturális köztudatban, hogy Ő volt a Tradíció és a Tradicionalitás itteni első és egyetlen képviselője, sőt letéteményese. Szerintünk Hamvas Béla volt az első, aki ráirányította a figyelmet a Tradícióra, és Ő volt — időrendileg — az első reprezentánsa e szellemiségnek. A szó legszigorúbb és legszorosabb értelmében azonban nem volt egyértelműen tradicionális gondolkozó és szerző. Hamvas Bélát e sorok szerzője jól ismerte, és atyai jó barátjának volt szerencséje tekinteni. Soha el nem múló szeretettel és tisztelettel emlékezik vissza magasrendű személyiségére és azokra a (mindig lényegre irányuló) dialógusokra, amelyeket Vele folytathatott. Nagyon sokat lehetett Tőle tanulni, s e sorok szerzője — ilyen értelemben is — nagyon sokat köszönhet Hamvas Bélának.

Mindez nem változtat azonban azon álláspontunkon, hogy Hamvas Béla — bár a Hagyománytól mélyen érintett és inspirált író-gondolkozó volt — nem tartozott a radikálisan tradicionális szerzők és gondolkozók körébe, s bár szemlélete nem állt távol ezekétől, némely meglátását illetően ellentétesen gondolkozott, mint az ezen körökhöz tartozók (különösen a Julius Evola-féle alapszemlélettel ellentétesek Hamvas Béla bizonyos nézetei, de a René Guénon-féle meglátások némelyikével sem egyeztethetők össze a »hamvasiánus állásfoglalások).

E sorok szerzője nem tekinti magát a tradicionális gondolkozók és szerzők szoros értelemben vett követőjének vagy tanítványának; különösen akkor nem, ha e tekintetben valami féle megfoghatatlan, ám mégis érzékelhető feltétlen zsinórmérték meglétéről lenne szó, amelyhez mindenképpen tartania kellene magát. Ilyesmiről — megközelítésünk szempontjából — szó sem lehet. Ezzel együtt azonban azt is ki kell mondanunk, hogy azon kérdéseknél, amelyeknél a válasz és a megítélés tekintetében minden tradicionális szerző egyetért, — általában mi is az egyetértők álláspontját fogadjuk el, mert többnyire semmi okunk sincs arra, hogy ne így tegyünk. Általában valamennyi tradicionális szerző legtöbb megállapításával egyetértünk; ez egész egyszerűen azon tényből következik, hogy magunkat is a tradicionális (mégpedig a radikálisan tradicionális) gondolkozók és szerzők köréhez tartozóként definiáljuk, nem pedig abból, hogy úgy vélnők: ne térjünk el — az általunk egyébként soha el nem ismert — zsinórmértéktől.

Van néhány olyan kérdéskör és számos olyan részletkérdés, amelyben a ma már »klasszikusoknak« tekinthető tradicionális szerzők között sincs teljes egyetértés, sőt, olyan kérdések is előfordulnak, amelyek megítélését illetően még részleges egyetértésről sem lehet beszélni, — jóllehet a tradicionális szerzők egyik jellemzője egymás nézeteinek a kölcsönös elismerése és kimondott nagyra értékelése.

Ezekben a vitatott kérdésekben — mint lényegileg minden más esetben is — szuverén alapokról kiindulva és szuverén módon kívánunk és fogunk is dönteni. Tudomásunk van arról, hogy némelyek bennünket az evoliánus-guénoniánus vonal elkötelezett hívének, mi több — e

vonal vagy vonalak követőjének tekintenek. Erre a következőket válaszoljuk: ha Julius Evola és René Guénon legmesszebb menő tisztelete evoliánus és guénoniánus állásfoglalást jelent, akkor evoliánusok és guénoniánusok vagyunk, ha viszont ezen egyértelmű és kifejezett »követés « értendő, akkor nem, s azt is határozottan visszautasítjuk, hogy mások így minősítsenek bennünket. Kétségtelen, hogy e két szerzővel rokonítjuk — minden más szerzőt-gondolkozót megelőzően — önmagunkat, s e kettő közül is elsősorban Julius Evola szellemiségével. Ha egyáltalán hivatkozunk valakire, akkor mindenki előtt és mindenkinél többször Julius Evola az, akire és akinek megállapításaira hivatkozunk, hivatkoztunk és hivatkozni fogunk. Ám Julius Evola megállapításai, még leglapidárisabb és általunk is a legtöbbre tartott megállapításai sem »kánonikus« érvényűek a szemünkben. Olyanoknak tekintjük ezeket, amelyeknek a legmesszebbmenő figyelembevételét elengedhetetlennek tartjuk mindenkor, mindenütt, minden gondolkozni hajlandó és tudó ember számára.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumaira épülő létszemlélet — mint megfogalmazott létszemlélet — megalapozása még nem tekinthető lezártnak. Egyfelől azért, mert ez teljesen lezárt soha nem lehet, másfelől viszont abban az értelemben, amely értelem szerint pozitíve értékelten valóban lezárt lehetne, sem lett még — megalapozásában-megalapozottságában perfektuáltnak tekinthető. A megalapozók a Matgioi-féle előalapozás folytatói voltak, bármennyire túl is terjedtek — mind a horizontalitással, mind a vertikalitással való szimbolizáltság értelmében azon-azokon, amit és amiket Matgioi — egyébként rendkívül magasra értékelhetően — lefektetett. A megalapozásnak — ezek szerint még meglehetősen hosszú ideig — folytatódnia kell. Ez a megalapozási folyamat még akkor sem válik lezárttá, ha e jelen sorok szerzője valamennyi tervbevett írását közreadja, ha tanítványai mindent megírnak, amit e tekintetben fontosnak tartanak, és ha közben a világ különböző helyein élő tradicionális orientáltságú egy-két szerzői generáció a lényeges művek szériáit fogja megjelentetni. A perfektuált megalapozás megvalósításáig még — sokak számára — sok feladat elvégzése válik szükségessé.

E könyv — szerzőjének szándéka szerint — egy vázlatos előmunkálat, lazán összefüggő tanulmányok vagy inkább tanulmány-vázlatok összessége, viszonylag egyszerű és közérthető formában, minden »irodalmiasság« szándékos kiküszöbölése mellett, úgy, hogy az egyes fejezetek rövid bevezetői lehessenek egy-egy külön, e témakörökkel részletesebben foglalkozó könyvnek. Ennek megfelelően számos kérdéssel, kérdéskörrel fogunk foglalkozni, részben olyanokkal, amelyek szorosan összefüggenek a »Metaphysica Centralis« -szal, de olyanokkal is, amelyek csak lazán, többszörös közvetettséggel, ám mégis feltétlenül kapcsolódnak ehhez.

Írásunk nem filozófiai írás, vagy csak nagyon kevéssé az, szakfilozófiai írásnak pedig végképp nem tekinthető. E ténytől függetlenül, bizonyos kérdésköröket úgy, olyan értelemben fogunk taglalni, hogy e taglalás filozófiailag is interpretálható lehessen. Alapelveink többsége nem a »Philosophia Metaphysica«, hanem a »Hyperphilosophia Metaphysica« köréhez tartozik, de a Philosophia Metaphysica terminusai szerint is interpretálható. A Hyperphilosophia Metaphysica körében felvett létszemléleti bázis-principiumunk kifejtett volta a Philosophia Metaphysica terminusai szerint — irányzatként, némileg hosszú megnevezéssel — következő lehetne: »metidealismus immanentali-transscendentalis et transscendentali-immanentalis theourgo-magico-solipsisticus absolutus «. Nyilvánvaló, hogy ezt a már-már tengerikígyó hosszúságú megnevezést nem fogjuk lépten-nyomon, szemléletünk megnevezéseként használni, de ha »hyperphilosophia -i létszemléletünk filozófiai megnevezése az elvárás, ehhez a hosszú megnevezéshez kell nyúlnunk (mint olyanhoz, amely többé-kevésbé valóban kifejezi álláspontunkat). Azt is mondhatnók, hogy »hyperphilosophia-i álláspontunk filozófiai értelemben nagyjából úgy is kifejezhető, mint az »idealismus subiectivus« »extremo-

permaximum absolutum«-a. Azonban nyomatékosan újból és újból ki kell mondanunk, hogy mi nem ennek a »philosophia«i irányvonalnak vagyunk az elkötelezett hívei, hanem annak, a »hyperphilosophiai« irányzatnak (és más »hyperphilosophiai« irányvonal voltaképpen nincs is), amelynek ilyesféle filozófiai megnevezések felelnek meg, ha mibenlétét értelmezni és érzékeltetni kellene. Így, ilyen közvetettségek tudomásul vétele mellett, természetesen a filozófiai »idealismus subiectivus solipsisticus« védelmét is felvállaljuk, sőt, még limitált képviseletét is, feltéve, ha az teljesen koherensen, minden vulgarizációtól mentesen jelenik meg.

Azzal párhuzamosan, hogy egyfelől elutasítjuk a tradicionális állásfoglalásunk »kanonizálását«, s ebből nem engedünk, meg kell állapítanunk, hogy másfelől — és éppen magasabb értelemben — van és kell lennie egy szubtilis és spirituális »canonicitas«-nak, amely sokkal inkább kritériumokban fejeződik ki, mintsem közvetlen követelményekben. A kritériumok koherenciájából kell minden egyes tradicionális gondolkozónak és szerzőnek saját magával szemben felállított követelmény-koherenciáját levezetnie. Így, ilyen módon a tradicionális szerzők önmagukra vonatkoztatott és kivetített követelményei nem eshetnek teljesen egybe, ám mindenképpen hasonlóak lesznek egymás közt.

E jelen könyv — mint lazán, de mégiscsak összefüggő, egymásra utaló tanulmányok gyűjteménye — bevezető és általánosan panoramatikus jellegű, mintegy előrebocsájtott összefoglalásnak tekinthető. Nagyjából azokkal a témakörökkel foglalkozik, amit e sorok szerzője 1960 — szorosabban 1975 —, és 1995 között szűkebb körök számára előadott, s amikről rövidebb — eddig ki nem adott tanulmányokat is írt. E sorok szerzője itt egy teljesen közérthető írást bocsát útjára, amely minden különösebb képzés és képzettség nélkül, úgyszólván bárki számára felfogható, és — legalábbis nagy vonalakban — elfogadható. További könyvek feladata lesz az itt felvetett témakörök részletezése és elmélyítése.

1995 tavaszán
A Szerző

BEVEZETÉS

A Traditio Spiritualis et Metaphysica és a Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica az a principiális és doktrinális alap, amelyre orientációnk létszemlélete épül. E két fogalom vagy fogalomkör — amelyeknek a lényege messze és magasan fogalom- és fogalmiság feletti — külső és felületi jelentése, valamint »definitio nominalis«-a úgyszólván, közismert: a »traditio« a »trans-dare« igei-igekötői összetételből létrejövő »tradere« származéka, amely átadást, továbbadást, végül is hagyományt jelent. A »traditionalis«, »traditionale« azt jelenti, hogy hagyományos, a »traditionalitas« pedig azt, hogy hagyományosság, vagyis mindazt, ami a hagyománnyal-hagyományokkal kapcsolatos és abból-azokból következik.

Ha csak általában beszélnénk a hagyományról vagy a hagyományokról, igazában még nem mondanánk semmi lényegeset, de még csak valamiféle tényleges meghatározottságról sem lehetne szó. A hagyomány — általában — szinte akármilyen lehet, s többnyire nem terjed túl azon, amit a konvenció, és a konvencionalitás jelent. Mi azonban egyfelől »spirituális hagyomány«-ról beszélünk, vagyis szellemi hagyományról (minthogy a latin »spiritus« szó — a jelen értelmezési körön belül — szellemet, a »spiritualis«, »spirituale« pedig szellemit jelent). Másfelől — és ez további, lényeges megszorítás — metafizikai szellemi hagyományról fogunk beszélni.

A »metaphysica« — mint græco-latin szó — a görög »ta meta ta physica« (Aristotelēs könyvcímében: »tōn meta ta physika«) megnevezésre-kifejezésre vezethető vissza. Két jelentése van. Az első, de alacsonyabb szintű jelentése: »azok, amik a természetieken túliak«. A második és magasabb szintű jelentése: »azok, amik a létesülteken túliak« (A könyvcímben: »azokról, amik a természetieken túliak« és/vagy »azokról, amik a létesülteken túliak«). A »metaphysikon« — mint semleges melléknév — azt jelenti, hogy természeten-túli vagy létesülten-túli, mint főnév pedig azt, hogy »a természeten túli« vagy »a létesülten túli«; többes száma: »metaphysika«, latinosított alakja: »metaphysicum«, ennek többes száma: »metaphysica«. Voltaképpen egy görög és græco-latin szó — nőnemű, jelzős szerkezetben közismertté és közhasználatúvá vált kifejezés —. A »philosophia metaphysike« és a »philosophia metaphysica« e jelzős szerkezet; a græco-latin változatból a »metaphysica« jelző és melléknév — később — önállósult és főnévi értelmi jelentést (is) nyert. Mi — hacsak az ettől való eltérést külön nem jelezzük — mindig mindkét jelentésbeli szintet együtt értjük a metafizika vagy metafizikum szavakon, de a súlyt a második és magasabb jelentésszintre helyezzük. Továbbá azt is szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a metafizika a mi szóhasználatunkban nem a filozófia egyik ágát és csúcsát — a »philosophia metaphysica«-t fogja jelenteni, nem is egyik irányvonalát vagy módszerkörét, azt, amelyet némelyek magasztaltak, némelyek — mint például Hegel — alábecsülve elutasítottak, ismét mások — mint például a »philosophia exsistentialis« hívei — ambivalensen kezeltek, vagy éppen értelmetlennek deklaráltak, mint a »logica-i positivismus« és a »logicismus« hívei. A mi szóhasználatunkban a metafizika szinte egyáltalán nem filozófiai értelemben vetődik fel, legfeljebb filozófiai értelemben és terminusok által is interpretálható módon.

A görög nyelvben a »Paradosis Metaphysikē«, a »Paradosis Pneymatikē kai Metaphysikē«, a »Hyperphilosophiā Pneymatikē kai Metaphysikē Paradedomenē«, a »Paradosis Pneymatikē kai Metaphysikē« körülbelül ugyanazt fejezik ki, mint amit szemléleti bázisunk megnevezéséről megjegyeztünk. A szanszkrit nyelvben a »Pāramparyātmavidyāsambandhi« fejezi ki — némileg más megközelítés szerint — ugyanezt. A héber és az arám nyelvben a

»Qabbālā(h)« mint megnevezés — jelzi a szellemi — főként gnosztikus alapkarakterű hagyományt, amely az izraelitizmus vallási szintje mögött és felett áll. A tradíció és a tradicionalitás a tradicionális vallások — mint confessio-k és religio-k — felett áll. A tradíciók religiókba és »religionalitások«-ba, majd confessio-kba és »confessionalitas«-okba burkolóznak, — majd ezek kultuszokba, kultúrákba és »kulturalitás«-okba, végül pedig ezek civilizációkba és »civilisationalitas«-okba. Az a »civilisatio«, amely nem kulturális —

az »pseudo- és contra-civilisatio«,

az a »cultura«, amely nem »confessionalis«

az »pseudo- és contra-cultura«,

az a »confessio«, amely nem »religionalis«,

az »pseudo- és contra-confessio«,

az a »religio«, amely nem »traditionalis«,

az »pseudo- és contra-religio«,

végül pedig az a »traditio«, amely nem áll adekvát módon az örök-időtlen metafizika hordozásának és reprezentációjának a jegyében —

az »pseudo- és contra-traditio«.

A vallások benső, transscendens egységéről csak a tradicionális vallások esetében beszélhetünk, és ebben az esetben is csak a tradíciók egységén keresztül, vagyis csak közvetve érvényes egységről lehet szó. A tradíciók egysége sem teljesen közvetlen egység, de csaknem az, — ez azon alapul, hogy lényegileg csak egyetlen »Metaphysica« van. Ezt az egyetlen, lényegileg időtlen-ősörök, voltaképpen még kifejezhetetlen metafizikát a »Supertraditio Metaphysica« hordozza, amely — approximative — megfelel annak, amit »Traditio Primordialis Metaphysica« -nak nevezünk. A tradíciók ennek az Egységben lévő szuper-tradiciónak vagy »Traditio Primordialis«-nak a kifejeződései: ezekben különböző metafizikák jönnek létre, amelyeket azonban a »Metaphysica Essentialis« szellemi valósága — első- és végső fokon Egységben tart, ezen keresztül válik valósággá a tradíciók lényegi egysége, majd közvetve és lefelé a »Religio Traditionalis«-ok benső-transscendens egysége. A »confessiók«, a kultúrák és a civilizációk egysége annyira közvetett, hogy ezekről mint egységet-alkotókról, és ezek egységéről már nem beszélhetünk, noha ezek is — ha még valóban azok, amiknek lenniük kell, rejtetten összekötöttek, függetlenül külső különbözőségeiktől és — nem egyszer — szélsőséges ellentéteiktől. Azt azonban határozottan ki kell mondanunk, hogy az olyan kijelentések, amelyek szerint „tulajdonképpen minden vallás ugyanazt tanítja” — minthogy nem a fentebbi elvek értelmében artikulálódtak — nem egyebek, mint a legrosszabb értelemben vett és messzemenő dilettantizmus kifejeződései.

A »Traditio Primordialis Metaphysica« és ezen keresztül az egyes tradíciók benső genesis-e a Léten és Nem-Léten túliból, a Kezdettelen-Végtelenből, majd a Kezdetből következik, közvetlenül a Létesülés Eredetéből származik és a Létesüléssel együtt — alászállva — bontakozik ki, mint egy supraintellektuális-spirituális »emlékezés« és »tudás«, amely az Eredetre, ezen túl a Kezdetre, ezen is túl a Kezdettelenre vonatkozik. Az »Absolutum

Metaphysicum« vagy »Metaphysicum Absolutum« a Léten és Nem-Léten-túli Kezdettelen-Végtelen Centrum egy — quasi közvetlen — »emlékezés« révén mintegy megjeleníti önnön valóság-feletti valóságát a Létesülés és a létesültek világában. A lényegi metafizikai hagyomány eredete nem csupán a beláthatatlan messzeségű múltban, hanem mindenekelőtt a Létesültségen-túliban gyökerezik. Az antikvitás — mint az archaicitás időbeni megfelelője — csupán „vetületileg" hordozója a »Traditionalitas Metaphysica«- nak. A tradicionalitás, bár szoros köze van a múltbeliséghez, lényegileg nem a múlttal függ össze, hanem az eredeti uralmi archaicitással. Az áthagyományozódó — s a Létesüléssel együtt kibontakozó — Metaphysicalitas — mint Hatalmi-Uralmi-Tudás — leért az emberi létszintre, s mint »Supertraditio Primordialis« jelent meg, amelyet a »Hyperboreia«, a »hyperboreios « emberfeletti-emberek birodalom-feletti Birodalmának urai tartottak fenn, őriztek és reprezentáltak.

A »hyperboreios« — mint szó — északon-túlit, észak-felettit jelent, alacsonyabb értelemben sarkkörön-túlit, magasabb értelemben földi-poluson-túlit, földi-polus-felettit, Vagyis Sarkcsillagról-származót. Itt principialitásokról van szó, tehát — egészen nyilvánvalóan — szó sem lehet holmi interplanetáris-intersztelláris űrhajókkal esetlegesen ideérkezettekről, teljesen függetlenül azok meglététől vagy meg-nem-lététől.

A borealis — anthropo-biológiai — alaprassz (nagyrasszkör) a »hyperboreus«-ok alászállt és részben kontaminált leszármazottait foglalja magába. Az ezekhez tartozók voltak az őrzői és fenntartói — persze, csak a legmagasabb kasztjaik által — a boreális-hyperboreus eredetű — hagyománynak. Ebből az alaprasszból előbb kivált mongolid-mongoloid alaprassz, a boreális hagyomány egyik primér elágazásával együtt, s a legtovább északon-maradottak, az europid-europoid nagyrasszhoz tartozók voltak a másik primér boreális hagyomány-elágazás őrzői és fenntartói. Ez az elágazás ismét több ágra szakadt, s ezek közül az őseredetileg is indogermán vagy indeurópai (indo-europai), vagy indokelta nyelveket beszélők tartottak fenn a legtisztább boreális — hyperboreus eredetű — Hagyományt. Ezeket később — legmagasabb rétegeikről — indáryáknak (indoáryáknak) vagy egyszerűen áryáknak nevezték. (A jelenkori nyelvtudomány áryának vagy indo-áryának már nem az indogermán-indo-európai nyelvcsalád egészét nevezi, mint ahogyan ezt régebben tették, hanem csak e nyelvcsalád egyik főágát, az indiráni vagy indo-iráni főágat.) Nyilvánvaló, hogy a mongolid-mongoloid nagyrassz és az europid-europoid nagyrassz, vagy ezen belül az indogermánok által fenntartott Hagyományok határozottan különböztek egymástól, de — metafizikai lényegüket tekintve nem volt és nem is lehetett olyan mérvű különbözőség közöttük, hogy alapvető eltérésekről lehetett volna vagy lehetne beszélni, ahogyan döntő értékrendbeli differenciákat sem igen lehet felvetni e tekintetben, s még kevésbé a lényegközeli körökig hatoló ellentéteket. A különbözőségeket és ezek jelentőségét figyelembe kell venni, ezekről nem szabad megfeledkezni, de ezek kiélezésétől — ha valóban tradicionális szellemben akarunk eljárni — tartózkodni kell.

A tradicionalitás tágabb kategória, mint a tradíció. Egyfelől bármelyik tradicionalitás implikálja az összes tradíciót, sőt, az összes tradicionalitást, mindazt, ami a tradícióhoz és a tradíciókhoz kapcsolódik, ami abból-azokból következik vagy következnie kellene, — az emberi létforma minden lehetséges individuális és szakrálisan kollektív- univerzális szintjén. A tradicionalitás mellett — noha erről még bővebben lesz szó — feltétlenül és már elöljáróban meg kell említeni az »anti-traditionalitas« meglétét és mibenlétét is. A tradicionális gondolkozók és szerzők abban általában megegyeznek, hogy a földi-emberi élet világában nincs nagyobb ellentét, mint ami a »Traditio-traditonalitás « és az »Anti-traditio-

anti-traditionalitas« között feszül. Ez olyan végletes ellentét, amelyhez semmi más nem mérhető, sőt, olyan, amelynek az egyéb ellentétek jelentős része — a következménye. A tágabb értelemben vett anti-tradició/anti-tradicionalitás négyféle alapváltozatban jelenik meg:

a) »Abstraditio-Abstraditionalitas« vagy ExtratraditioExtratraditionalitas, — vagyis a hagyomány és hagyományosságnélküliség vagy hagyományon és hagyományosságon-kívüliség, mindig a hagyomány és hagyományosság alatti értelemben.

b) »Antitraditio-Antitraditionalitas« — a szó szorosabb értelmében — vagyis a hagyomány és hagyományosság gyűlöletéből következő nyílt vagy valamennyire leplezett hagyomány és hagyományosság-ellenesség, egészen a tradíció és a tradicionalitás üldözéséig elmenően.

c) »Pseudotraditio-Pseudotraditionalitas« — az álhagyomány és álhagyományosság; jellegzetessége a tradícióhoz és tradicionalitáshoz való hol erősebb, hol gyengébb, de némelykor igen erős hasonlatosság, amely azonban a tradícióval és a tradicionalitással össze-nem-egyeztethető komponensektől terhes.

d) » Contratraditio-Contratraditionalitas«, vagyis az ellenhagyomány és az ellenhagyományosság; ennek is jellemvonása az igazi tradícióhoz és az igazi tradicionalitáshoz való — némelykor igen nagyfokú — hasonlatosság, de az igazi tradíció és tradicionalitás irányával diametrálisan ellentétes irány felé beállítódva, — összekapcsolva a »Contrainitiatio« és »Contrarealificatio« testi-lelki-szellemi, lelki-szellemi vagy szellemi praxisával.

Törvényszerűségként állapítható meg, hogy mind a négy tágabb értelemben vett — antitradicionális alapváltozat kivétel nélkül mindig együtt jelenik meg, de a négy közül mindig az egyik dominál, mindig egy meghatározott előtér-háttér sorrendnek az élén. Bármelyik állhat az első, a második és a harmadik, negyedik helyen. Az alapváltozatok között számos átmeneti változat állapítható meg. Nyilvánvaló, hogy a tradíciót és a tradicionalitást a szorosabban vett antitradició és antitradicionalitás oldaláról érheti a legdurvább támadás, ám — mindent egybevetve — a kontratradició-kontratradicionalitás valamennyi közül a legveszedelmesebb. A 20. század a legvehemensebb antitradicionális offenzívák kora, de ez a jövőben még fokozódni fog.

Annak számára, aki a »Traditionalis Spiritualis et Metaphysica« principiumai szerint meghatározott létszemlélet alapján áll, az antitradicionális eltévelyedések ismerete elengedhetetlen, és ezek tanulmányozása az általános »studia traditionalia« fejezetét képezi.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumaira alapozódó létszemlélet nem politikai világnézet. Ez döntő jelentőségű elvi és — konzekvenciálisan — az operatív életterületekre is kiható tény. Az a bázis-pozíció, amelyet e létszemlélet a politikum vonatkozásában kialakít, — egyértelműen a »Metapoliteia« és a »metapoliticitas« jegyében áll. Ugyanekkor értelmileg impiikálja mind a metapoliteia mind a meta-a-politeia irányába történő nyitás lehetőségét.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumaira alapozódó — kifejezetten metapolitikus — létszemléletnek a politikai-társadalmi síkon megnyilvánuló vetülete: a helyesen értelmezett igazi jobboldaliság (dextritas, dextrismus). Hozzátehetjük ehhez, hogy az Antitraditionalitas Antispiritualis et Antimetaphysica különböző változatainak és változatok elveinek a politikai-társadalmi vetülete viszont az exaktan értelmezett baloldaliság (sinistritas,

sinistrismus). Ez a legnagyobb, a legfeszültségteljesebb, leginkább diametrális és legmarkánsabb politikai- társadalmi vonatkozásban megnyilvánuló és megnyilvánulni képes — valóban — kibékíthetetlen ellentét. A mérsékelt jobboldaliság voltaképpen jól-rosszul — de többnyire rosszul leplezett — mérsékelt, vagy nem is annyira mérsékelt — baloldaliság. E tekintetben tehát csakis a szélsőjobboldaliság minősíthető adekvátnak, ám korántsem mindegy, hogy ez a szélsőjobboldaliság kvalitatíve és tisztasági fokát figyelembe véve milyen is voltaképpen.

A közönséges szélsőjobboldaliság (extremo-dextritas vulgaris, extremo-dextrismus vulgaris) tulajdonképpen nem, vagy csak nagyon kevéssé felel meg a tradicionális szélsőjobboldaliság magas igényeinek. A tradicionális szélsőjobboldaliság — éppen ezért, de anélkül hogy önnön szélsőjobboldali voltát megtagadná — szívesebben nevezi magát (megkülönböztetésként, de egyéb szempontok alapján is) az ultra-jobboldaliság (ultradextritas, ultradextrismus) képviselőjének. Az ultrajobboldaliság eszménye a tradicionális állam és a tradicionális társadalom; orientációját mindenekelőtt és szinte kizárólag a tradicionális létszemléletből deriválódó elvek határozzák meg. Igen sok tekintetben az az egyszerűsített megfogalmazás is helytálló, amely szerint az ultrajobboldaliság — legalábbis megközelítőleg — a De Maistre és a Metternich-Winneburg-féle klasszikus jobboldaliság radikalizált 20. századi (provizóriusan a harmadik évezredre is vonatkoztatható) adaptációja.

Az ultrajobboldaliság vagy ultrajobboldali szélsőjobboldaliság főképpen abban a tekintetben különbözik a közönséges jobboldaliságtól-szélsőjobboldaliságtól, hogy az ezen utóbbi körbe tartozó irányzatok — többé-kevésbé kivétel nélkül — kontaminálódtak az ellenbaloldaliság befolyása által. Az ellenbaloldaliság — e sorok Szerzője által bevezetett, és úgy véljük, nélkülözhetetlen — terminusán azt a radikális baloldalellenességet értjük, amely minden baloldalellenessége dacára baloldali eszméket, célokat, stílusformákat és módszereket kebelez önmagába, a baloldalellenesség jegyében. A közönséges jobboldaliság, és főként a közönséges szélsőjobboldaliság — noha nem azonos az ellenbaloldalisággal — irányzatonként különböző módon és mértékben — csaknem minden esetben befogadott és befogad magába ellenbaloldali influenciákat: az egyszerű, felületi érintettségtől a szinte teljes átitatódásig. A közönséges szélsőjobboldaliság különféle irányzatai — általában — a szélsőellenbaloldaliság vagy ellenszélsőbaloldaliság befolyása által kontaminálódtak és kontaminálódnak ma is.

Ezekkel a kérdésekkel azonban itt nem foglalkozhatunk, de könyvünk egyik fejezetében ennél részletesebben kitérünk majd erre a problémakörre is. Ám már elöljáróban ki kellett mondanunk ezzel összefüggésben néhány — alapgondolatot érintő — megállapítást, hogy senkit se érhessenek teljesen váratlanul azok az — olykor csak odavetett — utalások, amelyek az adekvát jobboldaliság és a tradicionális létszemlélet bensőséges kapcsolatát sejtetik áttételesen vagy fejezik ki nyíltan. Azzal azonban, e helyütt, még nem lenne célszerű foglalkozni, hogy mi ennek a bensőséges összefüggésnek a voltaképpeni alapja, túlmenően azon, hogy ennek a meglétét apodiktikus hangsúllyal kimondtuk.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumai alapján álló létszemlélet theoretikus aszpektusai a leghatározottabban nem filozófiai, hanem »hyperfilozófiai« konsziderációkat igényelnek, már az értelmező megközelítések kezdeti szintjén is. Ennek ellenére ez a »Hyperphilosophia Metaphysica« a »Philosophia Metaphysica« terminológiájával is interpretálható, függetlenül attól, hogy távolról és részlegesen sem azonosítható az előbbi az

utóbbival. A Philosophia Metaphysica terminológiáját alkalmazva a Hyperphilosophia Metaphysica Traditionalis alapszemléletét egyértelműen szolipszisztikus szemléletnek — vagy — egyenesen — szolipszizmusnak lehet és kell nevezni. Ha e hüperfilozófiai szemléletnek filozófiai megnevezést kellene választani, ez — mint már megjegyeztük — körülbelül a következő lehetne: Metidealismus Immanentali-Transscendentalis et Transscendentali-Immanentalis Theourgo-Magico-Solipsisticus Absolutus.

Nyilvánvaló, hogy ezt a hosszú megnevezést nem fogjuk minduntalan szemléletünk megnevezéseként alkalmazni, de a filozófia síkján mégis ez a viszonylag legmegfelelőbb meghatározása a hüperfilozófia magasabb síkján meglévő — »in se« meg-sem nevezett — szemléletünknek.

Bizonyosak vagyunk abban, hogy a filozófia síkján kizárólag a Philosophia Solipsistica, a hüperfilozófia síkján pedig a Hyperphilosophia Solipsistica lehet — szemléletileg — feltétlen érvényű, — és abban is, hogy a Consideratio Solipsistica mellőzése teljesen értelmetlenné és érvénytelenné teszi a létszemlélet meglétének igénybeli felvetését is, leginkább pedig a Suprarealificatio Metaphysica felé való irányulás bármiféle módját, formáját és szükségesként való meghatározását.

Bizonyos kérdések filozófiai és hüperfilozófiai — vagy ezekkel szorosabb vonatkozásba kerülő — kérdések és kérdéskörök könnyebb tárgyalhatósága didaktikailag azt igényelheti, hogy metodikailag — a szolipszisztikus alapállás szigorú fenntartása mellett — engedjünk a szolipszizmus feltétlen és előtérbeli érvényesítésének mindenkori képviseletéből. Ilyenkor — metodikai és felületi engedményként — elmehetünk a szubjektív idealizmus és az objektív idealizmus határáig, de sohasem tovább, vagyis az objektív idealizmus területére semmilyen körülmények között sem léphetünk át. Közben pedig folytonosan tisztában kell lennünk azzal, hogy az engedményünk kizárólag didaktikai, metodikai, és felületien pragmatikus, valamint azzal is, hogy engedményünk nem csupán alacsonyabb, hanem döntően kevésbé valós és igaz területet nyitott meg, tárt fel számunkra, tehát sietve újból és újból vissza kell térnünk a voltaképpen soha el-nem-hagyott szolipszisztikus alapállásunkhoz. Szinte felesleges megemlítenünk, hogy azok az irányzatok, amelyek mind az objektumot és az objektivitást, mind pedig a szubjektumot és a szubjektivizmust, valamint ezekkel összefüggésben mind az objektivizmust, mind a szubjetivizmust átfogó, és az ezeket, sőt ezek egységét is meghaladó-felülmúló szemlélet vagy szemléletek mindenen, minden ellentétpáron túlemelkedő magasrendűségéről merészelnek beszélni: — voltaképpen némileg leplezetten, de valójában egyszerűen és banális módon „visszacsúsznak" a csaknem kifejezett objektivizmusba, — függetlenül attól, hogy képviselőik ezt észreveszik-e vagy sem. Ez minden ilyen ős ehhez hasonló esetben így van, és tulajdonképpen nem is lehet másként.

Itt érintőlegesen ki kell mondanunk azt is, hogy az obiectivus, obiectiva, obiectivum melléknévi alakok az obiectum, az obiectivum és az obiectivitas főnevek korrekt módon nem hozhatók jelentésbeli kapcsolatba a tudattól függetlenül vagy függetlenül is felvethető létezéssel. A realitas obiectiva — igenis *van,* valóban realitás, és valóban objektív, de — nyilvánvalóan — sem realitásában, sem objektivitásában nem független és nem is lehet független a subiectum-centrumú tudattól, hanem ahhoz tartozik és annak az abban lévő realitas obiectivá-ja.

A Lenin-féle »anyag-definició«, amely szerint „az anyag a tudattól függetlenül létező és a tudatban tükröződő objektív realitás" — nem egyéb, mint egy teljesen filozófián-kívüli és mélyen filozófia-alatti, a dementia paralytica közelségét kifejező ostoba és zavaros mondat,

amely azonban megmutatja azt a konfúziót, amelyben az objektivitás és a tudattól függetlenül (is) fennforgó létezés, minden tényleges megalapozottság nélkül összekapcsolódik, egyébként a fenti „definició” színvonalát magasan meghaladó megfogalmazásokban is.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumaira alapozódó létszemlélet számára a tradíció és tradicionalitás világi valóság, de a világi létezés általánosságában — elveszett valóság. Ennek a valóságnak az elveszett volta nem lehet kétséges, de — és ezt is ki kell mondani — ez a kétségtelen elveszettség-elveszítettség mégsem abszolút: rejtett vonulatként most is jelen van, és lehetőségként romlatlanul és romolhatatlanul mindig megmarad. A Traditio és a Traditionalitas világa — lényege szerint — az időbeliségbe alá nem merült vagy az abból kiemelkedő archaicitásban volt-van-lesz, — nem pedig a múltbeli antikvitásban, noha ez utóbbi az előbbi időbeni vetületének felel meg. Ebben az értelemben a tradicionalitáson alapuló szemlélet a múltat — általában — paradigmatikusan és apellative szemléli, de miután a múlton keresztül az időbeliség-feletti archaicitáshoz akar kapcsolódni, semmi köze a múltban való réveteg elmerüléshez. A megvalósítás-feletti megvalósítás vonatkozásában a tradicionális szemlélet a legélesebb jelenbeliség primátusát hangsúlyozza, mivel a pontszerű jelen — a tradicionális elvek értelmében — az időtlen örökkévalóság kapuja. Másfelől a tradicionális-spirituális orientáció híve az Aranykor felépítésének-megvalósításának a jegyében él. Az eljövendő Aranykor — a lényege szerint — nem a jövőben, hanem egy magasabb létrendben van, amelynek azonban ténylegesen a jövő az időbeli vetülete. A tradicionális principiumok szerint élő ember — lényegileg — nem az időbeliség, hanem időtlen-időfelettiség felé forduló személyiség, ám olyan, aki az időbeliség vonatkozásában a múlt-jelen-jövő embere. Ennek a tudatosítása fontos, mert találkozni lehet olyan félreértésekkel, amelyek szerint a tradicionális beállítottságú szemlélet kizárólag a múlt felé, a tradicionális doktrinák fennmaradt dokumentumai felé fordul, afelé, ami már nem a tradíció, hanem a tradíció „emléke” csupán. Bizonyára van és főként lehetséges ilyesféle hibás beállítódás, de nem a tradicionalitás akárcsak viszonylagosan és részlegesen autentikus képviselői körében.

A 20. század némely pszeudo-okkultisztikus irányvonala szerint az archaikus beavatási és megvalósítási utak a mai ember számára járhatatlanok, de az új időknek, a jelenkori modernitásnak is megvannak a misztériumai és a beavatási iskolái — újonnan megnyitott utakként.

Az ilyesféle állítások első felével — tulajdonképpen — szinte egyet is tudunk érteni. A modern ember prodiniciálhatatlan, iniciálhatatlan és képtelen a metafizikai megvalósításra, — tehát számára az archaikus karakterű utak valóban járhatatlanok. Ezzel szemben tagadjuk, hogy új misztériumok és modern beavatási lehetőségek jöttek volna létre a 20. század és az azt követő idők modern embere számára. A jelenkor embere mint modern ember — valóban képtelen az archaikus utakon haladni, de ha modern- emberi mivoltát felszámolja és ha önmagát újra elő-archaifikálja, akkor — a legkivételesebbeknek — járhatókká válnak az igazi utak.

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica principiumaira alapozódó létszemlélethez elválaszthatatlanul hozzátartozik az evolucionizmus bármely fajtájának leghatározottabb és radikális elutasítása, sőt, az evolúció meglétének kifejezett tagadása. Ehhez a biológiai evolúció tagadása éppúgy hozzátartozik, mint a történeti, kulturális vagy a szorosan vett szellemi evolúció — kompromisszumot nem ismerő — tagadása. Az evolucionizmus progresszionista formái pedig olyanok, amelyeknek az elutasítása különös élességgel válik meghatározó kritériumaink egyikéből követelménnyé.

A biológiai evolucionizmus — asszcenzionális irányú — deszcendencia elméletei, vagyis azok az elméletek, amelyek szerint az ember — mint az állatvilág csúcsa — egy emelkedő fejlődés értelmében az állatoktól, respektive a főemlősöktől származott: a tradicionális létszemlélet pozíciójából — több szempontból is — maradéktalanul abszurditásnak minősül. Számunkra a Lamarck-féle vagy a Darwin-Huxley-Haeckel-féle leszármazási elméletek éppúgy elfogadhatatlanok, mint ezeknek későbbi, új és legújabb módosított változatai. A törzsfák és törzscserjék — felfogásunk szerint képtelenségek, de még a megfordított, involvens törzsfákat és törzscserjék elméleteit sem fogadjuk el, — noha szemléletünk e tekintetben involucionisztikus —, de emellett organisztikus, desuper-graduationalis, proportionali-creationisticus és descensionali-materialisationalis. A szimplifikativ vulgáris kreacionizmus banális megközelítései, amelyeket a bibliai teremtéstörténet legkülső és legalsó felületi szószerintiségének való maradéktalan megfelelés igénye motivál, — számunkra — antispirituális és inverz-materialista voltuk miatt, szintén elfogadhatatlanok.

A 19. és 20. század pszeudokkultisztikus irányzatai, amelyek „korszerűen" az evolucionizmus, a progresszionizmus és az égalitarianizmus elvi alapján állnak, — lelkes és elkötelezett propagálói a redincarnationismus tanának. A redincarnationismus vulgaris — mint jellegzetesen evolucionista-égalitarianista elmélet, amely egyébként faktuálisan sem igaz, szintén azon nézetek körébe tartozik, amelyet a tradicionális létszemlélet hívei soha nem tudnak elfogadni. Ez nem azt jelenti, hogy a redincarnatio tanában egy szikrányi realitás sincs, de az biztos, hogy úgy, ahogy ezt interpretálják, — ez a szemlélet alapjaiban sem felel meg a valós igazságnak, a konzekvenciái pedig meszszemenően károsak.

Annak a kifejtésnek, hogy valójában mi az, amit igenlünk, — a jelenlegi Sötét Korszakban — sajnos szükségszerűen azzal kell kezdődnie — méghozzá hosszan taglalva — mi az, mik azok, amit-amiket semmiképpen nem fogadhatunk el, amit tagadnunk kell, vagy el kell utasítanunk. Ezért foglalkozunk viszonylag bővebben és már elöljáróban is azokkal a felfogásokkal, amelyek meglehetősen általánosak, másfelől számunkra teljesen elfogadhatatlanok, ám fel kell tárnunk az olvasók előtt — mint nézeteink azon részét, már a szorosabban ezekkel foglalkozó fejezetek előtt, mivel szemléletünk koherens, a fejezetek pedig részben függetlenül — néha kimondatlanul is: egymásra utalnak. A szolipszizmus, a jobboldaliság, az evolucionizmus-elutasítás — első pillantásra — nem mutatnak szoros összefüggést, — mi azonban a leghatározottabban állítjuk, hogy ezek igenis a legszorosabban és a legbensőségesebben összefüggenek és összetartoznak. Szükséges azonban, hogy ezek még az alátámasztás előtt legyenek kimondva, mert különben fejtegetéseink koherenciája végig rejtve maradna. Fejezeteink — mint már jeleztük — egymással lazán összefüggő — önmagukban is megálló — tanulmányok. E kimondottan laza összefüggés hátterében egy regulatív koherencia, sőt, lényegi egység húzódik meg. A legkülönfélébb, egymástól szinte merőben különböző tematikumok között azonnal észrevehető összefüggés a tradicionális szempontok érvényesítése kapcsán fejeződik ki. Ez a mindenkori vezérmotívumunk, de sokkal inkább elvileg és lényegileg, mintsem formálisan igazodva az egyes tradíciók vonatkozó és szorosan vett tanításaihoz.

A SAJÁT-SZEMÉLY, AZ ÉNSÉG ÉS AZ ÖNMAGAMSÁG

Annak, aki eszmélni képes, fel kell vetnie önmagában az önmagára vonatkozó legfontosabb — joggal mondható, hogy lényegi — alapkérdéseket, azokat, amelyek — áttérve az egyes szám első személyben való fogalmazásra — önmagamra, személyemre, önmagam és a személyiségem, önmagam és a világ egymáshoz való viszonyára vonatkoznak.

Kétségtelen, hogy létező vagyok a létezők között, ember az emberek között, személy a személyek között. Ugyanekkor nem csupán személy vagyok, hanem olyan személy, aki Saját-Személy-ként éli át és ragadja meg önmagát. Saját-személy azonban nincs több, csak egy; rajtam kívül nincs több és nincs más Saját-Személy, a többi személy nem Saját-Személy; a személy általában csak az egyes személyekben valósul meg, ám csak egyetlenegy személyben; az én személyemben alkot egységet a Saját-Személy átélt valóságával. Feltételezhetem, hogy minden emberi személy olyan lehet, mint az én Személyem, vagyis azt, hogy minden emberi személy Saját-Személyiség-hordozó. Ez az első pillantásra nyilvánvaló valóságra utalónak tűnő feltételezés — egyáltalán nem rendelkezik semmiféle megalapozottsággal. Ennek a feltételezésnek semmiféle tapasztalásbeli átéléssel kapcsolatba-hozható alapja nincs. Az ilyesféle „kézenfekvő" valószínűsíthetőségű feltételezéseknek — élesebben szemügyre véve — semmiféle értelmük, értékük és érvényük nincs, és eleve nem is lehet. Ha lenne — mint ahogyan voltaképpen (potenciálisan) van is — olyan képesség, amelynek birtokában tapasztalni lehetne, hogy egy élő emberi személynek-személyiségnek tűnő lény valóban élő emberi személy-személyiség-e vagy sem, de egy ilyen értelmű pozitív megállapítás eredménye sem felelne meg a Saját-Személyiség-hordozókénti lénynek megfelelő tapasztalásnak; — ám, ha még ezt is tapasztalni lehetne, ez sem lenne azonos a Saját-Személy átélő tapasztalásával, hiszen ezt csak valóban Saját-Személy tapasztalhatja közvetlen átélésében úgy, mint Saját-Személyt, mint az én Saját-Személyemet.

A személyek rajtam kívülinek tűnő sokaságának egyik tagja sem lehet Saját-Személy, mert csak én vagyok, én lehetek Saját-Személyemként Saját-Személy. Az olyasféle ellenvetésnek, amely szerint az én szempontomból a másik személy valóban nem Saját-Személy, de az „Ő szempontjából" Ő is Saját-Személy, semmi alappal nem bír, legfeljebb az ellenvető semmit-sem-értését demonstrálja. Más-Saját- Személy nincs, ennek a felvetése teljesen értelmetlen képtelenség.

A Személy vagy Személyiség — szanszkrit nyelven: Svatva (szigorúan szó szerinti értelemben: Sajátság vagy Sajátosság) — in abstracto Saját-Személyiség-hordozó lehet, de semmiképpen nem azonos azzal. A Saját-Személyiség szanszkrit nyelven: Sva-Svatva (szigorú szószerintiséggel: Saját-Sajátság vagy Saját-Sajátosság) — a Proprio-Persona és a Proprio-Personalitas — lényegileg Én vagyok. A Saját-Személy Én általam, az Énség — Aham, Ahamikā — Ich, Ichheit — jelenléte által lehet Saját-Személy, ez teszi a személyt az én Személyemmé, és — ezen keresztül — az Én Saját-Személyemmé.

A Saját-Személy-Saját-Személyiség átélésbeli szintjének az Énség azon intenzitási foka felel meg, amelyet Én-Énség-nek — szanszkrit nyelven: Aham-Ahamikā-nak, németül: Ich-Ichheit-nek — helyes neveznünk. A Sva-Svatva és az ezt éltető Aham-Ahamikā bár teljesen *egyedüli*, még nem jelent egyet az Alannyal. A görög Hypokeimenon, a latin Subiectum és a magyar Alany — egyet jelent. Mindhárom terminus meglehetősen szerencsétlen, mert az alávetéssel-alávetődéssel-alávetettséggel kapcsolatos. Ettől függetlenül használni fogjuk

ezeket a szavakat, noha szívesebben alkalmazzuk ennek szanszkrit nyelvű lényegi megfelelőjét, azt a szót, amely alaptőformában: Ātman, hím-nyelvtani nemű egyes számú alanyeseti alakjában: Ātmā. Az Ātman/Ātmā a fordításokban Szellemként, Lélekként, Én-ként, Önvalóként jelenik meg; németül Geistként, Seele-ként, Ich-ként, Selbst-ként; franciául: Moi-ként, Soi-ként, ritkán: Je-ként; angolul: Self-ként, Me-ként, Myself-ként fordul elő. E könyvben a szerző — magyarul — Önmaga(m)-nak fordítja, de olykor az Önvaló fordítást is alkalmazza. Némelykor a görög Hypokeimenon, a latin Subiectum vagy a magyar Alany szavak használatával él, de mindig az Ātmā-ra gondolva.

A szerző a németben a Selbst, a franciában a Soi, az angolban a Self fordításokat javasolja, persze, mindig tudatosítva azt — s ezt a gyengébbek kedvéért mondjuk —, hogy ennek a Selbst-nek, Soi-nak, Self-nek egyáltalán semmi köze a Jung-féle psychologia analytica complexa alakilag ugyanilyen terminusaihoz. (A Hyperphilosophia Metaphysica et Traditionalis felfogása és a modern „mély-pszichológia" különböző irányzatainak a felfogása között többnyire — és más vonatkozásokban is — úgyszólván áthidalhatatlan távolság állapítható meg.)

Az Ātmā megfelelőjeként — és az Önmaga(m) fordításaként — szívesen és gyakran fogja e sorok szerzője a görög Auton, ritkábban a Tauton szót használni, különösen a Más, a görög Heteron vagy Thateron ellentéteként.

A Saját-Személy és az abban megnyilvánuló Én-Énség egyedülisége is egyértelmű és feltétlen, de az alanyi Auton egyedülisége — abszolút. A Hyperphilosophia Metaphysica Traditionalis a Lét és a Tudat teljes és abszolút egybeesését, sőt azonosságát vallja és tanítja. Az archaikus vagy quasi-archaikus tradicionális tanítások hüperfilozófiája a filozófiai terminusok által — közvetlenül és általában nincsenek interpretálva, mert nem is interpretálhatóak. Így tehát a Lét és a Tudat egybeesésazonossága sem jelent meg közvetlen — filozófiailag is megfogalmazott — doktrinaként, de az ennek valóságát alátámasztó, mégpedig kétségtelenül alátámasztó több-mint-utalások sokasága igenis megtalálható az originális tanításokban.

A Lét ez esetben nem csupán a Létezői Létet, hanem ezen túlmenően — a Tiszta Létet is jelenti, de a Tiszta Létet és a Tiszta Nem-Létet együtt, s ezek egységét is, valamint azt, ami ezen az egységen is túl van. A Tudat az Egyetemes Tudatot jelenti, de sohasem elválasztva a szorosabb értelemben vett — individualis-propriopersonalis — tudattól. A Lét és Tudat — Léten-túli-Tudaton-túli — centruma az Auton, s voltaképpen nem csupán a centruma, hanem az, ami a centrumon is túl van, a centrum felett, de ugyanekkor a Tudat perifériája is, és az is, ami a Tudat terjedelmi teljessége.

A *Sva-Svatvá*-t és a *Sva-Svatvikā*-t az *Aham-Ahamikā* teszi azzá — ami. Az *Aham* és az *Aham-Ahamikā* az *Aham-Ātmika*-ból következik egy lefelé-tartó intenzitás-csökkenés nyomán. Az *Ahamkara* annak az actionalitas-nak és actornak a neve — szó szerint: Én-alkotót, Én-csinálót jelent, amely az *Aham*-ot, az Aham-Ahamikā-t úgy valósítja meg, hogy megtöri — de nem szünteti meg teljesen — az *Aham-Átmikā* vagy *Sva-Svatvāham-Ātmikā* szoros és kontinuus benső egységét.

Az Önmaga(m)ság — az *Ātmaka* vagy *Ātmikā* — a tudati erők általános színvonalán csak *Sva-Svatvāham-Ahamikā*-ként élhető át, de még így sem adekvát fokon: az Asmitā — a Vagyokság egy csökkentebb fokán. A tradicionális doktrinák interpretációinak a körében gyakran felmerül, hogy az Énség intenzív megléte vajon pozitívum-e vagy — éppen

ellenkezőleg — negatívum, — mert a tanítások és ezek kifejtése kapcsán e két ellentétes felfogás mindegyike érvényesnek, és érvényesíthetőnek tűnik. A *Sva-Svatvāham-Ahamikā* és az *Asmitā* — mint felfelé-befelé zárt rögzülés — egyértelműen negatívum, s a rögzülés fokozódása kiváltképpen az, — de mint egy magasabbfokú átélés közbülső — vagy előfoka — vitathatatlanul pozitívum, s különösen pozitívum, ha ennek az intenzifikációja nem a rögzülés, hanem az immanentali-transscensionalis nyitás irányában valósul meg, mintegy befelé és felfelé. Az Énség megsemmisítése — egy transmutatio-nak alárendelve — éppúgy érvényes cél, mint az Énség megtartása és befelé-felfelé való átalakítása: voltaképpen ugyanarról van szó, két különböző megközelítés értelmében. Az Énség mindig egy magasabb Énség által vezérelve, mindig egy magasabb Énségi-fok megvalósulásáért megy végbe, és ha mégsem, akkor az átalakulás a contra-prodinitiatio és a contra-realificatio anti-metaphysica felé irányultan kezdődik, és megy végbe, és a megsemmisüléssel ér véget.

Az Önmaga(m)ság csak a Saját-Személyi-Énség tudati színvonalán élhető át a transmutatio metaphysica útján történő előrehaladás előtt. Az *Ātmikā* ehhez a fokhoz végtelenül közel van, és végtelenül távol. Szinte közvetlenül jelen van, de a Saját-Személyi-Énség és az Önmaga(m)ság között van az egész Universum vagy a teljes Universum, az Universum-ok összessége. A Saját-Személyi-Énség is az Önmaga(m)ság egyik foka, egy önmagának önmagából való kifordultsági foka.

E kérdések taglalásánál élesen kell fogalmazni: Önmagam és az Önmagamság valóban *önmagam* vagyok — egyelőre Saját-Személyi-Én-ként; Énségként átélve önmagamat.

Itt ténylegesen és élesen felvetődik a gnōseologia-ontologia-axiologia — lényegileg a metaphysica — vonatkozásában érvényesülő létszemléleti szolipszizmus kérdése és elfogadásának szükségessége.

A szolipszizmus a solus, sola, solum — egyedüli jelentésű — melléknévből, a solum — azaz egyedüli jelentésű — főnévből és a solo — egyedüli jelentésű — melléknévi-eredetű határozószói alakból, valamint az ipse, ipsa, ipsum — *önmaga* jelentésű — névmásból eredeztetett, és ezekből összetett szó. A jelentése: egyedül-önmaga(m)izmus Voltaképpen — mint szemlélet — azt jelenti, hogy ha az Alany egyedül önmagamra vonatkoztatható, — márpedig senki és semmi másra nem vonatkoztatható akkor önmagam vagyok az egyetlen Alany, a Tudati Lét egyedüli-egyetlen Alanya; minden Tudati Actio-Functio önmagamnak, mint az Alanynak a Tudati Actio-ja–Functioja, s az ezek által megvalósuló Realitas Obiectiva önmagamnak — mint a Lét-Tudat Alanyának — az objektív és valós világa. (A lapos, tudatlan és ostoba filozófiai kézikönyvek-lexikonok némelyike olyasmiről fecseg, hogy a *solipsismus* szerint egyedül az emberi, egyéni, és személyes tudat létezik: ilyesmit a filozófiai vagy hüperfilozófiai szolipszizmus egyetlen változatának egyetlen képviselője sem állított soha. A szolipszizmus esetében két vulgarizációs lehetőséget kell kiküszöbölni: az egyik szerint — bármiként is fogalmaz — a Saját-Személyi-Én-Énség a Lét Ura és Centruma. Ezt állítani — nyilvánvalóan — súlyos és durva hiba, merőben antitradicionális, antispirituális és anti-metafizikai eltévelyedés. A másik súlyos vulgarizációs hiba az, ha az Egyetemes Tudat Alanyát elválasztottnak és különállónak gondoljuk a mindenkori egyéni és saját-személyi Alany-átéléstől. Ez — az idealismus subiectivus-on keresztül — átvisz az idealismus obiectivus — egyre naivabb és naivabb — területeire, hiszen a solipsismus radicalis-on kívül — voltaképpen — minden más — filozófiailag is megfogalmazható — bázislétszemlélet többé-kevésbé burkolt-leplezett naiv realizmus: a szorosan vett naiv realizmuson (a filozófia-alattiak „filozófiáján") kívül a materializmus valamennyi válfaja, minden pozitivizmussal rokonítható szemlélet, sőt, az objektív és a szubjektív idealizmus valamennyi — de a

szolipszizmust még el-nem-érő változata és fokozata — tulajdonképpen — álruhába öltöztetett, álarcot viselő naiv realizmus. Ezért egyedül a Philosophia Solipsistica az, amelyből a Hyperphilosophia Solipsistica-ba át lehet lépni, megjegyezve, hogy Hyperphilosophia Non-Solipsistica egyáltalán nincs, és egyáltalán el sem gondolható.

A hinduizmus *Ātma-vādá*-ja — voltaképpen — filozófia- feletti szolipszizmus-nak tekinthető, — és a buddhizmus — ezzel látszólag — de csak látszólag — ellentétes *Anātmavādá*-ja — áttételesen — szintén joggal nevezhető filozófiafeletti szolipszizmus-nak. Aki ezt lényegileg másként fogja fel, az sem a szolipszizmus tulajdonképpeni mibenlétét nem érti, sem pedig a buddhizmusét és a hinduizmusét.

Az, amire a szolipszizmus hivatkozik, az az összefüggés, amely a *Sva-Svatváham-Ahamikā* és a *Sva-Svatváham-Ātmikā* között fennáll, valamint az, ami ez utóbbi és a *Maha-Paramātmātmika* között van. Ez a hivatkozás jogosult és metafizikailag maradéktalanul korrekt.

A Philosophia Metaphysica Solipsistica ellenében eddig felvetett Contra-argumentum-ok cáfolati ereje filozófiailag szánalmasan nevetséges szinten mozgott, s majdnem minden esetben emocionálisan motivált banalitásokban merült ki. Ez azonban nem is lehet másként. Még a személyre korlátozódó solipsismus vulgaris sem cáfolható igazán. Az adekvátan felvetett és filozófia-feletti niveau-ra transzformált szolipszizmus cáfolati-kísérletei is teljesen reménytelenek.

Egyetlen dubitatív ellenvetésnek lehet — rövid ideig fenntarthatóan — viszonylagos és részleges, de így is csak látszólagos érvénye, ez pedig a következő: azt, hogy a Világ csakis és kizárólag az én tudatomon belül létezik, a saját Világban lévő testiségemmel együtt, nem lehet megcáfolni, de még egyáltalán cáfolni sem igazán, — viszont, úgy tűnik, nem vagy csak igen korlátozottan — vagyok ura az önnön világomnak. Ez pedig azt sugallja, hogy az egyébként teljesen megcáfolhatatlan, sőt, cáfolhatatlan szolipszizmus igaz valósága mégsem lehet abszolút módon helytálló. Az ilyesfajta felvetések azonban az ítélőerő gyengeségének a következményei.

Erre a felvetésre-ellenvetésre a következőt lehet és kell válaszolni: Kétségtelen, hogy a kizárólag bennem lévő világnak, az én világomnak *még* nem vagyok korlátlanul az ura, sőt, az e feletti uralmam *még* csekély és korlátozott, de meg akarom és meg fogom valósítani azt, hogy *újra* világom abszolút ura legyek. A Hyperphilosophia Metaphysica nem egyszerűen a Solipsismus, hanem a Solipsismus Magicus, vagy — méginkább pontosítva — s kivédve az extremo-guénonianismus oldaláról esetleg várható kritikai észrevételeket — Solipsismus Theourgico-magicus vagy Theourgo-magico-solipsismus.

Ez azt jelenti, hogy az idő-feletti múltban akaratlagosan megfosztottam magamat az uralomtól és a hatalomtól, sőt, az erre irányuló tudástól is, ez önmagam centralitásának oldaláról egy végtelenül tudatos és szabad tett volt, de ugyanennek az excentrális eredménynek az oldaláról csaknem teljesen önelveszítő bukás, mégpedig úgy, hogy a bukás ténye is homályban maradt és marad.

A most is teljesen szolipszisztikus Tudati Létet abszolút és közvetlenül teljes szolipszisztikus Uralmi Tudati Létté kell transzmutálni. Ez a filozófiafeletti, megvalósult szolipszizmus Verificatio Absoluta-ja, s ez a Suprarealificatio Metaphysica legvégső és abszolút célja — mint Suprastatus Solipsisticus Metaphysicus Absolutus.

Minden létbeli-tudati transzmutáció — első és végső lényegét tekintve autotransmutatio, és minden — nem a csökkenés, hanem eredeti értelme szerint valóban a visszavezetést jelentve — reductio, — autoreductio.

Önmagam visszavezetése Önmagam által, Önmagamon keresztül, Önmagamon belül Önmagamhoz és Önmagamba. Már »hic et nunc« is Önmagam — Önmagam vagyok, de mégsem abszolút értelemben, tehát Önmagamat Önmagamnak — voltaképpen abszolút Önmagamnak — Abszolút Önmagammá kell tennem. Önmagam vagyok Önmagam céljaként a Célhoz-vezetés véghezvivője. Alsó és relatív Önmagam, amiből úgy jutok el felső és abszolút Önmagamhoz, hogy éppen ez a felső Önmagam változtat át, vagyis alsó Önmagamat felső Önmagamként változtatom át, felső és abszolút Önmagammá.

Azzá kell lennem, aki és ami már most is vagyok, de mégsem csak azzá, hanem abszolúte azzá, Vagyis azzá, aki-ami voltam-vagyok-leszek és azzá, aki-ami lehettem- lehetek- és lehetek majdan.

Elsőrendű tételeink egyike, hogy lényegileg csak Auton van, Vagyis csak Én-Önmagam vagyok, — s a Másvalaki-Másvalami, egyszerűen a Más, a Heteron — tulajdonképpen fel-nem-ismert Auton, tehát fel-nem-ismerten Én-Önmagam vagyok.

Voltaképpen mindig Auton vagyok, de korántsem mindig ugyanolyan intenzitással; jóformán mindig erősen Önmagam vagyok, de szinte sohasem annyira, amennyire akárcsak a legkisebb mértékben is adekvát lenne; tehát ez az erősen más szempontból azt jelenti, hogy — már vagy még — végülis gyengén.

Én-Önmagam vagyok a Világ és a Világok teremtője, Én-Önmagam vagyok a Világ és a Világok létben-tartója, Én-Önmagam vagyok a Világ és a Világok megszüntető-megújítója ás átalakítója, — de úgy, hogy Én-Önmagam Én-Önmagamat nem tapasztalom dator-ként e folyamatok vonatkozásában, sőt, a datatio-t sem tapasztalom, csak a datum-ok partikuláris, relatív, felületi konstatálásával kell beérnem. A Világ csak bennem; csak számomra van, de teremtését teremtőként, fenntartását fenntartóként, megújulását-megújítását megújítóként nem tapasztalom, de még az élően létbelépő folyamatokat sem. Én ezt — joggal mondható így — mintegy »átaludva« élem meg — egyfajta ontológiai álom által. Ezt — egyfelől — magam akarom így, másfelől önnön lefokozott állapotom fogságában vagyok megfosztva hatalmi lehetőségeimtől. Önnön Auton-hátteremben az Auton-Heteron-ként — mégpedig nem-tapasztalható Heteron-ként teremt, tart fenn és újít meg Világot és Világokat. A realitas obiectiva Heteron-ként megnyilvánuló Auton; ez nagyrészt — legalábbis elvileg — tapasztalható, — de van láthatatlan-tapasztalhatatlan Heteron is, amelynek a megléte csak sokszoros közvetettséggel mutatkozik meg. A Heteron mindig veszély, és a tapasztalhatatlan Heteron mérhetetlenül nagyobb veszélyt jelent minden más Heteron-nál, mert jelentős áttételeken keresztül, közvetve-közvetítve hatásaiban végül mégiscsak meg fog mutatkozni, ám ezek a hatások — főként hosszú távon vagy így, vagy úgy, de jóformán mindig destruktívak.

A Heteron-Auton polaritás a Tudati Lét legvégletesebb különbözősége és ellentéte. Ezt azzal együtt kell kimondanunk, hogy a Heteron és az Auton — *egy*. Ez az egység azonban csak az Auton felől van meg, az Auton-ban, a Heteron felől és a Heteron-ban nincs meg és nem is valósulhat meg soha. Ahogyan — mert végülis erről van szó — a *Samsāra* és a *Nirvāna* abszolút ellentétes különbözősége is egységet alkot, de csak a *Nirvāna* felől, és a *Nirvāná*-ban, a *Samsāra* felől és a *Samsāra*-ban soha.

Az Auton és a Heteron — ha abszolút módon lehet is beszélni ezekről — egyáltalán nem absztraktumok. Igazán csak Én-Önmagam vonatkozásában van értelme felvetésüknek; önmagamságom mértéke fejeződik ki bipolaritásuk valóságában.

Valójában énrólam, Én-Önmagamról van szó. Ezt átélem, de ennek az átélésnek az intenzitási fokozatai, szintjei között szélsőséges különbözőségek lehetnek. Az emberi létformában való eszmélésbeli minimumtól (sőt, azt is lehetne mondani, hogy a Semmitől) a Metafizikai Felébredésig a fokozatok mérhetetlensége állapítható meg.

Az absztrakt módon felvetett Subiectum Universale vagy a Subiectum Intersubiectivum — éppen absztrakt felvetettségük miatt — elfogadhatatlan fogalmak, noha mint terminusokkal egyébként nem lehetne semmi bajunk, hiszen némely tekintetben mi is beszélhetnénk ezekről, — ám általában mégsem beszélünk, mert ezeket absztrakt módon szinte kizárólag azért konstruálták, hogy a szolipszizmust elkerüljék. Vagyis azért, hogy igazán ne Én-Önmagamat tekintsem — még a legmagasabb személyfeletti értelemben sem a Lét Alanyának.

A filozófusok jelentékeny része eljuthatott volna a szolipszizmusig, sokan meg is közelítették. Sem Berkeley, sem Hume, sem Fichte, sem Krause, sem Schopenhauer nem jártak messze a Metaphysica Solipsistica-tól, — a 19. század végén és a 20. század folyamán is többen közel jutottak és még többen közel juthattak volna ehhez a valóban, sőt egyedül érvényes metafizikai szemlélethez. Ludwig Wittgenstein logiko-filozófiai és glottológiai vizsgálódásai során eljutott a szolipszizmus realiveritása megmutatkozásának a kimondásához, ám tagadva, hogy erről beszélni lehetne vagy kellene. (Ludwig Wittgenstein — a későbbi éveiben — már egyáltalán nem ebben az irányban folytatta — egyébként figyelemreméltó — logikai feltárásait.) Még olyan szélsőségesen antispirituális gondolkozók is, mint például Sartre, ha következetesebb lett volna — szabadság-tételezéseit továbbgondolva — az objektív idealizmuson, majd a szubjektív idealizmuson keresztül eljuthatott volna a szolipszizmusig. A gondolkozónak, a filozófusnak az adja vagy adná meg élete és tevékenysége valódi értelmét, ha eljuthatna idáig. Ez lenne mindegyikük rendeltetése.

Csupán Schubert-Soldern jutott el valóban az ismeretelméleti szolipszizmusig, némely tekintetben Robert Reininger, mindenek felett pedig — a teljes metaflzikai-ontologiai-gnószeologiai-axiologiai szolipszizmus-ig — Julius Evola, a legújabbkor legjelentősebb tradicionális gondolkozója, filozófiai síkon, de filozófia-feletti orientáltság mellett.

A legtöbb filozófiai kézikönyv és lexikon, amikor a merészebb szubjektív idealista gondolkozók szemléletét ismerteti, megjegyzi; „hogy a szolipszizmust elkerülje, ezért...” Ez a szolipszizmus konzekvenciáitól való visszarettenés ideologizáltságának felel meg.

A szolipszizmus konzekvenciáinak a fel- és el-nem-vállalása — és így a szolipszizmus elutasítása — elsősorban nem e gondolkozók sztupiditásából következik (Julius Evola is inkább valamiféle visszarettenés meglétére utal ezzel foglalkozó soraiban), hanem félelemből, amely a filozófusok kispolgári és konformisztikus életformához kötődő lelkületében felülkerekedik.

A szubjektív idealisták szolipszizmus-elutasítása mindenekelőtt önátélésük intenzitásának a gyengeségéből következik, — emocionális impulzusok hatására. Ebben, persze, a mentális erők tökéletlensége is szerepet játszik, hiszen a gondolkozásbeli meglátások ellenében fellépő emócióknak — tehát alsóbb erőknek — enged a visszatorpanó filozófus, majd ehhez keres — esetleg szellemes eleganciával — ellenérveket prezentáló ideológiát.

A mások meglétének a biztonságába beleszédült gondolkozó számára valóban elrettentő és félelemkeltő a szolipszizmus-nak az a konzekvenciája, amely szerint: önmagamon kívül nincs senki és semmi.

A szolipszizmus ellenében felhozott silány ellenérvek hátterében mindig a félelemelhárító emocionalitás működik. Az „ellenérvek" igen gyakran „morális" jellegűek: az infallibilitás biztonságával, lapidáris igazságként mondják ki, hogy a szolipszizmus — „immorális" és „embertelen". Azt is megmondják, hogy miért az, de ez minden esetben olyan homályos, zavaros és lapos fejtegetésekbe ágyazódik, hogy voltaképpen visszaadhatatlan.

A szolipszizmus a consideratio-concentratio-meditatio-contemplatio létszemléleti bázisa — nem pedig a dialógusé, és még ennél is kevésbé a vitáé. Ki lehet mondani — mint igazságot és mint igaz-valóságot, alá lehet és alá kell támasztani e létszemlélet igazságként való tételezését, — ám alig lehet valami képtelenebb és nevetségesebb, mint ennek kapcsán vitába bonyolódni.

Minden bizonyítható és minden cáfolható, — de tökéletesen semmi sem bizonyítható be és semmi sem cáfolható meg. A szolipszizmus realiveritas-át is csak bizonyítani lehet, — igaz, hogy minden szemlélet realiveritasánál inkább, de tökéletesen bebizonyítani nem lehet; a szolipszizmus realiveritas-ának a cáfolása is lehetséges, bár sokkal kevésbé, mint bármi másé, de tökéletesen megcáfolni sohasem lehet. A szolipszizmussal kapcsolatos pozitív-argumentáció egyáltalán nem felesleges, ám végülis nem ez a döntő. Minden igazság — lényegileg — csakis intuitíve ismerhető fel, — s ez a szolipszizmus igazságának a vonatkozásában hatványozottan így van. Az adekvát argumentáció jogosult és fontos, de sohasem lehet annyira tökéletes, hogy maradéktalanul elegendő lenne. A ratio discursiva révén el lehet jutni a szolipszizmus igazságának a belátó felismeréséig, — ez bizonyos, ám a birtokló felismeréséig nem, és ez is bizonyos: ehhez a tudatosságnak az a funkcionális-akcionális fokozata szükséges, — amelyet intuitio intellectualisnak nevezünk.

Ismételjük meg azt, amit már kimondtunk; a vulgarizált — tehát csak a Saját-Személyre és nem az Alanyra vonatkoztatott szolipszisztikus tételezés — is sokkal igazabb és sokkal kevésbé cáfolható bármely más — extra- szolipszisztikus tételezésnél, függetlenül attól, hogy a solipsismus vulgaris-t mi egyáltalán nem fogadjuk el, sőt, határozottan elutasítjuk.

A szolipszisztikus létszemlélet érvényesítése a propædeutica paradoseologiaæ vonatkozásában döntő jelentőségű és elengedhetetlen fontosságú. A tradicionális tanítások legnagyobb súlyú fejezetei — lényegileg — vagy csak implicite, vagy implicite és explicite is: a szolipszisztikus alapszemlélet principiális meglétét sugallják. A szolipszisztikus alapszemlélet principiális megléte az explicit jelenlét formájában sem teljesen direkt és fogalmilag sohasem kiélezett. Ennek ellenére — csak az nem veszi észre a tradicionális doktrinák metafizikailag legjelentősebb rész-doktrináinak a szolipszisztikus szemléleti alapállását — különösen a hindu és buddhista tradíció koncentrált metafizikai tanításaiban, — aki ez irányú képzettségétől függetlenül — valamiféle szellemi vaksággal közelít a tanítások lényegi tartalma felé. A lényegi tradíciók szolipszisztikus doktrinák hordozói, és az ezekkel való érdemi kapcsolat csak szolipszisztikus álláspont alapján vethető fel. Ez a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica alapelveinek megfelelő létszemlélet szempontjából — egyértelműen kimondhatjuk — dogmatikus erejű tételezésként fogható fel.

A Metidealismus Immanentali-Transscendentalis et Transscendentali-Immanentalis Theourgo-Magico-Solipsisticus Absolutus — mint filozófiai és főleg mint hüperfilozófiai

létszemlélet nem maradhat meg a kivételesen theoretikus pillanatok világnézeti luxusának, — hanem ennek kell szemléleti vezérelvvé válnia, amihez képest az Idealismus Obiectivus határáig elmenő Idealismus Subiectivus csupán didactico-methodologiai „lazításként" nyerhet el bizonyos — és mindig csak relatív-partikuláris — létjogosultságot.

Ezt a szemléletet helytelen csupán szemléleti szinten és formában birtokolni: ezt élő szemléléssé kell alakítani, úgy, hogy szemléletként is megmaradjon. A spirituális transzmutációk egyik előgyakorlata lehet egy olyan hozzáállás akaratlagos kialakítása, amely az ilyen irányultságú szemlélés alapja lehet. Vagyis — olykor, lehetőleg minél sűrűbben és minél intenzívebben — így, ilyen módon. ilyen benső attitűd felvétele mellett kell tapasztalni a külső és benső világot egyaránt: az embereket, az állatokat, a növényeket, a hegyeket, a lankákat, a Napot, a Holdat, a bolygókat és csillagokat, az épületeket, a városokat, az emberi cselekvéseket, a beszédet, a mozgásokat és gesztusokat.

Helyes, ha — főként a müthologématikus — szent könyveket először úgy olvassa az elmélyült törekvő, ahogyan általában szokásos, csak magasabbról mélyebbre tekintő módon és erővel, tehát úgy, hogy a szereplők — a cselekvők és megszólalók — »Ők« lennének, másvalakik, a legfelsőbb pedig »Ő« lenne, másvalaki, vagy — személytelenül — »Az« és másvalami. Ezen a fázison többszörösen áthaladva, el lehet és el kell jutni ahhoz a szinthez, amikor változtatni ajánlatos ezen: ettől kezdve minden szereplő — cselekvő és megszólaló — Én-Önmagam vagyok. A Genesis könyvében Én-Önmagam vagyok a Teremtő, Én-Önmagam vagyok Ádám és Éva, a Kígyó képében megjelenő Sátán, Én-Önmagam vagyok Káin ős Ábel. A Bhagavad-Gītā-ban Én-Önmagam vagyok Arjuna is és Krisna is. Amikor Jézus Krisztus szavait olvassuk, amelyek szerint: „Én vagyok az Út, az igazság é s az élet", — ezt először úgy kell felfogni, hogy »Ő« az Út, az igazság és az élet, feltétlenül így kell tenni, de egy további és magasabb fázisban már valóban Én-Önmagamra vonatkoztatva kell mondanom azt, hogy Én(Önmagam) vagyok az Út, az igazság és az élet; az első fázisban hairesis lenne, ha a második fázisban adekvát értelmezés szerint mondanám Krisztus szavait, viszont a második fázisban az jelentené a hairesis szellemében történő eltévelyedést, ha az első fázisban adekvát értelmezés mellett maradnék meg. Mindezen szellemi műveletek közben — nyilvánvalóan — tudatában vagyok annak, hogy mindez még nincs teljesen így. Potenciálisan vagyok a Teremtő és Krsna és az Út, az igazság és az élet, vagyis nem vagyok még ezek közül egyik sem, de az időtlen-idő- feletti ős örökkévaló jövőben ezzé-ezekké lehetek, — ennek a megelőlegezése az ilymódon történő értelmező szentkönyv-olvasás, amelynek — ha helyesen megy végbe — pozitív előkészítő jelentősége lehet. Mindez negatív értékű következményekkel is járhat, vethetné fel valaki. Bizonyára igaza lenne, — de a szellemileg akárcsak viszonylagosan éber törekvő, ha valóban megérti — racionálisan is, szupraracionálisan is —, hogy itt lényegileg miről van szó, és azt, hogy voltaképpen mit is kell igazán tennie, úgy véljük; megkockáztathatja ezeket a propræparativ és autocorrectifikativ műveleteket, különösen akkor, ha ezekre vonatkozóan »konkrét« eligazító utasításokat kap előrehaladottabb Útmutatójától, optimális esetben — Mesterétől, sőt, Gurujától.

Általában, de különösen most, a Kali-Yuga előrehaladott stádiumában, kivétel nélkül minden, s ezen belül minden szellemi művelet — még a leginkább pozitív irányultságú is — negatív értékelhetőségű eredményekhez vezethet. Ezért csakis a végletekig elmenő óvatosság javasolható minden spirituális praxist illetően — ha ezeket a modern világ számára ösvényeket prezentáló „guru"-k (akik — úgyszólván kivétel nélkül — mind ál-guruk) javasolják, akkor az óvatosság sem elegendő és csak az elutasításnak lehet érvénye. A gondolkozási és actitudo-felvételi gyakorlatok hordozzák legkevésbé az eltévelyítés veszélyét,

s az általunk javasolt szentkönyv-olvasási és értelmezési mód voltaképpen ezek tágabb köréhez tartozik. A pszichotikus és pszichopathikus benső konstitúciójú személyiségek esetében — különösen még gyenge értelmi képességek mellett — az ilyesféle elő-gyakorlatok is veszélyesek lehetnek, — de úgy véljük — ha mindenre tekintettel kell is lennünk, ez a »mindenre-tekintettel- levés« azért nem lehet korlátlan, s ha egy adekvát intenciót adhatunk az arra érdemeseknek, nem fogjuk ezt elhallgatni az erre érdemtelenek soha-meg-sem-volt »épsége« kedvéért.

A szolipszizmus vulgarizációja — mint erre már utaltunk — egyfelől a személyhez-kötöttség — otromba formáiban: az emberi személyiséghez-kötöttség vonatkozásában vetődhet fel. Megjegyeztük, hogy ez sem cáfolható meg, sőt, ha nem az emberi személyiséghez-kötöttség értelmében vetődik fel, nem is igen cáfolható. Másfelől ez a vulgarizáció egy abstractio ideologica értelmében megy végbe, az Alanynak, amely valóban univerzális, egy rossz értelemben való, a személytől való teljes elszakítást célzó univerzalizációján keresztül. Ez a solipsismus fenntartásának a megszüntetéséhez vezet, függetlenül ezen szemlélet bizonyíthatóságától vagy cáfolhatóságától. Ezek a vulgarizációk megjelenhetnek a filozófia szintjén is, noha nemigen jelennek meg, mert a következetes és mindenirányú szolipszizmus szemléleti alapállásként szinte sohasem deklaráltatik a filozófia művelői részéről. Ugyanekkor megjelenhetnek a vulgarizációk a hüperfilozófiai orientációkkal összefüggésben is, például a Traditionalitas Metaphysica létszemléletét valló gondolkozók racionális-szupraracionális határ-konsziderációiban, mint erre már volt is példa (ez a legvulgárisabb vulgari-solipsismus elvetéséhez vezetett, amivel egyet is lehetne érteni, de ez végül is a szükséges disztinkciókat elmulasztván, a szolipszizmus általános elutasításába, sőt, tradicionális alapon való elutasítandóságának a deklarálásába konkludált. Az általunk rendkívül tisztelt, kimagasló tradicionális gondolkozó és szerző — Frithjof Schuon — egyébként nagyszerű műveinek némelyikében mutatkoznak ilyesféle állásfoglalások.)

Azt a kérdést kell még röviden szemügyre vennünk, amely utalás formájában már felmerült, s amely a legváltozatosabb kétségek-kételyek, bizonytalanságok és zavaros interpretációk forrása volt eddig is, manapság is az, s minden bizonnyal ez a jövőben sem lesz másként, különösen akkor nem, ha ennek a tisztázására irányulóan nem történik semmi. A jelzett problematikum tehát a következő:

Az Én vagy az Önmagam (Aham; Ātman/Ātmā), az Énség és az Önmagamság (Ahamikā; Ātmaka, Ātmikā, Ātmā), az Én-Énség és az Én-Önmagamság (Aham-Ahamikā; Aham-Ātmaka, Aham-Ātmikā, Aham-Ātmya) voltaképpen megőrzendő-megtartandó szellemi pozitívum, hiszen bizonyos irányvonalak a leghatározottabban ezt állítják, vagy pedig felszámolandó negatívum, ahogyan más — szintén mértékadónak tűnő — irányzatok tanítják.

A szanszkrit nyelvű ind-hindu terminológia beszél Nagy-Én-ről, Nagy-Énségről (Mahāham-ról, Mahāhamikā-ról) és Kis-Én-ről, kis-énség-ről (Alpāhamról, Alpahamikā-ról), valamint Nagy-Önmagam-ról, Nagy-Önmagamság-ról (Mahātmā-ról, Mahātmakā-ról, Mahātmikā-ról, Mahātmyá-ról) és kis-önmagam-ról, kis-önmagamság-ról, (Alpātmā-ról, Alpātmakā-ról, Alpātmikā-ról, Alpātmyā-ról). Ezt-ezeket olykor úgy szokás interpretálni, hogy a Nagy-megjelölésűek feltétlen és magasrendű pozitívumok, míg a kis-megjelölésűek elvetendő, alacsonyrendű negatívumok. Vagyis: sztupid banalitással visszaélnek ezzel a fentebbi nagyszerű és tökéletesen adekvát terminológiával — a legmesszebbmenő nem-értés és félreértés jegyében. Ha ez csupán az érdeklődők oldaláról vetődött volna és vetődnék fel ma is, — gyengéden sajnálkozó attitűdöt felvéve kellene szólnunk, de miután ez „szakértők” és „mesterek” részéről is el szokott hangzani, (sőt, ezeket írásban is rögzítik), kemény

határozottsággal fel kell emelnünk szavunkat a félrevezetések és félreérthetőségek, és félreértések eme komplexuma ellen.

A Nagy- és kis- megjelölések ahhoz a félreértéshez vezetnek, amely szerint — félig-kimondottan — a kis-én és a kis-önmagam valóban én vagyok, és önmagam vagyok, míg a Nagy-Én és a Nagy-Önmagam az Univerzális-Én, Univerzális-Önmagam, amelyeknek ugyan köze van hozzám, de amely — kinem-mondottan — végletesen különbözik tőlem, s amelyhez el kellene jutnom. Ilyenkor az, ami kis-megjelölést kap, nem más mint a Saját-Személy/Saját Személyiség legalsó foka, az pedig, amely a Nagy-megjelölést viseli, — voltaképpen egy teljesen tapasztalhatatlan, merőben absztrakt Univerzális Heteron kogitatív fikciója.

Valójában mind a Mahā, mind az Alpa előmegjelöléssel összetett szóvá lett jelzős szerkezettel Én-Önmagamra utalok: egyfelől ennek a valóban egyetemesen hatalmas fokára, másfelől ennek a még kisebb, korlátozottabb proprioindividuális-propriopersonalis vagy már alig proprioindividualis-propriopersonalis színvonalbeli fokozatára. Én-Önmagam önátélésbeli extensitas-a és intensitas-a — együttesen — határozza meg — mintegy mértéke szerint — azt, hogy Én-Önmagamat még csak Saját-Személyként tudom-e átélni, vagy már ezen túlmenően, Én-Énségként is, vagy pedig, ezen is túlmenően — valóban Én-Önmagamként, Én-Önmagamságként, végül pedig Önmagam-Önmagamságaként Ātmātmaka-ként, Ātmātmikā-ként, Ātmātmya-ként), s ezek mentén csak proprioindividualis-ként és proprio personalis-ként vagy pedig ezt-ezeket meghaladóan proprio-supra-personalis-ként, az Individuum Absolutum megvalósítójaként és universalis-ként. Minden fokozat pozitívum az alsóbbhoz képest, a felsőbbhöz képest pedig egyrészt pozitívum, egyrészt negatívum. Pozitívum, mert előfeltétele a magasabb átélésnek, negatívum, mert visszatart önnön momentán átélési niveau-mon.

A Személy vagy Személyiség, a Saját-Személy vagy Saját-Személyiség, az Én-Énség, sőt, az Én-Önmagamság megszüntetése, megsemmisítése, elpusztítása, felszámolása, feláldozása mind valóban énreám, az én Személyemre, az én Saját-Személyiségemre, az Én-Énségemre, az Én-Önmagamságomra vonatkozik. A megszüntetés, a megsemmisítés, sőt megölés, elpusztítás, felszámolás, feláldozás közönségesen és általánosan semmit sem jelent. Senkinek nincs, de nem is lehet sem képe, sem fogalma, sem invenciója arra vonatkozóan, hogy mindezek valójában-igazában — a puszta vonzó-riasztó szavakon túl — mit is jelentenek, — ha megmarad a szokványos hinduizmus —, buddhizmus és yōga-interpretációk, sajnos döntő többségének a banális frazeologiájánál, és semmit meg-nem-magyarázó „magyarázatainál”.

A megsemmisítés és feláldozás és az összes többi, hasonló kifejezés — voltaképpen — szimbolikusan egy verticalis mentén végbemenő — extensivificatio-t és — főként — intensiviftcatio-t jelent: önmaga önátélésének az extensivificatio-ját és intensivificatio-ját, szimbolikusan — ismételjük — főleg egy verticalis mentén és befelé-felfelé, de méginkább a benső-felső centrum-felé, vagyis abszolút-önmagam-felé. A Saját-Személyemet olyan extensiven és főként olyan intensiven kell átélnem, hogy ez mintegy megsemmisül önnön Én-Énségem átélésében, majd önnön Én-Énségemet kell olyan extensiven és méginkább intensiven átélnem, hogy önnön Én-Énségem mintegy megsemmisül, feláldozódik vagy általam feláldoztatik a megvalósuló Én-Önmagamságom átélésében, végül önnön Én-Önmagamságomat élem át egy olyan ember- és természetfeletti extenzivitással-intenzitással, hogy ebben az átélésben a meghaladás által megsemmisül, feláldozódik-feláldoztatik az Én-Önmagamságom is — az Önmagam-Önmagamságomban vagy Önmagam-Önmagamságában. A megsemmisítés mindig meghaladást, önmeghaladást, ön-felülmúlást jelent a meglévő-birtokolt szint transscensionalis és egyszersmind immanentificationalis megvalósításának túlfokozása révén. Az adekvát túlfokozásban a túlfokozott színvonal vagy átélésbeli

actionalitas megszűnésével átadja a helyét egy magasabb szintnek vagy önátélésbeli actionalitas-nak. Más — érvényes — én-önmegsemmisítés, énönfeláldozás nincs és nem is lehet, — mert az aktuális én-öntudatkioltó műveleteket (mondjuk, az altatók általi öngyilkosságot vagy a narkotikusok pszichodelikumok túladagolásából következően beálló halálát) semmiképpen nem lehet egy érvényes én-önmegsemmisítés aktualizált »start«jának tekinteni. Ha ezeket nem mondjuk ki — legalább ilyen rövid és érintőleges vázlatossággal, mint ahogyan itt a fentiekben tettük — az ismert és ide vonatkozó irodalomnak ugyancsak kevés produktumában találunk e tekintetben egyértelműen tisztázó fejezeteket vagy akárcsak sorokat is, noha azért ilyenek is akadnak — amelyek ha egy kicsit más szempontok szerint is, — lényegében hasonló megvilágításba állítják ezt a valóban problematikusnak mondható, ám mégis tisztázható kérdéskört. A yōgá-val foglalkozó legkomolyabb könyvekből — főleg pedig ezek együtteséből — kiderül, hogy min mit kell érteni, különösen akkor, ha ezek kiegészülnek a hinduizmusról és a buddhizmusról írt legmértékadóbb könyvek együttesével. (E sorok szerzője ezt a kérdést még — igen röviden és vázlatosan — érinteni fogja e könyvben is, a beavatással és megvalósítással foglalkozó fejezetben, valamint egy későbbi, tervbevett írásában részletesebben és bővebben, magasabb rálátásból, elmélyültebben kíván foglalkozni e témával.)

Ha ezek tudatosítása — mégpedig éles tudatosítása — nélkül beszél akárki vagy beszélünk mi az Én megsemmisítéséről vagy feláldozásáról, ez aligha lesz több a lehető leglaposabb közhelyek sorjáztatásánál, amely egyszersmind felelőtlen félrevezetés is, még ha e tekintetben akaratlanul is történik. Az egomismus vulgaris — az önzés — az Egon-Auton, az Aham-Ātmā, az Ich-Selbst, Vagyis az Én-Önmagam átélésbeli extensitas-ának, és főként intensitas-ának a gyengeségéből, szorosabban pedig e gyengeség kompenzációjából-túlkompenzálásából következik. Az egomismus vulgaris voltaképpen — támasztékkeresés, egy eltorzult, külső és alsó megközelítésű önbiztosítás meglétére vezethető vissza, — amely a spiritualis-metaphysica-i megvalósítás vonatkozásában — kizárólag negatívan ítélhető meg, minthogy az Én-Önmagamság-Tudatot szorosan a Saját-Személy(em) szférájához köti, valamint annak lelki és testi hordozóihoz.

Van azonban egomismos hieros vagy egomismus sacer (egomismus sacralis) is, amely nyilvánvalóan nem az egomismus vulgaris szubtilis változatának abstractus fictivum-a, olyan célzattal megalkotva, hogy ezáltal a közönséges egomismus számára mégiscsak „jogokat" biztosítsunk, netán „rehabilitálva" azt, végülis valamiféle pragmatiko-morális piedesztálra állíthassuk. Ilyesmiről szó sem lehet, bármennyire szeretné is egy-egy tudatlan, és korlátolt felfogású „kritikusunk" így beállítani. Az egomismus sacer, amelyre az egōn-autonismos hieros — terminologiai megnevezésként — talán még találóbb lenne: a szó közönséges értelmében egyáltalán nem egomismus, sőt, némely tekintetben inkább az ellentéte annak, amit „önzésnek" szokás minősíteni. Az egōn-autonismos hieros lényege az Én-Önmagam-ra tételezés mindenkori adekvát túlfokozásának a radikális elvi igenlése és a következetes gyakorlati keresztülvitele. Az egōn-autonismos hieros theoriája és praxisa a spiritualis—metaphysicai megvalósításnak — az előkészítés-előkészülés megalapozásának a kezdetétől fogva — organikus és előfeltétel-értékű része. Ennek — mint theóriának — a theourgo-magico-solipsismus-szal a lehető legszorosabb a kapcsolata.

Az egōn-autonismos hieros-nak vannak olyan indirekt vonzatai az élet általános szféráira vonatkozóan, amelyeket a figyelmetlen rosszindulat talán összefüggésbe hozhat a közönséges egomismus bizonyos formáival — teljesen tévesen és hibásan. Ez azzal kapcsolatos, hogy az egōn-autonismos hieros híve és gyakorlója elutasító minden életgyakorlattal szemben, amelyben a többre és magasabbra érdemes mintegy „feláldozza" magát — szorosabban idejét,

testi-lelki-szellemi erőit, egészségét — esetleg kevesebbre érdemes másért vagy másokért. Olyan belső — talán nem is tudatosodó célzattal, hogy ezáltal kibúvót találjon önnön — szintén testi-lelki-szellemi — feladatainak való eleget-tétel alól. A valóban saját- feladatok — amelyek lényegileg mindig spirituális-metafizikai irányultságú feladatok —, minden más, alkalmasint szintén döntő fontosságú feladatot, hangsúlyozottságbelileg is, időbelileg is megelőznek, legalábbis egy valóban szellemi orientáltságú személy esetében. Továbbá: a másokon való segítés előfeltétele az, hogy önmagunkat, önmagamat olyan helyzetbe hozzuk vagy hozzam, amelyből ezt a segítséget egyáltalán nyújthatom. Egészen közönséges, egyszerű példával megvilágítva: ha többen veszélyhelyzetbe kerülnek — velem együtt —, elsőlegesen az a feladatom, hogy önmagamat ebből — legalább részlegesen-viszonylagosan — kimentsem, hiszen addig — érdemben — másokon sem igen tudnék segíteni, s ezt követően kísérelem meg — gyors sorrend-mérlegelés után — a mások megmentését. Ez, persze, már nem az egōn-autonismos hieros, de mégis annak indirekt és közönséges síkon való derivátumának a profán, ám egyáltalán nem érvénytelen — példaszerű — prezentációja. A spirituális orientáltságú személyiség nem engedheti meg magának a közönséges egomismus gyengeségét, amely egyébként is teljesen idegen tőle. Az egōn-autonismos hieros viszont — mint megjegyeztük — követelmény, ennek közvetett és alacsonyabb derivátumai, pedig esetenként eldönthetően-eldöntendően lehetnek kifejezetten érvényesítendőek vagy csupán megengedhetőek, esetleg pedig elutasítandóak, — feltételezve a spirituális orientációval úgyszólván szükségképpen együttjáró e tekintetbeni perspektíva és judicium meglétét.

A Saját-Személy (Sva-Svatva), a Saját-Személyiség (Sva-Svatvaka, Sva-Svatvikā), az Én (Aham), az Én-Alkotó (Ahamkāra), az Én-Énség (Aham-Ahamaka, Aham-Ahamikā), az Önmaga(m) (Ātmā), az Önmaga(m)ság (Ātmaka, Ātmikā), az Én-Önmagamság; (Aham-Ātmaka, Aham-Ātmikā), a Saját-Személyi-Én-Önmagamság (Sva-Svatvāham-Ātmaka, Sva-Svatvāham-Ātmikā) — Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Hyperphilosophia Metaphysica-jának a terminus circumcentralis-ai, rendesen az ind-hindu és a buddhista hagyomány szanszkrit nyelvű eredeti formátumainak e hagyományokhoz kapcsolódó neologisticum-ok prezentációi mellett.

Ilyen terminus circumcentralis az Élőben-megnyilatkozó-Önmaga(m)ság, a Jivatma, amely első-végső lényegében azonos a Teljes-Mindenség-Önmaga(m)ságával, a Maha-Paramātmā -val vagy a Mahā-Parama-Brahmá-val.

A buddhizmus egyik lényegi tana az Anātma-vāda vagy Anātmaka-vāda/Anātmikā-vāda, *látszólag* szemben a hinduizmus, respektíve a Vēdānta-Darśana; különösen az Advaita-Vēdānta-Darśana Anātma-vāda-jával. Ennek a tanításnak az a lényegi jelentése és értelme, hogy a Samsāra-felé megnyilatkozó Önmaga(m)ság a Samsāra-ban nem az (igazi) Önmaga(m) vagy Önmaga(m)ság. Ez tulajdonképp nem ellentéte az Ātma-vādá-nak vagy Ātmaka-vādá-nak (Ātmikā -vādá-nak), hanem komplemense és indirekt konfirmációja. Az integrális tradicionális állásfoglalás — summázatképpen — végülis az Ātmānātma-vāda (Ātma-anātma-vāda) vagy az Ātmakānātmaka-vāda, az Ātmikānātmikā-vāda elfogadása mellett dönt, amely a mindkét — egymást kiegészítő és megerősítő — döntő jelentőségű tanítás felé történő »nyitás«-t lehetővé és könnyűvé teszi.

Az Én-Énség, az Én-Önmagamság és az Önmagam-Önmagamság problematikája a hyperphilosophia Metaphysica és — ebből következően — az adekvát beállítottságú Philosophia Metaphysica leglényegesebb problémaköre, — legmagasabb vonatkozásaiban

közvetett és részben közvetlen összefüggésben a Suprarealificiatio Metaphysica praxeologiai alapjaival.

Mindez csak akkor és addig érvényes, amikor és ameddig valóban az én Én-Énség-emről, az Én-Önmagamság-áról, és önmagam Önmagam-Önmagamság-áról van szó a theoretikumok sikján, s amikor és ameddig ez áll, ezek állnak így, ilyen módon — a praxist megalapozó konsziderációk középpontjában. Nyilvánvalóan — s ezt többszörösen meg kell ismételni — nem personalis-individualis Én-Önmagam-ról vagyis a Saját-Személy(em)-ről beszélünk, de nem is valamilyen Abstractum Universale-ról, hanem — legalábbis kezdetben — az önnön Saját-Személyem-ben (is) megnyilatkozó személy-feletti önnön Saját-Én-Önmagamról. Ezek minden további nélküli azonosítása éppoly súlyos hiba és tévedés, mint ezek végletes elválasztottságának az elfogadása és állítása. Mindkét álláspont tradiconalitás-megtagadás lenne, ugyanekkor bármelyik e kettő közül, alapokig-hatoló akadályát jelentené a megvalósításnak.

MĀYĀ ÉS LĪLĀ

A hindu-, a Bauddha- és a Jaina-Traditio egyik legfőbb — szanszkrit nyelvű — bázis-terminusa: a Māyā. Indo-germán vagy (indo-európai) nyelvcsaládban gondolkozva, ez a gyök feltehetőleg egy m, ma-, ma, — gyökhármasságra vezethető vissza: varázsolni, megtéveszteni, elbűvölni, felcserélni és más, ezekhez hasonló jelentéssel.

A Māyā görög megfelelője a Mageiā volt, később a Magīā , a græco-latin-ban Magia. A Mágia jóformán minden európai és európai-eredetű nyelvben bevett fogalom, bevett szó — akkor is, ha ennek a hozzávetőleges megfelelője a befogadó országban is megvan és él.

A Māyā a szanszkrit nyelvben a varázslat és az illúzió általános fogalmának is megfelel, — de a Hindu-, Bauddha- és Jaina-Hagyományban — és részben ezek közvetítésével más Hagyományokban is — egészen sajátos értelemben jelenik meg. Az elsőleges jelentése itt is varázslat és illúzió, de úgy mint Egyetemes Lét-Varázslat, Egyetemes Lét-Illúzió, ami ugyanekkor Egyetemes Tudat-Varázslat, Egyetemes Tudat-Illúzió, vagyis az Egyetemes Tudati-Lét Varázslata és Illúziója.

Nem arról van szó — mint erre már más összefüggésekben rámutattunk —, hogy nem lenne Realitas vagy éppen Realitas Obiectiva, mert ezeknek a meglétét — éspedig reális meglétét — a tradicionális szemlélet soha nem vonta kétségbe, hanem egyfelől arról, hogy a Realitas Obiectiva egyáltalán nem független a tudattól, sőt, kizárólag a tudat által és a tudatban van, — másfelől pedig arról, hogy a Lét, respektive a Létezői Lét — Realitas Illusoria: valós, ám egyszersmind illuzórius Valóság.

Ha csak a végtelenül Léten-túli-Nem-Léten-túli Absolutum Metaphysicumra, Metaphysicum Absolutum-ra vonatkoztatnók azt, hogy Minden-Nem-Valóságostól-Különböző, akkor ehhez képest semmiféle entitás nem lenne, nem lehetne valóságos. A realitas Illusoria — döntően — nem az Absolutum-Relativum összevetéssel kapcsolatos.

Általánosan azt kell mondanunk, hogy mindaz, ami van — az valóban és valóságosan van. Akkor is, ha az emberalkotta vagy természeti tárgy, akkor is, ha ásvány, növény, ha állat, ha ember, ha észlelet, ha képzet, ha gondolat, ha obiectivitas, ha actionalitas, ha subiectivitas. Ezek vanságok — és valóságosan vannak. Ezzel párhuzamosan ezeknek a valóságos létezése nem csupán teljesen valóságos létezés, hanem ugyanekkor merőben illuzórius létezés is. Az ebben megmutatkozó ellentmondás — teljesen felületi. Illuzóriusan lenni — voltaképpen azt jelenti, hogy varázslat által, varázslatban, varázslatként és elvarázsoltként lenni. Tévesek azok a banális megközelítések, amelyek szerint a Māyā »fátyla« alatt ott van az »igazi valóság«, az entitas-ok a maguk igaz valójában, vagy valamiféle differenciálatlan és khaotikusan homogén alapvalóság. Ilyesféle téves közelítések megkísérlésétől még olyan kiemelkedő gondolkozók sem tartották mindig távol magukat, mint amilyen Hamvas Béla volt.†

A *Māyā* fátyolkénti értelmezése sem helytelen, ha megfelelően alkalmazzák és interpretálják. Az ilyesfajta értelmezések — néha még egyébként jelentős és jeles szerzők tollából származóan is — sajnos, többnyire gyengék, nem egyszer pedig — egészen csapnivalóak.

A Māyā-ban lévő ma- gyök némelyek szerint vagy ugyanaz a ma- gyök, vagy összefügg azzal a ma- gyökkel, amely az anya jelentésű matṛ szónak a radikális alapja. Ananda Kentish

Coomaraswamy is ezen az álláspontón van, s e jelentésnek a bevonása az általános jelentéstartalom körébe, — persze, nem közvetlenül anya-ként vagy anyai-ként, de mindenesetre úgy, hogy az anyaiság vonatkozásai principiálisan jelen legyenek: jelentősen gazdagítja mind a *Māyā*, mind a *Matŗ* lényegközeli jelentéseinek körét. E tekintetben nem szabad megfeledkezni arról, hogy Gautama Siddhārtha királyfinak, a bōdhisattva-nak, a későbbi Śākyamuni-Samyak-Sam-Buddhá-nak az anyja — a legendáriumok szerint — a Mahā-Māyā nevet viselte, s ennek mély és magas szimbolicitása, jelentése-jelentősége van: egyfelől az Egvetemesen-Nagy-Varázslattól-Varázslatból származik, másfelől éppen az ezen Egyetemesen-Nagy-Varázslat-Urától.

Az, hogy a gyermek-királyfi és Bōdhisattva anyja, Vagyis Mahā-Māyā a szülést követő nyolcadik napon meghal, — arra utal, hogy a Bōdhisattva elszakad az Egyetemesen-Nagy-Varázslattól való függésétől.

A *Māyā* — mint mondtuk — mindenekelőtt az Egyetemes Tudati-Lét Egyetemes Varázslatát jelenti: varázslás-varázslat általi, varázslaton-belüli, elvarázsoltan-varázslatbani létezést. Az Egyetemes-Varázslat hatalma a *Māyā-Śakti*, a nőnemű Hatalom-Istenség és Erő-Istenség. Ez a Hatalom és Erő működik az Egyetemes Várázslat teljességében, de a Hatalom és Erő a Varázsló Hatalma-Ereje, és a Varázsló pedig a Várázslat Ura: a *Māyāvī-Māyēśvara* (Māyā-Īśvara). Az Uralom — az Uralkodó által birtokolt hatalom. A *Śakti* a Hatalom és az Erő (valamint az, aki ezt képviseli), a *Śakta* birtokolja a Hatalmat és Erőt, Ő az Uralom letéteményese, Ő az Uralkodó. Bármelyiket is mondjuk ki a Śakti vagy a Śakta közül, a másik is mindig a kimondottal együtt értendő.

A Mahā-Māyā-Śakta — elsőfokon — a Mahā-Paramātmā — mint Saguna-Mahā-Para-Brahma Īśvara-Trimūrtiként, Vagyis Mahā-Brahmā-ként, Mahā-Visnuként, Mahā-Śiva-ként.

A Mahā-Māyā-Śakta — másodfokon — a Mahā-Paramātmā — mint — Saguna-Mahā-Para-Brahma Īśvara-ként.

A Mahā-Māyā-Śakta — harmadfokon — a Mahā-Paramātmā — mint Nirguna-Mahā-Para-Brahma.

A Mahā-Māyā-Śakta — negyedfokon — a Mahā-Paramātmā — mint — Atiguna-Mahā-Para-Brahma Sadasatként (Sat-Asat-ként).

Ezek a fokozatok egyfelől végtelenül különböznek egymástól, másfelől végtelenül összetartoznak. A lényeg az, hogy a Mahā-Māyā-Śakti-Śakta voltaképpen a Mahā-Paramātmā, vagyis az Ātmā és az Ātmātmikā, amelyik önnön saját Én-Önmagamság-omban nyilatkozik meg. Vagyis a Mahā-Māyā-Śakti-Śakta — első-végső lényegem szerint — tulajdonképpen és potenciálisan — Én-Önmagam vagyok.

Egyelőre varázslat vagyok, elvarázsolt és creatura, de potenciálisan én vagyok a Varázsló és a Creator, és a Creator Creatoris.

Vannak olyan létállapotok, amelyeknél ezek távlati és értelmes célja, vagyis ezek teleologicum-a — ha van is, olyan alsó mélységekben van, hogy megragadhatatlan. Ezeket a létállapotokat joggal nevézhetjük a hypoteleologicum-ok állapotainak.

Vannak olyan létállapotok is, amelyekkel összefüggésben a távlati értelmes cél megléte nagyon is valószínűsíthető, sőt, szinte igényként merül fel ennek szükségképpeni volta. Ez a teleologicum-ok érvényesülésének a szintje. A távlati értelmes cél felmerülhet egy emberi életvezetés vonatkozásában vagy egy emberalkotta tárgy esetében. Az erre vonatkoztatott kérdésekre többnyire megfogalmazható, világos válaszok adhatók. Ha természeti lényekre, például növény, vagy állatfajokra vonatkoztatjuk az ezzel kapcsolatos, jogosnak tűnő kérdéseket, a válaszok — még ezek esetleges benső ismeretében is — megfogalmazhatatlanok maradnak: nem lehet megmondani, hogy a vörös bokrétafa létének mi a távlati értelmes célja, vagy azt, hogy a hegyi gorilla meglétének mi a távlati értelmes célja, s azt sem, hogy egyáltalán miért létezik ilyen állat. Itt a teleologicum még vagy már nem iktatódik ki, de a válasz — ha van is ilyen — nem fogalmazható meg.

Vannak azonban olyan létállapotok vagy létkörök, amelyek felette állnak — egyrészt létrendjük, másrészt hatalmasságuk miatt — mindannak, aminek távlati értelmes célja lenne vagy kellene lennie. Ez a hyperteleologicum és a hyperteleologicum-ok síkja. Az, hogy miért van egyáltalán valami nem csupán a megfogalmazhatatlanság miatt megválaszolhatatlan, hanem egyáltalán az. A teljes-egyetemességnek nincs sem miértje, sem távlati értelmes célja. Ebből következően voltaképpen annak sincs távlati értelmes célja — fogalmazzunk paradox módon —, aminek van. A megvalósításnak feltétlen célja van, távlati értelemfelettien értelmes célja, — de a megvalósítás beteljesedett abszolúciója során eltűnik a cél, eltűnik a megtett út is, és kiderül, voltaképpen nem volt sem út sem cél. (A Tao például mint Principium Principiorum az Út és a Cél egysége, de úgy, hogy ez az Út és ez a Cél — és ezek egysége — felülmúltságában-felülmúltságukban — meg sem volt soha.)

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica Universalis principiumaira alapozódó létszemlélet hívei megtagadják a Teljes-Egyetemesség — és ezen keresztül az egyes és különféle entitas-ok miértjére és távlati értelmes céljára irányuló kérdésekre a feleletet. Ha azonban a kérdező kérdéseiben a végletekig elmenően állhatatos, kaphat egy sajátos a Tantra-k tanításaiban fogamzott — választ, amit azonban csak valóban magasrendű volta esetén fog megköszönni. Ez a létezés és a létezők miértjére irányuló kérdésekre adott válasz a következő: minden játékból van, minden játék, mindennel és mindenkivel játszanak, vagyis játszik a Játékos, a Játék Ura.

A Játék, a Līlā — más megközelítésből — approximative ugyanaz, mint a Varázslat, a *Māyā,* — és a *Līlā-Māyā,* valamint a *Māyā-Līlā* sem teljesen ismeretlen megnevezések.

A Játéknak szabályai, olykor szigorú szabályai lehetnek, amelyeket a Játékos noha semmi sem köti végtelen hatalmát és uralmát — általában betart.

Nincs vidámabb és nincs komolyabb a Játék vídámságánál és komolyságánál. Ezt — actitudinalis-an — a megvalósítónak tudnia kell, s ehhez kell tartania magát.

A Játékos — a *Līlāvī*, a Játék Ura, a *Līlēśvara,*a, nem más, mint a Varázsló — *Māyāvī,* a Varázslat Ura — a *Māyēśvara*: ez pedig az *Ātmā*, vagyis önnön Önmaga(m). Potenciálisan már itt és most is a tudati lét Egyetemes Varázslat-Játékának az Ura vagyok. Aktuálisan akkor lehetek a Tudati-Lét Egyetemes Varázslat-Játékának Játékosa-Varázslója és Ura, ha Önmagam Önmagamat Önmagam által, Önmagamon át Önmagamba-Önmagamhoz vezetem vissza, — teljesen és abszolút mértékben.

Vagy elvarázsolt vagyok a varázslat örvényében, vagy magam vagyok a Varázsló, a Varázslat Ura. Vagy játszanak velem, — mint a Játék egyik tartozékával vagy bábjával, — vagy pedig én magam vagyok a Játékos, a Játék Ura.

Van közbülső fokozat is, de szinte tartam nélküli: ez a *Līlōnmukti* (Līlā-un-mukti) vagy a *Māyōnmukti* (Māyā-un mukti).

Az Egyetemes Játék és Varázslás még a Samsāra körén belül megy végbe, de van Egyetemesség-feletti Varázslás és Játék is.

A teljes Bauddha-yāna-nak három szintje különböztethető meg: az első a Hīnayāna vagy Kis-Jármű, eredetileg a Thēravāda kiválása után elkülönülő, szélsőségesen Thēravāda-követők irányzata volt, noha önmagukat soha nem nevezték így. Itt a szintek vagy fokozatok egy körét jelenti. Lényege — egy bizonyos szempontból — röviden az, hogy a Samsāra és a (Pra-Nirvāna, Apari-Nirvāna, Pari-Nirvāna, Mahā-Pari-Nirvāna) közötti végtelen különbséget szélsőségesen hangsúlyozza, éppen a Nirvāna maradéktalan megvalósítása miatt.

A következő magasabb és teljesebb fokozat a Mahāyāna, az Egyetemesen-Nagy-Jármű. A Mahāyāna a Samsāra és a Nirvāna lényegi egységét tanítja, amely azonban csak a Nirvāna »oldaláról« áll fenn.

Ennél is magasabb fokozat a tantrikus Mahāyāna, vagyis a Vajrayāna, a Gyémánt-Villám-Jogar Jármű. Itt nem csupán a Samsāra és a Nirvāna lényegi egysége van kimondva a Nirvāna felől, hanem az is, hogy ezt a Māyā elfedi, de még ezen is túlmegy, és a feladatot a Samsāra-nak Nirvāna-vá, a Nirvāna-nak Samsāra-vá, majd a Samsāra-t ismét Nirvāna-vá való időtlen átvarázslásban határozza meg. Ez már az Egyetemességen-túli Varázslat és Játék köre.

Említésre került, hogy a Māyā-nak fátyolként való értelmezése általában közhelyszerű félreértés, és e félreértés közvetítése. A Māyā lefedéssel és elfedéssel-elfátyolozással kapcsolatos vonatkoztatásai — helyes megközelítés esetén — fontos és valóban tradicionális szellemű vonatkoztatások lehetnek.

A Māyā — mint Varázslat és mint Illúzió — éppen ezek alapján, — hasonlattal élve — fátyolszerűen elfedi a Samsāra — tehát a Deflammatio Metaphysica állapotokon-túli állapotának a lényegi egységét, megközelítően lehetetlenné téve ennek az egységnek a felismerését.

Teljesen más, ám lényegileg ugyanerre utaló megfogalmazással élve: Önnön Saját-Én-Magamságom-nak a Samsāra-i asszpektusát és az Önmagam-ságom Nirvāna-i asszpektusát — mint egy egység valóságát a Māyā fátyolszerűen elfedi az aktuális tudatiság-tudatosság elől.

A Māyā — mint Varázslat — egyszersmind fátyolszerű is, vagy fátyolszerűséget alkot, amely végtelen Önmagamat elfedi aktuális és véges Önmagam elől. A Māyā-t a Varázslatot és (ez esetben) a fátyolszerűséget — nyilvánvalóan — Én-Önmagam hátterében Önmagam alkotom, Önmagam felől akaratlagosan és szabadon megvalósítva ennek az elfelejtését is, amely elfelejtés azonban — Saját-Személyiségem-hez kötött Én-Önmagamságom aktuális tudati intenzitásának számára átláthatatlan, ám közvetve mégis megmutatkozó tragikum és fatalitás.

Önmagamat Önmagamtól — istenségi fokon — disztanciálhatom és disztanciálom. Így nyilatkozhatnak meg a földi-emberi világban az istenemberi Avatárá-k. Ám Önmagamként

megtehetem és megteszem azt is, hogy nem csupán disztanciálom Önmagamat Önmagamtól, hanem a két tudati szint között a tudati kontinuitást megtöröm; — nem szakítom szét teljesen a kontinuitást, — mondhatnók: ontikusan, — de megtöröm: noétikusan. A kontinuitás így egyfelől diszkontinuitássá, másfelől quasi-kontinuitássá válik. A tudati kapcsolat nem szűnik meg maradéktalanul, de az igazi tudatosság fénye nem működik már e kapcsolatban. A teljes elszakadás teljes megsemmisülés lenne; ez nem megy végbe az emberi létforma általános létesülése során (bár ennek a lehetősége is megvan), de egy relatív és partikuláris — ám mégis nagyfokú és nagy erejű — el- és szétválasztottság igenis létrejön: ez az általános földi-emberi létállapot és tudatállapot.

A lefokozódás — gyökerében — nem lehet más — csakis tökéletesen tudatos, akaratlagos és teljesen szabad, mondhatnók — játékos és varázslatos *tett*. Ezt *erről* az oldalról nem lehet, nem szabad másként felfogni. A másik, vagyis a lefokozódottság oldaláról ez már lapsus, fatális bukás, amely a létforma egészét meghatározza. A kereszténység csaknem minden fővonalában jelenlévő Peccatum Originale Originans és Peccatum Originale Originatum — mint áteredő és áteredett tévedés vagy az általános értelmezés szerint — bűn, amelyet a római katholikus keresztény theologia inkább a bűnre irányuló concupiscentiá-nak, hajlamosságnak tekint, amely azonban — felfogásunk szerint — mindenek előtt tudati elhomályosulás, mert ez mindig elsőleges a morális megítélhetőségű magatartáshoz és az ebből következő cselekvésekhez képest.

A lapsus nem történt az emberrel, hanem ezért tett valamit, valamit, ami megtorlást igényelt valamilyen szinttel összefüggésben, — de az eredet eredeténél, a kezdet és a kezdettelen határán ez még másként volt: istenségkénti szabad tett volt, szabad akaratból és teljes-tökéletes tudatosságból származó. A gyökerek-gyökerénél — még a Kezdet Emberénél is kezdetibb fokon — az Istenség nem az Ember volt, hanem Önmagam. Nem emberi, nem személyes, hanem még az univerzálisnál is univerzálisabb önmagam, amely megelőzi még ’Ādām Qadmōn(i)-t is, a Manu-t vagy még a Mahā-Manu-t is.

A lefokozódás és az elvarázsoltság — bár távolról sem foghatók fel szinonimaként — szoros kapcsolatban állnak egymással. A lefokozódás az elvarázsoltság velejárója, — s minél fokozottabb az elvarázsoltság, annál nagyobb mérvű a lefokozódottság.

A *vidyā*, vagyis a metafizikai éberség, a metafizikai tudás, a metafizikai látás — a varázslat alól való felszabadulás akcionális-kvalitatív feltétele és eszköze. Az *avidyā* — vagyis a metafizikai kábaság, a metafizikai tudatlanság, a metafizikai vakság — szintén szoros összefüggésben van a Māyā-val, de nem azonos azzal. Az ember általánosan — az enyhébben oligophrəntől a genie-ig, mindkettőt ideszámítva — az *avidyā* hét fokozata közül az alulról számított ötödik fokozatán van. (A vidyā szintén hét fokozata az alulról számított hetedik avidyā-fokozat felett kezdődik.) Az avidyā és a Māyā csaknem-azonosítása e témakör korántsem jelentéktelen mérvű nem ismerését és félreértését fejezi ki. A Māyā még a vidyā-fokozatok egy részénél is — az elvarázsoltság oldalát kifejezően jelen van.

Lényegileg és potenciálisan Önmagam vagyok az Istenség, a varázslat és a Játék Ura. Aktuálisan — már és még — nem vagyok az, hanem benne vagyok — elvarázsoltként — a Varázslatban, a Játékban. Önmagam varázsoltam el Önmagamat. Az a feladatom, — ha ezt feladatommá teszem, hogy Önmagamat Önmagam által és Önmagamon át visszavarázsoljam — a Varázslat-feletti uralmat fokozatosan átvéve — Varázslaton-túli-varázslói Önmagammá, — ennek a megtétele és az Auto-Reductio Absoluta; egy és ugyanaz.

Önnön Saját-Személyiségem és lényegi Önmagamságom között — bár mindennél szorosabban összetartoznak (hiszen Önmagamon belüli fokozat-relációkról van szó) — jelen van — hasonlatszerűen: mintegy »beékelődve« a Pantholokosmos, — minden Teljes-Kosmos összessége, együttese és egysége. A Kosmos-okon és egy Kosmos-on belül vagyok — mint ezeknek-ennek a része, de a Kosmos-om és minden Kosmos bennem van Önmagam részeként-részeiként. Abszolút Önmagam — centralitása szerint — a Kosmos-felettiség — a Hyperkosmiā —, a Kosmos-on túliság — Metakosmiā, tehát Én-Önmagam — úgy, hogy a Kosmos és a Kosmos-ok része vagyok, és úgy, hogy a Kosmos-Kosmos-ok bennem vannak, de elsőnél-elsőbb, végsőnél-végsőbb lényegem szerint magam vagyok a Hyperkosmiā — Metakosmiā. A kosmicitáshoz való ezek szerinti hármas viszonyulás: önnön hármas viszonyulásom megállapítása (amelyek közül a legmagasabb, a harmadik voltaképpen már nem is viszonyulás): a viszonyulások egyedül adekvát interpretációja, s az, amely a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica principiumaira alapozódó lét- szemlélet hívei által vallott felfogásnak messzemenően a leginkább megfelel. Más interpretációk is tökéletesen érvényesek lehetnek, ha a fentebb előadottaknak — esszenciálisan — nem mondanak ellent. A felületi — főként látszólagos — megfogalmazásbeli ellentmondások általában mindig feloldhatók és fel is oldandók, — de ha ez mégsem következnék be, még mindig nem történnék semmi elmarasztalható, a más megfogalmazású kiegészítések pedig egyenesen üdvözlendőek. A lényegi ellentmondást hordozó interpretációkhoz való megátalkodott ragaszkodást és e ragaszkodás agresszív-arrogáns képviseletét azonban az elutasításon kívül más módon nem fogadhatjuk. A tolerancia a tradicionális létszemlélet reprezentációjának a Sajátos velejárója, de ez a türelem — bár »hosszútűrő türelem« — mégsem korlátlan, s ha nem is a »türelmetlenség« váltja fel adott esetben, az elutasítást olykor határozottan alkalmaznunk kell, különösen olyankor, ha az elvek megsértésén kívül a félrevezető hatás veszélye is fennáll.

A Māyā illúzió-asszpektusát nem érdektelen az álom- teljes alvás álomvilágával és az ébrenléti állapot észleleti világával valamint ezek egymáshoz való viszonyával összefüggésben is figyelembe venni. Az álmodó alvás és az álmok világa — pszichikai-pszichológiai szempontból — igen jelentősen különbözik az ébrenléti állapot észleleti világától, — ám ontológiai megközelítéssel a különbözőségek egyáltalán nem kardinális jelentőségűek. Kétségtelen, hogy a földi-emberi lét- és tudatállapot általános szintje az ébrenléti (noha spirituálisan egyáltalán nem igazán *éber*) niveau-hoz kötött, — az álomteljes alvás már nem szorosan *emberi* állapot, még akkor sem, ha ezt az ember éli át és — egészen kivételes esetektől eltekintve — az emberi élet egyik feltétele. A tudatosság az álomban egyrészt azért csökkentebb — bizonyos rendkívüli álompillanatok kivételével — mert az álomállapot alapjaiban alacsonyabb színvonalat jelent, másrészt azért, mert ez az ember nem igazán emberi állapota. Ezen körülményeken túlmenően az álomállapot sokkal nagyobb mértékben hullámzik intenzitását tekintve, mint a szintén hullámzó ébrenlét.

Mindent egybevetve azonban mégis azt kell mondanunk, hogy az álomteljes alvás álomvilága is ébrenléti világ — bizonyos értelemben, továbbá ez a világ is valóságosan van, Realitas Obiectiva — persze, nem „tudattól függetlenül vagy függetlenül is létező objektív valóság”, hanem a tudatban és kizárólag a tudatban átélt — a Subiectum által teremtett-fenntartott-folytonosan transzmutált és meghatározott tudati objektív realitás. Ahogyan az ébrenléti tudatállapot észleleti s bármilyen egyéb világa is — bizonyos tekintetben — egy álomállapot álomvilága, az álom- illúziók világa, ám valóságosan létező, ha nem a Subiectum által megvalósult és meghatározott tudati objektív valóság.

Anélkül, hogy kritika tárgyává tennők azt a klasszikus — görög eredetű — megállapítást, amely szerint ébren az ember egy közös emberi világban él, míg álmában kizárólagosan önnön benső egyedülien egyéni világában, meg kell állapítanunk, hogy ez a — tradicionális oldalról is akceptált — megállapítás kizárólag az ébrenléti állapotból megragadható — pszichikai-pszichológia megfogalmazhatóságú — körülmények vonatkozásában igaz, eredetileg — minden bizonnyal — ilyen irányultságú konsziderációk eredményeként mondták ki, valószínűleg nem a legmagasabb szellemiségűek felé, és tradicionális megközelítés mellett — mindenesetre így és csakis így akceptálható. Az ébrenléti állapot éppúgy a proprio-individualis — proprio-personalis világban valósul meg — és ugyanekkor az ébrenléti collectivitas világában is, mint ahogyan az álom is a proprioindividualis-propriopersonalis — álombeli — világban valósul meg, és — ugyanekkor — az álombeli álomcollectivitas-ban. Persze, lényegileg, szolipszisztikus nézőpontból tekintve — önmagam tudati világán-világain »kívül« nincs másik világ, nincsenek más világok, más létezők, bizonyos állapotok lehetnek potencialitásban, lehetnek quasi-aktualitásban és teljes aktualitásban. Még az extra-solipsisticus lélektannak sem lenne szabad mást mondania azon kérdés felvetődése esetén, hogy ha az álomban valaki beszél hozzám, az voltaképpen én vagyok-e vagy sem, — mint azt, hogy lényegileg az a más, aki hozzám beszél, az is én vagyok, és én vagyok a hallgatója is, egyébként pedig az a más, aki hozzám beszél — az előbbiek fenntartása mellett — valóban más, és csak az vagyok én, aki tudatos hallgatója. Ám e lélektan képviselője akkor sem mondhatna mást, ha e kérdés megfelelőjét az ébrenléti világ vonatkozásában vetnék fel: ha találkozom valakivel és az beszél hozzám, vajon a beszélő ténylegesen más, vagy voltaképpen én magam vagyok-e. Erre extra-solipsisticus és psychologisticus pozicióból is csak azt lehetne mondani, hogy lényegileg ez a más is én vagyok, de a momentán átélés közvetlen és felületi valóságának megfelelően a hozzám beszélő más — tényleg más, míg önmagam — tényleg önmagam vagyok. Az álmok sokkal elasztikusabbak, sőt, képlékenyebbek, mint az ébrenléti észlelés objektív észleleti valóságai. Ez azt jelenti, hogy ezek létesülése még nincs olyan távolságban és olyan közvetettségben, s ezért az álombeli létezők — általában — kevésbé megmerevedett entitások. Ezzel párhuzamosan teljesen tisztában kell lennünk a tényekkel: nem csupán az ébrenléti, de a képlékenyebb álombeli észlelésben sem tapasztaljuk az észleletek datorját, de még csak ezek datatio-ját sem, kizárólag a datumvoltukat; és itt még Szó sincs teremtői-fenntartói-átváltoztatói Alanyiságról vagy akcionalitásról, csak a konstatálói maradvány-tudatosságról, amely még ezen belül is — szintén maradványszerű.

Az álomvilág és az ébrenléti Világ között — az említetteken kívül is sok különbözőség van, — ezek egyike sem kerüli el figyelmünket, — de a hasonlóságok, sőt, a megfelelések még nagyobb számban vannak, ám igazán nem ez a fontos, hanem az, hogy a hasonlóságok-megfelelések mind valóság és tudatiság magasabb-mélyebb, lényegközeli feltárásaival függenek össze, míg a különbözőségek a külső-alsó felületiségekkel kapcsolatosak.

Ha valaki azt mondja, hogy álmában réteken, völgyeken át, hegyek között sétált, s erre másvalaki úgy válaszol, — ez nem igaz, mert — láttalak — itt feküdtél az ágyadban. A válaszoló ostoba. A megfelelő válasz a következő lehetne: bizonyára így van, hiszen az álom valósága — igazi valóság. Én ébrenlétemben — ami szintén egyfajta álom — azt tapasztaltam, hogy te itt feküdtél az ágyban. Az egyik állítás valóságtartalma sem jelent lényegi és minőségi többletet a másikkal szemben. A radikálisan szolipszisztikus létszemlélet következetes híve — ennél lényegesen messzebb megy el, mielőtt lezárja állításait, elkerülendő — az ilyen körülmények között abszurdpolémia kibontakozását.

A pusztán pszichológiai orientáció egyetlen képviselője sem lehetne a legnaivabb vulgár-realizmusnak annyira a fogságában, hogy ne vegye észre az álom észleleti-észlelési világa és

az ébrenlét észleleti-észlelési világa között — a künbözőségek mellett, és azok ellenére is fennálló szoros hasonlóságokat, sőt, megfeleléseket. Valóban nem lehetne, de mégis ehhez a naiv vulgárrealizmushoz kötődik, ténylegesen a fogság értelmében — kis számú kivételtől eltekintve — a pszichológia úgyszólván minden művelője, a „szakma" nagynevű kiválóságainak csaknem mindegyikét szorosan ide számítva, — nem teljesen, de majdnem függetlenül attól, hogy a pszichológia melyik irányzatának, iskolájának a követője.

A pszichológiai irányvonalak egy része extrém jelentőséget tulajdonít az álmoknak, s ezek vizsgálatából messzemenő következtetéseket von le az analizált személyiségét, jellemét, elmeállapotát, s ezek milyenségét illetően. Ilyen következtetések valóban többkevesebb érvénnyel — levonhatók. Sokkal kevesebb figyelmet fordítanak arra, hogy az általuk vizsgált személy milyen eseményeket él át, milyen emberekkel találkozik, — vagy ha mégis figyelnek ezekre, ezt csak a körülmények tekintetbevétele miatt teszik, de ezek nem kerülnek analízisre, ezekből nem vonnak le komplex és messzire mutató következtetéseket. Rosszul teszik, mert ezek távolról sem függetlenek — sem szimbolikus, sem konkrét értelemben — a személyiségtől, jellemtől a lelki- és elmeállapottól. Éppen a régebbi, merevebb, a mélyebb rétegek vizsgálatával lenne lehetőség a vizsgált életének részletekbe menő és egyben átfogó ismeretére, míg az álmok szintén régi, de mégis kevésbé régi, kevésbé merev, rugalmasabb-képlékenyebb világa a kevésbé mély rétegek vizsgálatánál eminens jelentőségű.

Arra vonatkozóan azonban, ami a leginkább élő a momentán gondolkozás magasról mélybehatóan éles figyelembevétele adhatná a legmegbízhatóbb információt, de a pszichológia az igazi gondolkozással egyáltalán nem foglalkozik. A „képességvizsgálatok" során a matematikai-logikai készséget igénylő feladatok megoldásából következtetni lehet arra, hogy az illető ugyanezeket a feladatokat másodszor is meg tudná oldani, — ez állapítható meg elsősorban, másodsorban az, hogy hasonló feladatokat — valószínűleg — szintén meg tudna oldani. Ebből az igazi gondolkozási képességet illetően semmit sem lehet megtudni, nem is beszélve a gondolkozásról, amivel a pszichológia egyáltalán nem foglalkozik. Ha a gondolkozás mégis felmerül, rögtön „már a csimpánznál is megfigyelhető készségek" kerülnek szóba, utána a feladatmegoldó gondolkozás, amely az igazi gondolkozásnak voltaképpen — csekély túlzással élve — csaknem egy elfajulása.

Valamit előre megálmodni, — nem különbözik túlságosan attól, hogy a napi események rokoneseményei megjelennek az ezeket követő álmok körében az előbbi »rendkívüli« és érdekes, az utóbbi »közönséges«, magától értetődő voltának megfelelően minden érdekességet nélkülöző. Ezeknek a gyökere nem álomban van és nem az ébrenlétben, hanem a sokkal mélyebb-magasabb háttérben, a rejtett Heteron, de mindent megelőzően, mindent betetőzően a voltaképpeni Auton akciókörében van.

Summázatképpen a következőket mondhatjuk:

Mind az ébrenléti állapot külső empiria világa, mind a szintén ébrenléti benső képzeleti empiria világa, mind az álombeli empiria világa, mind pedig a narkotikumok-pszichodelikumok által provokált állapotok empiriájának a világa objektíven valóságos világ, de a Subiectum által meghatározott és kizárólag a tudatban lévő tudati objektivitás valóságos világa; ugyanekkor mindezek a világok illuzórius, álomszerű világok, függetlenül a közöttük fennálló jelentékeny különbségektől. Minden tudatállapot empiriájának a világa: valóságos és illuzórius. Minden és bármely tudatállapot és mindegyiknek-bármelyiknek az empiriája és empiriája által felfogott világa: az Egyetemes-Varázslat — Sarva-Mahā-Māyā — és az

Egyetemes Játék — Sarva-Mahā-Līlā körén belül van, ennek-ezeknek része, és meglétük ez által-ezek által, ebből-ezekből következően van.

Az Önnön Saját-Személyiségem léte is a Māyā által produkált lét, ennek a különbözősége az Autauton-tól: szintén a Māyā által valósul meg. A Heteron — noha lényegileg illúzió, és voltaképpen Auton — mindaddig, amíg megvan — illúzió volta mellett és ellenére is — szilárd valóság, amelynek semmibevétele nem lenne helyes. A Heteron — fel-nem-ismert Auton, de addig, amíg e felismerés nem következik be: hatalmas erejű illuzórius valóság. A Heteron leghatalmasabb, legerősebb és legveszélyesebb volta: a nem-tapasztalt és tapasztalhatatlan Heteron, amelynek meglétéről csak közvetve lehet tudni, de amely hatásaiban — közvetve is és majdnem közvetlenül is — mégis megmutatkozik. A Heteron — a maga totalitásában — sokkal hatalmasabb, mint a Saját-Személyem-hez kötött Auton tudata, mindazonáltal ez az Auton-tudat az, amely eredetéhez kapcsolódva képes felszámolni a Heteron illuzórius valóságát és hatalmát, mert ebben fény derül arra, hogy a Heteron ténylegesen fel-nem-ismert Auton, s amelynek a Heteron-volta a felismerésben megszűnik.

Nem csupán az Auton egyedülisége, hanem a Saját-Személy egyedülisége is fontos tétele a Hyperphilosophia Metaphysica Traditionalis autologiai-autosophiai fejezetének, — ugyanekkor e kettő létrendbeli rangja mégis — alapjaiban — különbözik. Az Auton a Saját-Személy-ben — tudatosan és tudatosítottan — megnyilatkozik. Itt, ebben, ezen a fokon élhető át tapasztalatilag — alulról felfogva — először; és persze, az Auton-tudat felébredése teszi a Saját személyt Saját-Személy-lyé, az én Saját-Személyemmé.

A Saját-Személyem-ben felgyúló Auton-tudat — mint identifikációs szint — a Māyēśvara-Līlēśvara fokozatoknak — mint Lét-feletti fokozatoknak még nem jelenti a birtoklását: ez nyilvánvaló, csupán az erre irányuló potencialitás birtoklását jelenti. Vagyis — még-meg-nem-valósítva nem mondhatom azt, hogy Én vagyok Isten. Isten első-előtti és végsőn-túli lehetőségem, voltaképpen hatalmi lehetőségem, és a potentia, a potentialitas vagy potentionalitas tulajdonképpen ezt jelenti. A potentialitas még nem possibilitas (potentialitas actuabilis, és possibilitas még nem virtualitas) erő-szerinti megvalósítás, (possibilitas actuabilis), de a virtualitas sem okvetlenül prodactualitas és præactualitas, sőt, még ez utóbbi sem maga az actualitas. Tulajdonképpen nem arról kellene beszélni, hogy van-e Isten vagy nincs. Hiszen Isten nem csupán a Létezői Léten és a Nem-Létezői (Nem)-Léten van túl, hanem a Léti-Léten és a Nem-Léti-Léten és ezek egységén is, sőt, mindezek theticum-ain és anti-theticum-ain is. Ha azonban mégis a vanság körében kisérelnők meg a messzemenően partikuláris és relatív érvényű — nyilatkozatunkat, akkor is inkább azt mondhatnók: nem helyes azt állítani, hogy Isten van, még kevésbé helyes azt mondani, hogy Isten nincs, helyesebb azt mondani: Isten megléte lehetőség. Akkor van, ha vansága megvalósul. Ennek a hatalmi lehetősége bennem van, sőt, én vagyok ez a lehetőség. Isten akkor van, ha megvalósíttatik, ha Én-Önmagam megvalósítom. Ha a vanság felett valósítom meg, akkor a van-ság és nincs-ség felettien van.

Az állapotokon-túli állapotok nem várakoznak a megvalósító »odaérkezésére«. Nem olyanok, mint a Világ toposai, amelyekhez el lehet jutni, legalábbis a felületes rátekintés szerint, mert alaposabban megvizsgálva ezt a kérdéskört, kiderül, hogy az éppen még-nem percipiált és az éppen még-el-nem-képzelt, sem az éppen még-el-nem-gondolt hely — mondjuk, valamely barátunk otthona — tulajdonképpen nem is létezik. Ha elgondoljuk, akkor gondolkozásilag — a gondolatiság síkján létezik, ha el is képzeljük, akkor képzeletileg is létezik, ha pedig látjuk, tapasztaljuk, akkor tapasztalatilag is létezik. Mindezektől független léte azonban még egy topos-nak sincs, nemhogy végsőn-túli és valóság-feletti valóságok-nak, amelyek topos-ok

látszólagosságaitól is különbözve, csak akkor vannak, ha elérésükkel megvalósitják-megvalósítjuk-magvalósítom azokat.

A Nirvāna — Deflammatio Immanentali-Transscendentalis et Transscendentali-Immanentalis Metaphysica Absoluta — nem tudattól függetlenül (is) létező latens objektív realitás (mint ahogyan semmi sem az), amely rejtetten »várakozik« megvalósítójára, hanem olyan Suprastatus transactionalis, amely elérésen-túli elérése, megvalósításon-túli megvalósítása előtt nem volt meg latens módon, hanem csakis hatalmi lehetőségként volt meg. A latentialitas megléte, érvénye és terminológiai jogosultsága vitathatatlan, fogalmi alkalmazása nem egy viszonylatban-vonatkozásban elengedhetetlen, de sajnos, igen gyakran — minden igazi alap nélkül — összekeverik a potentialitasszal, holott ez két különböző konceptualis valóság. Itt is, a következőkben is nagy súlyt helyezünk arra, hogy e két fogalom és terminus mindig interdistinctive alkalmaztassék, különös tekintettel arra, hogy a potentialitas az Ontologia Hyperphilosophica megközelítéseiben eminens szerepet tölt be, még nagyobb mértékben, mint a potentia az aristotelianus alapokon nyugvó theologico-philosophia et philosophico-theologia scholastica thomistica-ban, és persze, jelentősen más értelmezésben is.

A Māyā-vāda és — ezzel szoros összefüggésben — a Līlā-vāda nem csupán a hindu és a bauddha Tantra-vāda és Tantrayāna organikus jelentőségű doktrinális és praxis-vonatkozású része, hanem a teljes Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica és az ennek principiumaira alapozódó létszemléletnek is centrális-axiális jelentőségű tételezési köre. Az általunk képviselt Traditionalitas-értelmezés körén belül e tanok konzekvenciáinak még az általános Traditonalitas-felfogásokhoz képest is kiemelt súllyal jelenik meg a radikális képviselete, mellékesen azért is, mert az extremo-guénonianismus képviselői szeretnék ezeket a szorosan praxis-vonatkozású tanításokat másodrendűekként kezelni és — ha nem is nemlegesíteni, de — háttérbe szorítani és háttérben tartani. — Ennél azonban sokkal inkább azért nyomatékosítjuk a Māyā- és a Līlā-vāda kiemelt fontosságát, mert — véleményünk szerint — ezek és ezek konzekvenciái képviselik a legerőteljesebben a Radicalitas Traditionalis egyre inkább szinte kötelezőnek mondható intransigentia-ját, — továbbá azért is, mert az elengedhetetlen philosophiai és főként hyperphilosophiai theourgo-magico-solipsismus e tannal-tanokkal áll a legszorosabb és valóban elválaszthatatlan — kifejezetten interconditionalis — viszonyban.

E sorok szerzőjének ezzel a tárgykörrel foglalkozó cikke röviden kitér Hamvas Béla Māyā című tanulmányára, amelyben megteszi a fentebbiek értelmében megfogalmazott kritikai észrevételeit. E cikk az ARKHÉ nevű negyedévenként megjelenő tradicionális létszemléleti folyóirat III. számában jelent meg.

A TUDATI ACTIONALITAS ÉS KÖRE

A Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica principiumaira alapozódó létszemlélet hüperfilozófiai létszemlélet, amely gnōseologiai, ontologiai, axiologiai és minden mást megelőzően metaphysica-i állásfoglalását filozófiai termimusokban is ki tudja fejezni — mint

Metidealismus Immanentali-Transscendentalis et Transscendentali—Immanentalis Theourgo-Magico-Solipsisticus Absolutus-t.

Ez a megnevezés a belérejtett ismertető szándék következtében — meglehetősen hosszú, a rosszindulatú értetlenség számára esetleg »tengerikígyó-szerűen«, de mindezek ellenére vállalnunk kell, mert egyedül ez fejezi ki mindazt, amit — egész egyszerűen — nem szabad és nem lehet mellőzni, ha filozófiai terminusok által meg akarnók nevezni — egy bizonyos meghatározás igényével — hüperfilozófiai létszemléletünket. így, ilyen értelmezésből közelítve túlzottan hosszú megnevezésünket még mindig rövidnek kell tekintenünk, s meg kell jegyeznünk, hogy hüperfilozófiai oldalról az — ismus megjelölést sem szívesen fogadjuk el, legfeljebb a — korántsem elengedhetetlenül szükséges — filozófiai világnézeti »besorolás« kedvéért megtett kompromisszumnak minősíthető. A fentebb fllozóflailag megnevezett létszemlélet által meghatározott Hyperphilosophia Metaphysica Traditionalis pneumatologia-ja általában is, de praxeologiai megfontolásból is különös kitüntetettséggel foglalkozik a tudati akcionalitással, a tudatakciókkal, tudatfunkciókkal. A tudatfunkciók — részben — az emberi létformához kapcsolódnak, ezek:

1.1. a gondolkozás

1.2. a képzetalkotás-képzetészlelés

1.3. az észlelés

2.0. az érzés

3.0. az akarás (akarat)

Az emberek 99,99 %-a ébrenléti állapotának a legnagyobb részét olyan tudatfolyamatokban éli át, amely ugyan az emberi létformához tartozik, de mivolta szerint nem igazán emberi, hanem emberi szinten átélt emberalatti tudati funkcionalitás, igen kevés valóságos tudatossággal. Ez az állapot- és folyamategyüttes az asszociációk automatikusan spontán áramlása: monologikus folyamatok, szavak, gondolatok, képek, benső gesztusok khaotikus és tompultan kavargó hömpölygése. Ez az automatikusan megnyilatkozó spontaneitás a szabad spontaneitásnak az ellentéte. A Heteron-erők maximálisan uralják a tudatfolyamatokat. Ha még ennél is inkább uralomra kerülnének, az az öntudatvesztésnek vagy elalvásnak felelne meg.

Az ind-hindu Yōga-Hagyomány — szanszkrit nyelven — Ksipta-nak és Mūdha-nak nevezi azokat a tudatossági fokozatokat, amelyek a fentebb említett állapotot uralják. A Ksipta szó szerint dobott-at vagy vetett-et jelent. Baktay Ervin — elfogadhatóan — hánytvetettség-ként fordítja. A közönségesen éber tudati állapot is ennek a köréhez tartozik, de jellemzője a

nyugtalan belső zaklatottság és az igazi éberség hiánya. A Mūdha — tompult zavarosság. Az asszociációk automatikusan spontán áramlásában ez a két tudati fokozat dominál, de — bár a Ksipta jelentése is igen erős — főként a Mūdha játszik meghatározó szerepet. (Mellesleg megjegyezve: az álomban is e két funkcionális fokozat a legkifejezettebben jellemző és a legerősebben meghatározó.)

A szó legszigorúbb értelmében az asszociációk automatikusan spontán örvénylő áramlása nem tekinthető igazán tudatos tudati folyamatnak, — noha lazábban értelmezve feltétlenül az. Ez az állapot és folyamat nem csupán egy negatív értelemben súlyos benső állapot félreérthetetlen kifejeződése, hanem egy továbbsúlyosbító kóros és mérgező erőt hordoz. Egyébként — mint erről a későbbiekben még lesz szó — ha az életben a Ksipta és főként a Mūdha dominál, valószínűleg az élet lezáró fázisában is ezek lesznek a dominánsak, ha pedig az élet utolsó fázisában ezek a meghatározó erők, akkor a terminális pillanatokban is — nagy valószínűsíthetőséggel — ezek lesznek uralmon: ez pedig olyan halálhoz vezet, amelynek a tudatos át- és túlélése igen kétséges. Az erőltetett gondolkozásbeli figyelem, amely thematikumok megtanulási kísérleteire jellemző, amelyek egyáltalán nem érdeklik az alkalmasint egyébként is fáradt tanulót, — szintén a legkárosítóbb folyamatok egyike. Nem annyira károsító, mint az assotiatio automatistica, de — fárasztó volta miatt — talán még károsítóbbnak tűnik. Az asszociatív automatizmusok már nem fárasztóak, ezek már annyira a Heteron-erők járószalagján lévő folyamati kavargások, hogy — az ellenállás megszűntével — az ezzel egyébként együttjáró fáradtság-érzés is megszűnik, Viszont az álmos tompultság esetleg fokozódóan is — megmarad.

Már érintőlegesen utaltunk arra, hogy a feladatmegoldó gondolkozás nem egy tekintetben — némi, de valóban csak némi túlzással — a gondolkozás elfajulásának vagy elfajult gondolkozásnak minősíthető. A feladatmegoldó gondolkozás a Ratio Discursiva legalacsonyabb terrénumaihoz tartozik, és funkcionális kvalitásként több negatívumot hordoz, mint pozitívumot. Kétségtelenül gondolkozás, de a gondolkozás transzmutálhatatlan aljadék-át képezi.

A Ratio Discursiva magasabb fokozataival kapcsolatos gondolkozás már igazi, érvényes és értékes gondolkozás, de — mindenképpen — meghaladandó, és — ez is pozitívuma — meg is haladható mentális funkcionalitás. A racionális és diszkurzív gondolkozás minden alacsonyabb fokozathoz és funkcionalitáshoz képest — szellemileg is — magas értéket képvisel, de minden magasabb — ezen túl-lévő — szinthez viszonyítva: hátráltató és visszavető erőket hordoz. Egyszerűen elhagyni vagy elutasítani nem lehet, — ha valaki mégis ezzel akarna próbálkozni: tévútra jut. Ezen át kell haladni, — olyan áthaladással, amely egyszersmind meghaladás is.

»Ideálisan« tökéletes és teljesen tiszta racionális-diszkurzív gondolkozás — voltaképpen — nincs. A legtisztábhan racionális-diszkurzív gondolkozás is inventív gondolkozás. Azt is mondhatnók, hogy némileg lefokozott inventív gondolkozás, vagy némileg lefokozódott invenciókkal való gondolkozás. Az inventio — a mi terminológiánkban az, amit általában a legmagasabb fokú intuitio-nak szokás nevezni. (Nálunk az intuitio csaknem emberfeletti kvalitatív képesség és — ugyanekkor — aktus.) Az inventio — megfogalmazásunk szerint lefokozódott intuitio.

A racionális-diszkurzív gondolkozás az intuitív-intellektuális (gondolkozás-feletti) gondolkozás megtagadása szinte antitheticum-a, de mégis: az előbbi ez utóbbiból következik, az előbbi — bár benne az utóbbi úgyszólván elhal — implikálja az utóbbi csíráit. A

racionális-diszkurzív gondolkozás — minthogy nem igazán és közvetlenül élő gondolkozás, szemben azzal, amiből létrejön — élettelen, szinte halott gondolatokat produkál. A megszülető gondolatok, megszületésüket követően azonnal meg is halnak. A gondolatok az élő fensőbb gondolkozás élő gondolatainak a cadaver-ei. A gondolkozás, amely nem minősíthető igazán élőnek, az élő gondolkozásból ered; a gondolatok, amelyek halottak, az élő gondolkozás élő gondolatainak a meghaló-meghalt, elvetélt produktumai. A gondolkozás megelevenítése — és ezáltal a gondolatok megelevenítése is — a szellemi törekvő első feladatköreinek egyike, azt követően, ha már igazán gondolkozik, ha már nem uralja tudati terét az asszociatív automatizmusok áradata, ha már kezelni tudja gondolkozását, s ha igazán magas fokú racionális-diszkurzivitást és dialektikát magas szinten birtokol. Az individuális-perszonális gondolkozás hátterében, sőt, az élő gondolkozás felett és annak is a hátterében egy quasi-univerzális gondolkozás-feletti világgondolkozás áramlása működik.

Az anthrōposophicismus steinerianus képviselői ezzel kapcsolatban igen figyelemreméltó megállapításokat tettek, amelyek pontosan eddig a szintig — csaknem maradéktalanul — el is fogadhatóak.

Az individualitás- és perszonalitás-feletti életfelettien-élő és gondolkozás-feletti világgondolkozás meglétét mi is elfogadjuk, — és nem csupán következtetéses, hanem bizonyos tapasztalásokkal kapcsolatos alapon, — de ezt csupán egy igen magas fokozatnak tekintjük, amely felett más, még ennél is magasabb fokozatok is megvalósíthatóak. Még ennél is magasabb fokon kiderül, hogy a világgondolkozás is az én gondolkozásom, — a solipsisticus létfelfogás értelmében.

Ezt a legvégső lényeg értelmében is több esszenciális Én és sok esszenciális Én meglétét valló anthrōposophicismus steinerianus hívei nem fogadják el, és világnézetük megtartása mellett nem is fogadhatják el, — mi viszont az esszenciális polyegomicitást vagy poly-egoniā-t nem vagyunk hajlandóak akceptálni, s így a korábbiak tekintetében fennálló részleges és viszonylagos egyetértésnek itt vége is szakad.

A gondolkozás szellemi funkció és akció. A Szellem (Pneuma, Spiritus, Geist) az emberi hármas tagoltság — trikhotomiā/trichotomia — legfelsőbb tagja. A Szellem — egy általunk alkalmazott közelítő ad hoc quasi-meghatározás szerint: Subiectum in Actu. Tehát egyáltalán nem substantia vagy subsistentia, hanem (öntételező) aktusban létele a Subiectum-nak, vagyis minél inkább Subiectum, és minél inkább Actus, és minél inkább in Actu, annál inkább Spiritus.

A Szellem felette áll a gondolkozásnak, felette áll a gondolkozás-feletti világgondolkozásnak is.

Mindig — önnön Szellemem által — Én-Önmagam gondolkozom. A gondolkozásnak (és a többi tudatfunkciónak) van egy igen komplex szorosan fizikai testi hordozottsága. A hordozók ilyenkor a test, szorosabban az idegrendszer, a központi idegrendszer, az agy, a nagyagy cortex-ének a funkciói. Nem a szervek a hordozók, hanem a testi-szervrendszeri-szervi funkciók. Maga a szorosan fizikai testi funkciók általi hordozás is rendkívül komplex, sokkal komplexebb, mint ezt akár a legmerészebb feltevésekben vélik. Ez a hordozás kifejezetten közvetett. A szorosan fizikai testi funkciók — mint hordozók — közvetlenül aithēr-i funkciókat hordoznak, ezek pedig astralis hordozókat, az astralis hordozók — több »rétegben« — lelki funkciókat hordoznak, s csak ezek hordozzák a voltaképpeni tudatfolyamatokat, tudatfunkciókat, köztük a gondolkozást.

A gondolkozás tehát nem testi, nem idegrendszeri, nem központi idegrendszeri, agyi, nem nagyagykérgi funkció, soha nem volt és soha nem lesz azzá. Ugyanekkor egyre inkább beszélni lehet a tudatfunkciók — és ezek közül a gondolkozás — folytonosan fokozódó, egyre fokozottabb hordozói funkciókhoz kötődéséről. Vagyis a gondolkozás — mint funkció — egyre inkább támaszkodik az ezt hordozó — többrétegű — lelki funkciókra, egyre inkább kötődik ezekhez, ezek pedig mint hordozói funkciók, egyre inkább kötődnek az astralis hordozói funkciókhoz, az astralis hordozói funkciók az aithēr-i hordozói funkciókhoz, ezek pedig a komplex testi-idegrendszeri-agyi-agykérgi hordozói funkciókhoz.

A hordozók megléte és ezek igénybevétele még — önmagában — nem negatívum. A kényszerű kötődés — már-már az összenövés értelmében — azonban egyértelműen negatívum. Ez olyan, mint egy huszár, aki hozzánőne a lovához. Ez, magától értetődően, a tudatfunkcióknak a hordozóik sorsában való osztozását is jelenti. E tekintetben nem hagyható figyelmen kívül az, ami talán a legfontosabb: a tudati identifikáció szintje. Ha az identifikáció mélyen kötődik a testiség benső mivoltához, akkor a perfektuálódott biológiai halált követően a tudatiság-tudatosság individuális megtartottsága is fokozatosan elenyészhet, és valószínűleg el is enyészik.

Az Én-Önmagamság nem tudja Én-Önmagá-t közvetlenül, tapasztalatilag átélni, — ehhez valamiféle tükör, tükrözés, tükrözöttség meglétére is szükség van. Nem azért, hogy a tükörbe nézve azt mondja, hogy az vagyok én, hanem azért, hogy tükörbe nézve meglássa tükörképét, s ezt követően önmagára mutatva azt tudja mondani, hogy igen, ez vagyok én, és ez én vagyok.

A gondolkozásnak ilyen tükör-rendeltetése van, hogy Én-Önmagam Én-Önmagamat a gondolkozásban gondolkozói Én-Önmagam-ként ragadhassam meg. Azonban a gondolkozó — általánosan nem tudja valóban és közvetlenül önmagát gondolni, — hanem csak valami másnak a gondolásán keresztül. A tükröző gondolkozás így lesz egyre inkább tükrözött gondolkozás. A tudatosság-tudatiság életében így lesz minden egyre inkább közvetett és egyre inkább tükrözött.

A gondolkozás korántsem a legerősebb tudatfunkció, de kétségtelenül — minden közvetettsége ellenére — viszonylag ez a legkevésbé közvetett, vagy — engedményszerűen azt is mondhatnók — ez a leginkább közvetlen (különösen a gondolkozás értési funkciója ilyen.)

A kevésbé közvetettség egyszersmind azt jelenti, hogy általánosan — a gondolkozásban érvényesül leginkább az Auton-activitas, noha a Heteron-jelenlét itt is nagymérvű, mégis sokkal gyengébb az utóbbinak az aktivitása a gondolkozásban, mint a képzetalkotásban és képzet-észlelésben, amelyek egymásba-épülten jelentkeznek, vagy az úgynevezett külső észlelésben, esetleg az érzésben vagy éppen az akarásban. amely csak közvetetten nyilatkozik meg.

A tudat mindig mágikus természetű. A gondolkozás is ilyen. A gondolkozó — természetesen limitált értelemben — tulajdonképpen: mágus. A gondolkozás — élő voltában sokkal inkább, mint egyébként — mágikus teremtői aktus. A szó szigorú értelmében itt még — nyilvánvalóan — nem beszélhetünk igazi mágiáról, mégis megjelenik a mágikusság a gondolkozás minden lényeges formájában, még a racionális-diszkurzív gondolkozásban is. A gondolkozásban is elvarázsolt vagyok a varázslatban, de limitáltan társvarázsló is (lényegileg Én-Önmagam vagyok a Varázsló, de ezt itt még nem tapasztalom.).

A testi hordozókhoz — funkcionális hordozókhoz — kötött gondolkozás a fejben lokalizálható, úgy tűnik, mintha ott működnék a gondolkozás, méghozzá mélyen bent a fejben, a fej közepe táján. (Más kérdés, hogy az egész világ, a testemmel és a fejemmel együtt a tudatomban van.) A gondolkozás teljesen »légies«, a gondolatok is illékonyak.

Akaratlagos képzetalkotás-képzetészlelés is a fejben lokalizálható, valamivel előrébb, még benn a fejben, de már közelebb a homlokvonalhoz. A képzetek — még az akaratlagos képzetek is — jóval kevésbé szubtilisak, mint a gondolatok.

Az akaratlan, spontán képzetalkotás-képzetészlelés a homlokvonalban, szinte a szemek hossztengelyének a vonalában lokalizálható.

Ezek a képzetek — általánosan — sajnos, sokkal élénkebbek és ténylegesebbek, mint az akaratlagosan megalkotottak vagy előidézettek.

A külső és érzékszervi észlelés már azzal kapcsolatos, ami előttem, a fejemen kívül van. Az észlelés intenzitása akaratlagosan befolyásolható, de az észlelet mibenléte nem. Banális megoldások lehetségesek, — becsukhatom a szemem, vattát dughatok a fülembe és az orrnyílásaimba, megtartóztathatom magamat a tapintástól, és limitálhatom a hőhatások érvényesülését, — de az észlelés mibenlétén nem sokat változtathatok.

A külső észleleti világot egy sokkal magasabb-mélyebb létesítő gondolkozás, képalkotás, és akarás hozta létre, mint az, ami individuális-perszonális fokon megragadható. Ez azonban nem indokolja az olyan nézeteket, amelyek a legvulgárisabb naiv realizmussal kapcsolatosak.

Az extremo-vulgáris naiv realizmusnak egyfelől az önátélés intenzitásának a gyengesége az oka, másfelől — nem függetlenül ettől — a gondolkozás túltükrözött és nem-megelevenedő volta, az észlelés élettelen volta, és a gondolkozás-észlelés egymáshoz való viszonyának a teljes torzultsága az, amit az okok oldalán keresnünk kell.

Az észlelés — önmagában — nem idéz meg semmiféle lét- vagy ismeretelméleti világnézetet, sem filozófiai, sem filozófia-alatti szinten. Az észlelés azonban soha nem funkcionális kizárólagosan önmagában. A gondolkozással öszszefonódó, azzal keveredő, noha mégis különlévő észlelés — a gondolkozás révén — már »értelmezve« konstatálja világot. A legmélyebb sztupiditás nem vulgárisan naiv realista, hanem teljesen világnézettelen; »értelmezve« konstatál, de »értelmezése« annyira alacsony fokon megy végbe, hogy szorosan nem minősül értelmezésnek. A naiv realizmushoz már ennél magasabb fokú, noha mégis alacsony színvonalú »értelmezés« szükséges, itt már valóban kialakul egy világnézet-alatti világnézet.

A gondolkozás — »ideologikusan« — messze magasabbra juthat, mint a tényleges önátélés, valamint a gondolkozás és az észlelés voltaképpeni viszonya. Vagyis bőven lehet valaki »szubjektív idealista«, sőt, akár szolipszista is a deklarációk síkján, s közben »gyakorló« naiv realista marad. Nem a nézeteiben, a szemléletében, hanem a nézésében, a szemlélésében. Elengedhetetlen a létszemlélet tökéletes volta, de sohasem elégséges; ennek ki kell egészülnie a létszemlélés (legalábbis relatív) tökéletességével.

Minden auto-korrekciós és hosszas, gondos előkészítést igénylő transzmutációnak a gondolkozás — és ezen belül a gondolkozói mivoltom — transzmutációjával kell kezdődnie. Ez nem volt mindig így, de ma már így van, s a jövőben — ha a lehetőségek nem merülnek ki

véglegesen — még inkább így lesz. Nyilvánvaló, hogy e kezdet után a többi tudatfunkció korrigálása és átváltoztatása — legalábbis adekvát módon — nem mehet végbe a gondolkozási úton való jelentős előrehaladás nélkül. Ehhez az szükséges, hogy a gondolkozás már valóban gondolkozás legyen, legalábbis diszkurziv racionalitásnak megfelelően. Ehhez a cogitatio philosophica a legmegfelelőbb »előiskolázás«. (Az egyszerű, ember alkotta tárgyak gondolkozási koncentrációban való gondolása — szerintünk — csak a valóságos gondolkozás általános meglétének a biztosítása után kijelölhető feladat. Teljesen nevetséges az anthrōposophia híveinek a köreiben a gondolkozási „Schulung”-ok végeztetése olyanokkal, akik igazán nem is szoktak gondolkozni.)

A matematikai gondolkozás — spirituális szempontból — merőben kétértékű. Lehetséges két, mondjuk, egykorú matematikus, hasonló beosztásban egy kutatóintézetben; mindketten hasonló értékelhetőségű, kiváló eredményeket érnek el. Lehet, hogy az egyikük önnön matematikai gondolkozását oly módon éli át, hogy ez érvényes szellemi előiskolázás lesz spirituális útját illetően, míg a másikuk kimagasló eredmények elérése közben — úgy, oly módon, olyan benső átélések körében foglalkozik a matematikával, hogy ez a foglalkozás nem segít elő semmit, sőt, esetleg minden lényegi vonatkozásban inkább visszaveti szellemileg.

Ezek a veszély-lehetőségek mindenütt fennállnak, de sehol sem olyan kifejezetten, mint a matematikai gondolkozás vonalán.

A gondolkozási képességek között lényegesen jelentősebbek az individuális kvalitatív képességbeli különbségek, mint például az észlelés vonatkozásában (az érzékszervek »élessége« e tekintetben nem játszik szerepet). Ez nem független attól, hogy a gondolkozás — mind pozitív, mind negatív értelemben — leginkább emberi képessége az embernek.

Nem mondhatjuk azt, hogy az állatok egyáltalán nem gondolkoznak, de arra, ami specifikusan az emberi gondolkozás mivoltához tartozik, az állati egyedek képtelenek. Egy tízszer értelmesebb gorilla, csimpánz vagy orángután tízszer értelmesebb gorilla, csimpánz vagy orangután lenne és maradna, ettől még nem válnék igazán emberré, legfeljebb a felületi partikularitások némely szegmentumában lenne emberszerűvé.

Az állatok tudata felülről inspirált tudat. Az egyedi tudatszint alacsony, de az inspiráció eredete magas.

Az azonban, hogy az állatok éreznek, — nemigen lehet kétséges. Emberi érzelmei — nyilvánvalóan — nincsenek az állatoknak, de nem csupán érzékelnek, valóságosan érzelmi érzéseik is vannak. Az úgynevezett magasabbrendű állatoknak sokkal inkább, mint az úgynevezett alacsonyabbrendűeknek: a gorillának sokkal inkább, mint a fonalférgek egyes egyedeinek.

A tudatfunkciók leghatalmasabbika az akarás vagy akarat. Mindenben jelen van, de sohasem közvetlenül. A beavatási és ennél-ezeknél is magasabb műveletek körében az akaratiságnak van a legnagyobb jelentősége; az askesis elsősorban mindig akarati. Az akarásbeli-akarati transzmutáció a gondolkozásban működő akarat transzmutációjával veszi és veheti csak kezdetét. Az akarat közvetlenül — kezdetben — és még nagyon sokáig — kezelhetetlen. Az akarat közvetlenül nem tapasztalható. A mindenben való jelenléte — áttételesen —

megmutatkozik, de közvetlensége teljes sötétségben van. Közvetlen akarati gyakorlatok nincsenek; de a cselekvési gyakorlatok — persze, szintén közvetetten — mégis erre irányulnak. A gondolkozásban lévő akaratiság aszkezisének meg kell előznie a cselekvési-akarati gyakorlatokat, s ha ez nem így történik, annak messzemenő és veszélyes titanizációs következményei lehetnek.

Az érzések — jelenleg az emocionalitás fogságában vannak, csaknem kivétel nélkül és csaknem mindig. Az igazi intuíciónak azonban két arculata van, értelmi-gondolkozási és érzésbeli. Az intuíció mindig értés és érzés együtt. Egyébként az érzés emocionális. Ez annyira így van, hogy az emotio és az érzés kölcsönösen egymás szinonimái, ami egyébként — lényegileg — teljesen hibás és téves, és a legteljesebb félreértésekhez vezet.

Az érzések közvetlenül nem vonhatók be a gyakorlatok körébe. Ezeket először meg kell fosztani emocionális voltuktól, amit viszont meg kell előznie a gondolkozás vonalán megtett előrehaladásnak. A közvetlen érzésműveletek, részben sikertelenek lesznek, részben eltévelyedéseket idéznek elő. A »szeretet gyakorlása« e tekintetben veszélyes. A szeretet — akárcsak a gyűlölet — teljesen emocionális érzés, rendszerint át is megy ebbe az ellentétbe, minthogy e tekintetben az érzés emocionális volta a lényeges, nem pedig az, hogy ez éppen szeretet-e vagy éppen gyűlölet. A szeretet harcias igenlői — éppen ezzel összefüggésben — kivétel nélkül harcias gyűlölködők, akiket — »gyakorlataikkal« együtt — a leghelyesebb messze elkerülni.

A gondolkozást először tartalmi voltában célszerű korrigálni, kezelni és átváltoztatni. Csak akkor, ha e vonalon jelentős előrehaladás történt, lehet áttérni a beszéd és a gondolkozás fokozatos különválasztására.

A teljesen keveredett és keveredő tudatfunkciókat és kisérő funkcióikat szét kell egymástól választani, különválasztottan kell mindegyiket tökéletesíteni és transzmutálni, — majd egy meghatározott grádus elérése után ezeket — szinte egy összerobbantás értelmében újból egyesíteni kell. Az újra-elválasztások és újra-egyesítések többször is megismételhetők és meg is ismétlendők. Ez hasonló a nemek szétválasztásának műveletéhez. A férfinak ki kell iktatnia önmagából minden nőit, a nőnek pedig el kell távolítania önmagából mindazt, ami a férfiassághoz tartozik. Itt is egy »összerobbantásnak« kell újból egyesítenie a férfit és a nőt: az Androgynos megvalósulása érdekében.

A tudatfunkciók transzmutációja vezeti be a teljes transzmutációt, a tudatfunkciók transzmutációját pedig a gondolkozás transzmutációja.

A gondolkozás megelevenítő korrigálása és átalakítása szorosan összefügg a gondolkozás és a hordozói funkciók viszonyának a gyökeres átalakításával. Az »összenövés« megszüntetése e tekintetben különös fontosságú.

Az átalakítás legalapvetőbb fokozatai: a consideratio, a concentratio, a meditatio, és a contemplatio. Miben különböznek ezek a következő Yōga-Sādhaná-któl: a pratyāhārá-tól, a dhāraná-tól, a dhyāná-tól és samādhi-tól? Vegyük példaként a koncentrációt. Ez vagy gondolkozási, vagy képalkotási, vagy észlelési, vagy érzéssel összefüggő, vagy akarati, a dhāranā azonban már a legalacsonyabb fokán is, mindezek újraegyesített együtteséből indul ki. A Yōga-Sādhaná-k Én-Önmagam teljes részvételére alapozódnak. Ebből a szempontból a Yōga mindig szellemi, — legalábbis elsőlegesen mindig az. A Hatha-Yōga már egy olyan testi-lelki-szellemi totalitásból indul ki, ahol a lélegzetvétel és a szívműködés teljes és

korlátlan időtartamú felfüggesztése — a legmagasabb éberség megtartása mellett — nem magas eredménynek, hanem előfeltételnek számított. A Byāyāma-Prayōga — vagyis a Hatha-Yōga elő-yōgá-ja, ezt eleve biztosította. A Byāyāma-Prayōga-nak is sokkal komolyabb előfeltételei voltak, mint amilyeneket a Nyugaton járt, de akár Keleten is bármikor fellelhető „Yōga-Guru”-k valaha is megközelítettek.

A Nyugat felé reprezentált és a Keleten is meglehetős publicitással működő Yōga-Centrumok — mivoltukból következően — nem lehetnek mások, csakis hamisítványok, vagy pedig — s ez még a hamisítványnál is rosszabb — a contrainitiatio és a contra-realificatio centrumai. Minden útnak lehetnek és vannak veszélyei, még a gondolkozási útnak is, bár — kétségtelenül — ezen az úton a legkevesebb a veszélyeztető lehetőség. Bizonyos azonban, hogy a legkisebb psychopathia-ra való hajlam is elegendő egy súlyos pszichozis kialakulásához. E tekintetben minden „gyakorlat” veszedelmes aktivátor lehet, még a gondolkozással kapcsolatos gyakorlatok bármelyike is, noha még mindig az ilyesféle gyakorlatok viszonylag a legártalmatlanabbak.

Mindent egybevetve a gondolkozási út kezdeti primátusát mindenkor hangsúlyozni kell: guru-ra, mesterre, de legalábbis útmutatóra szükség van, egészen kivételes esetektől eltekintve.

HALÁL ÉS HALHATATLANSÁG

A halál és a halhatatlanság problematikuma csak azoknak a számára közömbös — eltekintve az Arhat-októl, akik — tompultságuk következtében — nem is értik, hogy voltaképpen miről van szó. Egyébként a legfontosabb kérdéskörök egyike, ha nem éppen a legfontosabb valamennyi exsistentialis et essentialis kérdéskör között.

A Mysterium Mortis et Immortalitatis vonatkozásában a Centrum Mysterii nem tárgyalható, mert nincsenek szavak, amelyek ezt kifejezhetnék. A Ratio Discursiva éppen csak érinteni tudja, az Intuitio Intellectualis be tud hatolni ennek a körébe, de a Centrumot csak a Megvalósító érheti el, ám a Megvalósító sem beszél arról, aminek — szavak híján — rejtve kell maradnia. E problematikum legbenseje nem tárható fel, nem fejthető meg, voltaképpen nincs is milyensége, ami erről elmondható lenne. Éppen ezért csak a viszonylag külső, — ám még mindig meglehetősen benső — kérdések érinthetők, mindenek előtt a Traditionalitas Integra köréből deriválható szempontok szerint.

A materialista atheizmus és aspiritualizmus explicite tagadja az ember és az ember szellemi-lelkének a halhatatlanságát, sőt, ez utóbbinak a meglétét is. Ezen álláspont szerint az emberi individuum léte és élete egybeesik, ennek kezdete a biológiai fogantatás, vége pedig a biológiai halál. E felfogásnak sokkal több híve van, mint a deklarált materialista nézeteknek.

A vallások — köztük a keresztény felekezetek is — többségükben az emberi élet élet-utáni folytatását vallják és tanítják. Némelyek Mennyről, Pokolról, Purgatoriumról, Limbus Infantium-ról és a már »megszűnt« Limbus Patrumról beszélnek, — mint a római katholikusok, vagy elvetik a Purgatoriumot, — ahogyan a protestánsok zöme teszi, mások — mint a keleti orthodox keresztények — nem fogadják el a Purgatoriumot, viszont a figyelmeztető megmérettetések helyeiről, állomásairól — a telonion-okról — beszélnek. A protestánsok egyébként — általában — a Limbus Infantium-ot sem fogadják el, a »megszűnt« Limbus Patrumának pedig — szintén általában nem tulajdonítanak kiemelt theologiai jelentőséget. A neo-protestáns felekezetek némelyike, de a történelmi protestáns felekezetek némely — olykor prominens — theologusa is egy különös felfogásnak hódol.

E felfogásnak két — elvileg különböző, praktikus konzekvenciát tekintve csaknem egybeeső — változata van. Az egyik a hypno-psychismus, ennek hívei azt vallják, hogy a teljes ember a halálában »elalszik«, tehát a szellemi-lelke a testével együtt. Majd a test feltámadásakor a teljes ember támad fel, s ekkor ébred fel minden alvásnál mélyebb alvásából a szellemi-lélek is. Szélsőségesebb álláspontot foglalnak el a thnētopsychismus hívei, akik szerint a halál a teljes embert maradéktalanul érinti, a lélek és a szellem (a szellemi lélek) a testtel együtt maradéktalanul meghal, de a feltámadáskor a teljes ember feltámad, a Végítéletet követően azonban az elkárhozottakra örök és maradéktalan halál vár. Van olyan irányvonaluk is, amely szerint azok, akik vérátömlesztést kaptak: vagy fel sem támadnak, vagy feltámadnak ugyan, de elkárhoznak és megsemmisülnek, ám az bizonyos, hogy a Mennybe jutó üdvözültek körébe nem kerülhetnek, legfeljebb az Új Föld üdvözültjei lehetnek, de erre is kevés az esélyük.

A spiritizmus — helyesebb lenne hypnoparapsychismus-t mondani — számos irányzatra oszlik. Általában nem tagadják sem a Menny sem a Pokol létét, olykor a Purgatorium-ét sem, de nem ezeknek, hanem általában a Túlvilágnak van számukra igazi jelentősége. Igen sok

túlvilági fokozatot különböztetnek meg, s a magasabbakra is el lehet kellő »fejlettség« megszerzése után jutni. Minden fokozat meghaladható. A spiritizmus némelyik irányzata elutasítja a reinkarnáció lehetőségét, más irányzatok nem zárják ki ezt a lehetőséget sem, ismét más irányzatok pedig kifejezetten a reinkarnacionizmus híveinek vallják magukat.

A különböző okkultista vagy okkultisztikus irányzatok döntő többsége — bár kivételek akadnak — erőteljesen reinkarnacionista. Azok az okkultisztikus irányzatok, amelyek összekötötték magukat az orientalizmus valamelyik formájával, harciasan reinkarnacionisták.

Láthatóan mindegyik irányzat egy-kettő-három vagy többértékű fátumszerűséget fogad el. A Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica principiumaira alapozódó létszemlélet hívei egyik lehetőséget sem vetik el az elvetés abszolucionizálásáig elmenően de egyiket sem fogadják el a teljesség megközelítéséig eljutóan sem.

A racionalizált egy-, két vagy többértékű fatalizmus megnyilvánulásait fel lehet fedezni mindegyikben, a tradicionális szemlélet hívei nem kedvelik sem a racionalizálást, sem a végletes fatalizmust. A materialisták teljesen kizárják a halhatatlanságot, a spiritizmus és a különböző okkult irányzatok hívei kizárják a maradéktalan meghalást, beleértve az abszolút megsemmisülést is. Ez a két véglet, de a közbülső álláspontot képviselők is a két- vagy többértékű végzetben hisznek. A redincarnationismus hívei a redincarnatio törvényét feltétlennek tekintik; e törvény megengedi, hogy némelyek — elérve a fejlődés bizonyos fokára — kilépjenek az újratestesülések egymásutánjainak a sorából. (Olykor ezt nevezik az ilyesféle irányzatok — mérhetetlenül szimpliflkálva — Nirvāná-nak.)

A tradicionális szemlélet igen sokféle lehetőséget képes figyelembe venni, ugyanakkor a „post mortem” lehetőségek vonatkozásában a választási és megvalósítási alternativumokat is előtérbe helyezi.

A post mortem lehetőségek két hatalmas kategóriába sorolhatók. Az egyiknek az a neve, hogy Pitṛ-Yāna, — ez az Atya vagy az Atyák, kiterjesztett értelemben az Ősök Útja. Vannak, akik olyan mértékben kötődnek a testi rendű funkcionális hordozókhoz, hogy a halált követően szinte azonnal kialszik a tudatuk. Ezek szigorúan nézve, még a Pitṛ-Yāná-ba sem jutnak el teljes érvénnyel. Vannak, akik többé-kevésbé át- és túlélik önnön halálukat, de a tudati erőik fokozatosan csökkennek, átélik önmaguk beletagozódását egy regeneratív törzsbe, az Ősök Törzsébe (vagy Ábrahám Kebelébe), tapasztalják önnön erőiknek a regeneráció folyamatába való beépülését is, de öntudatuk végül — szintén fokozatosan — elenyészik.

Vannak, akik sokkal tovább megőrzik öntudatukat, de ezek is lassan beletagozódnak az Ősök és a Regenerációk Törzsébe, s individuális Én-Öntudatuk fokozatosan ezeknek is kialszik.

A Dēva-Yāna az Isteni Út vagy az Istenek Útja. Ennek előfeltétele a Tudat beavatottságának a megvalósítása, vagy még az élet általános folyamatában, vagy a halál előtt, vagy pedig közvetlenül a halál körüli pillanatokban. Az Én-Öntudat nem alszik ki, hanem különböző Lōkákba, Világokba lép be, ahol elnyerheti — megvalósítás révén — a relatív-partikuláris, Vagyis az aiōni-i halhatatlanságot (ami helyett aiōn-i halandóságot is mondhatnánk). Ezeknek a világoknak nincs se időbeli kezdetük, sem időbeli végük. Nem az időben — in tempore — jönnek létre és szűnnek meg, hanem — cum tempore — az idővel együtt. Mindazonáltal kezdetük és végük mégiscsak van, noha az időben örökkévalóak.

Az is egy lehetőség, hogy végigvándorolva a Lōká-kon egyikbe sem lép be a Tudat, hanem eljut egészén a Nara-Lōká-ig, az Emberi Világ-hoz, de előbb annak túlvilági arculatához és szintjeihez. Ebbe is be lehet — nem földi emberként — tagozódni, de lehet engedni a földi megszületés igényének is. A fogantatást megelőző okkult fogantatás pillanatában ez a végigvándorló Tudat kialszik, de átadja mindazt, amit egy megtestesülés számára átadhat.

Van végül egy lehetőség, amely kiemelkedik a Dēva-Yāna köréből is. Ez az abszolút, időtlen örökkévaló Halhatatlanságnak a Metafizikai Felébredésben való megvalósítása. Ez megvalósulhat az életben is: ezt Jivan-Mukti-nak nevezik, megtörténhet az élet és a halál határán: ez a Jiva-Vidēha-Mukti, de megvalósulhat post mortem is: ez a Vidēha-Mukti. Itt nincs sem kezdet, sem vég, sem az időben, sem az idővel együtt.

Mysterium-nak tekinthető az, hogy »mennyire« semmisül meg az, akinek a tudata elenyészik. A Yōga-doktrinák összefüggésében szó van a teljes, mondhatnók abszolút megsemmisülésről is, ez a Nirguna-Mūla-Prakrti-Laya, a Minőségtelen-Gyökér-Természetben-való-Feloldódás. A Minőségtelen-Gyökér-Természet — mint Potentia Passiva Pura — a ténylegességek oldaláról maga a Semmi. Az ebben való megsemmisülés valóban megsemmisülés. Az elenyésző tudat nem egészen ebben az értelemben semmisül meg.

A reinkarnáció doktrinája — voltaképpen — nem tradicionális doktrina. A hindu, a bauddha, a jaina hagyomány és az egyéb keleti tradíciók *nem* helyezkednek a reinkarnacionizmus elvi bázisára. Nyugati elvárásoknak megfelelően a hinduizmus és buddhizmus export-import vulgarizációi, persze, harcos és harcias hirdetői a legvulgárisabb reinkarnacionizmusnak. Bizonyos doktrinák — több különböző komplex doktrina — félreértése, az égalitarianizmus és az evolucionizmus keveredése e félreértésekkel, megtetézve a keleti tanok említett export-import vulgarizációival,— ez volt a múlt században kibontakozott okkultisztikus irányzatok reinkarnacionizmusának az alapja.

A vulgáris reinkarnacionizmus radikális elutasítása Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica principiumaira alapozódó létszemlélet hívei számára úgyszólván »kötelező« érvényű. Ugyanekkor a szubtilis és árnyalt reinkarnacionizmus elfogadása is teljesen idegen a tradicionális felfogástól.

Ahogyan a még meg-nem-elevenített gondolkozás gondolat-produktumai születésüket követően »meghalnak«, úgy halnak meg az emberek is. A gondolat soha nem születik meg újra, de a gondolkozási folyamatot generáló élő gondolkozás nem hal meg a gondolatokban, s a meghaló gondolatban lévő élet-reziduum sem hal meg, hanem részt vesz a gondolkozás generáló folyamataiban. Ha »A« individuum meghal, nem születik újra »A« egy másik — »B« — individuum megtestesülésében. Az ilyesmi feltételezése egész egyszerűen — ostobaság.

Azok a szanszkrit megnevezések, amelyeket »újraszületés«-ként, »újramegtestesülés«-ként szoktak fordítani — például a »punarjanman« és a »punarutpatti« — sokkal inkább regenerációt és visszaesést jelentenek, mint reinkarnációt.

Regenerációról, visszaesésről, visszahullásról nagyon is szó lehet. Mi generálódik és származik újra? Mindenekelőtt a létesülési szomj, s az ezekhez kötődő tendenciák, hajlamok, hajlamszerű tulajdonságok. Egy inkarnáció tendenciái akár tízezer más inkarnációba átmehetnek, noha elsősorban egy valakinek az inkarnációjába mennek át. Ugyanígy — egy inkarnációba — még »öröklődési« fázisban is — akár tízezer inkarnáció tendenciái is

átmehetnek, mégis elsősorban egy valaki tendenciái mennek át. Ilyen értelemben vannak interinkarnatív »okkult« ősei mindenkinek, — mégpedig igen sokféle értelemben —, de ahogyan az őseim az őseim, és nem pedig én magam, e tekintetben sem szabad ezen öröklődést azonosságnak tekinteni.

Az interinkarnatív regenerációk — alsóbb síkok vonatkozásában — követik az általános időbeli szukcesszivitást. Magasabb síkok vonatkozásában ez nincs feltétlenül így. Lehetséges, hogy egy most születő emberben olyan tendenciák is megnyilatkoznak, amelyek egy százhúsz év múlva megszülető és kétszáztíz év múlva meghaló ember halál utáni tendenciái.

Van egy különleges, egészen kivételes, szoros értelemben vett mágikus képességen alapuló lehetőség: a halált követő »áttestesülés« egy új fogantatásba, egy új születésbe, vagy másvalakibe, aki éppen meghal. Ez azonban teljesen tudatos, akaratlagos és valóban mágikus aktus, amely nem téveszthető össze az »újraszületéssel«.

Mindaz, amiről a fentebbiekben írtunk — a valóságon alapul, szemben a merőben örvénybeli szemléletet kifejező és azt erősítő reinkarnacionizmussal, amely téves, ezzel párhuzamosan veszedelmesen káros tanítás. A generatív ősökkel való foglalkozás — a genealogia keretén belül — érdekes és bizonyos tekintetben, akár fontos is lehet. Még érdekesebb és fontosabb lehet az interinkarnativ-regeneratív ősökkel való foglalkozás. Ez egyáltalán nem utasítható el. Súlyosan veszedelmes és messzemenően káros azonban ezzel úgy foglalkozni, hogy önnön esszenciális eredetemet keresem az inkarnácók vonulatában. Van generatív eredetem, van interinkarnativ-regeneratív okkult eredetem. vannak generatív őseim, és vannak interinkarnatív-regeneratív okkult (akár jövőbeli) őseim is, de Én-Önmagam esszenciális eredete transzszcendentális és abszolút eredet- és kezdet-előtti eredet, s az abszolút őse önmagamnak önmagam vagyok.

Még azt sem mondhatjuk, hogy az árnyalt reinkarnáció tana abszolúte elvetendő lenne. Azt azonban ki kell mondanunk, hogy sokkal több az elvetendő ebben is, mint ami — igen nagy fenntartásokkal — elfogadható egyáltalán.

A holttest nem azonos a személyes egyénnel, ez bizonyos. Azt azonban, hogy »A« holttestének és »A«-nak mint individuumnak semmi közük sincs egymáshoz — nyilvánvalóan — nem mondhatom. A szubtilis holttestek, amelyekbe démoni entitások költözhetnek, sem olyanok, hogy ne lenne közük a sok tekintetben »egykori« individuumhoz, vagy az individuumnak a szubtilis holttestekhez. E területen nem »dologi« valóságokról van szó, s az itt érvényesülő »természeti« és »logikai« törvények egészen mások, mint a földi-emberi élet általánosan megélt feltételei között. A spiritiszta »séance«-okon történő manifesztációk és inaterializációk alapjában véve nem az »egykori« individuum manifesztációi vagy materializációi, hanem démoni megszállottságú szubtilis holttestekkel kapcsolatosak, azt azonban nem lehet teljes bizonyossággal állítani, hogy ezeknek ne lenne közük az »egykori« és most »megidézett« individuumhoz.

Még magasabb szempontból: ha álmomban megjelennek az ébrenléti világban élő és e világban már meghalt alakok, — tulajdonképpen értelmetlen az az első pillanatban teljesen értelmesnek tűnő kérdés, hogy ezek »valójában« az illető alakok-e vagy sem. Lényegi szempontból és voltaképpen nincs olyan, hogy »valójában« igen, és nincs olyan, hogy »valójában« nem. »Valójában« legfeljebb azt lehetne mondani, hogy: sem nem ők, sem nem nem-ők, vagy még ezt sem. Nincs semmi, ami ne lenne »realitas illusoria«. (Tévedések

egyértelműen — lehetségesek —, de ezek mindig egy relatíve magasabb pozícióból történő rálátás fényében derülnek ki.)

A halál és halhatatlanság problematikumának a »circumessentialis« megközelítése esetén abból a buddhista alaptanításból kell kiindulni, hogy: „aminek kezdete van, annak vége is van". Ki vagy mi az bennem, akinek vagy aminek nincs kezdete, — és — így — vége sincs? Önmagamnak — mint Önmagam-Önmagamságának — nincs kezdete és nem lehet vége sem.

Én — mint Önmagam — halhatatlan vagyok. Ez mondjuk ki egyértelműen — voltaképpen: dogma. Nem bizonyítható, de bizonyossága nyilvánvaló, s ez a nyilvánvalóság még a diszkurzív racionalitás számára sem felfoghatatlan, noha az intuitív intellektualitás számára sem átlátható — a kideríthető átláthatóság értelmében.

Én — mint Önmagam — halhatatlan vagyok. Annyira vagyok halhatatlan, amennyire Én Ömagam vagyok. Ha abszolút módon, maradéktalanul Önmagam vagyok, akkor a halhatatlanságom maradéktalan és abszolút. A halhatatlanság bennem — potencialitásként — mindig jelen van. A tulajdonképpeni halandóságom-halhatatlanságom önmagam identifikációjának a közvetlen függvénye. Ha önmagamat csak Önmagammal azonosítom, — maradéktalanul és abszolúte, akkor maradéktalanul és abszolúte kezdettelen és végtelen és halhatatlan vagyok. Ha bármi mással (vagyis bármilyen fel-nem-ismert Önmagamsággal), legyen az a legmagasabbrendű és a legközelebbi, a halhatatlanság csak relatív lehet, csak partikuláris. Ha a lelki és testi hordozóimnak megfelelő létbeli kontingenciákkal identifikálom magam, akkor a mulandóságot választom önmagamnak.

Az identifikáció »súlypontja« lesz a voltaképpeni meghatározó. Annyira voltam-vagyok-leszek halandó vagy halhatatlan, amennyire önnön identifikációm »súlypontja« a halandóságban, a relatív halhatatlanságban vagy az abszolút-teljes halhatatlanságban van.

Ez nem érdem, hanem erő kérdése. De annak számára, aki ezt csak »érdem« oldaláról tudja-akarja megközelíteni, — azt mondhatjuk: az, akiben nincs »erő«, az csak anynyit valósíthat meg, amennyit megérdemel, nem többet, és nem kevesebbet.

Az identifikáció és a megvalósítottság — lényegileg — egy és ugyanaz. A megvalósítás — vagy a megvalósítás-feletti megvalósítás — arra irányul, hogy önmagamat abszolúte azonosítsam önmagammal. Vagy ahogyan már leírtuk: önmagamat vissza kell vezetnem önmagam által és önmagamon át abszolút Önmagamba-Önmagamhoz. A transzmutáció — mindig auto-transzmutáció, vagy másképpen fogalmazva önnön identifikációimnak a transzmutációja.

Az Üdv, a Gyógyulás, a Meggyógyultság — a Sōtēriā, a Salus, a Heil — mint a mennyei állapotok betetőzése, mint a teljes »Helyreállás« a Metafizikai Felébredés feltétele. A teljes Feltétel-nélküliség feltétele.

Ahogyan az Üdv a Mennyei Állapotok betetőzése, az Üdv betetőzése és betetőződése az »Előfelébredés« — Prabōdhi — vagy »Előellobbanás« — Pranirvāṇa — vagy »Elő-felszabadulás« — Pramōksa, Prakmukti — vagy »Előelkülönülés« — Prakaivalya. A szentségi fokok közül ez felel meg az »Anagami(n)« fokozatának, annak a fokozatnak, amelynek a birtoklója már nem lép be többé a kondicionált létállapotok körébe. Az

»Anāgāmī« fokozata voltaképpen a »Prabuddha« fokozatának felel meg, s ez a beteljesülésnek tekinthető »Önvanság« — Svasti, Svastitā — alulról első fokozata.

Ahogyan az Üdv előfeltétele a Metafizikai Felébredésnek, úgy feltétele az Üdvnek a beavatás, a Beavatottság. A Beavatás első fokozata viszont maga a szűkebb értelemben vett Beavatás. A kereszténységben a »Baptismos«, »Baptisma« — tulajdonképpen Initiatio-t jelent, — Bemerítést, Beavatást. Ez az édeni állapot bizonyos — részleges vagy teljes — restaurálásának a megvalósítását jelenti, a tökéletes autarchaifikációt, amely azonban nem valósítható meg egy előzetes — elő-archaifikáció eredményes véghezvitele nélkül.

A Római Katholikus Keresztény Egyház »Theologia Dogmatica«-ja szerint »dogma« az a tanításbeli tétel, amely szerint a »Baptismos« vagy »Baptisma« az Üdv előfeltétele. Ez — szerintünk is — tökéletesen így van. Hozzátehetjük azonban, hogy a katholikus theologia legjelesebb szakértői sem értik általában a tanítások igazi — valóban spirituális — mélységeit és magasságait.

A »kereszlelés« közönségesen még »ex opere operato« sem megy végbe, hiába történik meg a felületek felületén, látványszerűen, — sem gyermek, sem felnőttek keresztelésénél, — esetleg felnőttek teljes bemerítésekor. Vagyis megkeresztelt, a bemerített, a beavatott — e »bemerítés«, a »beavatás« során és által nem válik »Beavatottá«. Senkit sem lehet anélkül beavatni, hogy az, akit beavatnak — valamiképpen ne tudna erről. A csecsemők e tekintetben mit sem tudnak semmiről; a felnőttek, akiket bemerítenek, tudnak a velük kapcsolatban végbement cselekményekről és történtekről, de nem mint igazi »Beavatásról«: a tudatuk nem változik meg alapokig hatóan, lényegileg, nem lesznek bölcsek s lángelmék, emberfeletti emberek a »keresztelést« követően, ami pedig a Beavatás-Beavatottság velejárója.

A katholikus, az orthodox-keresztény, a protestáns és neo-protestáns gyermek- és felnőtt keresztségek lényegileg alig többek a semminél. Bizonyos beavatási impulzusok egészen kivételesen gyermekek felé is közvetíthetők, de az iniciatikus tudat felébredése nélkül sem gyermek, sem felnőtt nem avatható be, — tegyük hozzá — még virtuális beavatásként sem. (Az Initiatio Virtualis vonatkozásában még René Guénon ezzel összefüggésben tett — igen figyelemreméltó — megjegyzései sem oszlatják el teljesen a felmerülő aporiákat, sőt, némely tekintetben még fokozzák is a konfúzionális félreértések sajnálatos burjánzását.)

OKKULTIZMUS ÉS METAFIZIKA

Az okkultizmus — mint fogalom — az »occultus, occulta, occultum« melléknévre vezethető vissza, amelynek jelentése »rejtett«, továbbá az »occultum« főnévre, amely azt jelenti, hogy »a rejtett«, valamint az »occulte« határozószói alakra, amelynek a jelentése »rejtve« vagy »rejtetten«. Az okkultizmus, amely hozzávetőleg olyasmit jelent, hogy »rejtettség-izmus« — némelyek szerint — a nagy keresztény qabbalistától, Eliphas Lévy-től származik vagy — legalábbis — az Ő követőinek nyomán terjedt el. Az »occult«-nak — mint szótőnek — spirituális-tradicionális szempontból — teljesen »legitim« használati értéke van, sőt, terminológiailag is fontos szavak töve. E tekintetben semmi kifogásolható mozzanat nem merülhet, és nem is merül fel. Az »occultum« nem felel meg annak, amit magasabb és szorosabb értelemben — Metaphysicum-nak nevezünk, annak pedig amit alacsonyabb és tágabb értelemben nevezünk Metaphysicum-nak, — csak részben, alsóbb vonatkozásaiban felel meg. Mindent egybevetve az »occultum« nem »Metaphysicum«, — noha a Metaphysicum alsóbb értelmének alsóbb terrénumaival részleges összefüggések némelykor a megfeleltethetőségekig elmenően — megállapíthatóak.

Az okkultizmus az »occultum«-nak mindent meghaladó jelentőséget tulajdonít, és súlyt helyez e »jelentőség-tulajdonítás« igenlésének a folytonos fokozására. Az okkultizmus igen gyakran összefonódik a »latentialismus«-szal, ami önmagában még nem lenne baj, de ebben az összefonódásban olyan tendenciák kapnak erőt, amelyek a sokkal fontosabb potentialismus érvényesülésének ellenében hatnak.

Az okkultizmus — és minél inkább »izmus«, annál kifejezettebben — hordozza annak a lehetőségét, amelyet kialakulva pseudo-okkultismusnak lehet és kell nevezni, s amelynek a különböző irányzatai a pseudo-spiritualis eltévelyedések-eltévelyítések körébe tartoznak (s amelyekkel a későbbiekben még foglalkozunk.)

Az okkultizmus, és a pszeudokkultizmus még sokkal inkább, akarva-akaratlanul a metafizikalitás eszméjének felébresztése ellen működik. Némely irányzat egyáltalán nem beszél a Metaphysicum-ról, némelyik alig beszél, vannak, amelyek állandóan erről beszélnek, de úgy, olyan mentális »akcentussal«, hogy ennek mégse legyen semmiféle igazi jelentősége. Kijelentéseiket egy rossz értelemben vett és csak így vehető »súlytalanság« jellemzi. A szuper-konkretizmus és az absztrakcionizmus — lehető legszerencsétlenebb — amalgamációja: csaknem valamennyi irányvonalnak a jellemzője. A legújabb irányzatok némelyike voltaképpen a »mechaniko-materializmus« okkultizmussal átitatott megfelelője, semmi több.

A Traditionalis Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra principiumaira alapozódó létszemlélet mindazt implikálja az okkultizmusból, és az okkultizmusokból, amit implikálni egyáltalán érdemes, és — ilyen értelemben — maga is — partikulárisan — okkultizmusnak is tekinthető. Az okkultizmusok általában mégsem, sőt, egyáltalán nem foglalják magukba — akár csak implicite — azt, amit a metafizikalitás — bármilyen szinten is — feltételez.

Az Eliphas Lévy-féle okkultizmusból még volt vagy lehetett volna »átjárás« a metafizika felé, de a későbbi irányvonalak túlnyomó többsége — néhány elszigetelt kivételtől eltekintve — erre teljesen alkalmatlan volt.

Az okkultizmus szinte minden irányvonala túlzóan, már-már görcsösen szubsztancialista, vagyis »állagista«. Némely irányzat élő, személyes karakterű, lényszerű állagiságokról beszél, míg más iskolák általánosan szétömlő rejtett erőkről szoktak-szeretnek beszélni.

Az okkultizmus figyelme nem terjed, de nem is terjedhet túl az okkultumon. Az okkultum pedig még olyan létszférákkal kapcsolatos, amelyek messzemenő végletességgel létesülés-örvénybeliek. Még a legmagasabb szinten álló okkultizmus sem tud több lenni létállapotok tudományánál, és az is csak elvileg, mert gyakorlatilag még erre sem képesek.

Az, ami felé valamilyen »szellemtudományi« okkultizmus érdeklődésével orientálódni képes, — valóban rendkívül érdekes lehet, sőt, esetleg nagyon fontos is, — de mégsem maga a Lényeg, és mégcsak nem is az, ami Lényegi-Lényegközeli lehetne, sőt, nem egy tekintetben éppen a lényegközeliségtől elterelő hatásokat enged érvényesülni.

Mindaz, amivel az okkultizmusok legmagasabb színvonalú változatai valaha is foglalkoztak, — az igazi tradíciók körén belül sokkal hatalmasabban, terjedelmesebben sokkal részletesebben, sokkal mélyebben-magasabban mind megvoltak, s többnyire még ma is hozzáférhetően meg is vannak, — de bármilyen nagy súllyal is voltak és vannak meg, bármilyen kiemelt is ezek fontossága: a hangsúlyozottságuk elenyészik annak a hangsúlyozottsága mellett, ami valóban lényegi, centrális, főként a realizációs doktrinák és útmutatások benső értelemfeletti értelme.

A valóban tradicionális lōka-tudományok sokkal megbízhatóbbak, mint a — főként legújabbkori — okkultisztikus irányzatok ilyen vonatkozású feltárásai, mert igazi konszideratív-koncentratív- meditatív- kontemplatív utak megtétele utáni, a visszafordulásban-alászállásban megvalósított kutatói tapasztalások eredményeire alapozódnak, míg a modern, — esetleg nem okkultisztikusnak nevezett okkultisztikus irányzatok ilyen vonatkozású információi — ha nem egyszerűen kitalálások — befelé-haladásban megszerzett tapasztalásokon alapulnak, amelyek — mert nem felülről-lefelé tekintőek —, nem lehetnek uraltak, s ezért »eo ipso« mindig — jelentékeny mértékben — tévesek is. A metafizikai utak esetében azonban, az, amiről tudni lehet — a centralitáshoz képest — ha fontosnak is, de mindig mellékes jelentőségűnek tekintett. Ennek a megállapításnak viszont — akár a továbbiakra nézve is, de általában is — messzemenő és komolyan figyelembe veendő konzekvenciái vannak.

A jelenkor okkultizmusainak zöme nem tekinti magát okkultistának, sőt, tiltakozik minden ilyen »gyanúsítás« ellen. Ezeknek a tiltakozásoknak nincs nagy súlyuk, ha a kérdéses irányvonalak közben az okkultizmusok kritériumainak a többségével kimutathatóan rendelkeznek.

A jelenkor okkultisztikus irányzatainak nagyobbik hányada összefonódott az anti-tradicionalitás négy fő formájával: az »abstraditionalitas«-szal, a szűkebb értelemben vett antitradicionalitással, a pseudo-tradicionalitással és a kontra-tradicionalitással. Ennek a kérdéskörnek a tárgyalásához egy erre szentelt könyv is kevés lenne, de — René Guénon és Julius Evola leleplező művei után is — helye lenne a tradicionális létszemléletet képviselő irodalomban egy olyan könyvnek, amely újból áttekinti a legutóbbi százötven év deviációs irányzatait, részletesen foglalkozva azokkal az irányzatokkal, amelyek René Guénon, de még Julius Evola életében sem léteztek — vagy léteztek ugyan, ám még nem volt jelentőségük. Könyvünk egyik későbbi fejezetében — ez ízben még csak röviden — foglalkozunk majd ezekkel.

EVOLÚCIÓ ÉS INVOLÚCIÓ

A antitradicionalitás által meghatározott modern világban az evolucionisztikus-asszcenzionalisztikus alapvonású leszármaztatási, vagyis deszcendencia-elméletek minden területre kiterjesztetten érvényesülnek, de mindenek előtt azon a területen, amelyre — időben is — elsősorban vonatkoztatva voltak: a biológia területén.

Tekintettel arra, hogy az evolucionizmusnak nem csupán biológiai, mondhatnók szakbiológiai, - hanem fiozófiai és hüperfilozófiai — konzekvenciái is vannak, továbbá — általános létszemléleti-világnézeti konzekvenciái, mégpedig egészen messzemenő meghatározó erővel és jelentőséggel: megérdemli e problematikum, hogy a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra priricipiumaira alapozódó hüperfilozófiai létszemlélet híveinek oldaláról nézve is — egy rövid, átfutóan vázlatos áttekintés keretein belül — szemügyre vétessék.

Az evolucionisztikus-asszcenzionális alapvonású deszcendencia-elméletek a »lamarckizmus-neo-lamarckizmus«, a »darwinizmus-huxleyizmus-haeckelizmus-neodarwinizmus«, ez utóbbiak mentén a »weismannizmus«, a »morganizmus«, míg a klasszikus »lamarckizmus-neo-lamarckizmus« és a »darwinizmus-neo-darwinizmus» újabb és újabb tökéletesítő elméletei kivétel nélkül — ha tompított hangon is — azt vallják, hogy az ember az állatvilágból származik, és — végsősoron — maga is állat, még akkor is, ha »fejlettsége« szerint roppant magasságban kiemelkedik az állatok sorából.

E tekintetben csaknem teljesen közömbös, hogy az álláspontok különböznek a tekintetben: az embernek és az emberszabású majmoknak, az embernek és a keskenyorrú majmoknak, az embernek és a majmoknak, az embernek és az összes többi főemlősnek volt-e közös őse, vagyis az, hogy a »szétválás« a »fejlődéses leszármazás« melyik fázisában következett be. Az sem lenne — e vonatkozásban — lényeges, ha a »szétválást« általában az emlősök vagy akár a gerincesek létrejöttével kapcsolnák össze.

A tradicionális állásfoglalás radikálisan elutasítja az embernek az állatvilágból való származtatásának a gondolatát és az ember — bármilyen tág értelemben vett — »végsősoron« állat-voltát: egyfelől mint antispirituális eltévelyedést, másfelől mint totális tudományos tévedést. Ezzel párhuzamosan azonban határozottan tételezi az ember és az állatvilág szoros, de egészen más alapokra visszavezethető kapcsolatát.

Ebben a kérdésben — kizárólagosan — biológiai alapon és keretek között nem lehet dönteni. A döntéshez »pluriasszpektuális« rátekintésre, biológiai, jelesül biológiai-palæntologiai-palæzoologiai, palænthrōpologiai, valamint zoologiai és anthrōpologiai, továbbá biologiko-logikai, filozófiai és hüperfilozófiai — magasról mélyrehatoló, minden szempontot tekintetbevevő, szilárd elvi alapokra támaszkodó rálátásra van szükség.

A biológiai fajfogalmak nem teljesen egységesek, de általában meglehetősen simulnak a filozófia nagyjából egységesnek tekinthető faj-fogalmaihoz, s mindezek együttesen a »hyperphilosophia hyperlogica species-conceptualitas»-ához. Ezek alapján kimondható, hogy a biológiai faj — ha az tényleg faj —, ha nem is változatlan és örökkévaló, mindenesetre »tartós«, a »diuturnitas« jegyében álló, ez biologiko-logikailag is így van, de tényszerűen is.

A fajon belül a mikro-transzformációk lehetősége nagy mértékben fennáll. A faj keretei azonban — egészen kivételes hatások e tekintetbeni szerepétől eltekintve — nemigen léphetők át, ha a faj nem csupán »nevezéktanilag«, hanem ténylegesen is faj.

Nem független ettől az, hogy a »faj-hybrid«-ek (faj-bastard-ok) kizárólag egymás között párosítva nem szaporíthatók korlátlanul. A ló és szamár-hibrid, vagyis az öszvér, lóval vagy szamárral párosítva — ritkán — utódok szülője lehet; az öszvér és öszvér párosításából csak egészen kivételesen születik utód. Az ilyenek utódainak a párosításaiból még ennél is kivételesebben. Ha lehetne is — valamilyen szinten — öszvéreket tenyészteni, a lovak és szamarak teljes kikapcsolása melletti „tiszta" és generációkon keresztül folytatódó „nagyüzemi öszvértenyésztés" „szponzorálása" és finanszírozása nem lenne túl gyümölcsöző és rentábilis befektetés.

A fajok tehát — az élővilágban — ha viszonylagosan is, de meglehetősen maradandóak; sokkal könnyebben kihalhatnak, mint más fajjá átalakulhatnának. Ez az egyik érv (nem bizonyíték, hanem érv) amellett, hogy az állatvilág »taxon«-jai — eltekintve a fajon belüli mikro-transzformáció lehetőségétől és tényétől — nem ősei és nem utódai egymásnak.

A biológiai evolúció — mint a különböző deszcendencia-elméletek alapelve összekapcsolódik az asszcenzió elvének az igenlő tételezésével —, így az evolucionizmus evolúciója nem csupán a kibontakozás értelmében fejlődés, hanem a magasabbrendűvé-válás, az emelkedés értelmében is az. Ezt némelyek — főként vallási-egyházi oldalról — szükségszerűnek, törvényszerűnek tekintik, olyannak, mint ami a »gondviselés« jegyében áll. P. Pierre Teilhard de Chardin S. J. — látszólag spirituális — fejlődéselmélete, amely — kezdetben — a római katholikus theologusok körében egyáltalán nem váltott ki osztatlan elismerést, ma egyre inkább — különféle módosításokkal — általánosan elfogadottá válik. Ez a Krisztusba- és Krisztus-hoz-fejlődő Kozmosz elmélete az igazán magasból mélyre tekintő rálátás fényében elveszti »superspiritualis« arculatának maszkjait, s feltárul igazi mivolta, amely a gyökerekig hatolóan antispirituális, és a kifejezett materializmussal kacérkodó »világnézeti« bázisról árulkodik.

A következetesen materialista evolucionizmus szívesebben beszél a törvényszerűségek és az esetlegességek együtthatásáról, — míg mások csak esetlegességekről elmélkednek az evolúció motivációinak vonatkozásában. Ezek a felfogások a fejlődésnek az emelkedéssel együttjáró voltát vagy csak részben, vagy pedig egyáltalán nem tekintik szükségszerűnek, de tényként és a fejlődésből következő tényként — feltétlenül elismerik.

A Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra báziselveire alapozódó hüperfilozófiai létszemlélet hívei szerint először az »Egyetemességek-Egyetemességé«-nek az eredetét kell megközelítően tisztázni.

Ezek szerint az »Egyetemességek-Egyetemességé«-nek örök voltát feltételezni: alaptévedés. Az »Egyetemességek-Egyetemességé«-nek a nem-örök voltát feltételezni: alaptévedés. Az Egyetemességek-Egyetemességé-nek az egyszerre-együttesen örök és nem-örök voltát feltételezni: alaptévedés. Az Egyetemességek-Egyetemességé-nek sem nem örök, sem nem nem-örök voltát együttesen feltételezni: alaptévedés, — és így tovább.

A világ teremtett voltát feltételezni: alaptévedés. A Világ nem-teremtett voltát feltételezni: alaptévedés. A Világ teremtett és nem-teremtett voltát — egyszerre és együttesen —

feltételezni: alaptévedés. A világ sem nem teremtett, sem nem nem-teremtett voltát együttesen feltételezni: alaptévedés, — és így tovább.

Minden más — ehhez hasonló vonatkozású — felvetés esetében hasonló alaptévedésekkel találkozhatunk. Ennek kapcsán azt is ki kell mondanunk, hogy az, aki ettől eltérően vélekedik: nem tekintheti magát a tradicionális megalapozottságú létszemlélet hívének.

A legmélyebb-legmagasabb megközelítések — a fentiek maradéktalan fenntartása mellett — a Māyā-vāda és a Līlā-vāda, valamint — ezekkel szoros összefüggésben a theourgo-magico-solipsismus legradikálisabb tételezése mellett mehetnek csak végbe. Minden alaptévedés, ami a Világot vagy az Egyetemességek-Egyetemességét valamiféleképpen valónak tekinti, mert a »sem nem valamiféleképpen, sem nem valamiképpen«; a »sem nem mindenféleképpen, sem nem nem-mindenféleképpen« ,a »sem nem semmiféleképpen, sem nem nem-semmiféleképpen« valósághipotézis feltétlenül helyesebb lenne, noha még ezek is alaptévedések maradnának.

A Világ és a Világok, a Kozmosz és a Kozmoszok, Egyetemességek-Egyetemességének a »leírása« — feltétlenül eltévelyedés. A »Descriptio Metaphysica« — ha valóban nem akar más lenni, mint deszkripció — őrültség és ostobaság, és vonatkoztatható erre az általunk messzemenően el-nem-fogadott logikai pozitivizmus valamennyi metafizika-ellenes vádja. A »Descriptio Solipsistica« sem fogadható el, ha *valóban* lét-leírás lenne; őrültség lenne és ostobaság, — semmi más.

A Traditonalis Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra principiumaira alapozódó hüperfilozófiai létszemlélet hívei a »Descriptio Metaphysica Solipsistica«-t csak látszólagos és munka-hipotéziskénti deszkripciónak tekintik, amelynek örve alatt »normativ« célzatú doktrinális elvek közölhetők, — transszcendentális perspektívájú és megvalósítással összefüggő konzekvenciák megteremtése mellett.

A biológiai evolucionizmus vonatkozásában az inkreacionizmus is, a kreácionizmus is komoly szemléletbeni veszély, amelyek éppen az evolucionizmus-elleni elvi-eszmei küzdelem során semmiféleképpen nem bizonyulhatnak komolyan vehető armatúrák szolgáltatóinak, legfeljebb ezek egyikének vagy másikának az eleve elkötelezett hívei számára.

A kreácionizmus a »fundamentalismus biblicus« alapjaira helyezkedik, ami nem volna baj, ha ez valóban így lenne. Voltaképpen azonban csak felületi felszínt figyelembe vevő jelenségről beszélhetünk, amely kimerül a szószerintiséghez való szolgai ragaszkodásban, és a bibliai szövegek négy rétege közül a legalsóhoz-legkülsőhöz sem tud eljutni, mert ezeknél is külsőbb-alsóbb, rétegeken-kívüli és aluli szintnél — éppen görcsös és szolgai szöveghez kötöttsége miatt — megreked.

Az evolúció-involúció problematikájának közvetlen kezelhetőségét illetően — az alapelveinkhez való csorbítatlan hűség fenntartása mellett — kizárólag munkahipotézisként — nagyfokú »reservatio mentalis«-szal — hajlandók vagyunk elfogadni egy »quasi-creationismus«-t. A »quasicreatio« felülről-lefelé, proporcionálisan és hierarchikograduálisan megy végbe, »coagulatio materialisationalis«ként, organisztikus keretek között.

Noha az involucionisztikus-deszcenzionális — vagyis az inverz deszcendencia — hívei vagyunk, — még a megfordított törzsfákat vagy törzscserjéket sem vagyunk hajlandóak

elfogadni. A fajok önálló — különálló »nádszálak«ként felülről-lefelé lépnek be a megnyilvánulásba, fokozatosan materializálódva, majd megsűrűsödve jelennek meg a földi világban.

Az úgynevezett alacsonyabbrendű fajok hamarabb, a magasrendűek később materializálódtak teljesen. A foszszilizációk sorozata ezt a végleges materializációt tükrözi, — s ez azt a benyomást keltheti, mintha a későbbi alakok a korábbiaktól származnának. Ez egy tudományos-rendű »optikai csalódás«, amelyet a biologiai palæzoologia, palænthrōpologia — kiválóságainak feltétlenül észre kellett volna venniük. Meg kell jegyeznünk, hogy a 20. században számos kiválónál kiválóbb biológus emelte fel a szavát a lamarckizmus, a darwinizmus és ezek derivátumai ellen, tudományos ellenérveket sorakoztatva fel ezeket cáfolandó. Ezeknek a sokasága együttesen hatásos igazán. A legutóbbi időkben mindenelőtt Roberto Fondi munkássága a leginkább figyelemreméltó, de a korábbi evolucionizmus-ellenzők munkássága sem hagyható figyelmen kívül. A részleteket illetően még semmi sem lezárt, ami tulajdonképpen nyilvánvaló, — de az egyre inkább körvonalazódni látszik, hogy a lamarckizmus és a darwinizmus, valamint azok az elméletek, amelyek ebből keletkeznek, merőben tarthatatlanok.

Az átmeneti formák általában hiányoznak, ez már önmagában is alapjaiban rendíti meg a transzformizmus evolucionisztikus egészét, még akkor is, ha elvakult hívei nem veszik észre. Ha az átmeneti formák sohasem hiányoznának, — még az sem rendítené meg az »anti-transzformizmus« alapelveit. Kézenfekvő példa a vakondnak, e földalatti életformát „választó" rovarevőnek a mibenléte; más földfelületi életmódot folytató rovarevőktől kellett — mármint a lamarckizmus és a darwinizmus hívei szerint — származnia, de az átmeneti alakok hiányoznak. Nehezen is képzelhető el, főként abban a hosszú stádiumban, amikor a földfelületi életmódról már nagyjából leszoktak, de a földalatti életmódhoz még nem alkalmazkodtak eléggé. A »szükség« oldaláról sem magyarázható meg semmi; miért lépett volna fel annak az igénye, hogy a föld alá kellene költözni, amikor a föld felszínén is biztosított volt minden életfeltétel. A rovarevő-fajok sokasága él a talaj-felszín közelében, de nem az alatt, ugyanolyan klimatikus viszonyok között mint a vakond, s ebből következően nincs semmiféle hátránya, persze előnye sem, mint ahogyan a vakondnak sincs — magyarázatot nyújtó — előnye vagy hátránya az életmódjából következően. A zsiráfnak azért van hosszú nyaka, mondják, hogy elérje a fák lombozatát. Kétségtelen: a zsiráf főként a fák lombjainak leveleivel táplálkozik. Azért igen gyakran legelészik is, szétvetett első lábakkal. Ahol lombos fák vannak, ott többnyire a fű is megterem, a többi patás is — olykor-olykor — két hátsó lábán állva ágaskodva, esetleg a két első lábával a fatörzsnek támaszkodva, fel-fel ugorva eléri a lombos fák leveleit, és fogyasztja. De meglennének a lombos fák levelei nélkül is, ahogyan — kissé kényelmetlenebbül élve — a zsiráf is meglenne a lombok levelei nélkül. Ott, ahol lombos erdők vannak, viszont fűlegelés nélkül is minden további nélkül meg tudna élni. A nyakmegnövesztés igazi indítéka ismeretlen. Átmeneti formák nem léteznek. Az okapi, amelynek szintén hosszú nyaka van, — bár rövidebb, mint a zsiráfé —, semmiképpen nem lehet a zsiráf nyaknövesztésben megrekedt, és így tovább fennmaradt őse, ezt senki sem merné komolyan állítani.

Hasonlóképpen végig lehetne menni így az állatfajok sokaságán. Egyiküknek sincs igazi, feltétlen és egyértelmű immanens előnye abból, hogy olyan, amilyen, de persze hátránya sem. A kihalt állatok sem rendelkeztek valamiféle alapvető hátránnyal, amiért feltétlenül ki kellett volna halniuk. Figyelemmel arra, hogy évmilliókig éltek úgy, ahogyan éltek. Fel szokták vetni, hogy például a kardfogú tigris számára egyre inkább hátrányt jelentettek óriásivá növekedett szemfogai, s ez közrejátszott a kihalásában. Nagyon sokáig éltek a kardfogú

tigrisek még maximális méretű szemfogakkal is; — nem kezdték visszafejleszteni szemfogaikat, ahogyan ez az evolucionista transzformizmusból következnék. Azután kihaltak. Lehet, hogy ennek a végbemenetelében tényleg volt hatalmas szemfogaiknak szerepük, de semmiképp sem lehetett a fog-megnövekedés a tulajdonképpeni főok. Az állatfajok és a környezetük között nyilvánvalóan működnek kölcsönhatások, amelyeknek — különösen a fajon-belüli módosulások vonatkozásában — nagy jelentőségű következményei lehetnek, de nem ezek generálják az új fajok megjelenését. Az állatfajokat egy személyfeletti, de személytelen és személyes arculatot is mutatni tudó — hatalom és uralom teremti. Ez egyfelől a »Dēmiourgos«, másfelől a »Metakosmiā«-t reprezentáló »Makranthrōpos« (makro-anthrōpos), aki teremt, s egyszersmind az ember tévútbeli, zsákutcaszerű lehetőségeit — mint kozmikus gondolati-akarati-imaginatív formákat önmagában szeparálja, majd projiciálja ezeket. Ezek a formák valósulnak meg állatfajokként.

A fajok voltaképpen egy »trias«-t alkotnak. Ez az állat- isten — »Thēriotheos« — és az állatdémon — »Thēriodaimōn« (ez utóbbi két további arculattal) — ezek együttesen alkotják az állatfaj csoport- vagy fajszellemét. A harmadik a materializálódott faj — mint az egyedek összessége.

Ebben az értelemben az állatok „származnak” az embertől, vagy következnek az emberből. Nyilvánvalóan nem a mai biologiai embertől és nem biologiai leszármazás szerint.

Az ember a maga specializálatlanságában, amely — bizonyos tekintetben multi-specializáltság, még mai formájában is sokkal inkább »ősnek« tekinthető, mint leszármazottnak. Még a mai emberi csontváz is sokkal inkább egy »ős« csontváza, — agykoponyájában is, arckoponyájában is, és a koponya alsóállkapcsi részében is, de végtagjaiban úgyszintén, mintsem egy leszármazott »utódé«. Az úgynevezett ősemberek jelentős része nem igazi ősember és nem emberős, — bár olyan »ősemberek« is voltak, akiknek szerepük van a mai emberek generatív együttesében. Az úgynevezett ősemberek közül azok, akiknek részük volt a mai emberek milyenségének létrejöttében, jelentékeny részüket tekintve korántsem voltak olyan szellemileg „visszamaradott” lények, mint azt feltételezik, noha ilyen valóban alacsonyrendű — típusok is előfordultak.

A majomszerű ősemberek, előemberek és majomemberek sohasem voltak az ember ősei, hanem túlkorán minerali-materializálódott alig-emberi létformák képviselői.

Az ősidők animális alig-emberének lehettek-voltak olyan rasszai, amelyek a később tárgyalandó »substratum lemurianum« emberi-állati-phantomális lényeinek a továbbalakulásában szerepet kaphattak.

Az állatok, tehát egyfelől teremtmények, másfelől tévutak és zsákutcák kiiktatásának produktumai, ismét másfelől kozmikus rendű akarati-gondolati imaginatív aktusok eredményei és projekciói, Az »ontogenesis embryonalis et fetalis«, amely — a haeckelianizmus és poszt—haeckelianizmus hívei szerint — a »phylogenesis« gyors és megismétlődő „végigfutása”: egyfelől korántsem olyan hű leutánzó megismétlődése bizonyos állati formációknak, mint azt vélni szokták, de amennyiben ezek a hasonlóságok fennállnak — mint ahogyan valamennyire ténylegesen fennállnak —, akkor ez távolról sem az egyébként nem is létező »phylogenesis« gyorsított és analogikus megismétlődése, hanem annak a lenyomata, ahogyan a metakozmikus eredetű makrokozmikus Ember „megtagadja” az állati létformákba való belerögzülés lehetőségeit, azokat kiiktatja önmagából, és túllép

azokon. (Julius Evola ezt szinte csak odavetve, ám mégis igen érzékletesen érinti a *Metafisica del Sesso* című, alapvető jelentőségű művének elején.)

A Heinrich Steffel-i természetszemlélet egyik idevágó megállapításai szerint: „minden állat egy rögeszme". Ez együttesen fejezi ki az állati létformák kiiktatandóságát, ugyanakkor ezek akarati-gondolati-képzeti eredetét is. Az állatok teremtettsége és akarati-gondolati-képzeti eredete viszont valami olyasmit fejez ki, ami a játékosság meglétét implikálja, szoros összefüggésben a Līlā-val. Az állatok sokasága — egyebek között — azért sokaság, és azért olyan, amilyen, mert egy Hatalom-Uralom szakrálisan játékos »szeszélye« ezt így akarja, ugyanakkor ezt az emberi lét- forma benső köréből mégis kiiktatja. Az állatok — ezek szerint — bizonyos limitált értelemben — tulajdonképpen emberek. Korántsem érdektelen olykor úgy tekinteni a legkülönbözőbb állatfajok szemünk elé kerülő és tanulmányozható egyedeire, hogy felidézzük annak gondolatát és képzetét: ez az állat — bizonyos értelemben és mértékben — voltaképpen és sajátosan módosult ember.

Ezt — nyilvánvalóan — könnyebb megtenni egy gorillát szemlélve, mint egy földigilisztát megfigyelve, de az alapelv — lényegileg — minden esetben ugyanez. (Egyébként mindez — a megváltoztatandók megváltoztatásával — a növényekre és a növényvilágra, sőt, még az úgynevezett „élettelen" természetre nézve is igaz, amely természetesen nem annyira élettelen, mint ezt a materialista tudomány materialista művelői vélni szeretnék.)

Meg kell jegyeznünk, hogy az egész »Univerzum« »emberi« eredete a leghatározottabban korrespondeál számos hagyomány tanításával. (Ez egyáltalán nem mond ellent annak a tradicionális alaptanításnak, amely szerint az embernek — mint földi embernek — nincs feltétlen kitüntetettsége a létben.) Ezek szerint nem csupán az „élettelen" természet, ideszámítva a csillagok quadrillióit és galaxisok milliárdjait, a növényvilág, az állatvilág, a szorosan vett emberi világ, hanem a Mennyei Hierarchiák, az Angelosok, Arkhangelos-ok, Arkhē-k, Ekhsousiā-k, Dynamisok, Kyriotēs-ek, Thronos-ok, Kheroub-ok, a Serāph-ok és az ezek felettiek világa is ember-Isten által alkotott, a Metakosmanthrōpos-t képviselő Makranthrōpos-tól származik. Ez nem zárja ki azt, hogy a Serāph-ok létformájában ugyanez nem ’Ādām Qadmōn-nak, a Kezdet Emberének tekintetik hanem S’rāf Qadmōn-nak, a Kezdet Serāph-jának.

Nyilvánvaló, hogy minden ember Manu-nak (Mahā-Manu-nak) Vagy Prajāpatinak (Prajāpati-Pati-nak) az inkarnációja, vagy — ha úgy tetszik — reinkarnációja. Ezek az inkarnációk a »possibilitas versionalis«-ok megnyilatkozásai, teremtések és kiiktatások is egyszersmind. Tágabban minden állat, minden élőlény, minden lény, minden létező (entitas) ilyen megnyilatkozás, materiálisan ilyen inkarnáció vagy akár reinkarnáció.

A »Makrotheokosmanthrōpos« — és ennél is magasabb létrendi fokon — a »Metatheokosmanthrōpos« a legfelső-legvégső lényegiség értelmében Én-Önmagam vagyok; ez még nem Én-Önmagamnak a »Metaphysicum Absolutum« -nak megfelelő Önmagamiság(om)-ba redukált fokozata, de egyike a legmagasabb »circumcentrális« lét- és tudatállapotoknak. Magától értetődően nem a Saját-Személyiségemhez kötött Én-Önmagamiságról van szó, hiszen ez szintén hozzá van kötve egy szorosan vett és inkarnált egyedi-egyéni emberi létformához. Így nem vagyok sem őse, sem teremtője, sem kiiktatója a létformák sokaságának, — de ebben az állapotban — quasi-tudatosan — mégis megragadható személyi önmagam kapcsolata Önmagammal — mint a Lét Léten-túli középpontjával, s ezt megelőzően Önmagammal mint a Létformák eredőjével.

Ilyen értelemben minden emberi inkarnáció az Én-Önmagam inkarnációja, az én inkarnációm vagy akár reinkarnációm, sőt, minden állatfaj és állat, minden élőlény, lény és létező az én megnyilvánulásom és materiálisan az én megtestesülésem.

Az egyes emberekben — ha valóban élesen, magasról mélyrehatóan figyelnék — megláthatnám az Embert és Önmagamat. Az állatfajokban és e fajok egyedeiben nem csupán a sajátosan módosult embert láthatnám meg és kellene meglátnom, hanem modális Önmagamat is.

Hamvas Béla gyakran és szívesen idézi azt a Saint-Martin-i gondolatot, amely szerint nem a Világból kell nézni, szemlélni, meglátni és megérteni az Embert, hanem az Emberből a Világot. Ez valóban így van, de még inkább így van kiegészítve azzal, hogy nem a Világból kell nézni Embert és az Emberből Önmagamat, hanem Önmagamból az Embert és az Emberből a Világot. Nyilvánvaló, hogy nem Önmagam személyes létállapotáról és nem az Ember csak-földi asszpektusáról van és lehet ez esetben szó.

Az ember és az állatvilág (és egyáltalán — az élővilág, sőt, természeti világ) viszonyának e rövid, vázlatos, ám — úgy véljük, mégis — megvilágító érintése után visszatérhetünk az evolucionizmus gondolatához. A fajok tartósságán viszonylagos maradandóságán kívül, amely önmagában is kizárná az evolúciót és az asszcenzionális »descendentia macrotransformistica«-t, — egy ennél is sokkal lényegesebb argumentumot is meg kell említenünk.

Az Istenség, Manu, Mahā-Manu, Prajāpati, Prajāpati-Pati számára — az Uralomban — nincs sem descensio, sem asscensio, nincs evolúció és nincs involúció. A tradicionális létszemlélet nem azért involucionista és deszcenzionista, mert az involúciót vagy éppen a deszcenziót helyeselné, egyáltalán nem.

Ezeket a legmesszebbmenően nem helyesli, és nem igenli, viszont megállapítja, hogy a megnyilvánultságokban, az azokat nem uraló megnyilvánultak vonatkozásában csakis és kizárólag involúcióról és deszcenzióról lehet beszélni. Ez nem csupán tényszerűen van teljesen így, de egyáltalán nem is lehet másképpen.

Mindaz, ami alá van vetve a szükség- vagy törvényszerűségeknek, mindaz, ami alá van vetve az esetlegességeknek, mindaz, ami alá van vetve a szükség- vagy törvényszerűségek és az esetlegességek elegyének: az ebben lévők számára kizárólag involúció és deszcenzió lehet, semmi más. Az Uralom és az Uralkodó számára nincs sem emelkedés, sem süllyedés, — az uralomnélküliségben csak süllyedés lehetséges. Van emelkedés is; az asszcenzió — a tradicionális létszemlélet számára — mindennél fontosabb. Asszcenzióról azonban csak akkor beszélhetünk, ha az autonómián alapul, ha az egyértelműen felülről vezérelt, ha az maximálisan tudatos és akaratlagos és — ha még relatíve is, de — igen nagy mértékben szabad. A heteronomia, az autonomia-csökkentség, a nem-felülről-vezéreltség, a tudatosság, az akaratlagosság korlátozottsága vagy hiánya, a szabadság meglétének csökkent intenzitása-extenzitása, a szükség- vagy törvényszerűségek, esetlegességek vagy ezek keveredésének meghatározó szerepe mind kizárják az asszcenzió lehetőségét, sőt, az asszcenzió lehetőségének még a gondolatát is.

Az asszcenzió és a deszcenzió nem csak fent, vagyis uralmi-uralkodói pozícióban lehet még létre-sem-jött vagy meghaladott, hanem lent is ellenmeghaladott lehet, — s ennek az ellen-

meghaladottságnak a beteljesülése — a Semmi. A deszcenzió mindig ezen irány felé megy végbe és ezen irány felé fokozódik.

Ehhez hozzá kell tennünk azt is — a külön nyomatékosítás végett —, hogy alacsonyabbrendűből sohasem lehet — esszenciálisan — magasabbrendű. Tehát nem lehet — például — sem a mókuscickányokból, sem a félmajmokból, sem majmokból, sem a keskenyorrú majmokból, sem pedig az emberszabású majmokból vagy ezek őseiből sohasem — ember.

Ismételten fel kell hívnunk az olvasó figyelmét, hogy a beavatás és a »suprarealificatio metaphysica« során végbemenő alulról való felemelkedés nem ellen-argumentum a fentebb elmondottak tekintetében; ez az alulról való felemelkedés voltaképpen — nem alulról való felemelkedés, hanem felülről alányúló önfelemelés, amely felülről vezérelt asszcenziónak is nevezhető, mint ahogyan ezt így is neveztük néhány sorral korábban.

A fajok tartóssága, és a fentebbiek egybevetése e tartóssági elvvel, úgy véljük — figyelemmel az eddig elmondottakra — az ebben való komoly elmélyedés esetén, minden gondolkozó emberben fel kell ébresztenie a kételyt az evolucionizmus, az asszcenzionalizmus és az ezeken alapuló makro-transzformista deszcendencia-elméletek „igazságát" illetően. Aki biologiai szempontból e kérdéssel foglalkozni akar, annak H. Marconi, Edgar Dacqué, G. E. Mattei, L. Lafont, Max Westenhöfer, újabban Hermann Poppelbaum, Dewart, Schwabe, de legfőképpen G. Sermonti és Roberto Fondi művei ajánlhatóak, s azok a szerzők, akikre ők hivatkoznak. E szerzők szemlélete nem teljesen egységes, és spirituális elkötelezettségük is nagyon különböző. A részletek tisztázása — mint már megjegyeztük — egyik szerzőnél sem teljesen lezárt, egységesített, a továbblépéshez szükséges tájékozódást elősegítő — lezárásról még kevésbé lehet beszélni. Ennek ellenére az, aki a tradicionális szerzők műveit egybeveti a fentebbi biológusok műveivel, nem marad teljesen tájékozatlan, s nem marad puszta kétségek között, — nem kell sem ismét az evolucionizmushoz csatlakoznia, és nem kell — a végsőkig való leegyszerűsítés kedvéért a kreácionizmus ernyője alá menekülni.

Különös, noha egyáltalán nem megdöbbentő —, hogy a Római Katholikus Egyház rövid ellenállás után, néhány kritikai megjegyzés kíséretében minden további nélkül elfogadta a lamarckista-darwinista evolucionizmust, s csak újabban kapcsolja ezt össze a P. Pierre Teilhard de Chardin S. J. már említett, veszedelmesen antispirituális tévtanaival, ugyanekkor semmi, vagy szinte semmi figyelmet nem fordított és nem fordít az igazi evolucionizmus-kritikákra, s nem csupán a tradicionális szerzők műveit nem veszi figyelembe, de a 20. század evolucionizmust elutasító biologusait sem. A Római Katholikus Egyháznak elemi és alapvető érdeke lenne az ilyen irányú kutatásokat — Intézetek felállításáig elmenően — támogatnia, de semmiféle ilyen irányú megnyilvánulás nem tapasztalható még az egyházi ókonzervativizmus egyre ritkuló köreiben sem, hogy az egyházi modernizmus egyre szaporodó és terebélyesedő köreiről ne is beszéljünk. A történelmi protestáns felekezetek sem fordítanak semmiféle érdeklődést az evolucionizmus-kritika irányában. A neo-protestáns szektarianus felekezetek némelyike felismerte-felismeri az evolucionizmus alapvetően eretnek voltát, de — minthogy ezt nem a lényeget illetően ismeri fel — ezzel nem az adekvát evolucionizmus-kritikát állítja szembe, hanem a bibliai fundamentalizmus kreacionizmusát, a lehetőségekhez képest argumentálva. Az evolucionizmus általában is teljesen tarthatatlan, de a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra alapelveire épülő létszemlélet hívei számára abszolúte elfogadhatatlan. Az, aki az evolucionizmus felé akárcsak a legcsekélyebb engedményre hajlandó, sőt, még az is, aki nem „könyörtelen" ellenfele a legmérsékeltebb evolucionizmusnak is, nem vindikálhatja joggal önmaga számára azt, hogy a tradicionális

létszemlélet hívének tekintsék, még akkor sem, ha egyébként minden vonatkozásban tántoríthatatlan és kreatív — híve a tradicionális elveknek.

Vannak olyan okkultisztikus és szellemtudományi irányzatok, mint például az anthrōposophia, amely a testiség, a „burkok" alakulásának vonatkozásában a legkifejezettebben involucionista és deszcenzionista, a leghatározottabb anti-lamarckizmus és anti-darwinizmus értelmében. E tekintetben szinte kifogástalan minden feltárása és felvetése, — a legszigorúbb tradicionális mértékek figyelembevétele mellett is. A lényeget illetően ezzel diametrálisan ellentétes álláspontot foglalnak el az anthrōposophicizmus végletekig elkötelezett — a „steineriolatria"-t követő — hívei: egyfelől — az esszenciális Én-t illetően is — a Sok-Énelvűség álláspontjára helyezkednek. másfelől pedig a legradikálisabb evolucionizmust képviselik — úgymond — spirituális értelemben. Ezzel kapcsolatban is beszélnek involúcióról, amelyet most már az evolúció és az asszcenzió követ, sőt, az involúció és deszcenzió is — implicite — már evolúció és asszcenzió volt. Az anthrōposophia felvetései közt igen értékes meglátások is találhatók, — egészét tekintve azonban kifejezetten antitradicionális irányvonal, mint ezt az említett »szellemi evoiucionizmus«-uk is világosan kifejezi. Hiába van nagyszerű involucionisztikus elméletük a testeket, a „burkokat" illetően.

Rámutattunk, hogy a »Makrotheokosmanthrōpos« és a »Metatheokosmanthrōpos« doktrinális felvetése csak akkor teljes értékű, ha kiegészül a »theourgo-magico-solipsismus hyperphilosophicus« maradéktalan és legalább intuitíve verifikált élő elfogadásával, — enélkül, mint minden más doktrinális tételezés, ha meg van fosztva ettől; lényegtelen fecsegés, amelynek lehetnek felületi érdekességei, de igazi megvilágító-megvilágosító ereje és érvénye nincs.

Mindig a theourgo-magico-solipsismus-ból kell kiindulni, mindig ennek kell lennie a háttérnek és a támasztéknak, s mindig ehhez kell visszatérni. Egyébként semmi igazi értelme nem lenne bármivel is foglalkozni. Ez volt az eddigiekben is a voltaképpeni hol erősebben, hol kevésbé erősen megmutatkozó vezérfonalunk, s ez lesz a következőkben is.

AZ EMBER ÉS VILÁGA

Az állatfajok felett — a földi emberi létfoknál magasabban álló — tudatilag uralkodó és meghatározó csoportszellemek állnak. Magasabb állati kategóriák felett pedig még ezeknél is hatalmasabb szellemek. Persze, ezek a kategóriák nem követik a zoológiai rendszertan klasszifikációit, de bizonyos átfedések mégis lehetségesek, sőt, vannak is köztük.

A csoportszellemek egyfelől állatistenek »Thēriotheos«-ok, másfelől állatdémonok »Thēriodaimōn«-ok, mégpedig „jó" állatdémonok — Thēriagathodaimōn-ok és „gonosz" állatdémonok Thēriokakodaimōn-ok. Minden állatfaj csoportszellemének van isteni és démoni arculata, s minden démoni arculatnak van „jó" és „gonosz" variánsa.

Az állatisten, az állatdémon és az állatfaj egyedeinek az összessége alkotja a faji trias-okat, s az ilyen trias jelenti azt, ami *voltaképpen* maga a faj. Vagy az isteni arculat dominál, vagy a démoni, attól függően, hogy milyen szinten kerül kapcsolatba e szellemmel valaki vagy valami. Továbbá: vagy a „jó" dominál — és a „gonosz" háttérben marad, vagy a „gonosz" uralkodik, s a „jó" az, akinek-aminek meg kell elégednie a másodlagos pozícióval.

Mindehhez még járulhat valami más is. A Kezdet Isten-embere amikor az állatfajok teljességét produkálja és projiciálja, ezekkel egy aktuskörben emberi nemzetségeket is generál. A „totemizmus"-nak ez áll a hátterében, s messzemenően nem mindegy, hogy a totem-összefüggés isteni vagy démoni, továbbá az sem, hogy a jó vagy a gonosz démonokkal áll kapcsolatban. (A honfoglaló magyarok királyi háza, az Árpád-ház, voltaképpen a Turul »gens dynastica«-nak felelt meg. A Turul egy ragadozó madár, valószínűleg héja, de ez nem feltétlenül bizonyos.†

Joggal feltételezhető, hogy a Turul itt a »gens dynastica«-nak a Thēriotheos összefüggésbeli dominanciáját jelentette.)

Nem biológiai, hanem magasabb, spirituális szempontból — minden egyes emberi individuum tulajdonképpen egy önálló faj. A legközelebbi emberi csoportszellem maga a Saját-Személyiségben megnyilatkozó »Subiectum in Actu« mint »Spiritus Individualis«. Vannak ennél hatalmasabb emberi csoportszellemek is, noha ezek mindig indirekt kapcsolatban állnak a személyiség-feletti tudattal a Spiritus Individualis-on keresztül.

A családoknak és a nemzetségeknek is voltak (nagyon kis mértékben még vannak is) szellemei, Geniusai. A családoknak és a nemzetségeknek is voltak (nagyon kis mértékben még vannak is) szellemei, Geniusai. Az ethnos-oknak hatalmas Geniusai voltak, de voltak a nyelveknek és tájaknak is, valamint a kasztoknak is Geniusai. Voltak olyan »gens«-ek — gens dynasticá-k —, amelyek felett olyan Genius vagy Dynastia-Szellem uralkodott, legalább olyan nagyságrendű volt, mint egy egész ethnos, sőt, mint egy »megethnos polyethnikos« felett uralkodó Szellem. Azok, akik a Turul-dinasztiához tartoztak, nem voltak magyarok, hanem nemzet- és nemzetek felettien Turul-ok voltak. A Babenbergek, a Hohenstaufok, a Habsburgok, a Habsburg-Lothringenek, a Hohenzollernek nem voltak németek nemzeti és nemzetek-feletti értelemben. A Capet-Anjou-k Capet Anjou-k voltak, a Capet-Valois-k Capet-Valois-k voltak, a Capet-Bourbon-ok Capet-Bourhonok voltak, nem pedig franciák.

A »nemzeti király« — vagyis az »ethno-nationalis király« — arrogálása a történeti középkor és újkor határán felbukkanó gondolat és törekvés, amely noha soha nem tudott teljesen megszilárdulni — csaknem e század (a 20. század) közepéig kisértő torzeszme. Az igazi »hyperethnicus-supranationalis« királynál senkinek nem volt és lehetett mélyebb-magasabb kapcsolata az általa uralt ethnosszal és ethnos-okkal, »natio«-val és »natio«-kkal.

Az a kétségbevonhatatlan tény, amely szerint — spirituális értelemben voltaképpen minden személyes emberi egyén egy önálló fajnak felel meg, a legkevésbé sem mond ellent annak a szintén kétségbevonhatatlan ténynek, mely szerint az ethnos-ok a »megethnos polyethnikos«-ok, az alaprasszok, a nagyrasszok, a rasszok és alrasszok, a kasztok, a »topos«-ok felett és a nyelvek — a »glossa«-k felett is: hatalmas »spiritus genaralis«-ok, »genius«-ok álltak és — bizonyos mértékben, bizonyos értelemben — állnak még ma is.

Az a viszony, ami egy állatfajhoz tartozó egyed és a faj csoportszelleme között áll fenn: az egyes ember és az egyes emberhez képest emberfeletti csoportszellemek között soha nem állt, nem is állhatott fenn. Az egyes emberhez képest emberfeletti szellem inspirációit az egyes ember további öninspiráción keresztül érvényesíti. Ha az egyes ember a felette álló szellemiségtől eloldódik — önnön szintje alá zuhan, de a magasabbhoz való kapcsolódásnak nem csupán természet szerintien adottnak kell lennie, hanem felismertnek és tudatosan, intuitíve akartnak is. Ez ismét nem zárja ki a még ennél is magasabbhoz való, még sokkal erősebb, sokkal tudatosabb és sokkal akaratlagosabb csatlakozó kapcsolódás ténnyé váló lehetőségét és ennek az érvényét.

Az ember — mint biológiai értelemben is meglévő-megnyilatkozó lény — esszenciálisan emberfeletti-eredetű, konkrétan pedig kettős-eredetű.

Az ember-feletti embert reprezentáló »hyperboreus« ember, mint ahogyan ezt a megjelölő megnevezése is mutatja: Földön-túli eredetű. A hyperboreus azt jelenti, hogy észak-feletti. Ez viszont azt is jelenti, hogy a hatvanadik szélességi fokon túlról, de méginkább azt, hogy az északi Sarkkörön túlról, sőt, a Polus-vidékéről származó, s még ennél is inkább arra utal, hogy a Polus-felettiség irányából, a Sarkcsillagból nyeri az eredetét, vagyis azt, hogy innen, ebből az irányból szállt alá a Földre. Ezt — nyilvánvalóan — szimbolikus-spirituális értelemben szabad felfogni, és kizárólag csak így. (Félreértések elkerülése végett ismételten megjegyezzük, hogy ennek a származásnak semmi köze sincs az inter-planetáris-intersztelláris-intergalaktikális járműveken történő — inváziószerű ideérkezéséről a távoli égitesteken élő lényeknek, de az élet Földre- telepített voltának elméleteihez sem. Nem zárjuk ki azt, hogy az azonosíthatatlan repülő objektumok egy része ténylegesen égi jármű is lehet, — de ennek semmi köze a fentebb elmondottakhoz.)

A »hyperboreus«-ok »puhacsontúak« voltak, ahogyan a távol-keleti »anthrōpogenesis«-szel foglalkozó doktrinák tanították. Ezek a rugalmas csontok sokkal kevésbé voltak mineralizáltak, mint a későbbi emberek vagy mint a barlanglakó emberek és a félemberi lények csontjai. Ezeknek a fosszilizációja sem ment végbe. Éppen ezért ezek ásatag csontleleteire soha nem bukkantak és nem is fognak rábukkanni a »palæanthrōpologia« és »palæarchæologia« kutatóinak ásatásai.

A Cro-Magnon-i ember s ennek kortársai még — ha ritkán is, de — láthatták a hyperboreus emberfeletti ember késői képviselőit, — és van olyan barlangi rajz, amely minden »stilizáció« nélkül egy olyan ember-típust ábrázol, amely merőben különbözött a kor jellegzetes típusaitól és a mai embertől is.

A hyperboreus emberfeletti emberrel szemben a Földön már éltek egy korábbi ærá-ból fennmaradt, esetleg egy korábbi Mahā-Yuga maradványaként exszisztáló, sokkal korábban materializálódott emberszerű lények. Ez az egyrészt emberalattian emberszerű, másrészt állatszerű, ismét másrészt »phantomszerű, dēmon-szerű« lény; aki a trópusi övezetben élt, egy későbbi keveredés »substratum«-át alkotta. Tekintettel arra, hogy e lénynek fantomszerűségét a »lemur«-ok (lemures) influenciális jelenléte jellemzi, — egy »lemuriai substratum« meglétéről lehet és kell beszélnünk.

Azok, akik főként az egykori hyperboreusok leszármazottai, és akikben a hyperboreus eredet residuumai dominálnak, alkotják a biológiai anthrōpologia kategóriájaként kezelendő »borealis« alaprasszt, gyökérraszt vagy nagyrasszkört, amely a rendszertan értelmében a Homo sapiens borealis-nak†† felel meg, ahol a »borealis« »macrosubspecies«-ként lenne felfogható.

A Homo sapiens borealis kettévált, vagyis először levált erről az egyik elágazás, egy nagyrassz vagy rasszkör — mint »subspecies«: a Homo sapiens borealis mongolides-mongoloides, míg a másik — mint eredeti — főág, szintén egy subspeciest alkotott: a Homo sapiens borealis europides-europoides felel meg ennek a nagyrassznak vagy rasszkörnek.

A lemuriai szubsztrátum alig-emberi lényeit a keveredés az emberi faj körébe emelte, — de a »lemuricitás« dominanciája — a keveredés ellenére is — maradandóan érvényesült.

Az az emberi alaprassz vagy nagyrasszkör, amely ezt a dominanciát hordozta és hordozza a Homo sapiens tropicalis megnevezéssel illethető megfelelően, két nagyrassz vagy rasszkör tartozik ide: a Homo sapiens tropicalis nigritides-nigritoides és a Homo sapiens tropicalis australides-australoides.

Az amerikai indiánok egy mixto-alaprasszt képviselnek. A magasrendű típusok europid-europoid és mongolid-mongoloid vérségűek, de a dél-amerikai őserdőlakó indiánokban — a fentebbiek mellett bizonyos tropicalis keveredés nyomai is megmutatkoznak.

A Homo sapiens borealis europides-europoides nordicus őrizte meg talán az összes rassz — microsubspecies — közül leginkább az őseredeti boreális — és ezen keresztül — a hyperboreus eredetet.

A Homo sapiens borealis europides-europoides nordicus-hoz hozzávetőleg azok sorolhatóak. akiknek a nyelve őseredendően az indogermán vagy indeurópai (indo-európai), vagy indokelta nyelvcsalád valamelyik nyelve volt. (Azok tehát nem tartoznak ide, akik valamikor — még ha ez nagyon régen történt is — felvették az indogermán nyelvek egyikét. Azok a tropikális vérkeveredésű dravidák, akik felvették azt az indogermán nyelvet, amelynek mai megfelelője a cigány nyelv számos dialektusa, nyilvánvalóan nem tartoztak-tartozhattak ide.)

Az emberi alaprasszok vagy nagyrasszkörök, a nagy- rasszok vagy rasszkörök. a rasszok vagy alrasszkörök és az alrasszok — »nanosubspecies«-ek — vagy típuskörök problematikája felvethető »somaticus-somatologicus« szinten: a biologiai anthrōpologiának ez lenne a területe, különösen akkor, ha adekvátabb módon nyúlna e kérdéskörhöz, mint ahogyan azt rendszerint teszi. Ugyanekkor e problematika felvethető magasabb — pszichikus-pszichologikus — szinten is. Valamint — betetőzésként — pneumatikai pneumatológiai szinten is tárgyalható e kérdéskör, sőt, mindenek előtt és mindenek felett itt, és innen nézve tárgyalandó.

Ebből a szempontból megállapítható, hogy mindig a szellem a regulator, ez minden rasszra nézve így van, — a lélek a mediator vagy mediatrix, míg a test a regulatum. Ugyanekkor az alsó erők irányából is végbemegy egy »álellen-regulációnak« tekinthető folyamat.

Az erőkomponensek összjátéka folytán beszélni lehet szellemi-dominanciájú, lelki-dominanciájú és testi-dominanciájú alaprasszokról. E tekintetben — és szigorúan nézve — csak a szellemi dominanciájú alaprassz minősíthető »āryá« -nak, a másik kettő nem.

A lelki szempontú rasszbeosztás szerint meghatározott alaprasszok, nagyrasszok, rasszok, alrasszok különböző módon és mértékben képesek »hordozni« a szellemi-szempontú beosztásból következő testi-, lelki- és szellemi-dominanciájú alaprasszokat.

A testi-szempontú rasszbeosztás alaprasszai, nagyrasszai, rasszai és alrasszai — a lelki rassz-összefüggések által közvetítve — szintén hordozói, indirekt módon hordozói lehetnek a szellemi-szempontú beosztásból következő testi-, lelki- és szellemi dominanciájú alaprasszoknak.

Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy a »Homo sapiens borealis«-hoz tartozók hordozhatják-hordozhatnák, de többnyire nem hordozzák — a szellemi dominanciájú — vagyis az »ārya« alaprasszt. A »Homo sapiens tropicalis«hoz tartozók a szellemi dominanciájú alaprassz hordozására — alapjában véve — általánosan nem képesek.

Ismeretesek olyan felvetések, amelyek szerint a rasszok »horizontális színeket« jelentenek, míg a kasztok, a »varṇák« jelentik a »vertikális megkülönböztethetőségű színeket«.

Ezekkel a felvetésekkel nagyjából — bizonyos megkötések mellett — egyet is lehetne érteni, ám vannak szempontok, amelyek alapján — mindent egybevetve — fel kell emelnünk a szavunkat az ilyen vélekedések ellen. A rasszok kétségtelenül inkább »horizontális színekkel« kapcsolatosak, különösen a »biologico-somaticum«-nak megfelelő niveau-n. Ha ehhez más tényező nem kapcsolódnék, akkor ez így igaz is lehetne. Ám ehhez-ezekhez még más is kapcsolódik, mégpedig igen sok magasabb tényező, igen komplex módon. Ezek közül a legfontosabb az előzően érintett hordozási képesség és hordozási képtelenség. A szellemi dominanciájú alaprasszt csak a boreális alaprassz képes — a lelki rasszkomponensek közvetítésével — hordozni, míg a tropikális alaprassz erre képtelen. Ez erősen módosítja a rasszok csak-horizontális szimbolizálhatóságú »színeinek« az önmagában akár igaznak is minősíthető teóriáját.

Azok az »ārya« rasszok, amelyek az »ārya« kasztokat hordozni képesek. Ez a megállapítás a fentebb tett megállapításoknak egy másik kifejezési módja. Az »āryaság« inkább a kasztokkal függ össze, mint a rasszokkal, de közvetve azokkal is összefügg. A testi-szempontú beosztás szerint nincs »ārya« rassz, de indirekt értelemben, mégis nevezhetjük — némi lazasággal — így azokat az alaprasszokat, amelyek a szellemi-dominanciájú alaprasszt: az »ārya-alaprasszt « hordozni képesek.

A kasztok fontosabbak, mint a rasszok, de az összefüggés — ha komplex módon is — egyértelmű.

A szupra-realizáció metafizikai vonatkozásában az »āryaság« és az »anāryaság« még élesebben felvetődik. A realizációban részt-nem-vevő ember— »paśu«. A »paśu« az áldozati háziállat neve, és megnevezése az ezzel analogikus értelemben vett életet élő embernek is. A

»paśuk« egy része eleve és teljesen realizáció-képtelen, egy másik része — noha szintén képtelen erre olyan, hogy az ezirányú képességei mégis felébreszthetőek, s bár a »paśuk« mind »anāryák«, egy részükben az »āryaság« mégis felébredhet.

E tekintetben a mind potenciálisan, mind aktuálisan āryák csak a hērōsi-félisteni úton haladó »vīrá«-k s az isteni úton haladó »dīvyá«-k. Csak ők minősülhetnek a megvalósítási fokuknak megfelelően — āryáknak. Ez a klasszifikáció minden mást előz és felülmúl.

Ma — az aktuális pozícióját tekintve szinte mindenki anārya. Vannak azonban igen kevesen — olyanok, akikben az āryaság felébredhet, van akiben ez praktikusan és ténylegesen — soha nem ébredhet fel. Azok pedig, akikben ez valóságosan már fel is ébredt vagy feltétlenül felébredhet: a kevésnél is kevesebben vannak.

Elérheti-e egy őserdei vadember a beavatást? Ez sztereotip gyakorisággal felvetett kérdés a fentebb kifejtettekkel összefüggésben. Erre azt lehet mondani, hogy például — a bauddha hagyományok doktrináinak értelmében minden létező rendelkezik a Metafizikai Felébredés potencialitásával, ám ez a potencialitás még nem aktuális potencialitás, vagyis nem posszibilitás. Ám a posszibilitások többsége sem közvetlen — mintegy erő szerint már csaknem aktualizálódott lehetőség, vagyis virtualitás. A beavatás-beavatottság sokkal alacsonyabb fokozat, mint a fokozatokon túli felébredés, de az előbbi ez utóbbi vonalába esik. Nem zárható ki, hogy az őserdők fekete vadembere elérje az igazi beavatást,de konkrétabban, praktikusabban és szigorúbban nézve — figyelemmel a potencialitás-posszibilitás-virtualitás összefüggésekre — ez mégis csaknem kizárható. Nem ugyanez a helyzet az »ellenbeavatás« és az »ellen-megvalósítás« esetében. Erre mindenkinek, így az őserdők vademberének is igencsak aktuábilis lehetősége van.

A kasztok közül a három felső — vagyis »ārya-kaszt« a szellemi dominancia hordozására alkalmas. Nem csupán az őseredetileg is indogermán vagy indoeurópai nyelveket beszélők zöme tartozott a három felső kaszthoz, hanem az eredetileg »europo-mongoloid» vagy » mongol(o)-europid« dravidáknál is megvoltak ezek, de fellazultak és háttérbe szorultak, amikor a dravidák keveredtek a nigritid-nigritoid és australid-australoid nagyrasszokhoz tartozókkal.

Az anārya kasztokhoz tartozó »śūdrá«-k, a »pančaká«-k — ezek körén belül a »čāṇḍālá«-k, a »paulkasá«-k és mások —, valamint a kaszt alatti kaszttalanok, az »avarṇá«-k jóformán soha nem voltak tiszta ős-indogermán leszármazottak.

A kasztok, a »varṇá«-k érvénye — principiálisan — maradandó. Alacsonyabb szempontból nézve a »varṇá«-k benső stabilitása már több mint kétezer ötszáz éve megingott. A kasztok ma már nem állnak ott és úgy, ahol és ahogyan állniuk kellene, de teljesen még ma sem bomlottak fel. A három felső kaszthoz való tartozás már nem jelenti azt, amit valaha jelentett, de még mindig van jelentősége.

Másfelől viszont, az anārya eredet sem veszítette el teljesen az érvényét. Az ezen kasztokhoz — vagy éppen kaszt alatti kaszttalansághoz való kötődés ma is meglehetősen erős. A felsők alábbszálltak, de az alsók sem emelkedtek fel, hanem ők is alábbszálltak, még mélyebbre, mint amilyen szinten valaha voltak.

Az ārya kasztokhoz tartozók másik megnevezése az volt, hogy »dvija«, ami kétszer-születőt, kétszer-generálódót jelent. Az, aki a három felső kaszt valamelyikébe született, a kaszthoz

való tartozását csak elővételezte a születésével; teljesen csak akkor vált önnön kasztjának a tagjává maradéktalanul, ha átment a kaszt-beavatáson, a »varṇa-dīksa«-n. Ha ezen nem ment keresztül, akkor »anārya«-ként halt meg. Ez alól csak azokat mentették fel, akik egy még ennél is magasabb utat választottak, és a yōga-ösvények valamelyikére léptek.

Indiában, az ind-hinduk között a legmagasabb kaszt a »brāhmaṇá« -k »varṇá«-j a volt. A legmagasabb kultuszok papjai és a legfőbb tisztségviselők tartoztak ide. A második kaszt a »ksatriyá«-k »varṇá«-ja volt, az ehhez tartozók főként harcos nemesek voltak, vagy szintén tisztségviselők, de még szellemi kaszt volt a felülről számított harmadik kaszt is, a »vaisyá«-k »varṇá«-ja, a javak elosztóinak polgári kasztja. Mindhárom kaszt férfi tagjai elláthattak, sőt, el kellett látniuk bizonyos papi teendőket. Ismételjük: mindhárom kaszt szellemi kaszt volt, és csak szellemi-dominanciájú alaprasszhoz tartozók lehettek a tagjai.

Azt, hogy közülük a »brāhmaná«-k voltak — általánosan — a legmagasabbrendűek, — komolyan soha senki nem vitatta.

Az ősi — kaszt feletti — »ativarṇa-brāhmaná«-k szimbolikus eredete »polaris és solaris« volt. Az ativarṇa-brāhmaná-k vagy »hamsá«-k, a »hattyúk« kaszt feletti kasztja elvált. Létrejött a szoros értelemben vett »brāhmaná«-k — szimbolikus eredetét tekintve polaris és lunaris — kasztja, és a »ksatriyák« solaris kasztja, s később jött létre a »vaišyá«-k lunaris kasztja, a »śūdrá«-k kasztja, amely — szimbolikus eredetét tekintve »telluriális« volt, míg az ez alattiak szimbolikus eredete már »subterrestrialis -ként határozható meg. Mindenképpen a »brāhmana«-k álltak az első és legmagasabb szinten, úgy viszonyulva a »ksatriyák«hoz, mint atyák a gyermekeikhez, de — másfelől — igen sok tekintetben úgy, ahogy az anyák viszonyulnak a fiaikhoz. A brāhmanák kasztja — némely tekintetben — a ksatriyák kasztjának az „anyja” volt. (Voltak olyan rítusok, amelyeken a főpapi funkciót végző »purōhita-brāhmaṇa« az uralkodó, a »rája« szimbolikus értelemben vett felesége volt. Hasonló ez ahhoz, hogy az aztékok legfőbb papja a „Kígyóasszony” nevet viselte, és noha férfi volt, a liturgiák keretein belül a király feleségének volt tekintett.)

A brāhmaṇa mindazonáltal magasabban állt, mint a ksatriya. Voltak azonban dinasztikus ksatriyák is, ezek voltak a »rājanyá«-k. A brāhmaṇák a rājanyáknál is magasabban álltak, de a rājanyákban intenzívebb virtualitások voltak felébreszthetőek az ativarṇa újbóli megvalósítását illetően. Vagyis a rājanya — bár eleve alacsonyabban állt, mint a brāhmana — nagyobb lehetőségekkel rendelkezett ahhoz, hogy önmagát ativarṇává, ativarṇa-brāhmaṇává, »hamsá«-vá transzmutálja. A buddhista tanítások szerint az, aki később Buddhaként megvalósítja magát, vagy már eleve ativarṇa, vagy brāhmaṇa, vagy ksatriya, de vaišya már — noha még is ez magas szellemi fok — nem lehet.

Az extremo-guénoniánusok súlyos hibája, hogy ezeket nem hajlandóak meg és belátni. A brāhmaṇák eleve meglévő fensőbbségét senki nem vonja kétségbe, de a teljességet az ativarṇa jelenti, aki brāhmaṇa is és rājanya-ksatriya is egyszerre, s ezt a rājanya-ksatriya pozíciójából könnyebb megvalósítani.

A kimagasló szellemiségű Hamvas Béla is ezt az extremo-guénoniánus álláspontot fogadta el, de jelentékeny mértékben „továbbfejlesztette”. A ksatriya kaszthoz tartozókról hol „vállveregetően”, hol kimondottan aláértékelően nyilatkozik meg, különösen késői írásaiban. A »hamvasianizmus« önjelölt köreiben szeretik az »evolianizmust« egyoldalú » ksatriyanizmus«-ként beállítani, de nem riadnak vissza olyan állításoktól sem, amelyek Hamvas Bélától idegenek voltak, s az igazságtól is beláthatatlan távolságban vannak.

Voltak olyan ethnosok és birodalmak, ahol a két legfelső kaszt nem vált ketté: azok, akik a Rómát alapító patríciusok »gens«-eihez tartoztak, voltaképpen egyszerre voltak ksatriyák és brāhmaṇák, anélkül azonban, hogy eleve ativarṇák lettek volna. Voltak közöttük magas fokon ativarṇák is, például Tullus Hostilius, Róma harmadik királya, nem is beszélve Róma első, isten-emberi létfokon álló alapító királyáról, Rōmulusról, aki Quirinusként Róma három Isten- királyának egyike lett, lūpiter és Mavors (Mārs) mellett.

A kasztok labilizálódása azért következett be mindenütt előbb, mint az ind-hinduknál, mert a második, (konfirmáló) »születés« elengedhetetlenségét hamarabb feladták.

Nyugaton a papság, a szerzetes papság és a szerzetesség csak halvány mása volt a brāhmaṇának, a nemesi harcos arisztokratizmus képviselői a ksatriyáknak, a városok nagypolgársága a vaiśyáknak. Az ókorban és a történelmi középkorban többé-kevésbé még minden a helyén volt, még minden úgy, vagy majdnem úgy ment, mint ahogyan mennie kellett. A középkor és az újkor határától az újkorba belépve már minden véglegesen elhalványodott. A lovagrendek közül azok, amelyek igazi »akcionális-heroikus« utakat jelentettek, képviselték leginkább a tradicionalitásnak megfelelő szellemiséget, valamint azok a titkos közösségek, amelyek egyfelől szintén lovagrendi alapokon álltak, s ezt kiegészítették gnōsztikus, sőt, »theourgo-magicus« praxissal. E tekintetben főként a Gral-Lovagrendre, az igazi Rózsakeresztességre és a Templarius Lovagrendre gondolunk, valamint azokra, amelyek ezekkel szorosabb kapcsolatban állhattak.

Már a 14., de méginkább a 16. századtól kezdve a romlás egyre inkább megállíthatatlanná válik, de ma már joggal mondhatjuk, hogy azt, ami 1945-ig fennállt, — világok választják el az azt követően létrejött állapottól. A Japán Császárság 1945-ben - még az atombombák ledobása után — tradicionális, sőt, a világ talán legtradicionálisabb országa volt, 1946-ban mindez megszűnt. A benső destruktív folyamatok lappangva — nyilvánvalóan — már sokkal régebbi idők óta megvoltak, valószínűleg évszázadok óta, de az összeomlás oka Hirohito császár képtelen „lemondása” volt isteni származásáról, mintha egy eredetről, származásról le lehetne mondani. (Frithjof Schuon ezzel kapcsolatban — a buddhizmusról Írt könyvében — igen találó megállapításokat tett, amelyekhez csak csatlakozni lehet.) Az új császárt, Akihitot 1989-ben majd 1990-ben felkérték — ünnepélyes trónralépésekor — Japán maradék tradicionális körei, hogy nyilvánítsa visszavontnak Hirohito lemondását isteni származásáról és állítsa helyre a Tenno méltóságának a tekintélyét, biztosítva arról, hogy őreájuk mindig számíthat. Akihito nem tett eleget ennek a felkérésnek, s nem valószínű, hogy méginkább modern beállítottságú fia vagy majd az ő messzemenően morganatikusnak számító házasságából származó utódai másként tennének a jövőben.

1945 valóban olyan volt az évek sorában, amely a Sátán uralmának a kezdetével — mint bekövetkezett ténnyel — jellemezhető. De a 20. század vége még ennél is sokkal sötétebb időszak. Körülbelül 1970-ig éltek, és többé-kevésbé aktívak voltak az 1945 előtt is aktív generációk, köztük azok, akik — bár nem voltak a tradicionális létszemlélet hívei, de még csak ismerői sem — még bizonyos affinitással tudtak viseltetni tradicionális jelentőségű értékek iránt. Ezeknek a generációknak a javarésze — a 20. század végén — már vagy meghalt, vagy — ha még él — annyira megöregedett, hogy nemigen tud tenni bármit is.

A Kali-Yuga lezáródási korszakának ebben az előrehaladott fázisában minden maradék érték összeomlik. A kasztok, sőt, a kasztok halvány másai is összeomlottak Nyugaton, Indiában is összeomlófélben van a kaszt-struktúra.

Az ethnosok khaotikusan összekeveredtek és így lassan — vagy nem is olyan lassan — meg is fognak — a keveredést követő felbomlás során — szűnni. Ha a Föld lakossága a jelenlegi ütemben szaporodik, 2010 körül* már tízmilliárd lesz a Földön élő emberek száma; a megkétszereződés egyre rövidebb intervallumok után fog bekövetkezni. Ha az embernek semmiféle más „globális" problémája nem lenne, csak a túlszaporodás, már ez is végzetesnek lenne tekinthető. Problémája azonban megszámlálhatatlanul sok van, és mindegyik összefügg mindegyikkel.

A Földön élő emberek száma semmilyen körülmények között sem haladhatná meg — a tradicionális elvek érvényesülése mellett — a százmilliót. A keresztény időszámítás előtti 6. század táján érte el a Földön élő emberek száma a százmilliót, és rögtön túl is lépte ezt a határt. Ez az időszak egy utolsó nagy spirituális fellángolás ideje volt, amelyet szinte rögtön egy nagyfokú szellemi összeomlás és alászállás követett. Materialisztikus szemlélet addig nem létezhetett a Világban, — de ettől kezdve már — még ha nagyon limitáltan is — igen, létezhetett.

Ezt az időszakot még egy olyan ezer év követte, amely bár nagy mértékben alászálló volt, de a tradicionalitás ellent tudott állni az antitradicionalitás inkább csak felszín alatti hatásainak. A történelmi középkor, amely az elsötétedés következtében mélyebbre való alászállást jelentett, mint az ókor, némely tekintetben az ókor felett állt. Ekkor kezdődött meg az antitradicionális hatások felszínre törése, s ezzel együtt egy ezzel-szembeni határozottabb ellenszegülés. Korántsem olyan, mint amilyenre szükség lett volna, de az, ami megvalósult, még most, visszatekintve sem minősíthető jelentéktelennek.

A középkor és a középkor szellemisége egészen más történettudományi beállítást igényelne, mint amilyenben része van. A történeti középkor minden volt, csak nem „sötét", ha a későbbi újkor-legújabbkori történelemmel vetjük egybe, — persze, a történelem-előttiséghez képest már ez az időszak is elsötétedés volt, de ehhez képest az ókor is az volt.

Összegezve az elmondottakat: minden egyes emberi individuum — spirituális, és nem biológiai szempontból — önálló fajnak tekinthető, sőt, önálló fajnak tekintendő. A család, a nemzetség, a törzs, az ethnos, az alrassz, a rassz, a nagyrassz, az alaprassz — ismét szellemi szempontból — sokkal átfogóbb »taxon«-oknak lenne megfeleltethető, mint ezt a pusztán biológiai rátekintés megengedné. Bizonyos »gens dynastica«-k — mint megjegyeztük legalább olyan »nagyságrendet« képviseltek, mint egy-egy ethnos, sőt, voltak olyanok is, amelyek még ennél is lényegesen magasabb létrendi fokot képviseltek.

Vannak minden tekintetben »felülről jött« — mondhatnók emberfeletti és emberfeletti-eredetű-emberek, és vannak »alulról jöttek«, akiknek egészen ősi eredete szintén emberfeletti volt, de olyan mélyre zuhantak alá és olyan régen, hogy önnön egykori felülről-jöttségük tudata teljesen kiveszett. (Voltak-vannak feltárások, amelyekből mintha arra lehetne következtetni, hogy a legalacsonyabbra süllyedt — a természetalattival érintkező — természeti népeknek is vannak magasabbrendű eredetre utaló mondáik.) E tekintetben nem kevéssé valószínűsíthető az a nézet, miszerint ezek érintkezések révén végbemenő átvételekből következhetnek. Ezt támasztaná alá egy másik — egyáltalán nem képtelen — feltevés, amely szerint a »substratum lemurianum« a nyelvvel-rendelkezés és a

nyelvnélküliség határán állhatott, s voltaképpeni — sokszor távolról sem alacsonyrendű — nyelveiket — szintén érintkezés során — a hyperboreus eredetű boreális ethnosoktól részben kapták, részben zsákmányolták.

A tradicionális gondolkozók csaknem egyöntetű álláspontja szerint az emberiség — mint kategória — a határkategóriák egyike, s az erre történő hivatkozásnak csak akkor lenne értelme, ha emberalatti lények hadai törnének rá kivétel nélkül minden emberre. Az emberiség olyan kategória, amely egyrészt »lefelé« jelent határt, elválasztva az embereket az állatoktól és a démonoktól, másfelől »felfelé« is határt jelent, amely elzárja az embereket minden ember felettitői. Egy teljes világállamban sem lenne értelme és dignitása az »emberiségre« való hivatkozásnak, eltekintve attól, amire már utaltunk, egy olyan fiktív lehetőségtől, hogy — mondjuk, a világ patkányainak az együttes összessége (a »patkányság«) megtámadná az emberek együttes összességét (az »emberiséget«). Az adekvát tradicionális létszemlélet hívei számára az »emberiség« nem hivatkozási alap, és nem normális kategória. Az embereket — spirituális értelemben — nem az »emberiség« fogja össze, hanem — az Ember. Manu vagy Mahā-Manu, Prajāpati vagy Prajāpati-Pati, Vagy a qabbālā(h) szerint — ’Adām Qadmōn(i).

Az ember — mint kimondtuk — a tradicionális létszemlélet alapján meghatározva — biológiailag nem tartozik — a lehető legtágabb értelemben sem az állatvilághoz. Sokkal inkább igaz az, amit — sarkított fogalmazással élve — úgy mondhatnánk, hogy — tág értelemben — az állatok tartoznak az embervilághoz, s ez még ennél is tágabb értelem en, a növényvilágra, az ásványvilágra, sőt, minden »entitás«-ra nézve is igaz.

Az ember nem származik az állatvilágból, nem származik sem az élő, sem közvetve — az élettelen természetből. Az ember — lényegi eredete szerint nem természeti létező. Az Alany pedig nem az emberi létformából következik, nem származik semmiből, nem »entitas«, sőt, nem is »supra-entitas«, — kezdettelen, végtelen és időtlenül örök.

Az egyes emberek is, az ethnosok is, a testi, a lelki, a szellemi értelemben felvetett rasszok is, a kasztok is különböznek egymástól. A különbözőség egyfelől »horizontalitás « mentén, másfelől »vertikalitás « mentén szimbolizálhatóan is fennáll. Ezt — tulajdonképpen — mindenki tudja; az is, aki életét is hajlandó lenne feláldozni az emberek közötti — alapokat érintő — különbözőségek tagadásának az ügyéért. A »vertikalitás« mentén megállapított különbözőségek létrendi rangkülönbségek meglétét implikálják. Ezt és ennek az érvényét tagadni — a józanság hiányát fejezi ki, különös tekintettel arra, hogy — mint megjegyeztük — ezzel — valamennyire — mindenki tisztában van, az ezt harciasan tagadók is.

Nyilvánvaló, hogy az emberek közötti létrendi rangkülönbségek meglétének a tételezéséből semmiképpen nem következik, következhetik az — még sokszorosan közvetve sem —, hogy a létrendileg magasabbrendűek elnyomhatnák, kizsákmányolhatnák, üldözhetnék azokat a létrendileg alacsonyabbrendűeket, akik az őket megillető emberi alapjogok keretei között élnek; akkor sem tehetik meg a fentebbieket, ha a létrendileg alacsonyabbrendűek nem az őket megillető alapjogok kereteinek megfelelően élnek; de fel léphetnek expanziók olyan visszaszorítása érdekében, amelyek egy (ma már inkább csak óhajtott és feltételezett, semmint ténylegesen létező) organikus társadalom és az afelett álló organikus állam benső harmóniáját veszélyeztethetnék.

Azok az erők, amelyek a Kali-Yugát generáló erőkkel kollaborálnak, — arra törekszenek, hogy az amúgy is csaknem teljesen lehetetlen organikus társadalom és állam legcsekélyebb

megközelítése ellenében az állandó offenzíva készenléti helyzetébe állítsák magukat, s ez nagy mértékben sikerül is.

A tradicionális létszemlélet hívei nem akarják megakadályozni a Kali-Yuga lefutását, sőt, némely tekintetben serkenteni akarják a lefutása ütemét. Ezt azonban merőben másképpen akarják megvalósítani, mint a Kali-Yugát generáló kollaboráló erők emberi ágensei. A magasságokból a mélységekbe alászállt értékek újbóli felszínre emelése, revitalizálása és konzerválása áll a tradicionális létszemlélet híveinek a szándékában. Így és csak így valósulhat meg a Mahā-Yugá-nak — az Aranykor építésének jegyében végbemenő — méltóságteljes elmúlása. A Kali-Yugát generáló erőkkel kollaborálók nincsenek tisztában a spiritualitás principiumaival, akkor sem, ha nem teljesen járatlanok e téren. Nem veszik észre azt sem, hogy — miközben csaknem az egész világ gazdasági, politikai és kulturális életét — destruktív módon — a kezükben tartva mozgatják, — maguk is — mégpedig a legnagyobb mértékben — mozgatottak —, s azt sem veszik észre, hogy a pusztító erők, amiknek csaknem minden értéket martalékul dobnak, végül őket is szét fogja morzsolni, és e tekintetben egyetlen gondolkozni képes embernek sem lehet semmi kétsége.

†Amennyiben a Turul héját jelent, s valószínűleg valóban ezt jelenti, érdekes, hogy az első magyarok felett uralkodó dinasztia is összefügg a héjával, és az utolsó is, — a Habsburg-és Habsburg-Lothringen dinasztia, minthogy a Habsburg szó a Habichtsburg szóból származik, ami Héjavárat jelent, szintén a héja-összefüggést fejezi ki.

††Pontosan tudjuk, hogy az itt ismertetett klasszifikáció merőben eltér a „hivatalosan” elfogadott biológiai-anthrōpologiai iskolák és irányzatok rendszertani besorolásaitól. Ennek ellenére mi ezt a »heterodox«-nak tűnő besorolást fogadjuk el mértékadónak.

*Ezt jelenleg 2030-2050 közé teszik (szerk. megj.)

A PROGRESSZIÓ ILLÚZIÓJÁNAK KRITIKÁJA

A progresszionizmus — mint a »progressio« babonájának az erőltető igenlése — testvérelmélete az evolucionizmusnak — mint az »evolutio« babonája erőltetett igenlésének.

A progresszió a történelembe alászállt (a progresszionisták szerint a történelembe felemelkedett) ember társadalmi, civilizációs, kulturális, vallási, filozófiai, tudományos, társadalmi, gazdasági, politikai, állami életének az állítólagos »evolúció«-ja.

A progresszionizmus veszélyesebb a közönséges evolucionizmusnál, amelytől különben elválaszthatatlan. Itt ugyanis nem csupán arról van szó, hogy az állított progresszió egyfelől nem létezik, másfelől nem progresszió, hanem arról is, ha ez az állított és óhajtott progresszió — amely persze valójában nem igazi progresszió, megvalósulna — rendkívüli destruktív veszélyt jelentene, s jelentett már az is mindig, amikor a progresszionisták a progresszió érvényesüléséről beszéltek, vagy — visszapillantva — beszélnek ma is.

A történelemben való progresszió — minőségileg soha nem volt más, mint »digressio descensionalis et dissolutionalis «, vagyis a voltaképpeni, tehát a »qualitativ progressio « nem egyéb, mint a leghazugabb ámítás, a legcsekélyebb alap nélkül. Azok a megnyilvánulások, amelyeket az „emberi haladás” dicsőségeiként szoktak emlegetni a progresszionizmus elkötelezett hívei, — az emberi történet sötét szégyenfoltjai, semmi egyebek, — legalábbis azok számára, akik nem zárkóznak el végletesen a spiritualitás és a tradicionalitás minden lehetséges formája elől.

A magasrendűség nem hozható mással kapcsolatba, mint a szellemközeliséggel, az istenközeliséggel, az auton-közeliséggel, s mindazzal, ami ezekkel, a rokoníthatóság értelmében, — szorosan összefügg. Semmiképpen nem hozható érvényes kapcsolatba a technicizáitság fokával, vagy — pozitív előjellel — a materialista atheizmus és a vallástalanság fokozódásával.

A progresszionizmus által elismert magasrendűség diametrálisan ellentétes nem csupán azzal, amit a tradicionális létszemlélet tekint magasrendűnek, hanem azzal is, amit bármilyen intelligens és józan, el-nem-ámított ember annak tekint.

A „visszatekintő” progresszionisták szemében a korai kereszténység rendkívül „haladó” volt; a rómaisággal, a tradicionális római vallással vagy a Mithrās-misztériumok kultuszaival szemben. Később, amikor a kereszténység uralomra jutott, a kereszténység még mindig „haladó” volt, de csak a „gnosztikus áramlatokkal”, köztük a gnosztikus kereszténységgel szemben. Az uralomban megszilárdult — katholikus — kereszténység már — a progresszionisták szerint — „retrográd” szellemi valóságot jelentett, vagyis éppen akkor, amikor—tradicionális nézőpontból megítélve — ténylegesen „pozitívvá” kezdett válni.

Minden egyház-ellenes és birodalom-ellenes megnyilvánulás „haladó” pozitivitásként jelent és jelenik meg a progresszionista megítélés szerint.

A liberális progresszionizmus e tekintetben nemigen különbözik a bolsevisztiko-kommunista progresszionizmustól, mindegyik pontosan ugyanazokat a megnyilvánulásokat tekinti

„haladó” pozitívumoknak, és ugyanazokat tekintik „retrográd”, „reakciós” negatívumoknak, mint a másik és viszont.

A »humanizmus« mindkét progresszionizmus szemében magas értéket jelent. Tradicionális szempontból a humanizmus, amely az emberi világot kizárólag a földi-emberi világra korlátozta, amely a földi-emberi világ megoldandó feladatait kizárólag a földi-emberi utak, célok, keretek, eszközök és módozatok körében tudta és akarta keresztülvinni, amely (úgy fordult az ember felé, hogy elfordult az ember emberfeletti és istenemberi lehetőségeitől: döntő súllyal és úgyszólván teljes egészében negatívumnak minősíthető.

A renaissance — tradicionális szempontból megítélve álújjászületés és halálos romlás. Voltak e korhoz köthető megnyilvánulások — amelyek — tisztán önmagukban nézve — akár pozitívumoknak is tűnhetnének.

Ilyen volt az »antikvitás«-hoz történő kapcsolódás, a latin nyelv »reklasszifikációja«, a görög nyelv iránti figyelem újjáélesztése. Ezek a felületi pozitivitások valóban csak a felületek felületén voltak azok. Ezeknek a hátterében a katholicizmus, az Egyház aláásásának a célja volt a legfőbb mozgató. Az az antikvitás, ami felé a renaissance szellemellenes szellemisége fordult, nem a római latinitás és a görögség tradicionális valósága volt. Ha — akárcsak a legkisebb mértékben — az lett volna, a renaissance spirituális-tradicionális megítélése egészen más lenne. A renaissance a kereszténységnek nem felső, hanem alsó antithesise volt, és ez — akkor már — nem is lehetett másként.

Voltak a renaissance korának olyan kiemelkedő alakjai, akik nem hozhatók összefüggésbe a renaissance hátterében működő sötét erőkkel: ilyen volt például Nicolaus Cusanus bíboros, Marsilius Ficinus [Marsiglio Ficino], Giovanni Pico della Mirandola, Mirandola grófja és Concordia hercege. Az ő munkásságuk sem teljesen mentes azon elgondolásoktól, amelyek tradicionális érvénye és spirituális feltétlensége vitatható, de lényegileg a tradicionalitásnak megfelelő elvi szemléletet képviseltek.

A progresszionizmus visszatekintése erősen renaissance-párti, és — ez is nyilvánvaló — a renaissance legnegatívabb vonásait tekintik a Legpozitívabbaknak, a „leghaladóbbaknak”.

A reformációt, a protestantizmust — retrospektíve — szintén „haladónak” tekintik a haladáseszme legújabb kori hívei, de csak addig, amíg nem tudott kibontakozni, amíg sehol nem jutott meghatározó szerephez.

A reformációnak, a protestantizmusnak voltak pozitív és voltak negatív oldalai, vonásai. Tradicionális nézőpontból megítélve a negatív vonások voltak és maradtak túlsúlyban. A reformáció pozitív megítélhetőségű germinalitásai szinte egyáltalán nem tudtak kibontakozni, s ezek kibontakoztatását illetően igazán egyértelmű és igazán erős törekvések nemigen voltak. A porosz királyság — némely tekintetben — felhasználta a protestantizmust önnön expanziójának az alátámasztásához, de anélkül, hogy a protestantizmus e tekintetben feltétlen jelentőséghez jutott volna.

Kétségtelen, hogy a protestantizmus közelebb került és állt az őskereszténység exoterizmusához, mint akár a római katholicizmus, akár a keleti orthodoxia, akár a monophysita-színezetű kereszténység, akár a nestorianizmus, de ez — tradicionális szempontból értékelve — inkább a „hátrányára” vált, mintsem az „előnyére”, — ugyanis a kereszténység fentebbi irányvonalai szemben az őskeresztény exoterizmussal és az ezt

újjáéleszteni próbáló protestantizmussal — sok tekintetben extra-krisztianizálódtak, és ezzel együtt tradicionalizálódtak is.

Alig lehet vitatható, hogy a protestantizmus legmagasabbrendű megnyilvánulásai a protestáns lovagrendek voltak. A Teuton (Német) Lovagrend protestáns irányzata és a Porosz Johannita Lovagrend. A lovagrendi protestantizmus hozzávetőleg a 20. század közepéig — utolsó negyedéig — meg tudott tartani bizonyos »actitudinalis« niveau-t, de napjainkban már erősen hanyatlásban van. A Taizé-i Testvérek — nagyjából Szent Benedek reguláját követő — oikoumeniko-protestáns — szerzetesrendje — körülbelül 1945 és 1990 között — pozitív arculatot mutatott, különösen a katolicizmushoz való közelítése miatt. Legújabban azonban — úgy tűnik — erősen hatni kezdett rájuk is a modernizmus, és erősen expanzionális »publifikációjuk« kezdi alászállítani e rend és közösség színvonalát is.

A progresszionisták protestantizmus-pártolása — magától értetődően — a protestantizmus egyetlen pozitív asszpektusára sem terjedt ki. A Taizé-i Testvérek tevékenysége is erős ellenérzést váltott ki minden „haladó” személyiségben, de azóta, amióta az alászállás jeleit mutatja e közösség, a „haladók” kezdik jobb szemmel nézni a Taizé-iek meglétét.

A protestantizmussal kapcsolatban — de attól függetlenül is — minden lázadás, felkelés rendkívüli lelkesedéssel tölti el a történelmi érdeklődésű progresszionistákat, s ezeket egyértelműen „haladóaknak”, vagyis átértékelendőeknek tekintik.

Az 1648/1649-es és 1659-ig uralmon maradó angol forradalmat, s annak 1642—1646. közötti előzményeit — különösen a legkevésbé szilárd és a leginkább turbulens időszakait és vonásait illetően, a „haladás” egyik időszaki diadalának tekintették és tekintik a progresszionizmus megszállottai, valamint a fél- és negyedműveltek azon sokasága, akik a hatásuk alatt állnak — a 18., 19. és a 20. században.

A renaissance és a protestáns reformáció után, részben párhuzamosan, részben túlnyúlva az angliai lázadó-forradalmi és protektorátusi időszakon, kezdetét vette az az időszak, amely a „felvilágosodás korának” a nevét viseli, s mint különösen „haladó” korszak volt a progresszionisták szemében.

A „felvilágosodásnak” nevezett elsötétedés a Kali-Yuga lezáró fázisának és az ebben működő erők előretörésének kivételesen fokozott megnyilatkozása volt. A „felvilágosodáson” a szellem és az Istenség iránti kételkedést értik a progresszionisták, s valóban erről is volt szó, persze nem a felvilágosodás, hanem a sötétségbe-hanyatlás értelmében. A „felvilágosodásnak” nevezett folyamat a „deizmus”-sal vette kezdetét. A Legfőbb Lényről vagy a Legmagasabb Lényről kezdtek beszélni, akinek-aminek mindenek előtti alaptermészete az „Ész”. Ezt a francia forradalom vezéregyéniségei is vallották, a legszélsőségesebbek — például a Jacques Hébert-félék — kivételével. A „felvilágosodás” hazája főképpen Franciaország volt, s e folyamat igen fontos fejezete volt az enciklopédizmus. Egy enciklopédia megalkotása — önmagában tekintve — egyértelmű pozitívum lenne, — a legradikálisabb tradicionális szemlélet szerint is. Sajnos ez a 18. században korántsem volt így: az enciklopédizmus, az enciklopédisták együttese az atheizmus felé tájékozódó „deista” és „pro-atheista” irányvonalat és — mondhatnók — mozgalmat képviselt.

Az enciklopédizmus előkészítette és elősegítette a Szabadkőművesség előretörését az 1717-ben megfogalmazott szabadkőműves tervek értelmében, amelyet egy „világnap”-pal,

hetvenkét évvel követően megvalósult a „nagy” francia forradalom. Előkészítette és elősegítette az Illuminátus Rend behatolását a Szabadkőművességbe, s így magának a „jakobinizmus”-nak a kialakulását.

A „felvilágosodás” különösen sötét voltát az is kifejezi, hogy az Istenben való kételkedést, vagy egyenesen az istentagadást a világossággal hozták kapcsolatba a progresszionisták abban a korban csakúgy, mint ma.

A legnagyobb lelkesedést — mondanunk sem kell — az 1789-es bestiális francia forradalom váltotta és váltja ki a progresszionizmus egykori és mai bajnokaiból. Szerintük ez volt az „emberiség” eddigi „leghaladóbb” tette, s erre lehet szerintük — némely tekintetben szerintünk is — visszavezetni az „emberiség” későbbi nagy és „haladó” megmozdulásait. A rémuralom dicsőítését illetően kissé visszafogottabban nyilatkoznak, de az ellen sincs alapokig elmenő kifogásuk. A progresszionisták a 18. és 19. századi nacionalizmust még „haladónak” szokták minősíteni, de a 20. századi nacionalizmust végletesen retrográdnak és „reakciósnak”.

Az 1830-as francia forradalom, X. Károlynak, ennek a késő-újkorban is nagy francia királynak az elűzése, a progresszionisták szemében pozitív, dicső és nagyon „haladó” tettek együtteseként jelent meg már akkor is, de ma sem változott meg ezzel kapcsolatban az álláspontjuk.

A forradalmi progresszionistáknak még Lajos Fülöp erélytelen alig-uralma is túlságosan sok volt, még ezt is retrográdnak és „reakciósnak” bélyegezték. Az 1848-as franciaországi, ausztriai és magyarországi forradalmi lázadás, amely minden értelmes és jóérzésű emberben elutasítást és megvetést váltott ki, akkor is és ma is, — az egykori és mai progresszionisták „dicsőséges” és „haladó” ünnepsorozatának számított és számít.

Az 1848-as európai forradalmak és 1848/49-es magyarországi forradalmi lázadásból felségáruló belháborúvá terebélyesedő események — tradicionális szempontból — egyetlen mozzanatukban sem fogadhatók el, és csak a legmesszebbmenő retrospektív elutasítással kezelhetőek. Egyetlen nép sem folytathat „szabadságharcot” a királya — ez esetben V. Ferdinánd és I. Ferenc József — ellen. Nem beszélve arról, hogy Magyarország, a magyar nemzet egyáltalán nem élt a Habsburg és Habsburg-Lothringen királyok uralkodása idején sohasem elnyomás alatt, vagy bármilyen tekintetben rabságnak minősülő körülmények között.

Az 1870/71-es franciaországi — a francia-porosz háborúval szorosan összefüggő — forradalmi lázongások és ezen belül az 1871-es forradalmi „commune”: szintén a dicsőséges tettek dicsőséges időszaka volt a liberális és szocialista-kommunista progresszionisták szemében, s napjainkban is így, ilyen értékeléssel tekintenek vissza ezekre a szégyenteljes történésekre és időkre.

Az 1917-es kétütemű Oroszországi forradalom a világtörténelem legsötétebb, legdémonibb, legsátánibb eseménysorozata volt. Ezt — tradicionális nézőpontból — nem lehet másképpen értékelni. Az 1918/19-es európai forradalmak, amelyek éppen az Oroszországi forradalomra vezethetők vissza — messzemenően az oroszföldi forradalom mintáját követték. A magyarországi 1918-as „őszirózsás” forradalom az orosz forradalom Kerenszkij-féle első ütemének, majd a „Tanácsköztársaság” 1919-es „kikiáltása” az orosz forradalom második, Lenin-féle ütemének a mintájára valósultak meg. A bajorországi „Tanácsköztársaság” szintén ez utóbbi nyomdokain jött létre.

A szocialista-kommunista progresszionisták a kétütemű Szovjet Oroszországi forradalomnak s főként a második Lenin-féle fázisnak az elkötelezett dicsőítői lettek, voltak, és — némileg visszafogottabban ugyan — még ma is azok, noha az első, Kerenszkij-féle fázis iránt több érdeklődést mutatnak.

A liberális progresszionisták a bolsevisztiko-kommunista forradalom fenntartás nélküli híveinek nemigen merték és merik magukat minősíteni. A Kerenszkij-féle forradalmat mindenképpen „haladónak", sőt, „nagyon haladónak" tekintették és tekintik, noha bírálják egyes „kilengéseit" és „túlzásait". A Lenin-féle forradalmon belüli forradalmat szándékaiban szintén „haladónak", de „kivitelezésében" hibásnak, „eltorzultnak" fogják fel, s a jóval későbbi — Sztálin-féle — továbbalakulását ítélik csak el szinte maradéktalanul.

A magyarországi, 1918. októberének végén kirobbant „őszirózsás" forradalom mind a szocialista, mind a liberális progresszionisták szerint „igen haladó", igen „dicsőséges" történelmi esemény volt, hibákkal, de lényegileg teljesen elfogadható és visszatekintve is „ünnepelhető' keretek között. Ezt egyébként nem csupán a szocialista-kommunista és liberális „retrospektor"-ok látják így, hanem a „mérsékelten jobboldaliak" (valójában a mérsékelten, vagy nem is olyan mérsékelten baloldali áljobboldaliak) prominens történész-politikusai is, akik az 1918-as magyarországi forradalom tisztelőinek nyilvánították magukat, s így Károlyi Mihály tisztelőinek is.

Károlyi Mihálynak kizárólag azt róják-rótták fel hibájául-bűnéül, hogy átengedte Kun Béláéknak a hatalmat. A magyarországi Kun Béla-Szamuely Tibor féle „tanácsköztársasági" állapotokat ma csak a legszélsőségesebben baloldali kommunisták merik nyíltan „haladónak" magasztalni.

Mellékesen megjegyezzük még, hogy például Magyarországon az 1848-as forradalmat és az 1849-es „szabadságharcnak" mondott belháborúvá — sőt, külső erőket is bevonni kényszerülő belháborúvá — terebélyesedett forradalmi polgárháborút az 1918-as őszirózsás forradalommal rokonítják a liberális progresszionisták, a kommunista progresszionisták úgyszintén, de legszélsőségesebbjeik a „Tanácsköztársaságot" kikiáltó forradalmon belüli forradalommal is szoros összefüggésbe hozzák az 1848—49-es eseményeket. Mindez — első pillantásra — „szentségtörésnek" tűnik. Alaposabban megvizsgálva szó sincs erről. Minden baloldali lázadó forradalom, forradalmi polgárháború ős belháborúvá szélesedő baloldali polgárháború rokonítható, s mi több, — rokonítandó is egymással.

Sajnos, 1848/49-et nem csupán az 1918-as „őszirózsás" forradalommal rokonítják — ami nem lenne baj —, hanem mindkettőt az 1956. október 23-án kirobbant magyarországi antikommunista szabadságfelkeléssel és szabadságharccal is. Ez súlyos és bűnös hiba. Az 1956-os magyarországi szabadságfelkelés és szabadságharc — Magyarországnak, a magyar nemzetnek, a magyarságnak az egyetlen szabadságfelkelése és szabadságharca volt az egész történelme folyamán. A törökök elleni harc — háború volt a benyomuló, majd megszálló külső ellenség ellen, — védekező és visszahódító háború. A Bocskai-, Bethlen-, a Thököly-, a Rákóczi- és a Kossuth-féle „szabadságharcok" nem voltak egyebek, mint kiterjedt forradalmi lázadások és belháborúk. Csakis és kizárólag 1956 őszén valósult meg Magyarországon mindeddig igazi szabadságfelkelés és szabadságharc a legádázabb ellenséges megszállók és legaljasabb bérenc-bábjaik ellen. Más szabadságharc és szabadságfelkelés nem volt, sőt, nem is volt elképzelhető vagy egyáltalán értelmezhető, sem a magyar történelem eddigi folyamatában, az egykor élt józanul látók ós gondolkozók szemében, sem a történelmi folyamatokra a mából visszatekintő értők felfogásában. Az, ami 1956 őszén Magyarországon

történt — egyáltalán nem volt „haladó” történés, nem volt „haladószellemű” emberek „haladószellemű” tette. Ezt — titokban — a liberális progresszionistáknak is tudniuk kell, s valószínűleg — titokban — tudják is, de törekvéseiknek nem lenne hasznára, ha ezt bevallanák, hiszen 1956. október 23-ának az emléke — megfelelően manipulálva — nagyszerűen megfelel bizonyos — a Kali-Yugát generáló erőkkel kollaboráló szándékok ágenseinek most, a 20. század végén.

Látható, hogy voltaképpeni „progresszió” egyáltalán nincs is, az pedig, amit a progresszionizmus hívei progressziónak neveznek: digressio descensionalis, dissolutionalis, destructionális, degeneratív és deviáns a súlyos és akut katasztrófa értelmében és jegyében.

A társadalmak és a társadalmaknál eleve magasabban lévő államok a történetiség úgynevezett előrehaladása közben nemhogy nem progrediálódnak, hanem fokozatosan, majd egyre inkább rohamosan hanyatlanak, alászállnak és a pusztulás felé irányultan elromlanak.

A társadalmak és az államok — a társadalom feletti társadalomból és az államfeletti államból kiindulóan — a történelem feletti-eredetű történelem folyamán — valóban társadalom alatti társadalommá és állam alatti állammá alakulnak egy alaktalanodásnak megfelelően, s a történelem feletti-eredetű történelem és történetiség egyre inkább a történet- és történelem-alattiság felé közelít, sőt, némely tekintetben már átmenőfélben van abba.

Az utolsó tradicionális társadalmi berendezkedés (egyben gazdasági berendezkedés is) a feudalitas — vagy ahogyan ma szokásos mondani: a feudalizmus — volt. A polgári liberális demokratizmus és az ehhez kapcsolódó kapitalizmus, és a plebejus szociális demokratizmus, valamint az ehhez kapcsolódó gazdasági szocializmus — mélységesen antitradicionális formációk, nem is beszélve a kommunizmusról, — mint utópiáról és mint a szocializmuson keresztül történő „felépítésének” a gyakorlatáról. A „haladásnak” ezek az alaktalan alakzatai mind a süllyedés produktumai. A gazdasági kapitalizmus abban különbözik a gazdasági szocializmustól, — a szocialisztikus államkapitalizmustól —, hogy viszonylagosan koherens módon megvalósult formáit tekintve — többé-kevésbé működőképes, míg a gazdasági szocializmus működőképessége — még rövidtávon is — a lehető legrosszabb hatásfokú, hosszútávon pedig bebizonyosodik működésképtelensége.

A gazdasági kapitalizmus legyen az magán-kapitalizmus, társasági- vagy részvénytársasági kapitalizmus, csoport-kapitalizmus, közösségi-kapitalizmus, állam-kapitalizmus vagy nemzet-kapitalizmus: lényegénél fogva negatívum, mégpedig baloldali és antitradicionális negatívum.

A gazdasági „capitale activum” — önmagában — nyilvánvalóan — nem negatívum, de azonnal azzá válik, ha elveszíti aktív voltát, és akkor, ha a „capitale” magán- vagy társasági, vagy bármiféle más birtoklása kapitalisztikus birtoklássá válik.

A „feudum”-ok eredetileg földbirtokokban testesültek meg. Az alapelve: minden föld — lényegileg — Istené. Istentől kapja „hűbérként” a király, így — in concreto — minden föld a királyé. A királytól kapják a legnagyobb hűbérurak, tőlük vagy közvetlenül, vagy közbülső birtokos nemeseken keresztül a jobbágyság. A föld a jobbágyok — »non capitalisticus« — magántulajdona volt, de magasabb értelemben — méginkább — és szintén non-capitalisticus — magántulajdona volt a feudumok urainak, ennél is inkább teljesen a király magántulajdona volt, abszolút értelemben pedig Istené. Ám ebben a tulajdonjogi »hierarchico-gradualitas«-ban a kapitalisztikus »tulajdonosságnak a nyoma sem található. A földbirtokokat valamikor sem eladni, sem megvenni, sem elcserélni, sem elkártyázni nem lehetett. A leggazdagabbak

sem vehettek földet. Földet csak kapni lehetett: első és végső fokon az uralkodótól, vagy — közvetve — a feudumok erre feljogosított uraitól. Az ipari gazdasággal összefonódott társadalom már súlyosan romlott és dekadens. Az egyre nagyobb dekadencia és az egyre nagyobb technicizáltság együtt jár. A gépek használatának elhatalmasodása az embert mint munkavégzőt, a munkáját, és munkájának az eredményét elválasztja egymástól. Ez a mindenre kiterjedő elidegenedés a gépek megjelenésével összefüggésben pregnánsan megjelenik. Az ipari technicizáltság világában a feudalitás teljesen megszűnt, — míg a manufakturális (kézműves) iparban — egészen más formában ugyan, mint a földbirtoklásban és földművelésben — még sokáig fennmaradt. A hivatásrendek, a korporációk, a céhek — bizonyos értelemben — sokáig —jó értelemben vett — feudális maradványoknak voltak tekinthetők.

Noha a túl-technicizált ipart — tradicionális szempontból — sok tekintetben — talán helyesebb lenne fokozatosan visszaképződtetni, mindaddig, amíg megvan — bármilyen különösnek tűnik is — nem lenne képtelenség valamennyire »feudalizálni«, persze, a földbirtokló földművelés már ezt megelőző »refeudalizációja« után. A részvénytársaságok feletti uralmat »quasi-feudumként« lehetne adni és kapni. Részvényt pedig csak azok kaphatnának, és vehetnének, akiknek »közük« van ahhoz, amire a részvénytársaság ipari tevékenysége irányul; külön lennének-lehetnének dolgozói részvények is, amelyeket az illető iparban dolgozó, a részvénytársaság által foglalkoztatott dolgozók is — egy idő után — megkaphatnának, majd — felhatalmazás alapján — megvehetnének.

Mindez olyan, ami távolról sem lenne „haladó” a liberális és szocialista progresszionisták szemében. Viszont — minthogy ezek vannak uralmon — igen kevés kilátás van arra, hogy a »refeudalizáció« és a »feudalificatio nova« végbemenjen, hiszen az egykori „szocialista tábor” országaiban az elrabolt javak reprivatizálása sem megy végbe, az új államberendezkedések a régebbi államberendezkedések által elrabolt javakat átvéve, azokat — orgazdaként kiárusítja, míg a javak egykori birtoklóit vagy azok leszármazottait szánalmas és nevetséges mértékben „kárpótolja” úgy, hogy az a tényleges kárpótlás megtagadásával egyenértékű.

A világ jelenlegi legelterjedtebb államformája: a „res publica”, vagyis a köztársaság. A modern köztársaságoknak kevés közük van a »paradigmá«-hoz, a »Res Publica Romana«-hoz, amely beláthatatlan magasságban van — minden korszakában — a mai köztársaságok bármelyikéhez képest, noha a Római Köztársaság is mélyen alatta állt mind a korábbi Római Királyságnak, mind a későbbi lulius Cæsarnak a hatalomra jutásától datálható — Római Császárságnak, amelyek valóban tradicionális birodalmak voltak.

Voltak olyan államok, amelyek »de iure« tulajdonképpen köztársaságoknak voltak tekinthetők, de lényegi mivoltuk szerint » monarchia-æquivalens«-ek voltak. Ilyen volt például és jellegzetesen ilyen a »dogé«-k uralma alatt álló Velence. A tradicionális létszemléletnek megfelelően Velence a 13. századig volt — még napjainkig is kiható érvénnyel — példaértékű, attól kezdve már nem. Tehát a tradicionális szemléletnek csak a monarchiák — császárságok, királyságok, nagyhercegségek/nagyfejedelemségek, hercegségek/fejedelemségek, szuverén uralkodói grófságok vagy a monarchia-æquivalens quasi-res-publica-k felelnek meg.

Éppen azok, amelyek a progresszionisták szemében legkevésbé „haladóak”, és amelyek — ettől sajnos egyáltalán nem függetlenül — eltűnőben vannak.

Amikor ezek a sorok íródnak, — 1995-ben — a Világon már csak egy — »de iure« is, »de facto« is fennálló — Császárság létezik: a Japán Császárság, amely ma már — nem egy tekintetben — csak emléke annak, ami volt és aminek még ma is lennie kellene.

Az I. Világháború után négy császárság szűnt meg: a Német Császárság, az Osztrák-Magyar Monarchia — mint Császárság, Ausztria vonatkozásában és mint birodalom, az Orosz Császárság, vagyis az Orosz Cári Birodalom, a Török Császárság vagyis a Török Szultanátus. Hiába harcolt a háborúban az Orosz Cári Birodalom az „Entente Cordiale" oldalán — ellentétben a három másik Császári Birodalommal — mégis megszűnt, meg kellett szűnnie, mert az I. Világháború egyik legfőbb célja az volt, hogy ezeket Imperiumokat, amelyek — ha elhalványultan is — valamiféle tradicionalitást mégis, úgy-ahogyan, de őriztek és fenntartottak — megszüntesse. Ez a cél a Szabadkőművesség politikai célja volt, ahogyan a Világháborút lezáró Párizs-környéki békekényszerek és azok milyenségei is teljesen szabadkőműves-ihletésűek voltak.

Az emberi evolúció-progresszió elméleteinek az ingoványos volta szinte sehol sem mutatkozik meg olyan látványosan, mint a nyelvek vonatkozásában. Joggal mondhatjuk, hogy minden emberi nyelv »digressio descensionalis«-ban van saját archaikus állapotaihoz viszonyítva. Ez a tény teljesen kétségbevonhatatlan, és az, aki úgy véli, hogy ezzel az állításunkkal szemben ténylegesen érvényes ellen-argumentumokat tud felmutatni: egész egyszerűen nem érti, hogy miről is van voltaképpen szó.

Gyökszavak vagy szógyökök — radix-ok — az utóbbi ötezer évben (de lehet, hogy még ennél is hosszabb ideje) nem jöttek létre egyetlen nyelvben sem. Minden új szó vagy képzők révén, vagy összetételekkel, vagy elvonások segítségével születik, — vagy pedig rövidítéses betűszóként, vagy más ehhez hasonló módon. A megnevezés hatalmi méltósága ás ereje elveszett. Vannak olyan álmok, amelyekben előfordul, hogy megjelenik valamiféle — gyakran magasrendű — valóság, annak nevével együtt. Felébredés után a név nem esik ki az emlékezetből, de a jelentése igen; azt még lehet tudni, hogy igazi súlya ás jelentősége volt, de az eredetileg nagyon is exakt jelentése elvész.

A nyelvek színvonala »emelkedhet« ugyan, ez nem lehet vitás —, de ez az emelkedés nem magának a nyelvnek az emelkedése és nem is a nyelvvel élő ember benső emelkedésének a következménye. Ez az úgynevezett emelkedés voltaképpen más nyelvek paradigmáiból következő „nyelvújítások" következménye, amely részben idegen szavak átvételén, idegen szavak lefordításán, szavak összevonásos, összetételes vagy elvonásos megalkotásán alapul.

A magyar nyelv természetérzékeltető, hangulatfestő, hangutánzó — eredeti — szavait és e szavak szépségét illetően szinte egyedülálló. Ugyanekkor csaknem egyáltalán nem voltak olyan — eredeti szavai, amelyekkel érvényes filozófiai irodalmat lehetett volna teremteni. A nyelvújításkori szófordítások és szóalkotások majd ezek szótári készletének jelentős kibővítése már alkalmassá teszi a magyar nyelvet bármilyen színvonalú filozófiai vagy akár filozófia-feletti irodalom létrehozására, de csak akkor, ha még így is bőven alkalmaz latin, græco-Iatin és görög szavakat, de nem ritkán egyéb nyelvekből kölcsönzött szavakat is. (Nézzünk meg egy példát: a latin »tolerantia« szó magyar fordítása: türelem vagy tűrés, — az esetek többségében ezek a fordítások tökéletesen használhatók, de nem mindig: a gyógyszer-tolerantia vagy kábítószer-tolerantia gyógyszer-türelemként vagy kábítószer-türelemként már nem fordítható, mert ez ostobaság lenne, gyógyszer-tűrésként vagy kábítószer-tűrésként már

fordítható, de még ezek az alakok sem fejezik ki teljesen és pontosan azt, amit az eredeti nyelven jelentésében tartalmaz és kifejez.

Az analogikus-paradigmatikus nyelvi egymásrahatások, eredetiben történő és fordításos átvételek, beleértve a jelentésbeli módosulásokat is az egyes nyelvek gazdagodását segítik elő, és — másfelől — ezek viszonylagos elszegényedését is. A nyelvek szókészlete folytonosan bővül is, szűkül is, de mindent egybevetve inkább bővül. Ez azonban nem nyelvi „evolúció", nem nyelvi progresszió, és a legkevésbé sem nyelvi asszcenzió, csupán nyelvi »amplifikáció«, amelynek lehetnek »gazdagodásbeli«, esetleg »emelkedésbeli« vonatkozásai is — igazi, lényegi emelkedés nélkül. A nyelvek »morphogrammatologa«-i szempontból többnyire elszegényednek és alászállnak.

A legáltalánosabb „nyelv-evolucionista" felfogás szerint a korábban szintetikus nyelvek később analitikussá váltak, ami többé-kevésbé igaz, de nem igaz az, hogy ez egy magasabbrendűvé válási folyamatnak lenne megfeleltethető.

A kínai nyelv, amely már hosszú idő óta végletesen analitikus, gyök-izoláló állapotban van, — egyike a legmagasabbrendű nyelveknek, de szintén a legmagasabbrendű nyelvek közé tartoznak bizonyos amerikai indián nyelvek is, amelyek poliszintetikusak és inkorporálóak. Az »analiticitás« és a szinteticitás önmagában nem határozza meg egy nyelv magasrendűségét. Több nyelv átmehetett analitikus-szintetikus-analitikus-szintetikus fázisokon, és kétségtelenül lehetnek »pszeudo-szintetikus«, stádiumok is egy nyelv életében. A nyelvek őseredetileg — valószínűsíthetően — a végletes »analiticitás« és a végletes poliszintetizálás valamiféle egységében lehettek.

A nyelvi törzsfák és törzscserjék — az Ég felől a föld felé fordulva nem olyan képtelenségek, mint a biológiai törzs- fák és törzscserjék. Emellett azonban a teljesen párhuzamos kialakulások lehetőségével is számolni kell, s nem minden egymáshoz hasonló nyelvnek volt — főként szükségszerűen közös nyelvi őse.

Az egyetlen legősibb-legeslegeredetibb ősnyelv — nem volt, nem lehetett földi nyelv, az igazi ősnyelvek »szétválása« magas égi szférákban mehetett végbe, s az alsóbb égi síkokon már külön ősnyelvek léteztek.

Természetesen földi alapnyelvek is voltak, hiszen nem lehet kétséges, hogy a neolatin (román) nyelveknek a latin volt az őse, még akkor is, ha a különböző »substratum«-ok, »superstratum«-ok, »adstratum«-ok és » instratum«-ok jelentőségét a szokásosnál fokozottabban vennők tekintetbe.

Ha minden szempontot figyelembe vennénk, akkor az általánosan ismert nyelvek közül a szanszkrit nyelv teljességét (vagyis a védikus, epikus, klasszikus, és a közép-ind periódus bauddha- és jaina-szanszkrit együttesét) kellene a legmagasabbra helyeznünk, — de nyilvánvalóan — nem minden szempontból, és az sem zárható ki, hogy voltak — sőt, esetleg vannak is — olyan, szűk körökben ismert titkos szakrális nyelvek, amelyek sohasem váltak közismertté, s amelyek valószínűleg soha nem is válnak majd közismertté. Ilyen nyelvről-nyelvekről beszélnek is bizonyos források, de — sajnos — többnyire olyan források, amelyeknek a megbízhatósága erősen kétséges. A latin és a görög nyelv spirituális magasrendűsége nem lehet vita tárgya, de az olasz, a francia, a spanyol és a neo-latin nyelvek általában, ahogyan a germán nyelvek is azok. A német ebből a szempontból különös helyet

foglal el: nem egy tekintetben megközelíti a latin nyelv rangját, sőt, némelykor el is éri, de vannak szempontok, amelyek szerint felül is múlja azt.

A német nyelv szóösszetételei és szóösszetételi lehetőségei nem maradnak el a görög nyelv mögött, csak a szanszkrit múlja felül az indogermán vagy indoeurópai nyelvek közül. (A magyar nyelv meglehetősen gazdag szóösszetételei és ezirányú lehetőségei — az alapadottságok eleve megléte mellett — német mintára kialakítottak, tudatos nyelvújítás eredményeként.)

A szóösszetételek komplexiója és egyáltalán a megléte nem feltétlen jele, még kevésbé biztosítéka egy nyelv szellemi rangjának (gondoljunk éppen a kínaira), de kétségtelenül komoly elősegítője — mondhatnók, minden síkon — a nyelvi árnyaltságok kifejezési lehetőségeinek.

Ha a csak-agglutináló nyelvekben az »agglutinum«-ok, ha az agglutináló és flektáló nyelvekben az »agglutinum« ok és az »apophonia flexinum«-ok elsorvadnak és megszűnnek: az mindig a nyelv alászállásának a jele, de ettől nem függetlenül az is, ha »periphrasticus« kifejezésmódokra van szükség ott, ahol egykor önálló igealakok játszottak szerepet. A »modernizálódott« nyelvi formák csaknem kivétel nélkül - a romlás és hanyatlás jelei.

A progresszionisták által hirdetett progresszió nem progresszió, hanem zuhanásba átmenő aláhanyatlás s pusztító-pusztuló felbomlás. Mindez mélyen alatta áll nem csupán az archaicitás történetiség-megelőző korának, de az ehhez képest már másodlagos antikvitásnak, középkornak és a korai újkornak is. Minden évtized újabb és kifejezettebb alászállási »gradus«, és egyre közelebb van az a stádium, amikor e grádusok már évenkéntiek és még ennél is sűrűbbek lesznek.

A zuhanásba átmenő süllyedés nem egyenletes és nem egyenletesen gyorsuló. Vannak az alászállás ellenében működő folyamatok. Továbbá: érvényesül a hullámhegyek és hullámvölgyek váltakozásának a törvénye is, de a hullámhegyek csúcsai mélyebben állnak ma, mint a korábbi hullámvölgyek mélypontjai, s ez egyre inkább így lesz a jövőben.

A társadalmak, az államok, a vallások és a kultúrák — távolról sem egyenletesen, de végülis — egyre mélyebbre kerülnek, egyre nagyobb homályba, sötétségbe, egyre zavarosabb és egyre inkább felbomló állapotokba. Valóságos haladásról szó sem lehet; amerre a folyamatok tartanak, ha úgy tetszik — haladnak: az a Semmi. Mindaz, amit különösen „haladónak” tekintenek, az különösen romboló és bomlasztó.

A bomlasztó folyamatoknak ellen kell szegülni. Nem a folyamatok visszafordítása miatt. Ehhez a Korszak Urának erejénél hatalmasabb erőre lenne szükség, — de nem is a visszafordítás a cél. A Sötét Korszaknak le kell futnia, ezt inkább gyorsítani kell, semmint lassítani. Ám a mélységek és magasságok rejtett értékeit újból az előtérbe kell helyezni, s ezeket féltő gonddal meg kell őrizni. Ezek »extractum essentialé«-i átvihetők az Eljövendő Aranykort generáló erők körébe.

Ha valakiből hiányzik az éles kritikai figyelem képessége, esetleg enged annak a kísértésnek, amelyet a progresszionisták sugallnak: hogyan lehet, hogyan kell megítélni a tudományok, főként a természettudományok, az orvostudomány útján megjelenő eredményeket, hogy a technikai tudományokról ne is beszéljünk.

Kétségtelenül van egy — látszólagos — »quasi-progressioja« a tudományoknak, amelynek látszólagos voltát szigorúan és többszörösen alá kell húzni, és amelynek a látszólagossága is inkább „optikai csalódásként" fogható fel.

Valamikor — amikor a tudományok még tudományfeletti tudományok voltak — ezeknek a művelői még közvetlenül tapasztaltak és tudásuk szupra-racionális eredetű és természetű volt. Amikor ez a transzszcenzionális tapasztalás és tudás lejjebb szállt, az okkult-szintű tapasztalás és tudás még mindig megmaradt. Nem volt szükség adatok-adalékok feldolgozására és regisztrálására, nem volt szükség teleszkópokra és mikroszkópokra, műszerezettségre (noha azért ilyesmik is lehettek), sőt, nem volt szükség bizonyos típusú számításokra sem.

Amikor az okkult látás és tudás is általánosan kihunyt, mindenre rá kellett, most már sokszoros közvetettséggel, külső és alsó megközelítésekkel találni. Például az asztrológia úgynevezett házrendszereit újra fel kellett találni, s kezdetben a legbanálisabb megoldásokkal indult meg az újra-feltalálási folyamat.

Nyilvánvaló, hogy a koraújkori csillagászati és egyéb tudományos értékű táblázatok sokkal pontatlanabbak voltak, mint a maiak. Magától értetődik, hogy az orvostudomány sokkal többet megtudott az emberi testről az idők folyamán, mint a mai értelemben vett orvosi tudás legkezdetén. A tradicionális orvostudományi irányvonalak továbbéltek ugyan, s ilyenek még ma is vannak, — de ezek nem minden tekintetben tökéletesebbek a mai »officiális« orvostudománynál, különösen az időközben » eldurvult« testiségű emberek súlyos betegségeinek a kezelését illetően, noha időnként figyelemre méltó eredményeket tudnak elérni, a tudományok igazán és esszenciálisan nem fejlődtek, hiszen maguk az emberek azóta süllyedtek és most is hanyatlanak, de az alsórendű és külsőséges »újrafeltalálási« folyamatok esetleg mégis ezt a benyomást kelthetik a gyanútlanokban és tájékozatlanokban.

Egyaránt kell a Múlt felé és a Jövő felé fordulnunk, persze, egészen más módon, más értelemben, más célzattal. Mindenekelőtt azonban a Jelen, mégpedig sokkal inkább a »pontszerű« jelen felé, mint a szintén fontos Jelenkor felé. A »pontszerű« Jelen az Időtlen Örökkévalóság felé Vezető legrövidebb utat megnyitó kapu. Errefelé kell elsősorban fordulnunk, erre kell — intenzívebben kifejezve — nekem fordulnom. A tradicionális beállítottságú és a lényében tradicionális ember a Múlt, a Jelen és Jövő korának az embere, korántsem kizárólagosan a Múlté, ahogyan tévesen vélik, csak azért, mert a követendő mintákat a Múltból meríti. Mindezeknél sokkal inkább a »pontszerű« Jelen embere, aki önmagát az Időtlen Örökkévalóság emberévé akarja transzmutálni.

A KALI-YUGA LEZÁRÓDÁSA

A Kali-Yuga, vagyis a Sötét Korszak, a Vaskor vagy Ólomkor asztro-szimbolológiai szempontból pontosan A. Chr. 427 542-ben, a csillagászati időszámításban kifejezve -427 541-ben kezdődött, faktuálisan pedig körülbelül ekkor. A Kali-Yuga 432 000 évig tartó »hypo-cyclus« a 4 320 000 évig tartó Mahā-Yugá-n belül. A Kali-Yugá-n belül tíz Alpa-Yuga van, ebből négy alkotja a Kali-Yugá-n belüli Alpa-Satya-Kṛta-Yugá-t, három az Alpa-Trētā-Yugát, kettő az Alpa-Dvāpara-Yugá-t és egy 43 200 évig tartó időszak a Kali-Yugá-n belüli Alpa-Kali-Yugá-t.

A Mahā-Yuga 4 320 000 éve beletagozódik egy 6 480 000 éves kibővített Mahā-Yuga-i időszakba, a Kali-Yuga 432 000 éve egy 648 000 éves kibővített Kali-Yugá-ba, a 43 200 éves Alpa-Kali-Yuga pedig egy 64 800 éves kibővített Alpa-Kali-Yugá-ba.

Az »amplifikációkkal« együtt a Kali-Yuga a fentebb megadott asztro-szimbolisztikai időpontnál korábban kezdődött, pontosan A. Chr. 638 142-ben, csillagászatilag -638 141-ben, faktuálisan pedig körülbelül ekkor. Az ezen belüli Alpa-Kali-Yuga — mint fentebb említettük — 64 800 évig tart, és jelenleg is ennek lezáró fázisában van a földi-emberi Világ.

Az Alpālpa-Kali-Yuga 4 320 évig, »kibővítve« 6 480 évig tart, az Alpālpālpa-Kali-Yuga 432 évig, »kibővítve« 648 évig tart, de e két utóbbi kibővítetlen és kibővített korszaknak és korszakszámításnak — bár egyáltalán nem jelentéktelenek — a következő vizsgálódásainkban szinte semmi szerepe sincs.

A 432 000 évig tartó Kali-Yugát és a 43 200 évig tartó Kali-Yugán belüli Alpa-Kali-Yugát egy 1 080 + 6 480 + 1 080 = 8 640 éves »különálló« fázis zárja le. A kibővített 648 000 éves Kali-Yugát és a szintén kibővített ezen belüli Alpa-Kali-Yugát, amely 64 800 évig tart egy 3 240 + 12 960 + 3 240 = 19 440 éves, szintén különálló fázis zárja.

Mindkét értelemben e lezáró fázisokban van a jelenlegi földi-emberi világ. A Kali-Yuga lezáró fázisának a vége a Mahā-Yuga megnyilvánulási előtéridőszakának a — sṛsti-jének — is a végét jelenti.

A különböző Mahā-Yuga, Yuga, Alpa-Yuga, Alpālpa-Yuga és Alpālpālpa-Yuga időszakok kibővítetlen és kibővített formái a legkevésbé sem mondanak ellent egymásnak, hanem organikusan működnek egymásban, még nagyon sok másféle, ezeknél nagyobb-hosszabb és kisebb- rövidebb ciklussal együtt.

Figyelmünket elsősorban a 432 000 éves Kali-Yugá-ra és ennek a 43 000 éves Alpa-Kali-Yugá-jára kell fordítanunk, s ennek struktúrája a következő: 1 080+6 480+1 080+25 920+1 080+6 480+1 080 = 43 200 év, vagyis a legbenső »mag« egy precesszionális ciklus szimbolikus időszaka (minden szimbolikus korszak években olyan időtartamú, hogy az évek száma kilenccel is, tizenkettővel is — így, persze, harminchattal is — maradék nélkül osztható; a kilenc és a tizenkettő az időbeliségbe vetett ember két meghatározó száma; a hetes szám is ilyen, de más vonatkozások szerint.)

Az indító fázis is, a lezáró fázis is 8 640 év időtartamú, ennek a benső magja viszont egy-negyed precesszionális ciklus, azaz 6 480 év időtartamú. A jelen lezáró korszak, amelyben

most is vagyunk — A. Chr. 4 182-ben vette — tágabb értelemben — a kezdetét, ez a kezdet A. Chr. 3 102- höz csillagászatilag -3101-hez — köthető. Ebben az évben hagyta el Kṛsṇa, a nyolcadik Visṇu-avatāra a földi-emberi világot. Ez a legnevezetesebb lezáró fázis-kezdet. A legszorosabb értelemben vett lezáródási kezdet A. Chr. 2 022- ben volt, csillagászatilag -2021-ben. Ha ezekhez az időpontokhoz hozzáadunk egynegyednyi precesszionális ciklust, vagyis — szimbolikusan — 6 480 évet, először P. Chr. 2 299 = +2 299-et kapunk. Ez a Vizöntő-Bika-Oroszlán-Skorpió dominanciájú asztrológiai korszak kezdete — szimbolikusan. Voltaképpen +2 332 körül fog elkezdődni ez a korszak ±6 év pontossággal, ha 30°—30°-os asztroszektumokban gondolkozunk. A második ilyen lezáródási dátum P. Chr. 3 379 = +3 379. Ekkor egyfelől pontosan, másfelől körülbelül a solaritropicus pontok a stabilis asztroszektumok 15°-án fognak állni. A harmadik lezáródási dátum P. Chr. 4 459 = +4 459. Az Északi hemisphæra Tavaszpontja ekkor éri el a 30°-osként felfogott Vízöntő csillagkép-szektum 0°-át vagy a Bak 30°-át.

A kibővített Mahā-Yuga, Kali-Yuga és Alpa-KaIi-Yuga vonatkozásában ez utóbbinak a struktúrája a következő: 3 240+12 960+3 240+25 920+3 240+12 960+3 240=64 800 év.

Itt az indító-bevezető fázis is a lezáró fázis is 19 440 évig tart, vagyis 2 x 5 400 = 10 800 évvel hosszabb ideig, mint a kibővítetlen Alpa-Kali-Yuga esetében.

A tágabb értelemben vett lezáró fázis-kezdet -4 181-ben meghatározott időpontjából még le kell vonnunk 5 400 évet, hogy egy ennél is sokkal tágabb értelemben vett lezáródás-kezdethez jussunk. Ez az időpont: A. Chr. 9 582 = -9581. A tágabb értelemben vett lezáró fázis-vég is kitolódik egy még későbbi még tágabb értelemben vett lezáródási végpontig, ami egyfelől pontosan, másfelől hozzávetőlegesen P. Chr. 9 859 = +9 859-ben fog bekövetkezni.

A lezáródási kezdet idején az Északi hemisphæra Tavaszpontja a 30°-osként felfogott Oroszlán csillagkép szektum 15°-án vagy ekörül állt. A lezáródás legvégén ugyancsak az Északi hemisphæra Tavaszpontja a 30°-osként felfogott Skorpió csillagkép szektum 15°-án vagy akörül fog állni. A kétféle szemlélet között nincs semmiféle ellentmondás.

Visszatérve a korábbi — +2 299-es, +3 379-es és +4 459- es »bensőbb« időpontokhoz, ezek mindegyike mást fog jelenteni, noha mindegyik egy korszak lezáródását jelenti.

P. Chr. 2 299. = +2 299. főként szellemi vonatkozású összeomlás lesz: relígionális-konfesszionális- kulturális- civilizációnális »collapsus«. Ezt követően nem lesz többé »ponderabilis« mérvű szellemi krízis. Fokozatosan kezd kialakulni a kollektív ás majdnem mindenkit érintő általános pszichopathia és pszichozis, mert a pneumatopathia és pneumatosis már 2 299-et megelőzően kialakul. P. Chr. 3 379-ben egy általános — mondhatnók lelki — összeomlás fog végbemenni. A „lelki” élet súlyos krízise voltaképpen megszűnik.

Lelkileg egy krízis-alatti állapot fogja kezdetét venni. Ez szükségképpen együtt jár majd egy nagyfokú általános mentális leépüléssel, valamint egy olyan somatopathiával és somatosis-szal, amelynek az lesz a végkifejlete, hogy mindenki — már fogantatásától kezdődően — minden szervére és szervi funkciójára kiterjedően súlyos beteg lesz. Ezen időszak végén már csaknem mindenki — legalábbis — debilis lesz, rengeteg lesz az imbecillis és nagyon sok az idióta. Ennek ellenére, még ebben a korban is lesznek királyi geniusok. A lezáródási fázis végén, P. Chr. 4 459. = +4 459. körül, általános összeomlás fog bekövetkezni, testi szinten is, halállal és emberi rasszok kihalásával.

A kibővített Yuga-értelmezés szerint a teljes visszahúzódásig még lesz egy olyan időszak, amely a krízis-maradványok végleges felszámolásának a viszonylag hosszú — 5 400 évig tartó — időszakaként lesz értelmezhető. Ez azért lehet — persze csak relatíve — ilyen hosszú időtartamú fázis, mert a krízis maradványoknak már nem lesz igazi élük.

Az Alpa-Yugát, a Yugát és a Mahā-Yugát követő utópralaya az Alpa-Yugából következően 32 400 év lesz, a Yugá-ból következően 324 000 év, a Mahā-Yugá-ból következően 3 240 000 év, amelyet a következő Mahā-Yuga szintén 3 240 000 évig tartó elő-pralaya-ja fog követni. Ez teljesen krízis-mentes, emberalattian emberi, csaknem állati, phantomszerű, démoni létforma lesz. Ebbe az Új Aranykor emberfeletti embere egy új generálódás révén fog belépni.

Az eljövendő Mahā-Yuga Satya-Kṛta-Yugá-ja, — az eljövendő Aranykor — a »duratio stans« síkján »azonnal« követi a véglegesen lezáródó Kali-Yugá-t. Ez tradicionális alaptantétel. Ugyanekkor teljesen tisztában kell azzal is lenni, hogy a földi világban, a »duratio fluens« síkján szó sincs és szó sem lehet arról, hogy az új Aranykor azonnal követné-követhetné a Sötét Korszakot.

Vannak olyan ind-hindu irányzatok, amelyek nem heterodoxoknak tekinthetőek, hanem kifejezetten »deviationalis«-aknak is. Ilyen — egyebek között — a Jnanavatar Swami Sri Yuktesvar Giri — Paramahansa Yogananda-féle irányvonal, amely szerint a Mahā-Yuga felének időtartama 12 000 földi-emberi és mai értelemben vett év, amelyet egy következő 12 000 földi-emberi évet kitevő időtartam követ. Ez egy teljes ciklus: összesen 24 000 év. A »leszálló« Satya-Kṛta-Yuga — szerintük — 4800 évig tartott a »leszálló« Trētā-Yuga 3600 évig, a »leszálló« Dvāpara-Yuga 2400 évig és a »leszálló« Kali-Yuga 1200 évig, miután náluk a teljes Mahā-Yuga két Mahā-Yuga, — ezután kezdődik a »felszálló-felemelkedő« Kali-Yuga ugyancsak 1200 évig tartó időszaka, majd a felszálló Dvāpara-Yuga, amely 2400 évig, a »felszálló« Trētā-Yuga, amely 3600 évig, és a »felszálló« Satya-Kṛta-Yuga, amely 4800 évig fog tartani.

Ezen irányzat szerint P. Chr. 499 = +499-ben a Kali-Yuga »leszálló« fázisának a végére ért a földi-emberi világ: 499/500-tól a Kali-Yuga átlépett a »felszálló« ágába, de ez is véget ért P. Chr. 1699 = +1699-ben, s 1699/1700-tól a »felszálló« Dvāpara-Yugában van minden és mindenki e földön.

A Rudolf Steiner-féle »anthrōposophicizmus« híveinek többsége szerint — minthogy ezt Rudolf Steiner ezt így fogalmazta meg — egy Mahā-Yuga 50 000 évig tart: a Satya-Kṛta-Yuga 20 000 évig, a Trētā-Yuga 15 000 évig, a Dvāpara-Yuga 10 000 évig, a Kali-Yuga pedig 5000 évig. Rudolf Steiner és követőinek zöme szerint a Kali-Yuga A. Chr. 3102 = -3101-ben kezdődött el, és P. Chr. 1899 = +1899- ben ért véget. Az hogy ekkor egy Pralaya vagy egy Újabb Aranykor venné a kezdetét, vagy egy újabb Dvāpara-Yuga, vagy pedig egy új, ám »felemelkedő« Kali-Yuga: teljesen homályban marad.

Bizonyos, hogy 12 000 vagy 2 x 12 000 évig tartó Mahā-Yuga éppúgy nincs, mint ahogyan 50 000 évig tartó Mahā-Yuga sincs, és nincs sem 1200, sem 2 x 1200 éves, sem pedig 5000 éves időtartamú Yuga, de ilyen időtartamú Alpa-uga, Alpālpa-Yuga és Alpālpālpa-Yuga sincs.

Az, hogy már vége lenne a Kali-Yugának, vagy valamiféle »felszálló« ágban lennénk: nem csupán a tradicionális doktrinákkal teljesen ellentétes, de ellentmond a legelemibb ön- és világtapasztalásnak is. Ezeket az abszurd elgondolásokat csak azért ismertettük, hogy rámutassunk a 20. század „szellemi" irányzatainak az antitradicionális, antispirituális, evolucionista-progresszionista modernizmusára.

A Kali-Yuga — mégpedig annak a lezáródási fázisa — ma is fennáll és folytatódik, egyre fokozottabban manifesztálva a sötétség sötét és sötétítő erőit. Bizonyos tibeti tanítások szerint a Kali-Yuga a korábban visszatartott mérgek kibocsátásának a kora. A Mahā-Yugában van sötétség, és van világosság, vannak mérgek és vannak elixírek. A Mahā-Yuga aranykori fázisában sötétség és méreg alig bocsáttatik ki, míg a Sötét-Korban és annak is a végén szinte csak sötétség, szinte csak méreg manifesztálódik.

A Kali-Yuga végén egyre fokozottabb az elvarázsoltság és az elvarázsoltságnak való kiszolgáltatottság, egyre fokozottabb az »Avidyā«, a metafizikai tudatlanság, vakság és kábaság. Itt és ekkor távolodik el az ember leginkább önmagától. Itt és ekkor távolodom el leginkább önmagamtól, csaknem eljutva a végső határhoz, ahol fennforog annak a veszélye, hogy az ember kihulljék az emberi lét- és tudatállapotok köréből, hogy végképp elmerüljön az animális és phantomális formák körében.

A Kali-Yuga végén egyre fokozottabb az elvarázsoltság és az elvarázsoltságnak való kiszolgáltatottság, egyre fokozottabb az »Avidyā«, a metafizikai tudatlanság, vakság és kábaság. Itt és ekkor távolodik el az ember leginkább önmagától. Itt és ekkor távolodom el leginkább önmagamtól, csaknem eljutva a végső határhoz, ahol fennforog annak a veszélye, hogy az ember kihulljék az emberi lét- és tudatállapotok köréből, hogy végképp elmerüljön az animális és phantomális formák körében. A Kali-Yugának, a Sötét Kornak, a Vaskornak, az Ólom-kornak egyetlenegy „előnye" van a korábbi korszakokhoz mérten, főképpen az Aranykorhoz képest: fokozottabb a Metafizikai Felszabadulás — a Mōksa, a Mukti, a Metafizikai elkülönülés — a Kaivalya, a Metafizikai felébredés — a Bōdhi — felé irányuló törekvés erejének az intenzitása. Az Aranykor a szellemi Fény által teljesen beragyogott világ, az ember isteni emberfelettiségben él, akár többezer évig is, és a halálban nem alszik ki a tudata, tehát nincs is igazán halál, nincs betegség, nincs szenvedés, a diadalmas boldogság uralkodik. Az emberfeletti ember képességileg könnyebben érhetné el a felébredés állapotát mint bármikor máskor, — de ezirányú törekvése minimális, szinte semmi. A Kali-Yugában ezek a törekvések maximálisan felerősödnek, — de nem a Kali-Yuga vége felé. Ma már a tompaság olyan mérvű, hogy ismét, ám egészen más értelemben vehető törekvésbeli intenzitás-hiányról lehet beszélni. Persze, az Aranykorban is megvalósult a Felébredés, és a Kali-Yuga legeslegvégén is megvalósulhat, sőt, minden bizonnyal meg is fog valósulni, még akkor is, ha ennek valószínűsége a legvégső stádiumban megközelíti a nullát.

A TEREMTÉS MINT TRANSZMUTÁCIÓ ÉS A KORSZAKOK

A legmagasabb értelemben nincs sem teremtettség, sem nem-teremtettség, nincs sem teremtés, sem nem-teremtés. Elsősorban ezekhez az elvekhez kell tartanunk magunkat. Már említettük azonban, hogy kizárólag »munkahipotézisként« hajlandóak vagyunk — bizonyos és határozott »reservatio mentalis« mellett — egy »quasi-kreácionisztikus« álláspontot elfogadni amennyiben ez organikus, proporcionalisztikus, és hierarchiko-graduális, — teret engedve az involúciónak, és a deszcenziónak.

A Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra principiumaira alapozódó létszemlélet mind a létesülést, mind a Suprarealificatio Metaphysica-t illetően az Auto-transzmutacionalitás elveit részesíti minden más ezzel összefüggésbe hozható elvvel szemben — előnyben.

A létesülés is, a létesülés visszavonása is, a létfokozatok megvalósulása úgyszintén: voltaképpen »Auto-transzmutáció» és maga az »Absolutio Metaphysica« is az, az ehhez vezető utak bejárásával együtt.

Személyfeletti önmagamnak az átváltoztatása, az én átváltozásom-átváltoztatásom megy végbe — tulajdonképpen — mindig és mindenben.

Ez az »Auto-transzmutáció« teremtésként, teremtési fokozatok megvalósításaként is felfogható. A teremtésnek fokozatai vannak. Legmagasabb foka a »Creatio Emanativa vagy Emanata«. Ez a kisugárzó vagy kisugárzott, kiáradó vagy kiáradott teremtés. Ez voltaképpen a Teremtők megteremtése.

A következő fokozat a »Creatio Creativa vagy Creata« az, ami a következő szintnek megfelel: ez a teremtő teremtés vagy teremtett teremtés. Ez a Formák Urainak — létrehozóinak — a teremtése.

A következő fokozat a »Creatio Creativa vagy Creata« az, ami a következő szintnek megfelel: ez a teremtő teremtés vagy teremtett teremtés. Ez a Formák Urainak — létrehozóinak — a teremtése. Az ezt követő teremtési szint a »Creatio Formativa vagy Formata«. Ez már a Formaszellemek által véghezvitt teremtés, a Forma Interná-k megteremtése. A legalsó teremtési szint a »Creatio Factiva vagy Facta« a tények tárgyi világának a megteremtése. Ezt lefelé és kifelé csak a »Héj, a Kéreg, vagy a Héjak és Kérgek« tárolják.

A jelenlegi földi-emberi világ a »Factionalitas«-ok legalján, mintegy a fakcionalitások és Héjak, a Határok között van.

Az Aranykor a »Creatio Emanativa vagy Emanata« lecsökkent »recapitulatio«-ja a Factum-világ szintjén; az Ezüstkor a »Creatio Creativa vagy Creata« Factum-világbeli újbóli és elhalványult megjelenése; az Érckor a »Creatio Formativa vagy Formata« földi és halovány megismétlődése; a Vaskor pedig a »Creatio Creativa Vagy Creata« a Factum-világban, de kezdetben még „emlékezve” a megelőző állapotokra és a megelőző korokra, sőt, ez az emlékezés a lezáródási fázis korábbi szakaszaiban is megvolt.

A Vēdá-khoz tartozó Upanisad-okban egy olyan teremtés is megjelenik, amely minden más teremtést — mondhatjuk — végtelenül felülmúl. Ebben Isten, mint a legmagasabb Istenség: Brahman/Brahma — megteremti Önmagát. Az Önmegteremtés a Teremtők megteremtését is megelőzi és felülmúlja: minden Teremtés ebből következik. Ezt a mindenekelőtti-mindenekfeletti Teremtést is az Auto-transzmutáció vonatkozásában kell megragadni — annak Kezdettelenben gyökerező Kezdeteként.

TÉR, IDŐ ÉS »SUBSTANTIALITAS«

A tér, az idő és a »substantia« vagy »substantionalitas« szorosan összetartoznak, s mindaz; amivel vonatkozásba kerülnek — legyen az a vonatkozás bármennyire is laza, bármennyire is sokszorosan közvetett — azokkal a létállapotokkal függenek össze, amelyek a »metaphysica« alsóbbfokú jelentésének, e jelentésbeli körnek felelnek meg.

Nyilvánvaló, hogy ez a »coharentia entitatum« igen sokféle szempontból vizsgálható, legfőképpen a természettudományok, némely tekintetben a matematika és a pszichológia, valamint a filozófia oldaláról. Mi általános szempontok szerint kívánunk e problematikummal foglalkozni, — csupán érintőlegesen és vázlatosan, de meg-nem-feledkezve »hyper-filozóflai« szemléletünk „háttérkénti" meglétéről.

Napjainkban több oldalról is felmerül annak a kérdése — és e kérdésben bennefoglalt igénye is annak —, hogy a matematikailag kezelhető vagy akárcsak felvethető tér-dimenziószámok fizikailag is fennállnak-e, ugyanis vannak olyan fizikai elméletek, amelyek szerint értelmezésbeli segítséget jelentene, ha valóban háromnál több tér-dimenzió léteznék.

A tér és a tér-dimenziók, valamint ezek száma is: része az objektív valóságnak, — ez bizonyos. Az objektív valóság azonban nem tudattól — az én személyes és személyfeletti tudatomtól — függetlenül vagy függetlenül is létező objektív realitás. Ilyen értelemben akárhány tér-dimenzió lehetséges: négy, öt, hat, tíz, száz, ezer, ötvenhétezer-nyolcszázhuszonhárom és n-dimenzió is, sőt, ez az »n« akármilyen számosságú végtelen is lehet. Ez a szorosan vett fizikai síkra vetített Līlā következménye, és személyfeletti önmagamnak — mint a Līlēśvará-nak az autonom szabadságától függ. Egyszerre igaz lehet az is, hogy csak tíz tér-dimenzió lehetséges, eggyel sem több, s közben — mondjuk a huszonhárom dimenziós tér is fennáll, mindegyik külön-külön egyedüli kizárólagossággal, ám végül teljes egységet alkotva.

A háromnál magasabb tér-dimenzió-számok vagy a négy-dimenziós tér-idő-kontinuumnál magasabb dimenzió-számú kontinuumok felvetése: »absztrakció«. Az »abstractio rationalis«-ok megléte nem egyértelmű szellemi pozitívum. Teljesen nem vethetők el és nem kerülhetők meg, — de sokkal nagyobb, összehasonlíthatatlanul nagyobb és teljesen egyértelmű pozitívum lenne a »transscensio suprarationalis« alapján alakuló természetszemlélet.

Soha nem lehet teljesen »legitim« olyan tér-dimenzió-számokkal operálni, amelyek az általános emberi tapasztalás számára hozzáférhetetlenek, soha nem tapasztalt n-dimenziós testekkel foglalkozni, amelyeket az ezekkel foglalkozó nem tapasztal, amelyeket elképzelni sem tud, sőt, korrekt módon még gondolni sem tudja ezeket, akkor sem, ha matematikailag problémamentesen tud „bánni" ezekkel. (Teljesen téves az a Lenin-féle nézet, hogy az ember nem tudja ugyan elképzelni a végtelent, de gondolni — azt igen, azt tudja. Az emberek általánosan nem tudják elképzelni a végtelent — ez biztos, gondolni pedig nem tudják igazán. A végtelent gondoló racionális gondolkozás voltaképpen ál-elgondolást hajt végre. Ez látványosan sikeres lehet, de valójában teljesen inkorrekt gondolatokat produkáló inkorrekt gondolkozás eredményeképpen.)

A több-tér-dimenzió tapasztalása, ennek a bármikori imaginálása és teljesen korrekt gondolása jogosítaná fel a matematikusokat és fizikusokat arra, hogy valóban adekvát módon foglalkozhassanak ezekkel a kérdésekkel.

Persze mindaddig, amíg ez nem válik megvalósított eredménnyé, addig sem teljesen jogtalan az ilyesféle gondolkozás, de ennek mindig óvatosan kell végbemennie, mindig kritikusan, folytonosan megvizsgálva azt, hogy milyen mértékben tudható az, amit tudhatónak vélünk.

Semmi sem olyan súlyos hiba, mint az, ha az embert, a tudatot, a Mindenség Titkait, sőt, ha magát a Világot a Világ felől próbálnók értelmezni. A Világ felől soha semmiféle alapvető tudást nem lehet szerezni — még a Világról sem.

Folytonosan tudatosítani kell azt, hogy én a Világban vagyok, de azt is, és méginkább azt, hogy a Világ énbennem van: nem a testemben, nem a fejemben, hanem — a tudatomban. A tudatomban van az egész Világ, a Világban lévő testemmel együtt.

A dimenziószámok az idővel kapcsolatban is felvethetőek, noha ennek a kezelése sokkal problematikusabb. Adekvát lehet egy olyan fizikai világkép is — megfelelő tudati erők birtokában —, amely végtelen tér-dimenziós, végtelen idő-dimenziós tér-idő-kontinuumal képes funkcionálni, egyáltalán nem megfeledkezve az ezektől elválaszthatatlan szubsztancialitás milyenségéről sem.

Az idő »múlás«-ként vagy »tartam«-ként nyilatkozik és jelenik meg, nem közvetlenül »idő«-ként, ahogyan a »tér« sem közvetlenül »tér«-ként, hanem kiterjedésként vagy kiterjedettségként ragadható meg.

Az idő — mint folyó, áramló tartam: »duratio fluens« — egyrészt a »múlt« irányából terjed, a »jelen«-en át, a »jövő« felé, másrészt a »jövő« felől a »jelen«-en át a »múlt« felé irányul. Az előbbi a voltaképpeni »terjedés«, az utóbbi a voltaképpeni »bekövetkezés« iránya. Ennek a rejtett fordítottsága is feltárulhat: a múltban lévő jövő és a jövőben lévő múlt értelmében. Az idő — mint folyó, áramló tartam: »duratio fluens« — egyfelől »ciklikus«, másfelől »lineáris« természetű. A múló tartam linearitása szimbolikusan ismét kétféle lehet: »duratio fluens linearis horizontalis« és »duratio fluens linearis verticalis«. Ezek a »duratio fluens cyclica«-val együtt — kizárólagosan tudati, tudat által és tudatban — az én Önmagam tudatában lévő — „objektív" valóságok köréhez tartoznak.

A »horizontalis-linearis« múló tartam — szimbolikusan ábrázolva — egy ponton érinti a körkörös múló tartam körének a határát, — míg a »verticalis-linearis« múló tartam abból a pontból, ahol a »horizontalis-linearis« múló tartam érinti a ciklikus múló tartam körét — a kör centruma felé irányul. Mindezek egyértelműen szimbolizmusok, de — éppen analogikus-szimbolikus mivoltuknál fogva a »realiveritas«-t fejezik ki és arra utalnak.

A keleti hagyományok doktrínái az időnek — mint múló tartamnak — a ciklicitását részesítik előnyben a hangsúlyozottság vonatkozásában, bár a keletázsiai hagyományokban a linearitás is előkelő helyet kap. A nyugati szemlélet a linearitást hangsúlyozza szinte kizárólagosan, és a kereszténységnek is ez az időszemléleti alapja. Voltaképpen a ciklikus és a kétféle lineáris szemlélet együttese felel meg a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Integra principiumainak alapjára épülő felfogásnak. Ehhez annak a kimondása is hozzá tartozik, hogy a »vertikális-lineáris« múló tartam — irányultsága szerint nem csupán a »horizontális-lineáris« múló tartamból és a ciklikus múló tartam köréből lép ki, hanem — voltaképpen — a

múló tartamok együtteséből is. A »duratio fluens«-ből — a teremtett álló tartamon: a »duratio stans creatá«-n át — a teremtetlen álló tartam: a »duratio stans increata« felé irányul.

A »duratio stans creata«-nak egy alsóbb szintje a »duratio fluens« hátterében is folyton jelen van — mind az »idők ideje« vagy a »tartamok tartama«, ahogyan a kiterjedő terek hátterében is ott van a »terek tere«.

A múló idő minden pontszerű pillanatát úgy kell felfogni, hogy mindig egy-egy kisugárzási pont lenne, ahonnan megszámlálhatatlanul sok történés-beli irányulás indulna ki, vagyis bármiféle történésnek megszámlálhatatlan és bármiféle folytatása lenne. Ezt egy aktualizált állapotból — amely az egyik folytatás részeként fogható fel — »potencialitásként« lehet és kell értelmezni, amely azonban — egy erre irányuló hatalom következtében — aktualizálódhat.

Ezt úgy kell felfogni mintha például a Nyugat-Római Birodalom Romulus Augustulus után is megszakítás nélkül folytatódnék, újabb és újabb császárok uralma alatt, — vagy Árpád nem halt volna meg akkor, amikor — a »nyomvonalunk« szerint meghalt, hanem ma is élne.

Az ok principiálisan megelőzi az okozatot (noha — ugyanakkor — az ok-okozatiság sem abszolút fennálló és rendíthetetlen fundamentalitás), s ez úgy tűnik, hogy időben is így manifesztálódik.

Ez bizonyára Így is igaz, de — bizonyos tekintetben minden időbeli ok okozat is és minden időbeli okozat is ok; tehát az ok az okozatnak — mint oknak — az okozata: ez a »causalis« összefüggés is igaz lehet, — az időbeliség síkján. Lényegileg a »causalitas« nem az időbeliség síkján működik, hanem időfeletti értelemben. Az időbeli vetület pedig — mint látjuk — (legalábbis) kettős lehet.

A múlt s a jövő nyitottságát és lezártságát illetően a tradicionális létszemlélet komplex, ám egyértelmű álláspontot foglal el. E tekintetben négyféle lehetőség áll fenn:

a) — lezárt múlt — lezárt jövő

b) — lezárt múlt — nyitott jövő

c) — nyitott múlt — lezárt jövő

d) — nyitott múlt — nyitott jövő.

Az általános szemlélet kizárólag a »b« pont szerint megállapított lezárt múlt — nyitott jövő összefüggést képes felfogni és elfogadni. A tradicionális szemlélet viszont mindig mind a négy szemléletet »simultaneitas«-ban fogadja el, — esetleg — valamiféle szempont szerint az egyiket vagy a másikat kiemelve, de soha nem megfeledkezve e négyesség együttes érvényéről.

Az »örökkévalóság«-ok és ezek ellentétei tekintetében is állást kell foglalnia annak, aki a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra princípiumaira alapozódó létszemlélet híveként akarja meghatározni önmagát.

A »tartósság«,vagyis a »diuturnitás« —ellentéte az »indiuturnitás« egyszersmind hosszan-fennmaradást jelent: a »fajok« vonatkozásában jelentős és valós érvényű fogalom, míg az általános kontingenciák vonatkozásában az »indiuturnitást« kell — mégpedig megalapozottan — tételezni.

A »perpetualitas« (perpetuitas) — mint folytonosság — voltaképpen az »in tempore« fennálló örökkévalóságot jelenti. Vannak létformák, amelyeknek nincs az időben — »in tempore« — sem kezdetük, sem végük; bizonyos megszorításokkal — felvethetjük ezek »perpetualitasát«, míg más létformáknak a kezdete is, a vége is megragadható az időben, vagyis ezekre nézve az »imperpetualitas« (imperpetuitas) az igaz.

Azok a létformák, amelyek »in tempore« kezdettelenek és végtelenek, vagyis folytonosság szerint »örökkévalóságban« vannak: — »cum tempore« — vagyis az idővel együtt — kezdődnek és végződnek. Az, ami »in tempore« »perpetualis« — »cum tempore« »æviternitas«-ban (ævum-ban) »aiōn«-i relatív »örökkévalóságban« (és halhatatlansághan) van. A létformák — általában — »in tempore« »imperpetualitásban« vannak, nem »cum tempore« létesülnek és múlnak el, tehát — e tekintetben — »inæviternitás«-ban vannak.

Az ind-hindu kozmológiai hagyomány sok quadrillió éves ciklusokról is beszél, de a Mahākāla — mint ciklus — egyfelől perpetuális, másfelől pedig ebben egybeesik a ciklicitás a horizontális linearitással és a vertikális linearitással, továbbá: a lényege szerint nem is időbeli.

A Mahākāla (Egyetemesség értelmében »Nagy Idő«, amely egyszersmind Idő-Istenség is) »æviternitas«-a különbözik a többi »æviternum«-tól, szakadatlanul »cum tempore« létesül és szakadatlanul »cum tempore« megszűnik, majd újra-létesül és újra-megszűnik. Ez az »in tempore« meglévő valóság felől valóban »perpetualitas infinita«, de a »cum tempore« létesülés-megszűnés felől a »sempiternitas« felel meg a »Mahākāla« teljességének, míg mindaz, ami ettől különbözik az »insempiternitas«-ban van.

Az abszolút időtlen-időfeletti örökkévalóság, amely semmiféle kezdettel és semmiféle véggel nem hozható összefüggésbe: az »æternitas« (æternum). Az »Immortalitas Absoluta« csak az Aeternitas Absoluta«-ban valósulhat meg. Az »inæternitas« körébe tartozik minden »samsāra«-i állapot.

A »perennitas« az időbeliségben jelenik meg, de az æternitas « fényeként, vetületeként, reprezentációjaként: »örökérvényűnek« kell felfogni. A »Philosophia Perennis«, a »Confessio Perennis«, a »Religio Perennis«, a »Traditio Perennis«, a »Metaphysica Perennis« és a »Sophia Perennis« megközelítően ugyanazt jelentik: a mindent megelőző és a mindenen-túli Lényegről szóló híradást. Az, ami közvetve sem ezt fejezi ki, mind »imperennitas«.

A maradandóság, — a »permanentitas« (permanentia) — mint »változatlanság« különböző értelmezési síkon jelenhet meg. Az, ami »Permanentia Absoluta»-nak nevezhető, — voltaképpen megfelel az »Aeternitas Absoluta«-nak, s így mindaz, ami »samsāra«-i, az »impermanentitas« (impermanentia) körébe esik.

Vannak olyan — joggal »occult«-nak mondható és potenciálisan meglévő — létállapotok, amelyek nem tartoznak a »metafizikalitás« alacsonyabb értelemben vett köréhez sem, noha ezzel már valamiféle kapcsolatuk lehetséges. Ezeknek a térhez és a térbeliséghez, valamint az

időhöz és az időbeliséghez még van bizonyos — szorosabb vagy lazább értelemben vett — közük, ilyen irányú vonatkozásaik pedig feltétlenül vannak.

Az, amit æthericitásnak nevezünk — szorosan véve — nincs már a térben, de a térbeliséghez-ellentérbeliséghez — és nem csupán három tér-dimenzió szerint — még igen erős köze van; az időbeliségben — mint múló tartamban — pedig, ha nem is teljesen úgy, ahogyan a legszorosabb értelemben vett fizikalitás.

Az, amit asztralitásnak nevezünk — szorosan véve — nincs sem az időben, sem a térben, de a térbeliséghez is, és különösen az időbeliséghez szoros vonatkozások kötik.

A lélek — mint olyan — nincs sem a térben, sem az időben, és — tulajdonképpen — nem is »szubsztanciális«, de áttételesen köze van mind az időbeliséghez, mind a térbeliséghez, mind pedig az asztrális, az ætheri, és a legszorosabban fizikai szubsztancialitáshoz is.

A »szellem« — nyilvánvalóan — nincs a térben, nincs az időben és egyáltalán nem »szubsztanciális«, az ezekhez való vonatkozása többszörösen áttételes; esszenciálisan pedig vonatkozása sincs ezekhez. Ezek — általánosan mind potencialitások, nem pedig »latenciák«. Az okkult és szupra-okkult tapasztalásban ezek — voltaképpen — aktualizálódnak: így válnak valósággá-valóságokká.

Az, ami okkult: a szorosan vett fizikalitás és a legalacsonyabb értelemben vett metafizikalitás között van, hozzátartozik a tágabb vagy legtágabb értelemben vett fizikalitáshoz és kapcsolatban áll a legtágabb és legalacsonyabb értelemben vett metafizikalitással. Az okkult fogalma rendkívül fontos tradicionális fogalom, önmagában indifferens-neutrális »értékbeli megítélhetőség« mellett. Foglalkozás az »occultum«-mal vagy hivatkozás erre: még nem jelent okkultizmust, amely viszont csak a legtágabb értelemben vett mivoltában és legmagasabb szintjeiben fogadható el —jelentős „reservatio mentalis” — mellett — és így is csak erősen limitálva; általában pedig — mint már megjegyeztük — inkább az elutasításnak megfelelően viszonyulunk az okkultizmusok különböző vonalai iránt.

A térdimenziók háromnál több vagy az idő-dimenziók egynél nagyobb száma sem közelítheti meg azt, amit transzcendenciának és transzcendensnek, vagy azt, amit »transscendentale«-nak és transzcendentálisnak szokás mondani. (A transzcendentális dimenziónak semmi köze semmiféle dimenziószámú téridő-kontinuumhoz.) Ezek — mint lehetőségek — a tágabb értelemben vett fizikalitás köréhez tartoznak, és a magasabb okkult tartományok szintjeit sem érik el. A parapszichikai jelenségek kimondottan okkult eredetűek, de ezek megnyilvánulásai áthaladnak a magasabb tér-, idő- és szubsztanciális struktúrák zónáin, vagyis a perfektuálódó megnyilvánulás ezeken áthaladva valósul meg. Az okkultum ezeken keresztül kapcsolódik a voltaképpeni fizikaihoz. A szellemiséget magasabb és több tér- vagy idő-dimenziószámhoz kötni, vagy összefüggésbe hozni szubtilisabb szubsztanciákkal: a legvégletesebb hozzá-nem-értés, valamint az ilyen irányú »stupiditas« nagyfokú meglétének a félreismerhetetlen jele és kifejeződése.

A végtelen-únió-számosságú végtelen egymásra-merőleges szám-koordináták és ezek kiterjesztése a fizikának — mint tudománynak a területére —, kimondva, hogy ez a tér-dimenzió-számok és az idő-dimenzió-számok végtelenjét fejezi ki: alapjában véve jogosult és értékelhető; azonban, ahogyan ezt teszik — csak a legkivételesebb esetekben fogadható el pozitívan, többnyire kimondottan elutasítást érdemlő.

A végtelen-únió-számosság végtelen egymásra-merőleges szám-koordináták érvényességén mit sem változtat az a másik, semmivel sem alacsonyabb, sőt, inkább magasabbrendű tény, amely szerint az akárhány egymásra merőleges (vagy bármilyen más) szám-koordináták egyáltalán nem feltétlen vagy éppen abszolút érvényűek, és egészen más szám-értelmezések is legalább ennyire jogosultak lehetnek.

Ehhez kapcsolódik az is, hogy például a vonal úgy is felfogható, ha nem kiterjedésnélküli (!) pontok összességeként lenne értelmezve, hanem önálló valóság-formaként. Vagy egy síkidom, mondjuk egy négyzet, nem csak úgy értelmezhető mint pontok és vonalak összessége, hanem szintén önálló valóság-formaként. Vagy egy három-dimenziós téridom, például egy kocka, nem kizárólag csak úgy fogható fel mint pontok, vonalak, síkok összessége, hanem — hasonlóan ez előbbiekhez — szintén önálló, autonóm valóság-formaként. Az ilyen szemlélet nem hatálytalanítaná az ismert és ettől különböző szemléletek érvényét, de egy más, és magasabbrendű rátekintési lehetőséggel gazdagítaná az ilyen vonatkozású szemléleti módok körét.

A világvalóságból derivált ember-, tudat- és alanyértelmezések rendkívül negatív voltát már megemlítettük. A különböző matematikai megalapozottságú fizikai világmodellek vitathatatlanul érdekesek lehetnek, de az ezekkel való amatőr vagy professzionális hozzáértők általi bűvészmutatványok igen keveset érnek a valóságos értelmezések tekintetében, hiszen — ismerjük a Saint-Martin-féle gondolatot és ennek az általunk történt kiegészítését, amely szerint nem a világból kell nézni és látni az embert, és nem az emberből az Alanyt, hanem éppen fordítva: az Alanyból kell nézni, látni (értelmezni) az embert, és az emberből a világot.

Az Alany pedig Én-önmagam vagyok. A világ énbelőlem következik, nem személyes, hanem személyfeletti-lényegi önmagamból, amely azonban csak a sajátszemélyemből kiindulóan érhető el a reduktív megvalósítás abszolúciója során.

Érdekesek azok az elgondolások is, amelyek lényege szerint maga a fizikai Univerzum voltaképpen egy lény: egy tudatos és értelmes élőlény. Ez akár elfogadható is lehetne számunkra, sőt, némely tekintetben el is fogadjuk ezt. De az ilyen elgondolásoknak is megvan az a negatív vonásuk, hogy ezzel meg is szabják a szemléleti határt: ez a tudattól, tudatunktól, tudatomtól függetlenül (is) létező objektív valóság, ez így van, ez így adott. Az Univerzum — sőt, minden Univerzumok Univerzuma — énbelőlem következik, akkor is, ha tudatos-értelmes élőlény, függetlenül a hatalmasságától. Hatalmassága földi-emberi személyes mivoltomhoz képest mérhetetlen lehet, de nincs semmféle igazi hatalmassága, sőt, egyáltalán nincs hatalmassága Én-Önmagammal mint Alannyal szemben, mert a létét is, milyenségét is, hatalmasságát is — énbelőlem nyeri.

A tér- és időszemléletek, a »causalitas«-sal kapcsolatos elméletek, a természet milyenségére irányuló elméleti hipotézisek — fontosak, ám mégsem igazán lényegiek. Foglalkozni lehet, érdemes, akár kell is ezekkel — de centrális-axiális és a »suprarealificatio metaphysica«-t közvetlenül érintő jelentőségük nincs. A metafizikalitás tágabb-alsóbb értelmezése szempontjából azért kell foglalkozni e tematikummal is, mert jóllehet a térbeliség és az időbeliség nem tartozik a metafizikalitás alsóbb körébe sem, és ez kritérium-szerűen van így, de az okkultumon keresztül mégis metafizikailag is tárgyalható ez a kérdéskör.

DEVIATIONES PSEUDO-SPIRITUALES

A csak »neologisticum«-mal kifejezhető »deviationologia« — vagyis az eltévelyedés tana, az eltévelyedés-elmélet vagy eltévelyedés-tudomány fontos fejezete a tradicionális tanulmányoknak: minden »paradoseologus«-nak »deviationologus«-nak kell lennie egyszersmind.

Figyelemmel arra a tényre, hogy a 19. század második felének és a 20. századnak szinte minden és a hozzáférhetők közül kivétel nélkül minden spirituális irányzata voltaképpen »deviatio pseudo-spiritualis«, a »deviationologia« és a »deviationologus« nem marad feladatok nélkül. Az »antitraditionalitas« négy változatköre közül kettő — az »abstraditionalitas« (subtraditionalitas, »extratraditionalitas«) és a szűkebb értelemben vett »antitraditionalitas« csak lappangva jelenik meg a modern szellemi-álszellemi útvesztőkben és úttévesztő útvesztésekben. A »pseudotraditionalitas« és a »contratraditionalitas« az a két változatkör, amely a deviációkban igazán megjelenik, valamint ezek elegye, aminek a jelenléte — mondhatjuk — tényleg az elsőrendű.

Az okkultizmusról már megtettük megjegyzéseink egy jelentős részét; elsősorban annak vonatkozásában, hogy az okkultizmus nem metafizika, valamint azt, hogy a metafizika alsóbb értelemben vett terrénumai legalsó szintjeinek közvetett kapcsolata lehet az okkultizmus által legalábbis elméletileg figyelembe vett legmagasabb létszintekkel. Ha az okkultizmus és a materializmus lenne az alternatív választás két lehetősége; nem lenne és nem is lehetne kétséges, hogy az okkultizmus ember- és világmagyarázata lenne az összehasonlíthatatlanul gazdagabb a kettő közül. Az sem, hogy ilyen szempontok alapján az okkultizmust kellene választanunk.

Az okkultizmus alapjait érintő és döntő jelentőségű hiba és fogyatékosság, hogy az okkultumnál nem lát és nem láttat, de nem is akar sem látni sem láttatni többet és magasabbat: márpedig az okkultum még mélységesen benne van abban, amit létesülési örvénynek, »samsāra«-nak nevezünk.

A darwinizmus fellépte után megjelenő okkultisztikus irányvonalak úgyszólván kivétel nélkül mind radikálisan evolucionisták és progresszionisták, míg a korábban létrejöttek közül egyetlenegy sem volt ilyen, noha vezetőiknek — „okkult tapasztalásukkal” mindig is, de legalábbis sokkal korábban látniuk kellett volna a „fejlődés” meglétét Darwin legelső előfutárainál is. Ez azt bizonyítja, hogy a „fejlődés” gondolata nem következik az „okkult tapasztalásból”, hanem modern és becsempészett gondolatként jelent meg az okkultisztikus irányzatok körében, — függetlenül attól, hogy az irányzatok alapítóinak és vezetőinek voltak-e, vannak-e „okkult tapasztalást” lehetővé tevő képességei vagy nem, és függetlenül attól is, hogy az esetleges ilyen irányú képességeik milyen mérvűek és minőségűek voltak, vagy milyen mérvűek s minőségűek napjainkban. Mindebből eléggé világosan kitűnik, hogy az okkultisztikus irányzatok egyszersmind »modernisztikus« irányzatok is. Ezt egyébként némely jelenkori irányzat határozottan tagadja, de vannak olyan irányzatok is, amelyek büszkén vallják magukat „moderneknek”, miután pedig a modernitás — a szó általános értelmében — a tágabb értelemben vett »antitradicionalitás« egy erősen és negatívan minősített formáját jelenti, joggal tekinthetjük a modern okkultizmus valamennyi variánsát — tágabb értelemben — antitradicionális, szűkebb értelemben pedig pszeudo-tradicionális-kontratradicionális irányvonalaknak.

A spiritizmus — amelyet sokkal helyesebb és találóbb lenne »hypoparapsychismus«-nak nevezni — az okkultisztikus irányzatok legotrombább formája. Még a „magas és nemes célzatú" irányzat-változatai is egészen alacsonyrendűek, általánosan elterjedt variánsai pedig minden kritikai mértéken-aluli módon alpáriak.

Itt voltaképpen olyan szubtilis — ætheri és astralis — holttestek megjelenítése megy végbe, amelyek eleve nem lehetnek annyira halottak, mint a legszorosabb értelemben vett fizikai test, de amelyek — ezen túlmenően — beléjük költözött »démonicitások« által mozgatottak. Ezek a démonicitások egyfelől személyes karakterű élőlények, másfelől pedig személytelen erők. A „szellemidézés" — voltaképpen — szubtilis holttest-idézés és démon-idézés egyszerre. A »séance«-oknak lehet bizonyos érdekessége, s nem helytelen, ha a »deviationologus« ilyen összejövetelen is részt vesz néhányszor tapasztalatszerzés céljából, — de ennek megvan az a veszélye, — különösen akkor, ha a tapasztalatszerző valóban tisztultan magasrendű, hatalmas személyi és személyfeletti erőkkel rendelkező férfiú —, hogy a démoni-megszállottságú holttestek a démonok „rémülete" miatt rohamszerűen vonulnak vissza, olyan intenzitással, hogy a csatornát jelentő »medium« ezáltal szubtilis módon megsérül — esetleg annyira, hogy e sérülések fizikai áttételek következtében — a »medium«-nak akár a halálát is okozhatják.

A spiritizmusnak nevezett »hypoparapsychismus« hívei nem ritkán hetvenkedésig elmenő fölényben érzik magukat a főként »elméleti« okkultistákkal szemben, mondván, hogy azok csak fecsegnek, míg az igazi „spiritiszták" demonstratíve, sőt, materializációk révén valóban bizonyítanak is.

A spiritizmusnak nevezett »hypoparapsychismus« hívei nem ritkán hetvenkedésig elmenő fölényben érzik magukat a főként »elméleti« okkultistákkal szemben, mondván, hogy azok csak fecsegnek, míg az igazi „spiritiszták" demonstratíve, sőt, materializációk révén valóban bizonyítanak is. A »hypoparapsichismus« veszélyessége nem alábecsülendő. Egyfelől súlyosan veszélyes szemléletet jelent, mert a — bármilyenfokú »halhatatlanságot« a szubtilis és démonizált holttestek meglétéhez és megnyilatkozási képességeihez köti.

Már utaltunk arra, hogy a legszorosabban, „legdurvábban" fizikai holttestnek is köze van ahhoz, akinek egykor élő teste volt; ez a csontvázra és az elporladt maradványokra nézve is nyilvánvalóan érvényes megállapítás. Ugyanekkor azt is meg kell állapítanunk, hogy azonosságról semmiképpen nem beszélhetünk. Ez a szubtilis holttestek esetében is csaknem így van. Kétségtelen, hogy ezek a holttestek eleve sokkal kevésbé holtak, életszerűséget hordozók, tendencia- és emlékmaradványokat hordoznak, sőt. a különvált — és szintén nem örök — »mentalitás« bizonyos áttételes hatása alatt állnak, ugyanekkor démoni megszállottság élteti őket tovább, mint amennyire enélkül élnének. Ezeknek a vitalizált holttesteknek sokkal több közük van az elhunythoz, mint a szorosan vett fizikai holttesteknek, de voltaképpeni azonosságról itt sem lehet szó, eltekintve attól, hogy azonosság és nem-azonosság relatív volta megenged különböző — távolról sem feltétlen és egyértelmű — ezzel kapcsolatos meghatározásokat.

A bensőleg különösen érzékeny és az okkult befolyásokkal szemben affinitással rendelkező rendszeres »séance« látogató spiritiszta hívők esetében egyáltalán nem lehetetlen, hogy démonizált emberi reziduumok fognak — állandó kísérőként — kapcsolódni hozzájuk: félelmetes és veszedelmes hatást fejtve ki az illetőre.

A »theosophicismus« és az »anthrōpozoficizmus«, valamint a számos pszeudo-rózsakeresztes irányzat és a más, ezekhez többé-kevésbé hasonló irányvonalak: az okkultizmus „minőségi"

formáit képviselik. Könyvek százait írják és adják ki ezek hívei, amikben jóformán mindenről szó van, — csak a lényegről nincs egyetlen többszörösen összetett mondat sem.

Közös jellemzőjük az égalitarianizmus, az evolucionizmus, a progresszionizmus, és — ezektől egyáltalán nem függetlenül — a vulgáris reinkarnáció, továbbá a bőbeszédűen előadott »cosmogenesis« és »anthrōpogenesis«, az alapvető mozzanatok gondos elhanyagolása mellett. A »simplicitas complificata« szintén mindegyiknek jellemzője.

A metafizikalitás — akárcsak filozófiai szintű — tárgyalásától olyan mérvű idegenkedés tapasztalható ezeknél az irányzatoknál, ami már-már tendenciózus, s minden túlzás nélkül egyenesen »metafiziko-phobiá«-ról beszélhetünk velük kapcsolatban.

A legmagasabb, amit ezeknek az irányzatoknak a többsége kimond: a Kosmos. Az okkult »kosmicitas« az, ami iránt a legnagyobb érdeklődést mutatják: a »samsāra« »lōká«-i, vagyis a létesülési örvény köréhez tartozó »világok« és ezek milyensége. Azok, amik a Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra principiumaira alapozódó létszemlélet szerint — ahogyan a nagy »Traditio Metaphysica«-k szerint is — érdekesek lehetnek, sőt, valóban fontosak is, de az igazán lényegihez képest mégis mellékesek. A »Metaphysica Centralis« és a »Suprarealificatio Metaphysica Absolutionis« az, ami valóban és mindeneket megelőzően lényegi és lényeges, ehhez-ezekhez képest minden egyéb érdekes lehet, akár fontos is, de csak a lényegi doktrinák után, mellett és alatt kaphatja meg — az egyébként nem lebecsülendő — valóban megillető helyét.

Az a tradíció vagy spirituális irányzat, amelynek csak »kozmológiája« és »antropológiai doktrinája« van, de metafizikai doktrinája nincs: nem lehet sem igazi tradíció, sem igazi spirituális irányzat, csupán fragmentális vulgarizáció. A jelenkor okkultisztikus irányvonalai valóban nem képviselnek többet ennél.

Az elmúlt századfordulótól napjainkig megvannak a Sri Swami Vivekananda-féle részben vēdantisztikus, részben »minden vallást egyesítő« irányzatának különböző centrumai. René Guénon — teljes joggal és megalapozottsággal — írta meg éles, elítélő kritikáját ennek az irányvonalnak, mint olyannak, amely az originális ind-hindu tradicioalitást próbálja »modernifikálni« és »vulgarifikálni«, sajnos meglehetős sikerrel.

Azóta meg sem számlálható »pszeudo-orthodox« és nyíltan »heterodox« ind-hindu, sőt, hindunak nem nevezhető vallási, fél-vallási, vallási-karakterű és minden vallástól való függetlenséget valló »iniciatórius«-nak mondott és »realizációs « célzatosságról beszélő irányzat jött létre. Ezeknek tágabb körébe sorolhatók az »orientalizmusnak«, a hinduizmusnak, a buddhizmusnak, a jinizmusnak, a taoizmusnak, szúfizmusnak és még sorolhatnók hány féle irányzatnak — a sajátos export-import változatai, de ugyanekkor e vallási hagyományoknak a valóban „komoly” — ám valójában csak megnevezésében az — vonalai is felbukkannak. Az indiaiak, újabban a tibetiek, a kínaiak, a japánok, az arabok és az irániak (perzsák) tömege tűnik fel, társult európai és amerikai „mesterek” körében, akik közül — mondjuk ki nyíltan és egyértelműen — egyetlenegy hiteles mester sincs, és nem is lehet. Nem is lehet! — ezen van a hangsúly. Nem képzelhető el, és nem gondolható el, nemhogy egy hiteles mester, de a hiteles mesternek egyetlen tanítványa sem, aki a közismert módon, a végletesen lejáratott formák között, fejtené ki tevékenységét, adna bármiféle „útmutatást”. Az elméleti előadás az a legvégső határ, ameddig el lehet menni, és az elméleti vagy gyakorlati célzattal megírt, de mindenképpen elméleti módon kifejtett könyv vagy tanulmány. Ha valaki szigorúan ezen keretek között marad, — talán nem vonható kétségbe a hitelessége, feltéve,

hogy nem kapcsolódik semmiféle modern okkultisztikus vagy orientalisztikus vonalhoz sem, mert ha mégiscsak — akár távolról is és lazán kapcsolódik ilyen vonalakhoz, a hitelessége nem csupán kétségessé válik, hanem eleve tagadható és tagadandó. Aki pedig »in concreto« „gyakorlati útmutatást" nyújt — elvileg majdnem mindenki számára elérhető módon — az a »Sötétség Útjának« képviseletében jár el; valóban „útmutató", de Infernalitás felé irányuló, irányító útnak a megmutatója. E tekintetben nem lehetnek kivételek.

Nem kétséges, hogy nincs olyan „ál-guru", akinek a „tanításában" ne fordulnának elő frappánsan találó és valóban figyelemreméltó megnyilatkozások, vagy általános érvényű, alapjaiban negatívan értékelhető — „gyakorlati útmutatásai" között — ténylegesen értékelhető, megtartandó elemek. Ezeket azonban végletes hiba lenne túlértékelni; erre minden intelligens, emberismerettel és előadói gyakorlattal rendelkező személyiség képes.

A »Krishna-Tudat Mozgalom« és a »Transzcendentális Meditáció« Mozgalma képviseli e kor legveszedelmesebb, mentálisan a leginkább károsító irányvonalát, — a legkönnyebben elérhető irányzatok körében. Híveik többsége fanatikus elfogultsággal kötődik vallásosan követett irányzatához, gyűlölködő intoleranciával viseltetve minden más szellemi beállítottsággal szemben. A Krishna-Tudat Mozgalom a — lehetőleg szakadatlan — „Mahā-Mantra"-recitálásával egyfajta »pneumatopathia collectivá« -t alakít ki bizonyos idő után, amit viszont a »pneumatosis collectiva« fog követni, de nem zárható ki a »psychopathia collectiva et individualis« és a »psychosis collectiva et individualis« kialakulásának veszélye sem. A Transzcendentális Meditáció Mozgalmára az jellemző., hogy — bár — a »kollektivitás«-nak itt is nagy szerepe van — az individuálisan végzett benső Mantra-recitálásra és az erre irányuló gondolkozási-koncentrációra helyezik a hangsúlyt. Az, amit így elérhetnek, — a »kontra-meditáció kontra-transzcendentális« megnevezéssel fejezhető ki. A »pneumatopathia«, a »pneumatósis«, a »psychopathia« és a »psychōsis« — egymást követő — veszélye itt sem zárható ki, sőt, valószínűsíthető — olyasvalakik esetében, akik több éven keresztül, valóban „lankadatlan szorgalommal" és „megszakítás nélkül" végzik az előírt gyakorlatokat. Az ezirányú restség szokta megmenteni ezen irányzatok híveit a komolyabb lelki-szellemi károsodástól, — vagyis egy emberi hiba. Az pedig, hogy lelki-jellembeli hiba az, ami megmenthet valakit, rávilágít az egész irányzat — s az ehhez kapcsolódó egyéb irányzatok — sötét és veszedelmes voltára.

A Darnel-féle „training" szintén veszedelmes és károsító irányzat. Célja: a félénk és gátlásos emberekből a „kriminalitás" határát súrolóan arrogáns és agresszív személyiségeket nevelni. Az „átalakulás" során olyan — voltaképpen teljesen kontrollálatlan — erők szabadulnak fel és húzódnak a tudatos lelki élet hátterébe, amelyeknek a megléte és a hatása minden, csak nem igazán „felszabadító" vagy felszabadulással kapcsolatos. Súlyos személyiségdeformációk forrása lehet a Darnel Krisztián-féle „training", amelyet egyébként nem ez az álnév mögé rejtőző ember talált ki, hanem mások, és azok sem teljesen eredeti módon. A José Silva-féle „agykontroll" és a Hubbard-féle dianetica" (voltaképpen: „dia-noētica") mind veszedelmes irányzatok, nem feledkezve el a „hypnosis regressiva"-ról sem, amely esetleg — a „megelőző inkarnációig" néha „ősrégi inkarnációk" sokaságáig jut el, kiegészülve a „hypnosis progressiva"-val, amely a „jövőbeli inkarnációba" vezeti el a hipnotizáltat. A hipnotizőr — ezenközben — vagy maga is „reinkarnacionista", vagy pedig — és ez sem érdektelen — egyáltalán nem az, sőt, esetleg elkötelezett materialista, de módszerként kitűnőnek tekinti az elmúlt és eljövendő „inkarnációkba" vándoroltatását — hipnózis által — a hozzáforduló szerencsétleneknek.

Az újabb álszellemi mozgalmak egyik legnagyobbjának az élén Shri Satya Sai Baba áll. „Igazolt" és „bizonyított" csodatételeinek a sokaságáról beszélnek, — állítólag mindazt meg tudja tenni, amit Jézus Krisztus megtett. Mindezt — voltaképpen — nem vonjuk kétségbe. Valószínűleg majdnem minden valóban úgy van vele kapcsolatban, ahogyan józanabb hívei és ahogyan a viszonylagosan elfogulatlan hozzáfordulók állítják. Véleményük szerint Sai Baba mindenképpen több és nagyobb a világ minden „medium"-ánál, de ez egyáltalán nem zárja ki azt, hogy nem igazán és teljesen autonóm „csodatévő", hanem mediátor. Teljesen „saját" erői sem lehetnek jelentéktelenek, de azoknak a hatalmas erőknek, amelyek vele kapcsolatban megnyilvánulnak, — nem a „teremtő ura", hanem „mediator"-a, vagyis a közvetítője. Biztos, hogy a rajta keresztül megnyilvánuló erők „bekapcsolását" és „fajlagosítását" saját erőivel is uralni tudja, de nem valószínű, hogy ennél sokkal többet birtokoljon.

Sai Baba „tanításai" egyáltalán nem »sapientialis«-abbak és szakrálisabbak annál, mint amire kiváló észbeli képességekkel bíró erős személyiség kiemeltebb pillanataiban képes; az igazi „nagyságnak" még csak a gyanúja sem merülhet fel vele kapcsolatban, valószínű, hogy gyakorlati „útmutatásai" — amelyeknek egy részét még — valamiféle megfontolásból — még „visszatartja" —, pontosan olyan irányba mutatnak, mint az összes többi „modern" indiai, keleti vagy bármiféle „mester" „útmutatásai".

A jelenkor valószínűleg legveszedelmesebb irányzata a „New Age". Ez a mindent magába foglaló irányzat. A »Tradíciókat és a tradicionalitást« is »inkorporálja«, de úgy, hogy előzőleg kíméletlenül »detradicionalizálja«, majd pszeudo- és kontratradicionalizálja« azokat. Vallja a »theosophicizmust«, limitáltan az »anthrōposophicizmust«, a szabadkőműves irányzatok felfogását, az illuminációnizmust, általában az okkultizmus minden válfaját, a spiritizmust, a démono-mágiát, a boszorkányságot, a modern scientificizmust, a pszichologizmust, a hangsúlyozott » ufologizmust«. Apolitikusnak vallja magát, de a legvulgárisabb szélsőbaloldali eszmék felkarolásától a szintén legvulgárisabb szélsőjobboldali eszmék befogadásáig „nyitottnak" mutatkozik: titokban a szélsőbaloldali-szélsőjobboldali anarchizmus híve lenne leginkább, de kifelé — az apoliticizmus hangsúlyozása mellett — a liberális demokratizmust favorizálja legkifejezettebben. Vannak és voltak hívei, akiknek érdekes részlet látásait akár mi is értékeljük, de alapjában véve a legrosszabb véleménnyel vagyunk New Age-ről.

A New Age természetesen — a kereszténységre is kivetette a hálóját, de a különböző keresztény felekezetek ennek erőteljesen ellenálltak, és most is ellenállnak. Ezért a kereszténységet teljesen »felekezeten kívüli« állapotában kebelezik be a New Age egyébként keresztény beállítottságú hívei, követői.

A New Age elleni keresztény — katholikus, protestáns, neoprotestáns támadások színvonala általában kritikánaluli. Ostoba korlátoltságuk olyan mérvű, hogy ellenpropagandát jelentenek önmaguk és propagandát a New Age számára.

Egyébként a neoprotestáns — szektariánus-karakterű — felekezetek némelyike szintén erőteljes eltévelyedésnek, mégpedig eltévelyítő eltévelyedésnek fogható fel. Ezek közül a legszélsőségesebbek nem sokban maradnak el a különböző sátánimádó felekezetektől, amelyeknek a megjelenése és elszaporodása nagyon jellemző a Kali-Yugának erre a lezáródó időszakára. Az ezen irányzatok ellen fellépő vallási-egyházi kritikák — célpontjaihoz hasonulva — kivétel nélkül csapnivalóak. A kölcsönös kritikák pedig: süketek, őrültek párbeszéde.

Néhány megjegyzést kell fűznünk ahhoz, hogy szerintünk olyan korban él a jelenlegi földi-emberi világ, amelyben az emberek közül sokan szenvednek olyasmiben, amit a »pneumatopathia« fejez ki leginkább, vagyis a szellem kóros túlérzékenysége a negatívumok befogadása, és az ezektől való még fokozottabbá váló kóros túlérzékenység értelmében. Az ezzel összefüggésben történő, és valóban súlyos megbetegedéssé váló »pneumatopathia«-t már »pneumatōsis«-nak — szellemi betegségnek — lehet nevezni. Meggyőződésünk, hogy minden »neuropathia« és neurózis, minden neuro-pszichopathia és neuropszichozis, minden szorosan vett — funkcionális pszichopathia és pszichozis közvetlenebb vagy közvetettebb hátterében megtalálható a »pneumatopathia«, sőt, valószínű, hogy a »pneumatosis« is, és ez az utóbbi valószínűség olyan erős, hogy úgyszólván bizonyosságnak tekinthető.

A Szellem — mint Szellem — nyilvánvalóan nem lehet sem kórosan túlérzékeny, sem pedig — még ennél is kevésbé — beteg. Ez fundamentális-lapidáris valóság, kikezdhetetlen, s ebből nem vagyunk hajlandóak engedni.

A »pneumatopathia« és a »pneumatōsis« nem a Szellemnek — mint Szellemnek — a kóros túlérzékenysége és betegsége, hanem a Szellemnek az emberhez való viszonyulásában — tehát egy »interrelációban« kialakult betegsége, amely mindenek előtt az embernek a szellem viszonylatában történő kóros túlérzékenységét és az embernek a szellem átélését — át-nem-élését illető viszonylatában történő megbetegedését jelenti.

Nem maga a Szellem — mint Szellem — betegszik meg, hanem az ember — éppen mint szellemi és nem-szellemi ember. A »pneumatopathia« és a »pneumatōsis« hátterében pedig mindig önátélési zavart kell és lehet keresni, mindig rá is lehet bukkanni, ha a keresést olyan szakember végzi, aki az emberekkel való foglalkozást mélyen hivatásának tekinti.

Az eltévelyítő eltévelyedések száma — minden bizonnyal — még növekedni fog, a ma meglévőknél is veszedelmesebb irányzatok fognak alakulni. Ma még a materializmus is egyre inkább erősödőben van, de már nem fog sokáig erősödni, elfogja érni elérhető maximumát, s ekkor a »hypoparapsychicisticus« áramlatok veszik át az uralmat. Azok, amelyek már most is igen erősek, s azok, amelyek később, vagy éppen az uralom-átvétel után fognak megjelenni. Ma még van egy halvány — és egyre inkább gyengülő, halványodó — remény arra vonatkozóan, hogy még »hypoparapsychicismus«-ok különböző válfajai is — igen kivételes esetekben — felkelthetik a tényleges szellemi érdeklődést, amely valódi keresésre ösztönözhet. Ha a materializmus — még tovább fokozódva — teljes vertikális lezáródást hoz létre: az ilyen lehetőségek maradéktalanul megszűnnek.

A 24. századtól kezdve szinte mindenki a »pneumatōsis« fogságában lesz; a materializmus körülbelül ekkor fogja elérni a maximumát, a lezáródás teljes lesz, a »hypoparapsychicismus« mindent elárasztó lesz, és a pneumatōsis — elterjedtségében is, mértékében is — fokozódni fog. Ettől kezdve már az általános »psychōsis« elterjedésével is számolni kell. A 34—35. században már a »hypoparapsychicismus« is kimerül, a szinte mindenkit érintő psychosishoz dementálódás fog társulni, majd pedig »somatosis«, amin — mint már utaltunk erre — már a születéstől, sőt, a fogantatástól kezdve fennálló súlyos betegségkomplexumot kell érteni, amelyben minden szervrendszer és szerv súlyosan beteg lesz.

A pseudo-spirituális-kontraspirituális és pseudo-tradicionális-kontratradicionális — deviationalis és deviationatorius — irányzatok pseudoinitiaticus-kontrainitiaticus gyakorlataik révén mérhetetlen károk okozói. A Kali-Yuga legvégét is befolyásolni képesek ezek a hatások, amelyek — egyebek között — arra irányulnak, hogy ez a vég maximálisan

»méltatlan« legyen, valamint arra is, hogy az időfeletti » átmentések « előkészítései meghiúsuljanak.

A sötétség útjai nem csupán tökéletlenek, hanem kontra-transzszcendentális irány felé vezetnek. Legvégső fokon ezeknek sincs jelentőségük, de az ember nincs »legvégsőfokú« állapotban, s ezért mégiscsak jelentősek, sőt, óriási horderejűek azok a veszélyek, amelyek az eltévelyedésekből és eltévelyítésekből következnek. A messzemenően vallott és gyakorolt »tolerantia traditionalis et spiritualis« nem lehet határtalan, bármilyen tág határok között is érvényesül általánosan.

A sötétség irányzataival szemben már nincs lehetőség engedmények tételére, mert végső fokon offenzívára felkészülten fejtik ki mérhetetlenül kártékony, káros befolyásukat.

A deviacionális álszellemi erőket képviselő irányvonalak egyre inkább fuzionálják törekvéseiket politikai áramlatokkal. Olyanokkal, amelyek szintén a Sötétség szolgálatában állnak, működnek és hatnak.

MEGJEGYZÉSEK A POLITOLOGIA POLITICA ET METAPOLITICA NÉHÁNY ELVI KÉRDÉSÉT ILLETŐEN

A Traditionalitas Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra principiumaira alapozott és alapozódó létszemlélet mindent megelőzően a »metapoliticitas« álláspontjára helyezkedik. A metapoliticitas jelentése — a szóalakból következően is — kettős: »meta-politicitas, és meta-a-politicitas«. A metapoliticitas értelmére mindig e kettősség figyelembevételével kell tekintenünk, és csakis így, ebben az értelemben fogadhatjuk el minden más állásfoglalás elé helyezve.

A metapoliticitas számára minden lehetőség adott abban a tekintetben is, hogy — egyfelől — a politicitas irányában, és abban is, hogy — másfelől — az apoliticitas irányában „nyisson". De bármelyik irányban nyisson is, az ellentétpár másik felének jelen kell lennie „háttérként", s mindegyiket meghaladó „felső háttérként" jelen kell lennie az elsőrendű állásfoglalásnak: a metapoliticitas-nak. A 20. század utolsó negyede inkább az apoliticitas előtérbe helyezését tenné — mivoltánál fogva — indokoltabbá, különös figyelemmel arra, hogy — körulbelül 1980-tól kezdve — az adekvát „politicitás" lehetőségei rohamosan megfogyatkoztak. Mégis — elvi alapon — fel kell tételeznünk, hogy az adekvát politicitás lehetőségei nem szűnnek, nem semmisülnek teljesen meg a 21. század folyamán sem, noha egy pillanatra sem feledkezünk meg a csaknem mindenre kiterjedő politicitás-beli reménytelenség úgyszólván hegemonisztikusan domináns meglétéről.

A következőkben olyan értelemben fogunk bizonyos kérdésekre kitérni, amelyek szerint a metapoliticitás a mindenekelőtti, ezt követi a politicitás, míg az apoliticitás csak a harmadik helyet foglalja el (tudván közben azt, hogy az apoliticitás második helyre történő sorolása szerint — ugyan más szempontok alapján, de — legalább ugyanennyire jogosult lehetne.)

Azt már elöljáróban meg kell mondanunk, hogy a Traditionalis Spiritualis et Universalis Metaphysica Integra principiumaira alapozódó létszemlélet politikai és társadalmi vetületének a jobboldaliság felel meg. Ez olyan »axiomatico-dogmaticus« nyilvánvaló és kizárólagos igazság, amely bármiféle további — ezzel kapcsolatos — vitát merőben feleslegessé tesz.

Szánalmasan nevetségesek azok a legrosszabb értelemben vett dilettáns közhelyek, amelyek szerint az igazi szellemiséget képviselők egyfelől maradéktalanul csak apolitikusok lehetnek, másfelől — ha közvetve mégis érintkezniük kell a politikummal — csakis az »aurea mediocritas«-t, ez esetben a politikai középvonalat, a politikai »centrum«-ot követhetik,s nem kapcsolódhatnak sem »jobbfelé , sem »balfelé«, hiszen ezek »oldalak«, amelyek mindenképpen idegenek a centrális beállítottságú szellemi embertől.

A baloldaliság és a jobboldaliság — mint megjelölő kifejezések — a 18. század legvégén terjedtek el, s eredetileg a francia parlamenti elhelyezkedésre vonatkoztak, de rövidesen az egész nyugati világon elterjedtek, jóval kiterjesztettebb értelemben. Tulajdonképpen nem túl szerencsés terminusok, de — és ez is kétségtelen — nemhogy megfelelőbbek nincsenek. hanem még csak megközelítőek sem léteznek.

Ahogyan — a helyesen felfogott — jobboldaliság a tradicionalitás társadalmi-politikai vetülete, a voltaképpeni baloldaliság az anti-tradicionalitás politikai-társadalmi vetületének felel meg.

Igazán jobboldali jobboldaliságnak csak az ultrajobboldaliság tekinthető. Az ultrajobboldaliság a klasszikus — Maistre és Metternich-Winneburg-féle jobboldaliság radikalizált 20. századi adaptációja. Voltaképpen az ultrajobboldaliság — egyszersmind — szélsőjobboldaliság, de korántsem azonos a vulgáris szélsőjobboldalisággal A vulgáris szélsőjobboldaliság ugyanis olyan jobboldaliság és szélsőjobboldaliság, amely érintett — olykor egyenesen átitatott — az ellenbaloldaliság befolyásaitól.

Az ellenbaloldaliság (kontra-sinistritas, kontra-sinitrismus) általunk bevezetett — szerintünk nélkülözhetetlen — terminus: azt az akár végletes baloldalellenességet jelöli, amely mégis megtart vagy átvesz baloldali eszméket, célokat, utakat, stílusokat és módszereket.

A közönséges szélsőjobboldaliság és az ellenbaloldaliság nem azonosak, de a közönséges szélsőjobboldaliság többnyire utat engedett a múltban és utat enged a jelenben, feltehetően a jövőben is az ellenbaloldali, jelesül a szélső-ellenbaloldali vagy ellen-szélsőbaloldali beszűrődéseknek. (A III. Birodalomban — 1934-ben — Ernst Röhm, és méginkább túlzó hívei voltak a legjellegzetesebb reprezentánsai az ellenbaloldaliságtól átitatott szélsőjobboldaliságnak.)

Noha a baloldaliság és a jobboldaliság fogalma is a 18. század legvégét követően terjedt el, korlátlanul alkalmazható nem csupán a 19. és a 20. század politikai arculatainak megjelölésére, hanem szinte a »præhistoricum«-tól az ókoron, a középkoron, az újkoron és a legújabbkoron át egészen a napjainkig, s napjainktól a jövőbe-vetítve mindaddig, amíg egyáltalán lesz történelem (vagyis a Kali-Yuga legvégéig, — jóllehet a történelemalattiság már a 20. század végétől fogva kezd megmutatkozni.)

Hallani lehet olyan — szintén dilettáns — hangokat is, amelyek szerint „baloldaliság” és „jobboldaliság” már voltaképpen nincs is, ezek mára mint valóságok elenyésztek, s mint fogalmak elavultak. Az ilyesfajta vélekedéseket tudatlan és megtévesztő ostobaságoknak kell minősítenünk.

Hallani lehet olyan — szintén dilettáns — hangokat is, amelyek szerint „baloldaliság” és „jobboldaliság” már voltaképpen nincs is, ezek mára mint valóságok elenyésztek, s mint fogalmak elavultak. Az ilyesfajta vélekedéseket tudatlan és megtévesztő ostobaságoknak kell minősítenünk. Annyit el kell ismernünk, hogy a „baloldaliságot” és — főképpen — a „jobboldaliságot” illetően meglehetős fogalmi zavart alakítottak ki, — elsősorban „baloldalról” kiindulóan, és egyáltalán nem szándékosság nélkül. Az antikommunizmust — nyilvánvalóan — mindenki összeköti a jobboldalisággal, de összekötik ezzel a kapitalizmus fokozott igenlését, a kapitalizmus-ellenességet és a konzervativizmus minden formáját — ideértve a liberális konzervativizmust, a liberalizmus-ellenességet, az antidemokratizmust, a nacionalizmust és bármilyen különösnek is tűnik, magát a kommunizmust is. Így azután a különösen tájékozottakon kívül senki sem fogja tudni, hogy mi is voltaképpen az igazi jobboldaliság, és — következésképpen — azt sem, hogy mi értendő a tényleges baloldaliság fogalmán.

Bármennyire is khaotizálódtak a fogalmi jelentések terminusainkat illetően, szó sem lehet ezek feladásáról. Ellenkezőleg: erőteljesen javasoljuk ezek további alkalmazását, ugyanekkor

megkíséreljük azt, ami némelyek szemében lehetetlen, — a jobboldaliság mibenlétének a direkt, a baloldaliság mibenlétének pedig indirekt tisztázását.

Tudjuk, hogy a földi-emberi világban lehetséges legnagyobb, legfeszültségteljesebb ellentét a tradicionalitás és anti-tradicionalitás közötti antagonizmus. Aki mást állít, az vagy ostoba, tudatlan, bolond, — vagy pedig tudatosan álnok, félrevezető (végső soron persze szintén ostoba, tudatlan, bolond.)

Ha a földi-emberi világ leginkább feszültségteljes ellentéte a tradicionalitás és az anti-tradicionalitás közötti antagonizmus, akkor a leginkább feszültségteljes politikai-társadalmi ellentét az ezek vetületei között meglévő ellentét: a jobboldaliság és baloldaliság közötti — valóban — kibékíthetetlen ellentét.

Ma a politikai szélsőbaloldal — a világ minden részén — jobboldalinak nevezi már a balközépet és szélsőjobboldalinak a mérsékelt baloldalt, ugyanekkor a mérsékelt baloldal — olykor — kimondottan jobboldaliként, a balközép pedig jobbközépként, a kimondott baloldal pedig mérsékelt jobboldaliként definiálja önmagát. Csak az ezeknél is baloldaliabbak hajlandók magukat mérsékelt baloldaliként, balközépen állóként vagy határozottan baloldaliként meghatározni (ezek többnyire már a szélsőbaloldal szélső- balján foglalnak helyet.)

Az igazi jobboldaliság — vagyis az ultrajobboldaliság — mindig konzervativizmust, voltaképpen ultra-konzervativizmust képvisel, amely élesen elhatárolódik a liberális-demokratikus álkonzervativizmustól, annak minden lehetséges formájától. (Napjainkban olyan hangok is megnyilatkoznak, amelyek szerint a bolsevisztiko-kommunizmus hívei lennének az igazi „konzervatívok". Ez is a jellegzetes szándékos khaotizálás egyik produktuma.) A jobboldaliság konzervativizmusa — konzervatórius konzervativizmus. Az igazi jobboldaliság radikálisan »anti-revolucionárius« irányvonal, de csak a »Revolutio Anti-Conservatrix Sinistra« vonatkozásában. sőt, e tekintetben radikálisan kontrarevolucionárius is.

Lehetséges azonban egészen másféle forradalom is, amelyhez viszonyulva a »revolucionáriusok« az igazi jobboldaliság hívei. Ez a Revolutio Conservatrix Dextra, amely — jelképesen — a baloldali álláspontokhoz képest 180 fokos elfordulást jelent, majd most már ebből — 360 fokos fordulatok sokaságát valósítja meg: egy az égből az óceán mélyéig leérő tengelylapát segítségével. Olyan hatalmas — a magasságból a fenék mélységéig leérő — fordulatok ezek, mindig adekvát irányban, amelyek a mélységek és magasságok rejtett értékeit — mint lehetőségeket — aktualizálják. Ezeknek az aktualizált — már elveszettnek hitt vagy eddig meg nem nyilvánult — értékeknek a forradalmian radikális megőrzése, konzerválása az ezzel kapcsolatos további feladat. Ha mindezt egy baloldali forradalommal vagy forradalmisággal szemben kell végrehajtani: »Contra-Revolutio Conservatrix Anti-Sinistra et Dextra« lesz a neve a megvalósítandó akcionális-reakcionális műveletsorozatnak, amely azonban — a megváltoztatandók megváltoztatásával — lényegileg nem fog különbözni a Revolutio Conservatrix Dextra mivoltától.

A voltaképpeni jobboldaliság végletesen elutasító minden égalitariánus eszmével vagy akár nézettel szemben. A létező Létben minden különbözik egymástól. Az emberek is különböznek egymástól: horizontalitással jelképezhető és vertikalitással jelképezhető értelemben is. Utaltunk már arra, hogy ezzel többé-kevésbé mindenki tisztában van, az égalitárianizmus leglelkesebb és legharcosabb hívei is. Egy kollektív és minden irányúan kölcsönös ámítás „játékszabályait" szem előtt tartva miközben (majdnem) mindenki tudja, hogy az

égalitárianizmusnak nincs semmiféle alapja, mégis (majdnem) mindenki úgy tesz, mintha az égalitárianizmus tételezései nyilvánvaló és lapidáris igazságok lennének, amelyeket tűzzel-vassal kész megvédeni.

Az emberek között jelentős különbségek vannak. Volt már olyasvalaki, aki azt állította, hogy az emberek közti különbségek jelentéktelenek, hiszen (általában) minden ember tud beszélni, s ez olyan jelentős különbség minden más lényhez viszonyítva, amelyik nem tud beszélni, hogy ehhez képest az emberek közti különbségek elenyészőek, szinte említésre sem méltóak.

Erre azt lehetne válaszolni, hogy az élőlények és az élettelen létezők között még nagyobb különbség is van, de még az a különbözőség is eltörpül a létezők és nemlétezők közötti különbséghez-különbözőséghez képest. Viszont lényeges különbözőségek állhatnak fenn létezők és létezők, élőlények és élőlények, emberek és emberek között akkor is, ha a látványos különbözőség esetleg minimális, hiszen a szubtilis különbözőségek jelentőségét valóban csak a barbárok tagadhatják.

Ha a nemek közötti különbözőség jelentéktelen lenne, akkor — nyilvánvalóan — nem is lenne női és férfiúi nem. Ugyanez a különböző ethnosok esetében is igaz.

A vertikalitással jelképezhető különbözőségek értelmében vannak alacsonyrendű és magasrendű személyiségek, családok, nemzetségek, kasztok és ethnosok, birodalmi »megethnos polyethnikos«-ok, amelyeknek mind más és más feladatai, kötelezettségei és jogai vannak, — legalábbis a normális államokban és társadalmakban, a normalitást legalább megközelítő világban. Ebből egyáltalán nem következik az, hogy bármely ethnosz vagy réteg elnyomható, üldözhető vagy egyenesen üldözendő lenne más ethnoszok vagy rétegek által.

Mindenki tudja; hogy a nacionalizmus — szoros értelemben vett — formái — nem minden előzmény nélkül — a 14. században kezdtek megnyilvánulni. A protestáns reformáció idején a nacionalisztikus kezdemények megerősödtek.

A nemzeti nyelvek jelentőségének megnövekedése — önmagában — egyáltalán nem antitradicionális történés, feltéve, ha ez nem egy tradicionális és szupranacionális jelentőségű nyelv háttérbeszorulásával összefonódva valósul meg. Az, hogy Európa számos nemzeti nyelve megerősödött, akár tradicionálisan is értékelhető lehetett volna, — és visszatekintve — ma is az lehetne, ha ez nem járt volna együtt a latin tendenciózus háttérbe szorításával és tényleges háttérbe szorulásával.

A „felvilágosodás”, az angliai forradalom mind elősegítették a nacionalizmus kibontakozását A robbanásszerű kibontakozás az 1789-es francia forradalomhoz kapcsolódik. A francia forradalom elsőrendűen kedvelt szavai a „peuple” és a „citoyen”, valamint a „république” voltak, de ekkortájt indult meg útjára a „nationalisme”, a „patriotisme”, a „patriotique”, a „patriote” is, noha időben és jelentőség tekintetében még elmaradva az előző három fogalomhoz képest. A „natio” és a „patria” régi szavak. A natio Európában a nemesek nemzetségeinek együttesét jelentette, nem pedig az ország lakosainak összességét. A patria pedig az ősök földjét jelentette, elsősorban a nemesi ősök földjét.

A nacionalizmus akkor kezdett igazán és valóban robbanásszerű erővel kibontakozni, amikor a „nation” és a „peuple” egybeesését kimondták, és ezt az ország valamennyi polgárára — „citoyen”-jére, mint a „nation”-hoz és a peuple”-hez tartozóra, ezek összességére nézve

kimondták. A nacionalizmus — nominálisan-verbálisan — csak később terjedt el, de a francia forradalmat követően már teljesen „kész” volt.

A nacionalizmus lényegileg már a 14. századtól kezdve, de a 18. század legvégétől kezdődően szinte deklarálva is „baloldali” volt, s ez — többé-kevésbé — így volt az I. Világháborúnak csaknem a végéig, noha az élesen látók már a századforduló táján pedzeni kezdték, hogy e tekintetben változások kezdődnek.

A méginkább baloldali internacionalizmus a nacionalizmusból következett, és így közvetve szintén a francia forradalom utó-produktumaként fogható fel. A nacionalizmus szerint a néphez-nemzethez tartozás minden egyéb különbözőséget jelentéktelenít, a néphez-nemzethez tartozás a legmagasabb és legszentebb méltóság. Az internacionalizmus szerint a valamely néphez-nemzethez való tartozás jelentőségét felülmúlja a bármely néphez-nemzethez való tartozás, s ezen keresztül az emberek összességéhez való tartozás.

A baloldali forradalmakat generáló erők először a nacionalizmust favorizálták, majd a nacionalizmus és az internacionalizmus együttesét, ezen belül is korábban a nacionalizmus, később az internacionalizmus melletti nyomatékkal.

A 19. század végén a forradalmakat generáló erők úgy döntöttek, hogy a nacionalizmusokat a jövőben csak speciális körülmények között fogják felhasználni, s teljes erővel csak az internacionalizmus mellé fognak állni, a nacionalizmus ellenében is.

Ez az 1917-es, 1918-as és 1919-es baloldali és internacionalista forradalmak kapcsán vált mindenki számára nyilvánvalóvá. A jobboldali forradalomellenes ellenforradalmi erők ekkor részben alapmeggyőződésükből kifolyóan, részben revoltálva a revolucionizmus felé — összekötötték ellenforradalmi jobboldaliságukat a nacionalizmussal. Később az ellenforradalmi jobboldaliságukat nem csupán a nacionalizmussal kötötték össze, hanem az ellenbaloldalivá transzformált forradalmi szocializmussal is.

A nacionalizmus tehát, eredetileg — a háttér-lehetőségektől eltekintve — baloldali volt. A 20. században részben jobboldalivá lett, részben szélsőjobboldalivá, de — főként — ellenbaloldaliság által kontaminálva jobboldalivá, és szélsőbaloldaliság által kontaminált szélsőjobboldalivá.

A nacionalizmus számára azonban nyitott egy másik lehetőség is; egy olyan lehetőség, amely igen hosszú idő óta az aktualitás határán mozgott, olykor valóban aktualizálódott is, de csak igen kevéssé és szinte csak pillanatokra. Ez a pozitív nacionalizmus nem más, mint a voltaképpeni és igazi értelműen jobboldali nacionalizmus (dextro-nationalismus), amelybe semmiféle baloldaliság vagy ellenbaloldaliság nem tudott és nem is tudhatott beszűrődni. A 20. század szélsőjobboldali és szélsőellenbaloldaliság által erősen érintett nacionalizmuson belül mint valamiféle háttérerezet — a valóban és tisztán jobboldali — és ilyen értelemben: tradicionális — nacionalizmus is megjelent, — ezt nem lehet vitatni, de eminensen meghatározó szerephez nemigen tudott jutni, bár ennek a lehetősége sem volt kizárt.

A tradicionális létszemlélet csak pozitív, tehát a tisztán jobboldali, a populizmustól magát távoltartó, a radikálisan antinivellatív, antiplebeius, a hierarchikus tagoltságot és gradualitást messzemenően előtérbe-helyező nacionalizmust tudja elfogadni.

Az internacionalizmus már a 19. században is, de méginkább a 20. században szinte csak szélsőbaloldaliságként jelent meg: szocialista és kommunista megnyilvánulásokként. Igaz, hogy volt és van egy kereszténységi — „fehér” — internacionalitás és internacionalizmus is, de ennek eddig — bár korántsem jelentéktelen — még nem volt világformáló jelentősége. A kereszténységi internacionalitás egyébként függő helyzetben van a baloldaliság és a jobboldaliság között.

A jobboldaliság minden tényleges formája ma határozottan internacionalizmus-ellenes.

Ahogyan a nacionalizmushoz — többé-kevésbé — hozzátartozik a patriotizmus is, amely szintén lehet baloldali, ellenbaloldaliság által meghatározottan jobboldali vagy szélsőjobboldali, valamint valóban és egyértelműen ultrajobboldali is, — az internacionalizmushoz hozzátartozik a patriotizmusnak — mondhatnók — az ellentéte: az interpatriotizmus, amelynek legvégletesebb formája a kozmopolitizmus.

Bármily különösnek is tűnhet: az internacionalizmus is lehet pozitív, vagyis lehet tisztán és egyértelműen jobboldali, sőt, ultrajobboldali, ha minden nivellatizmussal szembehelyezkedik, ha az égalitárianizmus minden formáját elutasítja, ha elfogadja az ethno-nacionális különbségek horizontális és vertikális szimbolizálhatóságú meglétét és ennek konzekvenciáit. A jobboldali patriotizmus mellett a tisztán jobboldali interpatriotizmus is elfogadható tradicionális szempontból, de mindig csak mindkettő együtt, sohasem csak az egyik vagy a másik.

Még a joggal legfőbb ellenségnek nevezhető kozmopolitizmus is lehet pozitív, vagyis lehet ultra-dextro-kozmopolitizmus. A tradicionális szemlélet az általános értelemben vett kozmopolitizmust soha nem fogadta és nem fogadja el, sőt, — ismételjük — mindenféle értelemben a legfőbb és legveszedelmesebb ellenségnek vagy a legveszedelmesebb ellenségek egyikének tekinti.

A pozitív nacionalizmusnak és a pozitív internacionalizmusnak van — és főként lehet — egy olyan csúcs-szintézise, amely mindkettő együtt, de — minthogy nem csupán külön-külön múlja felül mindkettőt, hanem még az együttesüket is meghaladja felfelé — tulajdonképpen egyik sem. Ezt a pozitív csúcs-szintézist konnacionalizmusnak lehet és kell nevezni. A konnacionalizmus (cognationalismus) vagy konnacionalitás egyfelől a nemzetközösségi elv megnevezése, amely eltér a csak nemzeti-nemzetiségi és a nemzetköziségi elvtől, másfelől az együttes, közös nacionalizmust-nacionalizmusokat is kifejezi.

A tradicionális létszemlélet, amely a közönséges nacionalizmust és a közönséges internacionalizmust elutasítja, de elfogadja a pozitív és tisztán ultrajobboldali nacionalizmust is, ahogyan a pozitív ás tisztán ultrajobboldali internacionalizmust is elfogadja, — méghozzá mindkettőt igen nagymérvű határozottsággal: még sokkal inkább elfogadja ás magáénak tekinti a pozitív és tisztán ultrajobboldali konnacionalitást-konnacionalizmust, valamint az ehhez tartozó konszociális elvet, és a szintén ehhez tartozó kompatriotizmus ultrajobboldali formáját.

A tradicionális létszemlélet — a legteljesebb értelemben — a pozitív ás ultrajobboldali transznacionalitás és transznacionalizmus, vagy ami ugyanezt jelenti, a pozitív és ultrajobboldali szupranacionalitás és szupranacionalizmus alapjaira helyezkedik a nemzeti-nemzetközi-nemzetközösségi elvek és viszonylatok megítélését illetően.

A pozitív és ultrajobboldali patriotizmus és az ugyanilyen interpatriotizmus elfogadásán túlmenően — mint megjegyeztük — még sokkal inkább el tudjuk fogadni a pozitív és ultrajobboldali kompatriotizmust, de még ennél is inkább a szintén pozitív és szintén ultrajobboldali transzpatriotizmust vagy szuprapatriotizmust.

Minden olyan patriotizmussal szembe kell helyezkedni, amely ellenségesen viszonyul egy »Imperium Monarchicum Dextrum« megvalósulási lehetőségei felé, — amely lehetőségek minimálisaknak sem nevezhetőek, de principiálisan mégis létezők, és olyanok, amelyeknek az életben- tartása — a tradicionális Iétszemlélet hívei számára — kötelező ós egyszersmind nyilvánvaló kívánalom is.

A tradicionális ultrajobboldaliság és ultrakonzervativitás hívei — magától értetődően — még az ellenbaloldali populisztiko-nacionalizmussal és a szintén ellenbaloldali vulgár-patriotizmussal is hajlandóak szolidaritást vállalni, ha a nyíltan baloldali liberális vagy szocialista-kommunista internacionalizmussal és kozmopolitizmussal való konfrontációk kiéleződnek. Ebből — nyilvánvalóan — nem lehet engedni. Ugyanakkor a tradicionális ultrajobboldaliságnak és ultrakonzervativitásnak, ha limitált élességgel is — ki kell nyilvánítani, hogy nem azonosítja magát az ellenbaloldali-szélsőellenbaloldali befolyásoknak engedő jobboldalisággal-szélsőjobboldalisággal, a plebeio-populisztikus nacionalizmussal és a vulgáris patriotizmussal, továbbá az ezek kíséretében megnyilvánuló szintén vulgáris kereszténykedéssel, valamint az úgyszintén végletesen vulgáris — neo-paganisztikus — „új-ősvallás-követéssel".

Már utaltunk arra, hogy a tradicionális — és ebből következően: ultrajobboldali-ultrakonzervatív — szemlélet a lehetséges államformák közül kizárólag a monarchikus és a monarchia-ekvivalensnek tekinthető államformákat hajlandó elfogadni.

A kizárólagosan abszolutisztikus monarchiát — a Monarchia Absolutisticat és a kizárólagosan rendi monarchiát — a Monarchia Ordinaria Feudalis-t a tradicionális szemlélet hívei idegenkedve fogadják vagy fogadnák, s történelmi visszapillantások esetén sem tudnak igazán és főleg egyértelműen lelkesedni az ilyen formációk vonatkozásában. A Monarchia Absolutistica és a Monarchia Ordinaria Feudalis eredeti egysége az, ami a tradicionális szemlélet számára valóban megfelelő. Az alkotmányos monarchia — a Monarchia Constitutionalis — a tradicionális szemléletet vallók számára — csak igen kevéssé fogadható el: ennél a kizárólagosan abszolutisztikus vagy a kizárólagosan rendi monarchia is sokkal inkább megfelelő. Az alkotmányos monarchia akkor különösen elfogadhatatlan, ha az uralkodó — a Monarcha — jogköre ténylegesen és szinte minden tekintetben korlátozott.

(Az Osztrák-Magyar Monarchia — 1867 után — az elfogadhatóság határán mozgott e tekintetben: a Császár és Király jogköre még meglehetősen nagy volt, — de az 1867 előtti és — főként — az 1847-es és az azt megelőző uralkodói jogkörhöz képest már engedmény volt, mégpedig súlyos engedmény, amelyet I. Ferenc József, jobb meggyőződése ellenére — a konszolidáció érdekében — tett meg, s amelyhez azután szigorúan és korrekten tartotta is magát, szintén szembehelyezkedve benső meggyőződésével és elveivel.)

A tradicionális ultrajobboldali-ultrakonzervatív imperio-monarchizmus egyfelől radikálisan az »europismus«, másfelől — szintén radikálisan az »anteuropeismus«, — és ezekkel összefüggésben — az elkötelezett »paneuropismus« és ugyanekkor az elkötelezett »anti-pan-

europismus« elvei és céljai mellett foglal állást. Ellentmondásról, persze, szó sincs és nem is lehet. Nem mindegy ugyanis, hogy milyen Európáról vagy éppen »Pan-Európá«-ról beszélünk.

Egyetlen Európában élő tradicionális és ténylegesen jobboldali beállítottságú személyiség sem akarhat »európai« lenni úgy, ahogyan ezt a liberáldemokrata, szociáldemokrata, konzervatív-demokrata és kereszténydemokrata »európaiság-meghatározók« kívánnák előírni, lapos oldalpillantásokkal figyelve a szocialista-kommunista restauráció híveinek a nyílt vagy burkolt szándékait és elképzeléseit — az egykori Szovjetunió területén és másutt. Az ilyen európaiságnak ellenzői vagyunk.

Az »Európai Egyesült Államok« eszméje egy torz hibrid, ha ezt az »Amerikai Egyesült Államok« mintájára képzelnék el. Európai nemzet még annyira sincs, amennyire észak-amerikai nemzet, — ugyanakkor Európában — többnyire plurinacionális — történelmi országok vannak, amelyeket nem lehet minden további következmény nélkül egyesíteni.

A megálmodott Pan-Europa — szerintünk — nem lehet sem Unio, sem Fœderatio, sem pedig Confœderatio: nem lehet ezek közül egyik sem, de nem is lenne szabad megengedni, hogy ezek közül bármelyik megvalósításával is kísérletezhessenek. Csak — viszonylagosan és limitáltan — szuverén országok nem laza, hanem szoros birodalmi szövetségeként gondolható és képzelhető el — pozitív és organikus értelemben — egy lehetséges Pan-Europa.

Lehetőleg monarchiáknak kellene alkotniuk a szintén monarchiaként megvalósuló Pan-Európát. A birodalmi szövetséget — nyilvánvalóan — konnacionális és transznacionális elvek szerint lehetne és kellene kialakítani: a különböző —jobboldali — nacionális-patriotisztikus és internacionális-interpatriotisztikus törekvések konnacionalisztikus-kopatriotisztikus és transznacionális-transzpatriotisztikus egybehangolása alapján.

Az Imperium Monarchicum Pan-Europeum Dextrum olyan cél, amellyel a tradicionális ultrajobboldali-ultrakonzervatív imperio-monarchizmus hívei — nyilvánvalóan — nem csupán egyet tudnának érteni, de azt teljes mértékben elfogadva, azért munkálkodni. A Res Publica Pan-Europæa Sinsitra viszont olyan cél, amellyel — a tradicionális létszemlélet alapján — nem lehet mást tenni, mint elutasítani azt. Pan-Europa — mindentől függetlenül, »in se« — nincs és nem is lehetséges. Éppen ezért elfogadhatatlanok azok az állásfoglalások, amelyek szerint a laza vagy szoros Pan-Europa létrejötte az egyetlen fő-cél, amelyhez képest jelentéktelen az államforma, valamint a jobboldali vagy baloldali beállítottság kérdése. Szerintünk — éppen a tradicionális szemléletünk értelmében — ezek a kérdések teljesen elsőrendű fő-kérdések, amelyeknek a tisztázása nélkül semmit sem lehet tenni.

Ma a Pan-Europa megvalósulásáért sokan próbálnak tenni, — de többnyire, sajnos, baloldali vagy annyira mérsékelten jobboldali pozícióból, amely már — lényegileg — baloldalinak számít.

A megvalósult Pan-Európában sem teljes képtelenség egy pozitív és igazi értelemben vett Pan-Europa tényleges megvalósulásáért munkálkodni és harcolni, — de feltétlenül helyesebb lenne már e — részleges vagy teljes — Pan-Europa megteremtődés előtt tisztázni az alapkérdéseket, megtenni a jobboldali irányultságú döntéseket, de a szükséges intézkedéseket is. Cél lehetne az összes európai monarchiát helyreállítani, esetleg újakat is létrehozni, ezeket az abszolutisztikus és a rendi-feudális monarchia szintjére állítani, beleértve azokat is, amelyek formálisan ma is monarchiák, de az »alkotmányosságuk« olyan fokot ért el, hogy

nemigen tekinthetőek igazi monarchiáknak. Ezt követően lehetne-kellene létrehozni ezek Ligamen-Imperialé-ját, — Birodalmi Szövetségét —, amely azután Imperium Monarchicum Dextrum-má alakítható, — szintén az abszolutisztikus és a rendi karakterű monarchia egységének megfelelő értelemben.

A Sötétség uralmával, a »scotasmokratizmus«-sal szemben csak a »photismokratizmus« fogadható el. A Fény uralma, és a Fény szellemi fényt jelent. Ez ilyen további változatokban — egymással szorosan összefüggő, összetartozó változatokban nyilatkozhat meg: theokratizmus, autokratizmus, monarchokratizmus, — ariokratizmus, arisztokratizmus, androkratizmus, nookratizmus, pneumatokratizmus, meritokratizmus. és még jónéhány ilyen, ezekhez hasonló uralmi forma.

Nyilvánvaló, hogy egy ethnos felett csak egy eleve ethnos feletti »gens dynastica«-hoz tartozó uralkodó uralkodhat. A nemzeti királyság — mint erről már beszéltünk — gondolati hibrid és khiméra, az antitradicionális eltévelyedések egyik sztatuális síkon megnyilatkozó vetülete, amiért csak az ostobák lelkesedhetnek.

Ha nincs olyan gens dynastica-hoz tartozó személyiség, aki — idoneitása szerint és szándéka szerint is — legitim uralkodó lehetne: uralkodó-kormányzót kell az országok, sőt, akár egy Európa-Birodalom, vagy — legvégsőfokon — egy Világ-Birodalom fölé emelni, a Királyt/Császárt megillető jogok szinte mindegyikével felruházva, voltaképpen korlátlan uralommal és hatalommal.

Az egyes országok vezetőinek az ország vezető-ethnosából kell kikerülniük, — de ha valamilyen oknál fogva ilyenek akár az egyes ország egyetlen ethnosából sem kerülhetnének ki, akkor nem lehet alább adni, nem lehet az ethnos »kedvéért« egy ahhoz tartozó, ám nem a legmagasabb szellemi szinten álló vezetőt vagy vezetőket produkálni. Ilyenkor tartozzék akár egy teljesen idegen ethnoshoz a vezető vagy a vezetők köre, — de mindenképpen ahhoz a spirituális »élite«-hez kell tartoznia, amely vezetni képes és jogosult.

Az országok esetében az Országgyűlésnek, a birodalmak esetében a Birodalmi Gyűlésnek feltétlenül és elengedhetetlen jogosultsága van. A leghelyesebb a háromkamarás Országgyűlés vagy Birodalmi Gyűlés: Képviselői-Házzal, Hivatásrendi-Házzal és Főrendi-Házzal. Az Országgyűlésnek vagy a Birodalmi Gyűlésnek azonban — normális körülmények között — nem lehet törvényhozói jogköre. Törvényhozói és törvényszentesítési jogköre csak az Uralkodónak lehet. A »conventus« jogköre csak a törvény-javaslat véleményezés lehet. Olyannak kell lennie, mint egy — Egyetemes Zsinatnak a Római Katholikus Egyházban: a zsinati állásfoglalások igen fontosak, de ezek semmiben nem kötik a Pápát. A döntést végül mindig a Pápa hozza.

Más összefüggésekben kimondtuk már, hogy a feudalitás az a társadalmi, ám állami alapokon nyugvó — és a gazdasági életre is messzemenően kiható — berendezkedés, amely a tradicionalitással összeegyeztethető. A későbbi formációk már mind antitradicionálisak: nincs és nem is lehet sem megszenteltségük, sem jogosultságuk.

A Birodalmak mindig magasabbrendűek — persze, csak akkor, ha valóban birodalmak —, mint az országok. A birodalmak esetében a »polyethnicitas« és »plurinationalitas« általánosan megszokott: nem lenne semmiféle kivételes és feltétlen előnye annak, ha a birodalom teljes egészében egyetlen rassz, ethnos és nemzet élne, (persze hátránya sem), de ilyen tulajdonképpen nem is volt. Az ethnikailag homogénnek tűnő Nippon/Japán távolról sem olyan homogén, ha alaposabban vizsgáljuk a lakosságát. A hunok ós a honfoglalás-kori magyarok sem egyetlen rasszhoz tartoztak, nem egyetlen ethnoshoz vagy nemzethez, hanem két nagyrasszból, több rasszból ós alrasszból összetevődött ethnosokból, számos ethnosból és ethnos-keveredésből álltak.

A modern köztársaságoknak semmi közük az egykori Res Publica Romana-hoz, amelynél egyébként mind a korábbi Regnum Romanum, mind a későbbi Imperium Romanum határozottan magasabbrendű volt, és nincs közük az olyan köztársaságokhoz sem, mint amilyen a régi velencei állam volt. A modern királyságok — ma már — rossz köztársaságoknak tekinthetők, de a köztársasággá-válásuk mégsem lenne elfogadható, mert a formális királyság esetében a retranszformáció lehetősége még mindig nagyobb, mint egy »de iure« és »de facto« köztársaság esetében.

Az igazi monarchia esetében értelmetlen az a modernista és baloldali, esetleg ellenbaloldali felvetés, amely szerint a monarcha bármikor alkalmatlan lehet, némelykor pedig a fogyatékossága vagy őrültsége sem zárható ki. Ez — tradicionális nézőpontból — nem lehet kiinduló feltevés és felvetés. Csak a normalitásból, a norma-szerintiből lehet kiindulni, — és csak sokadlagosan lehet, ám akkor kell is azzal foglalkozni, hogy mi a teendő olyankor, ha a norma-szerintiség csak alig érvényesül, vagy már egyáltalán nem tud érvényesülni. Ezek esetlegességek, — tehát a kérdés csak esetenként tehető fel és a válasz is csak esetenkénti lehet.

Az igazán nagy uralkodók, akik ugyan már nem voltak sem Isten-királyok, sem a legszigorúbb értelemben vett szakrális királyok vagy császárok, de a szakralitástól való közvetett érintettségük még megvolt — ilyen volt például I. Ferenc József, Ausztria Császára és Magyarország Apostoli Királya — a 20. században már eltűnőben voltak, s mostanra, a 20. század végére — mondhatjuk, hogy — el is tűntek. Úgy vélhető, hogy a »gens dynastica«-kat a geniusuk, vagy istenük, vagy arkangyaluk már többé-kevésbé elhagyta. Valószínűleg még nem teljesen, de nem csekély mértékben.

Az egyes országok élén még mindig állhatna király, az Imperium Monarchicum Pan-Europium Dextrum élén szintén állhatna egy király és császár. Az Imperium Monarchicum Pan-Gæum Dextrum élén viszont nem állhatna egy trónusra emelt király vagy császár, mert a Világkirály élő valóság, s noha visszavonult a láthatatlanságba, — királyi voltán ez mitsem változtat. A Világ élén — egy monarchikus világállam esetében — egy Uralkodó, egy Regnator állhatna: a Világkirály helytartójaként. A Regnator méltósága itt, ebben az esetben feltétlen követelmény lenne, egyébként pedig csak akkor lenne követelmény, ha megfelelő dinasztikus uralkodók már nem jöhetnének tekintetbe. A Principium Monarchicum azonban soha nem lehet feladható. (A nemzeti királyság — mint már megjegyeztük — tradicionális szempontból elfogadhatatlan: a monarchának nemzet és nemzetek-felettinek kell lennie, s az is nyilvánvaló, hogy nem tartozhatnék egy ethno-nacionális valláshoz sem.)

Az organikus társadalom előfeltétele az organikus állam, figyelemmel arra, hogy az állam előzi a társadalmat, és a társadalom felett áll. Az organikus társadalom és állam lényege, hogy úgy működik, mint egy egészséges élő szervezet, — tehát az uraltságuk és vezetettségük

mindenekelőtt szellemi eredetű. Nyilvánvaló, hogy a kaszt-szerűségnek, a hierarchiko-graduális tagoltságnak-tagozódásnak feltétlenül érvényesülni kell. Senki sem lehet teljesen jogfosztott, teljesen jognélküli, kell lenniük mindenkit megillető alapjogoknak. Ugyanakkor a teljes jogegyenlőség irreális és destruktív. A kaszt-határok — normális körülmények között — csak egész kivételes esetekben lehetnek átjárhatók.

Ezt és ezeket ma vagy a belátható jövőben nem lehet megvalósítani, — ezzel teljesen tisztában vagyunk, s a naivitást senki részéről nem nézzük el, a magunk részéről legkevésbé. Mégis úgy véljük, hogy ez a lehetetlenség nem abszolút érvényű: a lehetőség-csírák — e tekintetben — még nem égtek el teljesen. Továbbá: azt is tudjuk, hogy még azt is érdemes célként kijelölni, ami semmilyen körülmények között nem valósulhat meg és nem is fog megvalósulni. Úgy kell munkálkodnunk, mintha tényleg megvalósulhatna.

Ez olyan benső erőket kelt fel, amely erőknek egyfelől transszcendentális irányultságú következményei lehetnek, másfelől ezek az erők egyszer visszaáramolhatnak a földi-emberi világba. Nem csupán a legnyilvánvalóbb pozitív lehetőségeket kell realizálni. hanem a szinte-realizálhatatlanok realizálását is meg kell kísérelni.

Az országokat, a birodalmakat még most sem felesleges újraéleszteni, még most sem, amikor már szinte semmi remény nincs ennek a véghezvitelére, — de az ilyen kísérletek még mindig felébreszthetik az igazi és tradicionális tiszta jobboldaliság iránti fogékonyságot, lappangó képességeit.

A Kali-Yuga lezáródási időszakában a jelenlegi ál-államok is fel fognak bomlani, de az elvileg lehetséges jobboldali és tradicionális irányú restauráció — még akkor is, ha az nem tartana egy napnál tovább — egy méltóságteljesebb bevégzést biztosíthatna.

AZ ISTEN ÉS AZ ISTENSÉG TRADICIONÁLIS FELFOGÁSA

A jelenkor materialista atheizmusa, amely a normatív-érték-nélküli marxizmus jelenség-értékbeli elsorvadása után általánosan meghatározó erejű: nyilvánvalóan minden vallás szempontjából a legfundamentálisabb eretnekség, amely még az eretnekség nevet sem érdemelné meg, ha nem lappangana ott a jelenkori tradicionális-eredetű vagy tradicionális alap nélküli vallások hátterében — mégcsak nem is túlzottan rejtőzködve — az élesebb figyelem által rögtön észrevehetően.

A materialista atheizmus még mindig fokozódásban van, mert még nem ért véget az a sötétséget kiszolgáló és kötelességteljesítő rendeltetése, amely meghatározta létrejöttét és kibontakozását. Az égtől-mennytől való teljes elválasztottság még nem valósult meg, — de már nincs távol az az idő, amikor ez annyira fog megvalósulni, amennyire egyáltalán megvalósulhat: ez pedig egy csaknem teljes megvalósultságnak felel majd meg, abszolút megvalósultságnak nem, mert ez a mindenre kiterjedő maradéktalan megsemmisülést vonná maga után.

A külső és alsó sötétség-erők már hosszabb ideje beáramlanak az emberi civilizáció, kultúra és vallás (confessio és religio) körébe, s kezdik megfertőzni a materializmus által amúgyis megbénított tudományokat, s továbbfertőzni a már éppen ezen erők által megfertőzött különböző művészeti ágakat.

A materialista atheizmus és a kontra-spirituális ál-okkultizmus a sötét erők olyan megnyilvánulásai, amelyekkel nem vagyunk hajlandók sem dialógusba, sem vitába bocsájtkozni, miután plattformjaink olyan távolságban vannak egymástól, hogy már e távolság miatt sem lehetne semmiben megegyezni. (A Római Katholikus Egyház képviselőinek a marxistákkal folytatott párbeszédeit is képtelenségnek és ostobaságnak tekintjük.) A tradicionális létszemlélet egyetemes távlatú theológiája — a materialista atheizmus kivételével — az összes lehetséges isten-felfogást hajlandó elfogadni, — együtt és egyszerre, de egyáltalán nem ugyanolyan mértékben, hanem éles disztinkciókkal és rangsoroló szelekciókkal élve e tekintetben.

Az atheizmus elvetését követően a polytheizmus és a monotheizmus ellentétében kell döntenünk. Először is ki kell mondanunk, hogy — véleményünk szerint — »tiszta és tökéletes« polytheizmus nincs és nem is volt soha. Minden polytheizmus hátterében — kivehetően vagy rejtetten — »henotheizmus« vagy monoatheizmus húzódik meg. Ez nem jelenti azt, hogy a kifejezett henotheizmus vagy monotheizmus, esetleg a monenotheizmus magasabbrendű lenne annál a monotheizmusnál, amely önmagát polytheizmusban fejezi ki. Lehet ez is magasabbrendű, de nem az istenek számából következően. A görögök polytheizmusban kifejezett monotheizmusát kifejezi a minden isten felett álló „Hen”, amely a „neoplatonizmusban” jelent meg, de amelynek valószínűleg korábban is megvolt, ha rejtetten is a centrális jelentősége.

A monotheizmus kétségtelenül koncentráltabb a polytheizmusnál, de az isteni jelenvalóság differenciáltságát illetően kevésbé tudja azt a szemléletbeli intenzitást elérni és fenntartani, amit a polytheizmus könnyen el tudott érni.

A pantheizmus vagy pantotheizmus kétféle lehet: immanentális és transzszcendentális. A pantheizmus immanentális önmagában és kizárólagossá téve: teljesen elfogadhatatlan. Ez az istenségnek a mindenben való jelenvalóságát tételezi, de a természeti mindenség oldaláról. A pantheizmus transzszcendentális, amelyet theopantizmusnak vagy theopanizmusnak is szokás nevezni, szintén az istenség mindenben való jelenlétét tanítja, de nem a természeti mindenség, hanem éppen az istenség primátusa felől. A kétféle pantheizmus vagy pantotheizmus egysége: a pantotheizmus vagy theopantismus immanentalis et transscendentalis már olyan istenfelfogást jelent, amely kiegészülve monotheizmussal és a polytheizmussal, már valóban a tradicionális istenfelfogásnak felel meg.

Friedrich Krause — ez a név ma már kevéssé ismert, de Hegellel, Fichte-vel, Schelling-gel és Schopenhauer-rel több szempontból is egyenrangúnak tekinthető filozófus és theologiai gondolkozó — feltárta a pantheizmusok és a monotheizmus egységesítését, amely egyébként a tradicionális felfogásokban — implicit formában — mindig is megvolt. Krause szintézisét panentheizmusnak nevezte, s ez azt jelenti, azt fejezi ki, hogy minden Istenben van, — én önmagam vagyok az, vagyis aktuálisan azzá lehetek.

A heterotheizmus értelmében az Isten vagy az Istenség abszolúte különbözik tőlem, — én-önmagam teljesen soha nem lehetek Istenné, minthogy lényegileg nem vagyok az, és potenciálisan sem birtokolom az azzá levést. Isten — akár van bennem, akár nincs bennem — nem azonos velem, — sem aktuálisan, sem potenciálisan.

A heterotheizmus verbális-nominális módon tételezi a benső Istent, de voltaképpen a külső és erősen személyes Isten-felfogást fogadja el. Isten — e szemléletben — egy hatalmas személyes élőlény, emberszerű gondolatokkal, szándékokkal, akarattal, érzülettel, haraggal és megbocsátással, szeretettel és gyűlölettel, könyörületességgel és könyörtelenséggel.

A tradicionális szemlélet az autotheizmus feltétlen elsőbbsége mellett foglal állást. A heterotheizmust is elfogadja, de csak háttérbe-szorítottan. A heterotheizmus csak akkor helyezhető előtérbe, ha ez az előtérbe-helyezés — minden valószínűség szerint — csak átmeneti, — valamint akkor is, ha valaki csak erre képes, vagyis az autotheizmus-ra teljesen képtelen. Ilyen körülmények között a heterotheizmus előtérbe-helyezését is legitimnek lehet elfogadni, — miután ez is magasabbrendű a materialista atheizmus álláspontjánál.

A tradicionális álláspont mindezek mellett az istenek-felettiség és az Isten-felettiség tételezését is — hangsúlyozottan — elfogadja, — különös tekintettel a hindu és a buddhista hagyomány ezzel kapcsolatos doktrinális fejezeteire. A metatheizmus, — mégpedig a szupraperszonális autometatheizmus, de még ennél is inkább a szupraperszonális autometatheopantholizmus tekinthető a Traditionalis Spiritualis et Metaphysica bázis-álláspontjának az istenség-felfogás vonatkozásában, amelyből az összes többi istenség-felfogás levezethető, s amelyhez az összes istenség-felfogás visszavezethető.

Az istenek, az Isten vagy az Istenség bármiféle szemléletbeli anthropomorficifikációja a tradicionális pozícióból tekintve elvetendő. A Kezdet Embere — de csökkentebb mértékben, az Első Ember — Anthrōpos Theomorphikos — ennek a maradványszerű nyomai az emberben még jelen vannak, de a Theos Anthrōpomorphikos — csak a képi ábrázolásban lehet jogosultan felvethető, ám nem minden hagyomány és vallás szerint.

A monotheizmus vagy monenotheizmus is többféle lehet, mert az egyedüli és egyetlenegy Isten esetében is éppúgy felvethető a csak egy, vagy a kettő, a három és a több személy

egységbeni megléte. Ilyen értelemben van: unitarius, binitarius, trinitarius, quaternitarius, quinitarius, senitarius, septenitarius, és plurimitarius monotheizmus. (Megjegyezzük, hogy — bár a monotheismus trinitarius a legkifejezettebben nem tritheismus — az általános istenfelfogás — a Szentháromságot illetően — voltaképpen tritheisztikus.)

Tradicionális szempontból a monotheizmus valamennyi formája elfogadható, sőt el is fogadandó, ahogyan a dyotheizmus és a tritheizmus is.

Fontosabb kérdés az Isten vagy az Istenség személyességének vagy személytelenségének kérdése. A tradicionális felfogás mindenek előtt a theismus suprapersonalis mellett foglal állást; ebből „nyitni lehet" mind a theismus apersonalis vagy impersonalis, mind a theismus personalis felé. A személyesség itt nem az egy vagy több személy vonatkozásában vetődik fel, hanem a személyesség egyáltalán való megléte tekintetében. Mindenképpen a theismus suprapersonalis a bázis; ezen belül a theismus apersonalis vagy impersonalis — általában — magasabbrendű szemléletet biztosíthat, de ez nincs kivétel nélkül mindig így. Kétségtelen, hogy a bázist jelentő theismus suprapersonalis-hoz a theismus apersonalis-ból könnyebb visszakapcsolódni, mint a theismus personalis-ból. Ebből azt kell levonnunk, hogy a personalis istenfelfogásnak háttérben kell maradnia az apersonalis felfogás mögött.

Igen nagy súlya van annak is, hogy egy külső vagy egy benső Istenséget fogadunk-e el elsősorban. Tradicionális szempontból mindkét felfogás jogosult, de a benső Istenség elsősorbani tételezése lényeges. (Magától értetődően itt nem térbeli külsőségről és bensőségről van szó.)

Minden másnál fontosabb az autotheizmus és a heterotheizmus elsőbbségének a kérdése. Az autotheizmus alapja a szolipszizmus: azt mondom ki, hogy lényegében és potenciálisan én-önmagam vagyok az Istenség. Nem csupán bennem van az Istenség, hanem — ismételjük meg: lényegileg és potenciálisan én-önmagam vagyok.

Az anthrōpopatheia feltételezése — összekötve a jelenkor emberének az emocionális érzés- és indulatvilágával — antispirituális és antitradicionális megnyilvánulás, amelyet a lehető leghatározottabban el kell utasítaniuk mindazoknak, akiknek szellemi irányultságú céljaik vannak.

A nyugati világ uralkodó vallása a kereszténység, a keresztény felekezetek együttese. A kereszténység önnön gnosztikus ezotéria-hordozó irányvonalait kiiktatta — csaknem kiirtotta — önmagából, s ezért az Isten-felfogása erősen perszonális, vagy az unitarius, vagy a binitarius, vagy pedig — és ez a legáltalánosabb — a trinitarius monotheizmus alapján álló; névlegesen a benső Istent tételező, de valójában a „külső" Istent elfogadó, és kifejezetten heterotheisztikus. A fentebbiek a keresztény felekezeteknek szinte mindegyikére vonatkoztathatóak, s azok, amelyekre mégsem, szintén nem állnak túlságosan távol a megjelölt állásfoglalásoktól. Az anthrōpomorphizmust és az anthropopatheia tételezését egyik felekezet sem vallja nyíltan, de egyiktől sem áll — legalábbis plebeio-populisztikus szinten — messze az, hogy „befelé" így fogalmazza meg az Isten-felfogását.

Az autotheizmus különösen messze áll valamennyi keresztény vallású felekezettől. Ki lehetne alakítani egy, az autotheizmust is elfogadni képes keresztény theologiát, de csupán szűk körű „magánhasználatra"; s talán azt is alá lehetne támasztani — habár meglehetősen nehezen és erőltetetten —, hogy az ilyen theologoumenon-ok a kereszténység legmélyebb-legmagasabb tanításaiban implicit rejtettséggel tulajdonképpen jelen vannak — mint az autotheizmus

semenjei vagy germenjei, ám egy ilyen theológiát képviselő —jelentős és működőképes — felekezet létrehozására és fenntartására nincs sok remény, de valószínűleg még kevés sem.

Az Iszlámnak vannak olyan szúfi — és más, gnosztikus karakterű irányzatai, amelyek igen közel állnak az autotheizmushoz, sőt, voltaképpen — ha nem is explicite, de — elfogadják az autotheizmus alapelveit.

Ha a vallás — confessio et religio — szintjén még elnézőek is lehetünk a heterotheizmus vonatkozásában, — ezt az elnéző magatartásunkat okvetlenül fel kell adnunk, ha a prodiniciáció, az iniciáció és a szuprarealizáció (például a különböző yōga-ösvények) vonatkozásában vetődnék fel a heterotheizmus — autotheizmus dilemmája. Ez esetben és kizárólag az autometatheopantholismus suprapersonalis lehet elfogadható és fenntartható, azzal a filozófiai-hüperfilozófiai létszemlélettel alátámasztva, amelyet metidealismus immanentali-transscendantalis et transscendentali-immanentalis theourgo-magico-solipsisticus absolutusnak neveztünk. Itt, e tekintetben semmiféle engedménynek nincs helye.

A heterotheizmus beláthatatlan magasságban van a materialista atheizmushoz képest — mondhatnók: kulturális vonatkozásban —, de ezek között a különbség jóval kisebbé válik, ha a heterotheizmust és az atheizmust együttesen viszonyítjuk az autotheizmushoz a beavatás és a megvalósítás-feletti metafizikai megvalósítás összefüggésében. A különbség ekkor alig jelentős, mert az atheizmus is, a heterotheizmus is — szemléletileg — ellentmond a beavatásnak és az igazi megvalósításnak, úgy, hogy a két előbbi a két utóbbi lehetőségeit mintegy aláássa, már az előkészítő műveletek előkészítését megelőzően.

Az iniciáció és a metafizikai megvalósítás nem függvénye ugyan a létszemléletnek, de az ezekhez elvezető utak még szoros összefüggésben állnak a létszemléletek benső, felső és lényegi mivoltával, és a létszemléletnek — mint bázis-szemléletnek — a milyensége — éppen kezdeti stádiumában — egyáltalán nem közömbös, sőt, — negatív esetben — meg tudja akadályozni azt is, hogy egyáltalán el lehessen jutni ahhoz a fázishoz, amely joggal lenne nevezhető létszemlélet-felettinek.

Az Isten-felfogás és általában a létszemlélet jelentőségének az alábecsülése — és a mértéktelen túlbecsülése is — biztos jele az „outsider” hozzáállásnak, a legrosszabb értelemben vett dilettantizmusnak, valamint a lényegihez való soha-közel-nem jutásnak és a lényegitől-lényegestől való további eltávolodásnak.

PRODINITIATIO, INITIATIO ET SUPRAREALIFICATIO METAPHYSICA

A modern ember — mint modern ember — vagyis mint az antitradicionalitás, az antispiritualitás és a antimetafizikalitás korának megfelelő ember teljesen beavathatatlan és merőben alkalmatlan a megvalósítás-feletti metafizikai megvalósítás ösvényeinek az adekvát megtalálására.

Kétségtelen, hogy a tradicionális — szorosan a buddhista — doktrinák szerint minden létező képes a Metafizikai Felébredésre. Ez azonban az erre irányuló potencialitás vonatkozásában igaz, de az erre irányuló potentialitas actuabilis — vagyis posszibilitás — vonatkozásában ez nemhogy minden létezőre nézve nem igaz, hanem minden emberre nézve sem. A potentialitas priæactualis — vagyis a virtualitás — vonatkozásában pedig csak egészen kevesekre nézve igaz.

Nem azt állítjuk, hogy a jelenkor — mondjuk, a 20. század végének — embere alkalmatlan minden igazi és tényleges Szellemi Út megtételére, hanem azt, hogy a modern ember — mint modern ember — alkalmatlan erre. Igaz, hogy a jelenkor embere s a modern ember — fogalmilag is ténybélileg is — rendszerint fedik egymást, de e kettő mégsem szükségszerűen teljesen azonos. Lehetnek és vannak is a jelenkorban olyan emberek, akik egyfelől valóban a jelenkorhoz tartozóak, de moderneknek mégsem vagy csak limitáltan nevezhetőek. Ezek között pedig lehetnek olyanok, akik önmagukat »pro-archaifikálni« képesek, s így kapcsolatba kerülhetnek az igazi beavatással.

René Guénon szigorúan megkülönbözteti az iniciációt és a metafizikai realizációt, mások az iniciációk legmagasabb fokozatai és a metafizikai realizáció között nem állapítanak meg jelentős különbséget. Mi — ez esetben — inkább a René Guénon-féle klasszifikációhoz közelítünk, mert bizonyos — és fontos — disztinkciók megtétele így érthetőbbé válik, de egyáltalán nem utasítjuk el az ettől eltérő, de lényegileg ugyanebben a szellemi értelemben vett klasszifikációkat sem.

A modern ember — mint modern ember — beavathatatlan. A jelenkor emberének — ha valóban szellemi céljai vannak — meg kell fosztania önmagát — nem a jelenkoriságától, hanem — a modernitásától.

Ez a »demodernifikáció« a helyreállító-javító és előkészítő műveletek — a korrektifikációs preparációk köréhez tartozik, de erre is bizonyos további előkészítő műveletek megtétele után kerülhet sor.

Az elő-beavatás — a prodiniciáció — már nem demodernifikáció, hanem — mint említettük — pro-archaifikáció. A pusztán nemmodern ember még nem beavatható ember; a beavathatósághoz a csak-nem-archaicitás előfeltételként viszonyul.

A jelenkor— modern — embere számára az egykori misztériumok hozzáférhetetlenekké, az ezekhez tartozó utak fellelhetetlenekké és mindenképpen járhatatlanokká váltak. Új, jelenkori és modern misztériumok, beavatási utak pedig nincsenek, és nem is lehetnek. Nézetünk itt tér el — az alapokig elmenően — az olyan irányzatokétól, mint például az steineri anthropozófia,

amely határozottan állítja az egykori utak járhatatlanságát, de állítja egy új, jelenkori, modern misztérium megszületését, az új, jelenkori, modern beavatási utak feltárhatóságát, feltárulását. Szerintünk ez a tételezés tévedésen alapul, terjesztése pedig tévedésen és eltévelyedésen alapuló ámító megtévesztés és eltévelyítés.

Az egykori utak a modern ember számára járhatatlanok, új, jelenkori — és főleg — modern utak pedig nem léteznek, hacsak nem az ál- és ellenbeavatások körében, mert ott, sajnos bőven akadnak jellegzetesen modern — a Semmibe vezető — utak és ösvények.

Az ősi utak járhatók ma is, de nem a modern ember számára, hanem azok számára, akik megfosztották magukat önnön modernitásuktól, és — ezen túlmenően — bizonyos mértékben »archaifikálták« önmagukat, annyira, hogy a beavatási »archaifikáció« útjára léphessenek.

A beavatások első nagy fokozatának a neve maga a beavatás, görögül: »ho baptismos« vagy »to baptisma«. (Magyar neve — keresztség vagy megkeresztelés — egyáltalán nem fejezi ki azt a feltételezetten végbemenő folyamatot, ami nem megy végbe, holott végbe kellene mennie a keresztény gyermekek vagy felnőttek »baptismos« -ában.)

Helyesen tanítja a Római Katholikus Egyház azt, hogy a baptismos vagy baptisma az üdvözülés — a salus, a sōterā — előfeltétele. Helyesen mondjuk mi is azt, hogy a salus viszont a Metafizikai Felébredés — a Redexvigilatio vagy Exvigilatio Metaphysica — előfeltétele.

Más kérdés az, hogy keresztény baptismos-ban az igazi baptismos talán csak a kezdetek kezdetén valósult meg minden esetben, a későbbiekben már nem mindig, még később csak kivételesen, az új- és legújabb korban pedig szinte soha.

Nem csupán a mennyei állapotokat betetőző és felülmúló üdv előfeltétele a beavatás, hanem — bármilyen különösnek tűnik is — a pokolbeli kárhozaté is, mert a közönséges emberi tudat a halált követően — szinte azonnal vagy fokozatosan elenyészik. Ahhoz, hogy bármiféle állapotnak tartósan a részese legyen, nem is beszélve arról, hogy aiōni halandósággal-halhatatlansággal legyen a részese: bizonyos fokú iniciáltságra van szükség, — és ez még a pokolbeli és kárhozatteljes állapotokra vonatkozóan is érvényes.

Nem mulaszthatjuk el, hogy néhány szóval a misztikával kapcsolatos tradicionális állásfoglalást érintsük.

A misztika — sajnos — nem egy szerzőnél az esoteria vagy az esoterismus helyett áll (s e két utóbbi terminus jelentése egymástól is határozottan különbözik). Ezt — minthogy konfúziót teremt — nem helyeselhetjük, de mivel változtatni ezen nem tudunk, — nem tehetünk mást, mint azt, hogy tudatosítjuk: a misztika gyakran nem a szorosan vett misztika értelmében jelenik meg, ám soha nem a tradicionális szerzők körében, akik a misztikáról írva-szólva mindig az igazi és szorosan vett misztikát értik.

Ahogyan a mysterion, a mysteriosophia, a mystes és a mysteriosophos mindig pozitív értelemben kerül — tradicionális vonatkozásban — említésre, a mystica, a mystikos, és a mysticus esetében nem ennyire egyértelmű a helyzet. A mystica passiva, amely mindig valamiféle feloldódásra, beleolvadásra irányul, — mégha az tisztán szellemi is: a tradicionális

spiritualitás oldaláról kifejezetten elutasított. A misztika esetében mindig fennáll annak a veszélye, hogy mistica passiva-vá váljék, — ezért a misztika általában nem tartozik — tradicionális szempontból — a legmagasabbra értékelt utak és lehetőségek közé.

Az »actitudo mystica« kialakítása — a beavatási és megvalósítási úton — elengedhetetlen, mert ez óvja meg az úton haladót a különböző szintekbe való belemerevedéstől, s ez biztosítja az universalificatio kialakítását. Ez azonban még nem »mystica«, és nincs köze a mystica passiva-hoz; — ha ennek a felkeltése »mystica«-ba kezdene torkollni, meg kell állítani a folyamatot, s csak bizonyos korrekciókat követően szabad újrakezdeni:

A kereszténység — főként a római katholicizmus és a keleti orthodoxia, de némely protestáns irányzat is — súlyt helyezett a misztikára, de nem a mystica passivára, ám a mystica passiva is erőteljesen megjelent az ilyen orientációk körében. Viszont volt néhány misztikus, aki felül tudott emelkedni a mysticá-n és egy egészen más, sok tekintetben joggal gnosztikusnak mondható irányultságot valósított meg: Meister Johann Eckhart említhető meg elsősorban, aki minden tekintetben kiemelkedik a középkori kereszténység misztikusainak, theologusainak és filozófusainak — egyébként igen előkelő — köréből. Magasrendű írott életművének a legmagasabbrendű részeit éppen azok a passzusok képezik, amelyeket az »officiális« vonalat képviselő magas egyházi körök nem voltak hajlandók elfogadni, — itt is kidomborítva annak tényét, hogy a kereszténység szívesen munkálkodott — szinte mindig — önmaga ellen, s az önpusztítás és önsorsrontás iránti hajlama igen gyakran jutott érvényre.

A misztika — voltaképpen, noha kimondatlanul: a mystica passiva — a tradicionális vallások és általában a vallások nagy részénél megjelent, sohasem az alacsonyabb és sohasem a lehetséges legmagasabb vallási fokon, — de magas piedesztálra csak a kereszténység körén, valamint az izraelitizmusnak a chassidista ágán belül jutott. A keresztény szerzetesrendeken belül voltak olyanok, — elsősorban a sarutlan kármelitákra és a Szent-Benedek-rendiekre gondolunk —, amelyeknek volt valamiféle »quasi-prodinitiaticus« útjuk, részben »misztikus« alapokon, de nem kizárólag ilyen bázison. A keleti-orthodox kereszténység szerzetességén belül is voltak — vannak olyan irányultságok amelyek bár misztikusnak tekinthetők, korántsem kizárólagosan misztikus utak, s az a »hypermysticus« komponens megvédheti az ez úton haladókat a passzivitástól.

Az okkultisztikus irányzatok szinte mindegyike — névlegesen vagy valóságosan — birtokában van valamiféle »beavatási« methodikának: ezek — túlzás nélkül mondhatjuk, hogy kivétel nélkül — vagy álbeavatási — »pszeudoiniciatikus«, vagy ellenbeavatási » kontra-iniciatikus« methodusok. Ezek arról ismerhetők fel, hogy vagy nem tudnak kiszakadni a személyiség-személyesség köréből, vagy — és ez a gyakoribb — ebből kiszakadnak ugyan, de nem a személyfeletti Én-önmagamság veszi át a belső uralmat, hanem valamilyen — először még tapasztalhatatlan, később — hatásai révén — tapasztalható — rejtett erő és hatalom birtoklója, az, amit a közvetlenül nem-tapasztalható »heteron«-nak nevezünk. A spirituális autonomia fokozatos feladása — előbb vagy utóbb megmutatkozó velejárója ezeknek az irányzatoknak. Az álbeavatás sem veszélytelen, az ellenbeavatás pedig végletesen és végzetesen veszedelmes. Az ezeken az ellenutakon járó „szorgalmas törekvő” — ha valóban „lankadatlan” —, elkerülhetetlenül lefelé fog „transzcendálni”, aminek a következményei közé fog tartozni először a pneumathopathia és a pneumatosis, később a pszichopathia, és a pszichozis, — a legkülönfélébb és többnyire súlyos — szoros értelemben vett — testi megbetegedések kíséretében. Ha a „törekvő” még mindig és még fokozottabban tovább „törekszik”, — rá fog térni a methodikus, noétikus és ontikus teljes-megsemmisülés úttalan útjaira.

A már többször megemlített steineri anthropozófia „Schulung”-jainak vonalvezetése — néhány fokozaton át — együtt halad azzal, amit mi is — tradicionális-spirituális alapokon — adekvátnak tekintünk. Kifejezett és autonom tudatosság jellemzi ezeket a fázisokat, s ezek — itt és így — csakis pozitívan lennének értékelhetők, — ha — magasabb szinten — nem követné ezt a tudati funkciók csendjéből megvalósuló — viszonylagos és részleges — tudati kiüresítés.

A tradicionális — prodiniciatikus-iniciatikus — utak esetében is el lehet érkezni — szintén viszonylagos és részleges — tudati kiüresítés-kiüresedés fokozatához, — s ekkor két lehetséges feladat megvalósítására kerülhet sor: vagy ennek az ürességnek a végtelenítése és abszolucionizálása az egyik, vagy pedig a — relatíve üres tudati térbe történő »beleteremtés« a másik — megvalósítható — megvalósítandó lehetőség.

A steineri anthropozófia magasabbfokú továbbfejlesztett „Schulung”-jában előírt feladat más, mint az imént említett tradicionális-spirituális utakhoz köthető két feladat bármelyike. A tudati funkciók csendjében megvalósult — részleges és viszonylagos — tudati ürességben-kiüresítettségben a tudati éberség fennmarad (eddig minden rendben is lenne), s ekkor „várni” kell, figyelni és észrevenni azt, hogy a „szellemi világgondolkozás”, a „kozmikus gondolkozás” vagy az „imaginatio” szubtilis módon belép vagy „beleképződik” a tudati térbe. Itt adatik-adódik fel az egészen eddig fenntartott és megőrzött, sőt, fokozott autonom, éber tudatosság. Az „anthropozofiánus” út eddig és csak eddig — egyáltalán nem tévút, ám ettől kezdve egyértelműen az. E vonalon a veszélyek nem túlságosan nagyok, mert ezeket a fokozatokat csak elenyészően kevesen érik-érték el eddig, s e kevesek közül is inkább csak olyanok, akik eleve — lappangva meglévő — okkult tapasztalási képességekkel születtek (maga Rudolf Steiner is ilyen volt), a jövőben pedig — valószínűleg — még kevesebben fognak, akárcsak idáig is eljutni.

A misztika erősen »befelé forduló« lehetőség és — többnyire: feloldódási út. A misztikának azonban lehetségesek »kifelé forduló« különleges válfajai is, — ilyen volt például Jiddu Krishnamurti »követőket és követést nem igénylő« sajátos — sok tekintetben figyelmet érdemlő, ám a maga teljességében mégsem elfogadható — vonala.

Az eltévelyedések körében megemlített — Silva-féle „agykontroll” és a Hubbard-féle „dianetika”, valamint a különböző „alternatív” és „regressziós hipnózist” javasló irányvonalak nem tüntetik fel magukat „beavatási” utaknak, de a funkciójuk erősen közelít az ál- és ellenbeavatási irányzatok methodikájához. Az egészen alpári Darnel-féle „training” — többé-kevésbé — szintén ezekhez áll közel.

A szintén említésre került »Krishna-Tudat Mozgalom« a »Transzcendentális Meditáció« mozgalma módszereinek az alkalmazása kis intenzitással végezve: álbeavatás-, nagy intenzitással végezve: ellenbeavatás-karakterű.

Az igazi Yōga-ösvények — már igen hosszú idő óta — szinte soha nem voltak közvetlenül elkezdhetők. Csaknem mindig megelőzte ezeket valamiféle beavatás — dīksā — gyakran a kaszt-beavatás — a varṇa-dīksā — vagy pedig az elő-yōga: a Prayōga. A Hatha-Yōga elő-yōgája a Byāyāma-Prayōga, amelyhez hozzátartozott — sok egyéb mellett — 840 āsana tökéletes kivitelezettségű, koncentratív-meditatív-komtemplatív szintű elsajátítottsága, a prāṇāyāmavá fejlesztett légzőgyakorlatok sokfélesége (a kontrollált légzőgyakorlatok még

messze nem azonosak a prāṇāyāmá-val, — ellentétben az ezzel kapcsolatos — indiaiak által is terjesztett — téves és tudatlan vélekedésekkel, a Byāyāma-Prayōga szintjén végzett prāṇāyāma még nem azonos a Yōga, jelen esetben a Hatha-Yōga szintjén megvalósított prāṇāyāmá -val, — de már a Byāyāma-Prayōga betetőzéséhez is olyan képességeknek kell társulniuk, mint a légzés és a keringés korlátlan ideig tartó, a tudat magas szintű éberségével együtt járó, mindenféle károsodástól mentes felfüggesztésének a képessége. Ez — mint már megjegyeztük — nem a Hatha-Yōga Mahā-Guru-inak legendáriumokba illő csúcsképessége, hanem a Hatha-Yōga határához eljutott Byāyāma-Prayōgi képessége, aki megvalósította az előfeltételét annak, hogy a Hatha-Yōga gyakorló-tanítványa legyen, lehessen.

Ebből is látható, hogy a Yōgá-val — és ezen belül a Hatha-Yōgával is rengeteg fogalmi és nominális tévedés, ugyanekkor szánalmasan nevetséges, ám egyszersmind arcátlan visszaélés van forgalomban. Nincs tudomásunk arról, hogy — legalábbis az újkorban és a legújabb korban — bármilyen nyugati ember Hatha-Yōgī lett volna, s ezt nem is tekintjük valószínűnek. Arról, hogy a korábban Keleten járt nyugatiak közül valaki ezen az úton előrehaladt volna, szintén nincs tudomásunk, de ez azért nem zárható ki. A Byāyāma-Prayōgī fokát sem érték el az utóbbi évszázadokban nyugatiak, — ezt is meglehetős biztonsággal állíthatjuk. Sőt, továbbmehetünk: azok az indiaiak, akik ma mint a Hatha-Yōga, sőt, a Rāja-Yōga — Guruiként tetszelegnek áhítatos és ostoba híveik előtt, bizonyosan még csak rá sem léptek, rá sem léphettek a Byāyāma-Prayōga— vagy bármiféle más Prayōga ösvényére, nemhogy az igazi Yōgáéra. Ez a jelenkor keleti „istenembereire” még fokozottabban vonatkozik. A nyugatiak előtt — bizonyos alkimiai-hermetikus mesterektől eltekintve — a testre is kisugárzó tökéletes uraltság útjai már igen hosszú ideje teljesen lezártak maradtak.

Voltak-lehettek olyan születetten virtuális beavatottak vagy születetten és virtuálisan csaknem-beavatottak, akik — mondhatnók, hogy egy életfeletti megvilágítottságú élet-beavatáson átesve — elérték a beavatást, sőt, ennél többre, magasabbra jutottak, a testre kiható uraltság némely kvalitatív képességével együtt. Voltak-lehettek olyanok is, akik talán még a 20. század első felében is — Nyugaton — Beavatási Centrumokban jutottak el a prodiniciáció és az iniciáció bizonyos fokozataira. Ezek a Centrumok egyfelől teljesen zártak, teljesen titkosak voltak, — másfelől ma már talán kivétel nélkül — nem csupán titkos visszahúzódottságba, de teljes láthatatlanságba vonultak, hacsak teljesen meg nem szűntek.

A jelenkorban, a 20. század második felében, az egykori titkos, de legalábbis a legszigorúbban exkluzív társaságok és rendek nevében — valóban azonos vagy hasonló nevű — áltársaságok és álrendek, áltestvériségek léptek és lépnek fel. A »Rosicrucianismus« ezek közül az egyik legkedveltebb, de a »hermetika«, valamint ezek kombinációi is a favorizáltak közé tartoznak. Ezek az irányzatok nem csupán merőben hamisak és álságosak, hanem gyakran veszélyes ál- és ellenbeavatási methodusokat is felkínálnak. Az ál-rózsakeresztes »transfiguratio« inkább csak pseudo-prodiniciáció, de „továbbfejlesztve” kontra-iniciációvá is válhat.

A jelenkor szellemi orientáltságú emberének a helyzete távolról sem reménytelen, s az, hogy az általunk képviselt vonal a teljes reménytelenséget tanítaná — egyszerűen nem felel meg a valóságnak. Ezzel együtt azonban azt ki kell mondanunk, hogy a jelenkor szellemi irányultságú emberének helyzetében sincs túl sok és messzemenő reményekre jogosító mozzanat. Egészen kevés azon kivételes embereknek a száma, akik akárcsak a prodiniciáció

autokorrektifikatív-preparatív megalapozásának előkészítésére alkalmasak lennének. Enélkül pedig eleve nem lehet továbbjutni.

Mindaz, aki csak egy kevéssé ambiciózus — a beavatásnál és a metafizikai megvalósításnál szeretné az utat megkezdeni, de sejtelmük sincs arról, hogy voltaképpen miről is beszélnek. Ez ma a szellemi csúcsokon állók esetében sem lehetséges, és — az időben előrehaladva — egyre kevésbé lesz lehetséges. Egyre messzebbről és messzebbről kell „startolni" ahhoz, hogy a voltaképpeni „starthelyzethez" el lehessen érni, és onnan ténylegesen el lehessen indulni (ha szabadon akarnók alkalmazni a „repülőstart" elvét). Valamikor nem volt szükség sem Prayōgára, sem szoros értelemben vett beavatásra. Később elengedhetetlenné váltak ezek az előkészületek, de előbeavatásra még mindig nem volt szükség. Majd ez is elengedhetetlenné vált. Ezt követően autokorrektív-preparatív műveletekre is szükség lett, sőt, még ezek preparációjára is. De már erre is sokkal kevesebben lehetnek alkalmasak, mint egykor az igazi és közvetlen beavatásokra. Ugyanekkor nem lehet korlátlanul fokozni a hátrábbról és hátrábbról való indulás elvét és gyakorlatát sem. Ennek is vége lesz egyszer, sőt, úgy tűnik, hogy ez az „egyszer" éppen a napjainkban van, a 20. század legvégén, vagy éppen most, vagy a legközelebbi jövőben fog elérkezni.

Majdnem biztosra vehető, — bizonyos doktrínák értelmében pedig bizonyosnak is mondható —, hogy a Kali-Yuga lezáródási fázisának a mindenféle értelemben vett legvégén is lesznek, maradnak olyanok, akik az előbeavatásra is, a beavatásra is, a metafizikai megvalósításra is alkalmasak lesznek, még akkor is, amikor az emberek zöme már őrült lesz s egyszersmind hülye is, és már a születéskor is súlyosan-halálosan, mindenre kiterjedően beteg.

A »suprarealificatio metaphysica« — mint közbülső cél, és az »Autotransscendentificatio Metaphysica Absoluta« — mint végső és abszolút cél: elsősorban nem általában és általánosan vetődik fel, hanem a legszigorúbban Én-önmagamra vonatkoztatottan. Ennek a lehetőségeit intuitive-konszideratív úton, majd koncentratív-meditatív-kontemplatív módon önmagamnak kell felmérnem, és megállapítanom, és önmagamnak kell e tekintetben döntenem. Ha ennek akárcsak a legkisebb-leghalványabb lehetőségét konstatálom, akkor helyes, ha az erre irányuló feltétlen törekvés mellett döntök, ha semmiféle lehetőségét nem látom ennek, akkor helyes, ha arra törekszem aminek az elérésére — ha nehezen is —, de lehetőségem van.

E tekintetben és vonatkozásban nincs feltétlen »kell«. Nem »kell« sem metafizikailag felébredni, sem megvalósítani, sem beavatáshoz jutni. A szellemi »outsider«-ek, dilettánsok és orruknál tovább nem látók szava az e fázisban is, hogy »kell«. A »kell« akkor válik érvényessé, mégpedig kérlelhetetlenül érvényessé, amikor feltétlenül és véglegesen eldöntöttem, hogy az »abszolúció« megvalósításának útjára lépek; itt ugyanis olyan műveletekre van szükség az úton-maradáshoz és a továbbjutáshoz, amelyekre már valóban vonatkoztatható a »kell«, sőt nem is lehet ettől elvonatkoztatni. Ekkor a »moralitas conventionalis« — részben hirtelen részben fokozatosan — elveszti érvényességét, de — nyilvánvalóan — nem az »amoralitas«, az »immoralitas« vagy »antimoralitas« értelmében. Ekkor a »moralitas sacro-pragmatica normativa suprarealificationis« lép életbe, amelynek értelmében mindenek előtt azt kell figyelembe venni, mi az, ami a megvalósítást elősegíti, s mi az, ami hátráltatja vagy nehezíti. Az előbbieknek a megtétele helyénvaló, az utóbbiaké nem az, hanem kerülendő; a közömbösnek tűnő lehetőségek további, alaposabb vizsgálatot igényelnek. Vannak-lesznek-lehetnek egybeesések a »moralitas conventionalis«-szal, de az ilyen egybeesések egyáltalán nem szükségszerűek és jelentőségük sincs, mert a moralitas conventionalis itt már — megalapozottan és teljes joggal — meghaladottá lett. A moralitas

conventionalis csak azoktól várható el, — de azoktól feltétlenül elvárandó —, akik konvencionális életnívón exszisztálnak, vagy azoktól, akiknek ezen kellene exszisztálniuk, de ezt kifelé és lefelé irányulóan elhagyták, s akiknek vissza kellene térniük a konvencionális életformához hogy azt esetleg befelé és felfelé elhagyhassák.

A prodiniciáció képességbeli előfeltételei — hozzávetőleg — a következők: a »ratio discursiva« és a »cogitatio dialectica« rendkívül magas fokú és nagy intenzitású, egyfelől születéstől fogva fennálló, másfelől kialakított megléte; az »intellectus intuitivus« és a »cogitatio supradialectica« magas szintű megléte; a »sensus transemotionalis« mélyen intenzív megléte; az akarat és akaratiság szupranormális intenzitású megléte.

Továbbá: nagyfokú benső kiegyensúlyozottság, kiemelkedően erős önkontroll, paradigmatikus érvényű, magas szintű, nagy erejű önuralom, sokszorosan az átlagon felüli általános éberség, lélekjelenlét, komolyság és humor, félelemnélküliség-rettenthetetlenség, minden irányú, nagy-extenzitású és nagy-intenzitású érdeklődés, határozott »masculinitas« és kiemelkedően magas színvonalú, nagy erejű »virilitas«, az »actitudo aristocratica« legkifejezettebb eleve való és folytonosan tovább-alakított, tovább-fokozott megléte, tántoríthatatlan kitartás.

Ezeknek mára »propreparáció« előtt nagyrészt birtokoltaknak kell lenniük. A tudományos, a művészi, filozófiai kvalitatív képességeknek eleve meg kell lenniük, de folytonosan továbbfejlesztett voltuk is elengedhetetlen. Ezzel szemben különleges adottságokra, speciális „tehetségekre” valamiféle irányban nincs feltétlenül szüksége annak, aki a megvalósításhoz vezető útra lép.

Az igazi műveltség nagyon fontos, de még ez sem „feltétlen feltétel” ám kétségtelen, hogy a »cogitatio thematica«-nak meg kell előznie a »cogitatio hyperthematica«-t, viszont a thematikus gondolkozást valóban folytonosan táplálni kell témákkal, s ehhez a sokirányú, alapos műveltség jelentős bázissal szolgál.

Azok a képességek a legfontosabbak és legértékesebbek, amelyeket a szellemi úton való haladás során alakít ki, vesz birtokba a törekvő. Ezeket azonban meg kell előzniük olyan képességek kialakításának, amelyek — bár kevésbé értékesek — még az útra lépés előtt kialakítottak, birtokba vettek. Ezeknek is előfeltétele az eleve meglévő. a legalábbis születéstől fogva birtokolt szellemi alapképességek élő és funkcionális állandó jelenléte. Ezt szeretik alábecsülni azok, akik a „mindenki számára nyitott utak” hívei. Véleményükre már csak azért sem kell különösebb figyelmet fordítani, mert mindenki számára — vagy csaknem mindenki — nyitott utak sohasem voltak és most sincsenek, de nem is lesznek soha. Az eleve meglévő alapképességek jelenléte, jelentősége döntő fontosságú. A megvalósítással, a megvalósítási műveletekkel, a megvalósítási utakkal más, további írásainkban szándékozunk foglalkozni. Ezekre itt és most még érintőlegesen sem térhetünk ki, azt azonban meg kell állapítanunk, hogy a jelenkorban, amikor minden korábbi út járhatatlanná válik, vagy tévúttá lesz (hiszen a jelenkorban nem csak az eleve tévutakkal, hanem a tévúttá vált igazi utakkal is számolni kell) — a mindenkor legveszélyesebb és legnehezebb utak maradnak meg — igaz, hogy csak nagyon kevéssé, de mégis járható utakként.

A hindu és buddhista Tantra-Yōga, valamint a többi nagy tradíció tantra-ekvivalens útjai — persze, távolról sem közvetlenül — valamennyire még járhatók maradtak. Beavatáson-beavatásokon és Prayōgákon keresztül vezetnek az előutak ezekhez az utakhoz, amelyeket viszont előbeavatásnak, korrektifikatív előkészítésnek és az előkészítések előkészítésének kell

megelőznie. Ezek a lehetőségek is csak egészen kevésszámú, kivételes ember számára valóságos lehetőségek (és ezek is a legrövidebb időn belül — szinte teljesen — lezáródnak).

A legmagasabbra vezető út a Rāja-Yōga, ebben az esetben a Rāja-Tantra-Yōga vagy Tantrika-Rāja-Yōga hindu, buddhista és jinista verziói, valamint az említett különböző — például taoista — tantra-ekvivalens és yōga-ekvivalens utak. (Ilyen Út egyébként a hermetikai alkhímia legmagasabb szintje is).

A tantrikus és tantra-ekvivalens irányzatok — minden bizonnyal — egykor valamennyi igazi tradícióban, azok felső hátterében meglehettek. A megvalósítás vonatkozásában mindig ezek az irányzatok jelentették a Csúcsok Csúcsát, valamint azon doktrinák vonatkozásában is, amelyek szorosan összefüggenek a megvalósítással. A tantrikus és tantra-ekvivalens irányvonalak erősen képviselik mind a gnōsis, mind a »prākhsis hēroikē« jelenlétét, de méginkább ezek egységesülését a »mageiā theourgikē«-ben.

A PISTIS, A GNŌSIS, A PRĀKHSIS HĒROIKĒ ÉS A MAGEIĀ THEOURGIKĒ

A pistis — latinul: fides — jóval tágabb jelentésű, mint a magyar hit. Ezt is kifejezi, de ennél sokkal többet. Ha értelmezni akarnók, azt kellene mondanunk, hogy elsőlegesen a »certitudo transscendentalis«-nak lehetne nevezni: transzszcendentális bizonyosságnak, hozzátéve, hogy ez a bizonyosság elővételezett, és azt is, hogy intuitíve elővételezett. E felfogás szerint nincs szükség a pistis és a gnōsis semmiféle szembeállítására, amely egyébként is csak akkor jöhet tekintetbe, ha a pistis számára feltétlen elsőbbséget kívánnánk vindikálni a gnōsis előtt, vagy — ha a gnōsis-t úgy állítanók be, mint aminek a megvalósítását semmi más nem akadályozná úgy, ahogyan ezt a pistis megléte teszi.

Mi az igazi pistis-t a gnōsis feltételének tekintjük. Azt nem mondhatnók, hogy a „hit", a megismerés, a „tudás" előfeltétele, — de azt igen, hogy az intuitív, elővételezett transzszcendentális bizonyosság a transzszcendentális megismerésen alapuló tudásnak az előfeltétele: ezt mondhatjuk, sőt, ezt kell mondanunk.

A gnōsis — esszenciálisan, principiálisan — a pistis felett áll — ez nyilvánvaló. De vannak olyan megvalósult pistis-fokozatok, amelyek meghaladnak bizonyos gnōsis-fokozatokat.

A gnōsis is szellemi aktivitáson, vagy inkább transzaktivitáson alapul, de kimondottan akcionális útnak mégsem tekinthető: ez a megismerés és tudás útja. A prākhsis hēroikē valóban akcionális út, és az akcionalitás leginkább „határhelyzeti" megvalósítására irányul; a transzakcionalitásnak persze, itt is — az út magasabb fokozatain — meg kell valósulnia: a »wei-wu-wei«, a »karmākarma« értelmében, a tett és a nem-tett egységét is felülmúló egység értelmében.

A Karma-Yōgában — amely voltaképpen mindig Karmākarma-Yōga — nem puszta cselekvésről van szó. A cselekvés közönségesen valóban nem más, mint egy azonos lét-szinten végbemenő »horizontális« módosítás. Ebben is lehet, sőt, van is megismerési elem, de ez nem jelentős. A megismerésben is van cselekvés-szerűség, de mégsem ez a lényeges. René Guénon nagyon határozottan és nagyon helyesen tette meg ezzel kapcsolatos megállapításait. (E tekintetben René Guénon odáig ment, hogy a karma-mārgát nem a ksatriyák, hanem vaiśyák útjának tekintette, s a bhakti-mārgát minősítette a ksatriyák jellegzetes útjának. Valóban vannak ilyen irányú hindu tanítások is, hiszen René Guénon soha nem tévedett ilyen tekintetben, de ezek kivételes — ha nem is éppen marginális — tanítások. Guénont a cselekvéssel kapcsolatos averziója indította arra, hogy ezekhez a tanítási elemekhez nyúljon.)

A közönséges cselekvésre nézve René Guénon megállapításai megközelítően kikezdhetetlenek. Arra azonban — különös módon — Guénon sem fordított figyelmet, hogy a közönséges cselekvéstől merőben eltérő cselekvésforma is lehetséges, — és ez a tett. A tettben, amely voltaképpen mindig nem-tett is, a cselekvési elem és a megismerési elem mindig együtt van jelen. Igaz, hogy a cselekvési asszpektus domborodik ki, de a megismerési asszpektus is erősen jelen van, ha nem is annyira feltűnően.

A tett elsősorban a hősi, a heroikus akcionalitásban valósul meg a lovagi út során, amelynek — egyebek között — az a rendeltetése, hogy az ezen haladó önnön harciasságát heroicitássá

transzmutálja. Ezen az úton a pistis-nek is van szerepe és a gnōsis is jelen van. A lovagrendeknek — bár céljaik, legalábbis közvetlenül, elsősorban akcionálisak voltak, — mindig erősen orientálódtak a gnōsis felé.

A legmagasabbrendű utak a »mageiā theourgikē« igazi körébe tartoznak. Annak, aki erre-ezekre az utakra (ezen utak valamelyikére) lépett, birtokolnia kellett a pistis képességének legmagasabb fokát, magasra kellett jutnia mind a gnōsis mind a prākhsis hēroikē vonalán, vagy rendelkeznie kellett azokkal a — mondhatnók: emberfeletti — képességekkel, amelyek ezen utakon történő magasra-haladás révén alakulnak ki és vétetnek birtokba. A heroicitás elutasítása vagy alábecsülése lényegileg antitradicionális és antispirituális állásfoglalás. A tradicionális létszemléleti állásfoglalás ugyan egyáltalán nem »militarista«, egyáltalán nem »bellifikus«, de olyan, mint amilyen állásfoglalást és magatartást tulajdonít az igazi buddhizmusnak — nagyon helyesen — Frithjof Schuon, amely pacifikus, de nem áll a pacifizmus oldalán, egyáltalán nem pacifista.

A »pacificismus« (közkeletű de hibás formájában: a pacifizmus) nincs tisztában azzal az igazán pacifikus elvvel, amely alapvető jelentőségű, s amely szerint csak a »pax post victoriam vigorum lucis«, vagyis a fény erőinek a győzelmét követő béke fogadható el — éppen tradicionális szempontból. A »pacificismus« a mindenáron való béke mellett foglal állást, tehát — akarva-akaratlanul — a »pax post victoriam vigorum tenebrarum«, a Sötétség erőinek a győzelmét követő béke megvalósulása is; mivel pedig — a Kali-Yugában — a Sötétség erőinek a győzelme — ha nem is a legeslegvégső győzelme — összehasonlíthatatlanul valószínűbb, mint a fény erőinek a győzelme: a »pacificismus« a sötétség erőinek a győzelmét követő béke — közvetett — szolgálatában áll.

A tradicionális létszemlélet hívei — bár nem eleve »háborúigenlők« — nem rémülnek meg a háború lehetőségének a gondolatától. A háborúk feltétlen igenlése éppúgy, mint a béke feltétlen igenlése, vagy éppen ezek feltétlen elutasítása: szélsőséges jellegzetességgel »samsāra«-i beállítottságok kifejeződései. A Sötétség győzelme és az azt követő béke soha nem fogadható el, sem az úgynevezett külső, sem az úgynevezett benső világban. Ez ellen, lehet, sőt, elengedhetetlenül kell is küzdeniük mindazoknak, akik szellemi célt jelöltek ki önmaguk számára. A kommunizmus győzelmének és e győzelmet követő békének a minden további nélkül való elfogadása pontosan ugyanolyan, mint az, ha valaki békésen belenyugodnék abba, hogy a szó szoros értelmében meghülyül, akkor is, ha — bármilyen drasztikus eszközzel is —, de tehetne még ez ellen valamit.

A »mageiā theourgikē« útján — mint megjegyeztük — valamilyen értelemben — mindenki »gnosztikus« volt, és mindenkinek rendelkeznie kellett a lovagi-heroisztikus akcionalitás kvalitásával.

René Guénon élesen megkülönbözteti a »mageiā/magia«-t és a »theourgiā«-t, az előbbit jóval alacsonyabbra helyezve, mint az utóbbit. Anélkül, hogy elutasítanók René Guénon álláspontját, úgy véljük, hogy helyesebb, ha a »mageiā goētikē« — más néven »daimonomageia« (dæmonomagia) és a »mageiā theourgikē« vagy »theourgomageia« (theourgomagia) között állapítjuk meg a különbséget, hozzátéve, hogy az »agathodaimonomageia« sem elutasítható, ha nem véglegesen ide ereszti le a horgonyait a törekvő, hanem átmeneti fázisként fogja fel önnön útján, amelyet a későbbiekben — a meghaladás értelmében — majd el akar hagyni.

Mellesleg ugyan, de meg kell jegyeznünk, hogy a »magia nigra« és a »magia alba« — a »fekete mágia« és a »fehér mágia« — szembeállítása téves és helytelen, miután a »magia nigra« szorosan összefügg az »Alchemia Hermetica« »nigredo«-fokozataival, míg a »magia alba« az »albedo« fokozataival, a »magia rubra« vagy »magia rubea« — a »vörös mágia« a »rubedo« fokozataival függ össze szorosan. Azt, amit közönségesen »fekete mágiának« szokás nevezni, a » kakodaimonomageiá« -nak (»cacodæmonomagiá«-nak), amit pedig »fehér mágiá«-nak, azt »agathodamonomageiá « -nak (»agathodæmonomagiá« -nak) kellene a továbbiakban — helyesen és pontosan nevezni.

A jelenkorban szinte csak a »kakodaimonomageia« lehetőségei nyitottak, és szinte csak erre van lehetőség. Ez tény. Ám ez a tény sem zárja ki teljesen azt, hogy egészen kivételesen más lehetőségek is megnyíljanak azon kevesek előtt, akik képesek a legzártabb utak legzártabb kapuinak is a — legitim — megnyitására.

A tantrikus és tantra-ekvivalens utak — bár erősen »gnosztikus« és talán még ennél is erősebben a „prākhsis hēroikē”-re súlyt helyező utak-ösvények voltak, — leginkább a »mageiā theourgikē«-val voltak — és még vannak is — kapcsolatban. A Rāja-Tantra-Yōga irányzatok egyike a Laya-Kriyā-Yōga. A »laya« a mágikus feloldásra, a »kriyā« a mágikus teremtői tettre vonatkozik. Ez a Yōga-irányvonal a »Śaivya-Tantra-Yōga« ösvények és ezen belül a »balkéz-útját jelentő« Vāmāčāra-irányzatok legradikálisabbja: a hindu tradícióhoz kapcsolódó utak csúcsa.

Ezek a vonalak: a pistis, a gnōsis, a prakhsis (hēroikē) és a mageiā theourgikē — szerintünk — szorosan összetartoznak. Ma sem teljesen megközelíthetetlenek: amíg az ezeknek megfelelő Yōga-fokozatokhoz nem juthat el a törekvő, az ezekhez tartozó, ezeknek megfelelő Mārga-fokozatok közelébe el lehet jutni, — nyilvánvalóan csak nagyon keveseknek, és csak nagyon kivételesen.

A NŐ ÉS A FÉRFI

Ezzel a problémakörrel — e könyvben — csak egészen érintőlegesen foglalkozunk. Az ezzel kapcsolatos tradicionális állásfoglalást — a legteljesebben és legtökéletesebben — Julius Evola foglalta össze a Metafisica del Sesso című alapvető fontosságú művében, de más műveiben is foglalkozik a kérdéskörrel, például a Lo Yoga della Potenza című és a Cavalcare la Tigre című műveiben, és egyebütt is. Mindezek mellett még bőven maradtak e tematikummal összefüggésben továbbvizsgálandó és tovább-kifejtendő mozzanatok, — amelyek — így — nem teszik feleslegessé, hogy egyszer részletesebben foglalkozzunk — Julius Evola után is — a »sexus« noétikus, ontikus és metafizikai valóságával. Itt és most csupán néhány olyan megjegyzésre szorítkozunk, amelyek elengedhetetlenek a tradicionális létszemlélet tisztázása szempontjából.

Nyilvánvaló, hogy az »Auton«-nak, az »Atmā«-nak nincs neme. Végtelenül felette áll a szexuális dualitásnak, felette áll az »Androgynos« és a »Hyperandrogynos« állapotának is.

A Szellemnek — mint Szellemnek »in se« — szintén nincs neme, de a Szellem — »in alio« az, aminek az élő létállapotokban a hímnem felel meg, az élő létállapotokat megelőzően pedig az Ember-Szellem az, akit-amit férfinak nevezünk.

A Természet és a Szellem egysége a Teljesség. A Teljesség: nő és férfi — együtt, de mindkettejük együttesét felülmúló egységben.

Az Androgynos félig teljesen férfi, félig teljesen nő, tehát nem egyik felében egy fél-férfi, a másik felében egy fél-nő. Az Androgynos a Teljesség reprezentánsa, a Vir, a Férfi — a Szellemé, a Nő — a Természeté. A Férfi principiálisan — a Nő felett áll, ahogyan a Szellem felette áll a Természetnek. A Teljességet azonban együtt, egy egységfeletti egységben alkotják és reprezentálják. A Férfi egyfelől — mint a Szellem reprezentánsa — az Androgynosnál is magasabb pozíciót foglal el, másfelől — minthogy nem a Teljesség fejeződik ki benne és általa — legfeljebb közvetve — pozíciója alacsonyabb, mint az Androgynosé. A Hyperandrogynos — az Androgynos önmagában, »befelé« és »felfelé«.

Az »actus sexualis« — benső elvi lényege szerint — az Androgynos-helyreállító újra-megvalósítására irányul, sokkal inkább, mint utódok nemzésére. Ez — legalábbis a »külső« tapasztalás számára — végülis nem valósul meg: vagy gyermekek származnak a részleges és viszonylagos »unio sexualis«-ból, — leányok és fiúk, nem pedig Androgynos-utódok, vagy a »külső« és általános tapasztalás számára semmi nem származik, semmi nem következik az »actus«-okból, noha az okkult tapasztalás ilyenkor is konstatálni tud szubtilis lényszerűségeket.

A Śaivya-Tantra-irányzatak »Vāmāčārā«-verziói azt is bevonják a realizáció körébe, ami — közönségesen — inkább a megvalósítás ellenében működnék, így bevonják a szexualitást is. Valamilyen értelemben — lényegileg — a szexualitás minden megvalósításban jelen van, hiszen a megvalósítás »reductio« és »restauratio«, amelyben a Teljesség egysége helyreáll. A radikális tantrizmus azonban közvetlenül és egyértelműen, »inconcreto« bevonja a szexualitást a Mārga és a Yōga körébe.

A yōginī nem egy nőnemű yōgi: a yōginīnak csak a yōgi mellett van értelme és létjogosultsága, — a yōgi megvalósításbeli társaként. Az úton a yōginī is a megvalósítás útján halad, az abszolút cél felé, de másképpen, mint a yōgi. A yōginī a Śakti-t képviseli, a természeti létben lévő szellemi erőt és hatalmat, a yōgi pedig a Śaktá-t, az uralomban lévőt, az Uralkodót, aki a hatalom, az erő birtokosa, s aki — lényegileg — Śivá-val azonos. A yōgi — külső értelemben — egyedül is képes haladni, mert önmagából ki tudja emelni a benne rejlő Śakti-t, s ezt akár a Világ-Śakti-ként is átélheti. A yōginī nem teljesen, sőt, inkább nagyon kevéssé autonom megvalósító. A yōginī nem csupán csak a yōgi-val együtt, hanem csak a yōgi-val egységben érheti el a végső cél előállapotait. A. yōgi-nak is szüksége van a yōginī-ra, de ez lehet a láthatatlan Śakti is — mint láthatatlan yōginī. Nem ugyanabban az értelemben van szüksége a yōgí-nak a yōginī -ra, mint a yōginī -nak a yōgi-ra. A Férfi nem közönségesen áll a Nő felett, hanem azon pozícióból következően, amit képviselni hivatott. A nőnemű ember és a Nő között különbség van, de mégis sokkal kisebb a különbség, mint a hímnemű ember — Mās, és az igazi Férfi — a Vir között. A Mās — a hímnemű ember alacsonyabban áll, mint az Ember, a Homo, de a Vir — lényege szerint — magasabb létrendi fokozatot foglal el, mint a Homo.

A Férfi és Nő között különféle sajátos, a megvalósítással összefüggő kapcsolatoknak alapformája — a házasság. A házasság »prototypos«-a a »monogamiā« — mint »monogynaikiā«, vagyis az egynejűség, és mint »monandriā«, tehát mint egyférjűség. Ez így van, s ez semmiképpen nem vitatható.

A »prototypos« milyensége szilárd alap, de nem feltétlen és kizárólagos törvényszerűség. A férfi számára a teljes nőtlenség — az agamiā — éppúgy maradéktalanul jogosult életforma, mint az egy-, a két- vagy a többnejűség. A feleségek — női társak — száma lehet nulla is, lehet egy is, lehet kettő is, és lehet akárhány. De helyesebb, ha a feleségek száma vagy nulla, vagy egy, vagy — egyébként páros számú nő, még ennél is helyesebb és harmonikusabb, ha a feleségek, női társak száma vagy nulla, vagy egy, vagy merus primarius minus unus«, vagyis az együttes száma vagy egy, vagy numerus primarius. (Egyébként érdekes, ám így van: a tanítványok száma — harmonikus esetben — hasonló a feleségekéhez és női társakéhoz, tehát vagy nulla, vagy egy, vagy törzsszám mínusz egy.)

A »polygynaikiā« antitradicionális és antispirituális formáció. Voltak társadalmak, ahol csoportházassági formában megengedett volt. (A testvérek feleségei közül mindegyik — voltaképpen — mindegyiknek a felesége; s a feleségek mindegyikének mindegyik férfitestvér a férje volt, nem csak a szorosabban vett férje. Ez a házassági forma például Tibetben is ismeretes, sőt, bevett forma volt.) A »prostitutio hierogamica« is — valamilyen értelemben — ilyen, »quasi-legitim« »polyandria« volt, mert a »polyandria« egyébként — mint erre az imént utaltunk — teljesen elfogadhatatlan. Annak, hogy az egyes tradicionális államok, társadalmak és vallások melyik házassági formához tartották magukat, annak nagyon sok külső, belső lelki, okkult és egyéb síkon és összefüggésekben rejlő oka lehetett; a nagyon ritka »egyértelmű« polyandria kivételével, ezek mindegyike és bármelyike — végülis — elfogadható.

Elvileg semmi akadálya nem lenne annak, hogy a Föld bármelyik országában bevezessék a megfelelő többnejűség engedélyezését. Ez sok tekintetben a meghatározó vallások szándéka szerint és a szokások kényszerítő erői mértékének a függvényében valósulhatna meg, vagy nem kerülne bevezetésre.

Ezt mindenesetre figyelembe kellene venni, még akkor is, ha hatalmi eszközökkel a bevezetést minden ellenzés dacára érvényesíteni lehetne.

A Johann Jakob Bachofen iránti teljes elismerésünk és tiszteletünk ellenére is azt kell mondanunk, hogy „tiszta" matriarchatus valószínűleg nem volt soha sehol. Bizonyos mérvű matriarchatusok természetesen voltak, de ezek — lényegileg nem voltak ősibbek, mint a patriarchatusok. Valószínű, hogy azon népek körében, amelyekben a lemuricitás dominált, — több megközelítőleges matriarchatus lehetett, mint másutt. Ez némileg megmagyarázza a nem tiszta, de valamikor mégis meglévő matriarchatusok sajátosan ősi voltát. Voltak különös, felemás formációk is, például az anyai családfa kitüntetettsége és az ezzel kapcsolatos dignitások öröklése, — többnejűség mellett.

Az Androgynos (Androgynus) és a Hermaphroditos vagy Hermaphroditēs vagy Hermaphroditē (Hermaphroditus, Hermaphrodita) nem állíthatók szembe egymással. Ezek — voltaképpen — ugyanazok. Az, akinek-aminek az egyik fele egy fél-férfi, a másik fele pedig egy fél-nő: gynandromorphe, tehát sem nem Androgynos, sem nem Hermaphrodita; súlyosan téved, aki — e tekintetben — másképpen fogalmazna.

Hamvas Béla kimagasló műveinek egyikében — a Scientia Sacra II.-ben — egy igen értékes fejezetet szentel az Androgynosnak. Meg kell azonban állapítanunk, hogy ebben a kitűnő tanulmányban található egy-két olyan megközelítés, amelyek — éppen a tradicionális spiritualitás szempontjaira figyelemmel — nem fogadhatóak el maradéktalanul.

Hamvas Béla az Androgynos megvalósulásának útját abban látja, hogy a férfi önmagában, bensőleg egyre inkább közelít a nő, a nő pedig — hasonlóképpen — a férfi felé. Ezt azonban — így — nem lehet elfogadni. Ennek nem lesz eredménye; ha pedig mégis lenne, akkor ez nem lenne más, mint a gynandromorphē, vagyis az, aki-ami Hamvas megnevezése szerint — ám tévesen — a Hermaphrodita: a félig fél-férfi, félig fél-nő, tehát egy csonka egység. (Embernél egyébként külsőleg is „tökéletes" gynandromorphismus nem fordul elő, legfeljebb közelítőleges és az is ritkán; a bensőleg fennálló gynandromorphismus kiegyensúlyozott formái szintén ritkák, de az egyik vagy a másik irányba kilengő benső gynandromorphismus, bizonyos erre utaló külső jegyek határozott megléte mellett — egyáltalán nem tekinthető ritkaságnak.)

Az Androgynos megvalósításának az útja — mint erre már utaltunk — sokkal inkább az, ha a férfi egyre inkább férfivá válik, úgy, hogy a benne lévő nőt — a lehetőségek legvégső határáig elmenően — »exseparatio« révén — kiiktatja önmagából, a nő pedig — ehhez hasonlóan — kiiktatja a benne lévő férfit. Az egységet ezek ismételt szexuális összerobbantása-egyberobbantása« által lehet megközelíteni. A férfi nem tud — megközelítés útján — részben nővé válni anélkül, hogy férfi voltának egy részét elvesztené, s ez a nőre nézve is — mutatis mutandis —hasonlóképpen igaz.

A virilitas solaris és a feminitas lunaris, valamint az androgynitas és a hyperandrogynitas valóságát — szolipszisztikus megközelítéssel — ténylegesen Én-önmagamból kiindulóan lehet a leghelyesebben értelmezni és felfogni, — minden más megközelítés — beleértve az egyébként érvényes megközelítéseket is — csak mellékes, a legjobb esetben is csak másodlagos lehet.

A homoszexualitás tradicionális-spirituális megítélése — a férfiak homoszexualitását illetően, de még a férfi „biszexualitását" illetően is inkább negativisztikus, — a női — kizárólagos —

homoszexualitás irányában a tradicionális-spirituális állásfoglalás toleráns, a női biszexualitás irányában pedig elfogadó. A kontroll alatt tartott heteroszexualitás — még a magasabb orientáltság meglétének a hiánya esetén sem lehet — önmagában véve — »bűn.« A bármiféle szexualitás kontroll-nélküli kiélése — magasabb irányultságú ember esetében — súlyos hiba és további súlyos hibák forrása lehet, különös figyelemmel a szexualitásban rejlő — és valóban igen rejtett, de rendkívüli intenzitású — Heteron-jelenlétre.

A megvalósítás szempontjából a szexualitás testi-lelki-szellemi megragadhatósága — főként elvileg — még többé-kevésbé fennáll, de folytonosan — és rohamos folytonossággal — egyre kevésbé.

UTÓSZÓ

A Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica semmiképpen sem létszemlélet.

Ez feltétlen bizonyossággal kimondható. Az is kimondható azonban, hogy a Traditionalitas Spiritualis et Metaphysica bázis-principiumai alapján ki lehet alakítani egy mindenre kiterjedő és koherens létszemléletet. Ez — lényegileg — mindig így — kezd meglenni. Egy tradicionálisabb korban — sok tekintetben értelmetlen lett volna és lenne a tradicionális létszemléletet a tradicionalitás mellett külön kialakítani, de még egy ilyen korban sem lett volna maradéktalanul értelmetlen. Most, amikor az aritit radicionális-antispirituális és »scotasmocraticus« erők — a manifesztációk síkjain —feltétlen előnyben vannak a tradicionális-spirituális és »photismocraticus« erőkkel szemben: ennek a továbbvitt kialakítása különösen indokolttá lett. Ellenérvek szembeállíthatók ezzel, akár tradicionális ihletésű ellenérvek is. Még így sem változtathatunk azonban azon álláspontunkon, hogy helyesebb a tradicionális létszemlélet utómegalapozásával és továbbalakításával kapcsolatban adekvát műveleteket végezni, mint ezek megtételét elhanyagolni, akkor is, ha ezen elhanyagolásnak is lennének — indokkal alátámasztott — pozitívumai.

Célunk volt — s további, tervbevett (írásainkban méginkább célunk lesz —, hogy a »solipsismus hyperphilosophicus« — részben filozófiai megfogalmazottságú tételezését a legszorosabb összefüggésbe hozzuk a tradicionalitás szellemiségéből következő doktrinális tételekkel: úgy véljük, hogy ezzel kapcsolatban talán sikerült a figyelmet ezen irányba terelni, valamivel határozottabban, mint ez általánosan ilyen thematikumú könyvek esetében és ezekből következően — szokásos.

Arra is fel kívántuk hívni a figyelmet, hogy a tradicionalitás alapelveiből következő integrális létszemlélettől — politikai és társadalmi vonatkozásban — elválaszthatatlan a szigorúan helyes értelemben vett tradicionális ultrajobboldali-ultrakonzervatív imperio-monarchista állásfoglalás radikális képviselete. Ez még azokkal szemben is többé- kevésbé követelményértékű, akik a metapoliticitásból kimondottan az apoliticitás felé nyitottak, s a politikai szférától elfordultak, mert az állásfoglalás olyan benső szellemi aktus, amelynek akkor is végbe kell mennie — méghozzá minden irányban —, ha a szorosan vett orientáció másirányú, mint az, amire az állásfoglalás konkrétan vonatkozik.

A tradicionális inspiráltságú létszemlélet minden más létszemléletnél jóval rugalmasabb, — amiből azonban távolról sem következik az, hogy — e rugalmasság kapcsán — a határozottságából bármit is feladna. A tradicionalitás szellemiségéből következő létszemlélet — valóban »intransigens« szemlélet. Célunk volt, hogy mind e szemlélet rugalmasságát, mind pedig az »intransigentia«-ját — szinte demonstratíve — érzékeltessük. Talán e tekintetben is sikerült célunkat megközelítenünk.

Jelen könyvünk jellemzője: a rövidség, a vázlatosság, az általánosan érthetőség, az »irodalmiság« szándékos és igen határozott kerülése, — ugyanekkor a terminologiai bőség, a főként latin és görög terminologiai neologisztikumok nagyszámú, sűrű alkalmazása, gyakran a tudományos írásmód tendenciózus feltüntetése mellett.

E sorok szerzőjének szándékában áll a könyvben felvetett thematikumok más könyvekben történő részletesebb kifejtése.